

ЕТНОГРАФІЧНИЙ ЗБІРНИК.

ВИДАЄ

ЕТНОГРАФІЧНА КОМІСИЯ

НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА.

Т. XVII.

КОЛОМИЙК .

ЗІБРАВ

ВОЛОДИМИР ГНАТЮК.

Том I.

У ЛЬВОВІ, 1905.

Накладом Товариства.

З друкарні Наукового Товариства імені Шевченка
під зарядом К. Бецнарського.

ЕТНОГРАФІЧНИЙ ЗБІРНИК.

~~~~~ Т. XVII. ~~~~~

ВИДАЄ ЕТНОГРАФІЧНА КОМІСІЯ

НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА.

ВОЛОДИМИР ГНАТЮК.

КОЛОМИЙКИ.

ТОМ I.

У ЛЬВОВІ, 1905.

Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка
під зарядом К. Беднарського.

Передне слово.

1.

Випускаючи в світ перший том коломийок мушу пояснити, звідки взяла ся обемиста їх збірка і яких засад тримав ся я при її упорядкованю.

На коломийки, оголошувані мною, зложили ся: а) деякі передруки; б) цілий ряд рукописів із різних околиць, зібраних ріжними людьми у ріжні часи.

Передруки допущені з отсих збірників: 1) *Wacław z Oleska, Pieśni polskie i ruskie ludu galicyjskiego. We Lwowie, 1833.* 2) *Żegota Pauli, Pieśni ludu ruskiego w Galicyi. Lwów, 1839—40.* 3) Як. Головацькій, *Нар. пѣсни Галицкой и Угорской Руси. Москва, 1864—1878.* Значить, узгляднені тут усі важнійші збірники коломийок, що появили ся друком до початку 70-их років минулого столітя, в яких знов використані записи з цілої майже першої половини XIX ст. та з початку 60-их його років. Виключена умисно від передруку найбільша і найстарша з опублікованих Русинами збірка Сч. Саламона: *Коломийки и шумки. Львовъ, 1863* (передрукована зрештою у Головацького), а то з тої причини, що Саламон поступав собі з коломийками занадто самовільно, не лиш змінюючи в них виговір, додаючи поодинокі слова, але доробляючи цілі стрічки або утворюючи свої коломийки, які подавав опісля за народні. Правда, й Головацький не церемонив ся дуже з присланими йому рукописами, але все ж не посував ся так далеко, як Саламон. При докладнім порівнаню збірки Саламона з иньшими пізнійшими записами можна би вправді подрібно вибрати все фаль-

шиве і викинути (на скільки знайшли б ся ідентичні коломийки), та воно не потрібне, раз, що я не поставив собі задачею видавати корпус коломийок — що ледви й можливе було б на теперішні наші відносини — друге, що моя збірка й так переросла визначені їй зразу межі. При подаванню паралель я послугувався одначе збіркою Саламона — з виїмкою кількох перших аркушів — на рівні з иньшими збірками. Також не узглядував я ні при передруку, ні при вказуванню паралель різних малих збірок коломийок, розкинутих по газетах, календарях та читанках тим більше, що се переважно передруки, що немов спадково повторяли ся в тих виданнях. Новійші більші збірки узглядняв я лиш при вказуванню паралель, а то тому, що від початку 60-их років ХІХ ст. аж по кінець 1904 р. мав я багаті рукописні збірки, які власне й творять основу публікованих мною коломийок. Передруки є при них лише додатком, який мав заповнити прогалину рукописів із першої половини ХІХ ст. Кожний, хто лиш побіжно перекине мою збірку, переконається про се, побачивши лиш невеликий процент передруків (при них поданий все видавець у скороченню: Зал. = Залеский (Wacław z Oleska), Павлі, Гол. = Головацький і сторона видання). Зазначу ще, що коли я мав до вибору ідентичну коломийку в рукописі і в Залеского, Павлього або Головацького, я друкував усе рукописну, а на друковану відкликав ся лиш як на паралелю. Через те зменшило ся також значно число передруків, хоч правду сказавши, коломийок у Залеского й Павлього не багато (вони змістили б ся на яких 2—3 аркушах), лиш у Головацького значнійша їх збірка. При передруку треба було також нерас поправляти мову, попсовану або недокладним її знанєм (Залеский, Павлі), або умисно, аби зблизити її до вигляду російської мови (Головацький). При тім не переступав я ніколи дозволених меж і справляв лиш те, що не могло звучати так, як надруковано первісно (прим. рика = ріка, бил = був (не з лемків. околиць, і т. д.)). Кожний може зрештою переконатися про се, порівнявши передруковані мною коломийки з їх оригіналами.

Переходячи до рукописів, мушу зазначити, що багато з них дістав я для використання від дра Ів. Франка (особливо давнійші записи), иньші прислано або вирост до мене, або до Етнографічної Комісії Наук. Тов. ім. Шевченка. Між рукописами були різні записи, між тим і такі, з яких не можна було дізнати ся або хто записував коломийки, або коли (без означення

часу), або де (без означення місцевости), або й без усіх тих орієнтаційних даних. В останнім разі я подавав під коломийкою слово „невід.“ — що значить: невідомо, хто, коли й де записав її. Все иньше, на скільки я міг справдити, подаю понизше в окремих виказах і дякуючи всім записувачам, прошу їх доповняти давнійші свої записи та надсилати на мою адресу, а я все прислане буду старати ся використати в дальших томах; так само всякі поправки й доповнення до імен записувачів, коли вони будуть, я подам при кождім найблизшій томі коломийок. Окремо дякую дру Ів. Франку не лиш за дозвіл користування його рукописами коломийок, але й за поради, особливо при систематизованю коломийок.

Усіх записувачів, відомих мені, є 76 осіб; тут не входять одначе в рахубу імена записувачів, яких збірками користували ся деякі пізнійші записувачі. не зазначивши того. Подаю їх у поазбучнім порядку, зазначуючи рівночасно (на скільки можна) назви сіл, в яких вони робили записи, та час записування.

1. Авдикович Сень (Глядки, 1904).
2. Білецький Олександр (Тустань, 1867).
3. Білецький В. (Корчмин).
4. Білінський Петро (Тустань, у 60-их рр.; на „Поділю“ (без близшого означення), 1864. Крім того мав я в руках богату збірку коломийок із початку 60-их рр. без означення часу й місця записування П. С. Білінського (мабуть ідентичного з Білінським Петром). Під тими записами клав я його імя в повні, або в скороченю.
5. Боднар Михайло (Вільки Мазовецькі, Вовків, Перегинсько, Тухля, 1904).
6. Букатчук Федір (Кобаки, 1896).
7. Бурчак Іван (Криворівня, Москалівка, Орелець).
8. Венгринович Е. (Волцнів).
9. Веретельник Андрій (Батятичі, Лапаївка, Руда Сілецька, Сілець Беньковий).
10. Гадзевич О. (Гуйско, 1899)
11. Гаморак Марія (Тоцорівці, 1888; Стецева, 1889).
12. Гнатюк Володимир (Григорів, буч. пов. 1885—1890; Мшанець, 1899; Коропець, Пужники, 1902).
13. Громович (Фредропіль).
14. Іушул Юлія (Кобаки, 1904).

15. Дерев'янка Осип (Будзанів, Камінка Стр., Львів, Підмихайлівці, Постолівка, 1903—4)
16. Дерлиця Теодор (Подусильна, 1901).
17. Дольницький Амврозій (Холоїв, 1865).
18. Дребота Стефан (Розлуче, 1901).
19. Заклинський Богдан (Гвозд, Делієва, Жураки, Камінне, Кнігинин, Марямпіль, Миловане, Пасічна, Пнівє, Посіч, Рибно, Сілець, Угринів Гор. і Дол., Уйбард (від тамошніх селян), Хмелівка, Чернолізці, 1904).
20. Зацерковний Гриць (Кобаки, 1893).
21. Зубрицький Михайло (Мшанець).
22. Казанівський Петро (Нивиці, 1904).
23. Кекишівна М. (Дусанів, 1904).
24. Киселиця Лесь (Берегомет, 1904).
25. Кобринський Т. (Белелуя. в 70-их рр.).
26. Колесса Олександр (Ходовичі, Ясениця, 1886).
27. Коцан О. (Невідомо де й коли).
28. Крушельницька Емілія (Біла).
29. Кузеля Зенон (Гиновичі, Дидьова, Жуків, Куропатники, Мечищів, Мшанець, Полянка, Поморяни, Ставчани, Таурів, Тростянець, Шибалин).
30. Кузів І. (Денисів).
31. Левинський Володимир (Кропивник Новий).
32. Левицька Наталка (Іванівці, 1904).
33. Левицька Олімпія (Желдець).
34. Лугович П. (Костільники, 1904).
35. Луців Я. (Михайловичі).
36. Любимець Володимир (Буцнів, 1903).
37. Малицька Константина (Вулька Гамулець, Галич, Залуква, Єзупіль).
38. Масляк О. (Семаківці, 1904).
39. Мусянович Антін (Ожомля, 1904).
40. Навроцька Павліна (або Олександра) (Чорні Ослави, 1867—8)
41. Навроцький Володимир (Голгочі, Котузів, 1862—8).
42. Олійник М. (Нивиці).
43. Осьміловський (Корчмин).
44. Остапчук Яцко (Лубянки Нижні, 1896).
45. Охримович Осип (Грабовець, 1904).
46. Павлик Михайло (Вижниця, Кобаки, Косів, 1872).
47. Павлишин Д. (Угринів Дол.).
48. Підгірний Микола (Охримівці, 1904).

49. Підручний С. (Задарів, 1904).
50. Равлюк Василь (Видинів, Коломия, Молодятин, Орелець).
51. Ревакович Титко (Волосянка, Дрогобич, 1863).
52. Ризак Іван (Бишки).
53. Рожка Іван (Усте над Черемошом).
54. Росткович М. (Редодуби, Чортків, Юринець).
55. Рошкевич Ольга (Лолін).
56. Савицький Іван (Березина, Бертешів, Бірки Домініканські, Вербиця, Вербіж, Ветлін, Витків Новий, Глиняни, Григорів (рогат. пов.), Гряда, Жовтанці, Журів, Залесці, Камінка Струмілова, Кнігиничі, Комарно, Крупско, Лисиничі, Любеля, Мервичі, Містки, Підмихайлівці, Пісочна, Раковець, Розділ, Серафінці, Смодно, Сокаль, Соколе, Сугрів, Тартаків, Трускавець, Ушня, Явче, 1904).
57. Савяк Іван (Загвізде, Залуква, Крехівці, Манява, Пасічна, Перерісль, Петрилів, Тисьменичани, Хомяківка).
58. Сеник Микола (Ясенів Горішний, 1902).
59. Скрипчук Василь (Горуцько, Пісочна, Черниця)
60. Созанський Іван (Журавно, 1888; Черче).
61. Стефанович Олександр (Велеснів, Вільхівці, Корнів, Шешори).
62. Сумик Стефанія (Волосів, Люча, Тисьменичани).
63. Ткачук (записував в околицях Галича).
64. Трач Теодор (Осташівці, 1867; сю збірку переписав Гр. Алиськевич і нею я користувався).
65. Тучапський Іван (Плесняни, 1881).
66. Федюшка М. (Войнилів).
67. Франко Іван (Березів, Коломия, Матіївці, Нагуєвичі, Тулухів, Ценів, Чортовець).
68. Харовюк Данило (Підзахарич, Розтоки, 1904).
69. Цар Михайло (Острів, Підберізці, 1871).
70. Цмайло В. (Кульчиці, 1904).
71. Чупрей Іван (Печеніжин).
72. Шпіцер Семен (Лукавиця Нижня).
73. Щурат Василь (Кобиловолоки).
74. Яновичівна Лукія (Хотінь, 1904).
75. Ясеницький Кипріян (Боберка).
76. Яцків Михайло (невід. коли й де записував).

Як видно з того, в деяких місцевостях записувало більше число осіб (приміром: Кубаки — Букатчук, Іушул, Зацерковний;

Мшанець — Зубрицький, Кузеля, я), та се трудно було мені визначити, особливо в тих збірках, що їх мусів переписувач переписувати на чисто; лише записи з двох Григоровів (буч. і рогат. пов.) можна все розрізнити, бо бучацький Григорів поданий всюди в повні, а рогатинський в скороченю. Се зрештою не така важна річ, аби заслуговувала аж окремої уваги.

До найкрасших і найбогатших збірок, доставлених мені, належать особливо отсі: П. С. Білінського, Мих. Боднара, Богд. Заклинського, Е. Крушельницької, Нат. Левицької, Вол. Навроцького, В. Равлюка, І. Рожки, Ів. Савицького, Ів. Савяка, Ів. Франка, Л. Яновичівної і М. Яцкова. Та розуміється, що й иньші не маловажні, особливо коли зважимо, що кожда, навіть найменша збірка приносила все нові коломийки, нероз дуже гарні.

Що до самих записів, то вони, як роблені переважно нефарховими людьми, не можуть мати претенсії відповісти всім вимогам науки, головню фільольогії, а спеціально фонольогії: тут по просту я був нераз у клопоті, маючи приміром у одній коломийці такі форми, як ся, се, сі і ин. под. Хто слідив за народніми говорами, знає, що ті форми не мішають ся в однім говорі; тимчасом записувачі помішали їх так, що трудно було вгадати, котра форма дійсно народня, а котра подана записувачами. Звідти походить деяка нерівність і по часті невірність записів (не всіх); се одначе не зменшує ні фольклорної, ні артистичної та поетичної вартости коломийок, для яких власне їх видаєть ся.

Подам тепер спис місцевостей, з яких походять коломийки. Всіх відомих мені сіл і містечок, в яких роблено записи, є 213. Вони розпадають ся на 49 повітів; із того припадає один повіт на Угорщину (Мараморш), три на Буковину (Вашківці, Вижня, Кіцмань), а 45 на Галичину. Як видно з того, то не багато маємо фольклорних видань, в яких так сильно були б заступлені і записувачі, і села та повіти, де роблено записи, як в отсій збірці.

Подаю місцевости в поазбучнім порядку:

1. Бабусів.	6. Березина.	11. Бірки Домінікан.
2. Баня Берез.	7. Березів.	12. Боберка.
3. Батятичі.	8. Бертешів.	13. Будзанів.
4. Белелуя.	9. Бишки.	14. Буцнів.
5. Берегомет н. Серет.	10. Біла.	15. Бучач.

16. Вашківці.	57. Жовтанці.	98. Львів.
17. Вишня Судова.	58. Жуків.	99. Лолин.
18. Велеснів.	59. Журавно.	100. Лубянки Нижні.
19. Вербича.	60. Жураки.	101. Лукавиця Нижня.
20. Вербіж.	61. Журів.	102. Любеля.
21. Ветлин.	62. Задарів.	103. Люча.
22. Видинів.	63. Загвізде.	104. Мавковичі.
23. Вікторів.	64. Залесці.	105. Манява.
24. Вижниця.	65. Залуква.	106. Марямпіль.
25. Витків Новий.	66. Іванівка.	107. Матіївці.
26. Вільки Мазов.	67. Іванівці.	108. Медичні.
27. Вільхівці.	68. Івачів.	109. Мервичі.
28. Вовків.	69. Камінка Струм.	110. Мечищів.
29. Войнилів.	70. Камінне.	111. Миколаїв н. Дн.
30. Волосів.	71. Качанівка.	112. Миловане.
31. Волосянка.	72. Кнігинин.	113. Михайловичі.
32. Волцнів.	73. Кнігиничі.	114. Містки.
33. Волчківці.	74. Кобаки.	115. Молодятин.
34. Вороблевичі.	75. Кобиловолоки.	116. Москалівка.
35. Вулька Гамулець.	76. Коломия.	117. Мшанець.
36. Галич.	77. Комарно.	118. Нагачів.
37. Гвозд.	78. Корнів.	119. Нагуєвичі.
38. Гиновичі.	79. Коропець.	120. Нивиці.
39. Глиняни.	80. Коростів.	121. Новошин.
40. Глядки.	81. Корчмин.	122. Озеряни.
41. Гніздичів.	82. Косів.	123. Ожомля.
42. Голгочі.	83. Костільники.	124. Олешниці Старі.
43. Горіцько.	84. Котузів.	125. Орелець.
44. Грабовець.	85. Красне.	126. Осташівці.
45. Григорів (Буч.).	86. Крехівці.	127. Острів.
46. Григорів (Рог.).	87. Кривки.	128. Отинія.
47. Гряда.	88. Криворівня.	129. Охримівці.
48. Губичі.	89. Кропивник Новий.	130. Павелче.
49. Гуйско.	90. Крупско.	131. Пасічна.
50. Делієва.	91. Кульчиці.	132. Перегінсько.
51. Денисів.	92. Кунин.	133. Перерісль.
52. Дидьова.	93. Куропатники.	134. Петрилів.
53. Дрогобич.	94. Лапаївка.	135. Печеніжин.
54. Дусанів.	95. Липиця Горішня.	136. Підберізці.
55. Жабє.	96. Лисиничі.	137. Підзахарич.
56. Желдець.	97. Лівчиці.	138. Підмихайлівці.

139. Підпечари.	164. Сілець.	189. Устє н. Черемош.
140. Пісочна.	165. Скобичівка.	190. Ушня.
141. Пістинь.	166. Сمودно	191. Хмелівка.
142. Плєсняни.	167. Сокаль.	192. Ходовичі.
143. Пнівє.	168. Соколе.	193. Холоїв.
144. Подусильна.	169. Ставчани.	194. Хомяківка.
145. Полянки.	170. Старі Богородч.	195. Хотїнь.
146. Поморяни.	171. Стецева.	196. Фредропіль.
147. Посіч.	172. Стрий.	197. Цепїв.
148. Постолівка.	173. Сугрів.	198. Цуцилів.
149. Пристань.	174. Тартаків.	199. Черниця.
150. Пужники.	175. Таурів.	200. Черче.
151. Петничани.	176. Тисьменичани.	201. Чорні Ослави.
152. Раковець.	177. Товстеньке.	202. Чернолізці.
153. Редодуби.	178. Топорів.	203. Чортків.
154. Рибно.	179. Топорівці.	204. Чортовець.
155. Розділ.	180. Тростянець.	205. Шешори.
156. Розлуче.	181. Трускаець.	206. Шибалин.
157. Розтоки.	182. Тулуків.	207. Шишківці.
158. Руда Сілецька.	183. Тумир.	208. Явче.
159. Русів.	184. Тустань.	209. Ямниця.
160. Семаківці.	185. Тухля.	210. Ясениця.
161. Серафінці.	186. Угринів Горіш.	211. Ясенів Горішний.
162. Ситїхів.	187. Угринів Долїш.	212. Єзушіль.
163. Сілець Б.	188. Уйбард.	213. Юринець.

Сі села приналежать до ось яких повітів:

1. Б е р е ж а н и (Бишки, Гиновичі, Жуків, Куропатники, Мечисців, Острів, Таурів, Тростянець, Шибалин).
2. Б і б р к а (Бертешів, Вербиця, Залесці, Петничани, Сугрів).
3. Б о г о р о д ч а н и (Грабовець, Жураки, Посіч, Скобичівка, Старі Богородчани, Хмелівка).
4. Б о р щ і в (Шишківці).
5. Б р о д и (Топорів).
6. Б у ч а ч (Бучач, Велеснів, Григорів, Задарів, Коропець, Костільники, Озеряни, Пужники).
7. В а ш к і в ц і (Вашківці).
8. В и ж н и ц я (Берегомет н. С., Вижниця, Підзахарич, Розтоки).
9. Г о р о д е н к а (Вільхівці, Корнів, Серафінці, Топорівці, Чортовець).
10. Г о р о д о к (Мавковичі, Полянки, Ставчани).

11. Гусятин (Постолівка, Товстенське).
12. Добромилъ (Гуйско).
13. Долина (Лолин, Перегінсько).
14. Дрогобич (Вороблевичі, Горуцько, Губичі, Дрогобич, Кропивник Новий, Медичнічі, Михайловичі, Нагуєвичі, Трускавець, Ясениця).
15. Жидачів (Березина, Вербіж, Волцнів, Гніздичів, Журавно, Іванівці, Крупско, Миколаїв н. Д., Розділ. Пісочна, Черниця).
16. Жовква (Батятичі, Желдець, Жовтанці, Кунин, Любеля, Мервичі, Пристань).
17. Збараж (Лубянки Нижні, Охримівці).
18. Золочів (Волчківці, Івачів, Красне, Осташівці, Плєснїани, Поморїани, Учня).
19. Калуш (Войнилів, Хотїнь).
20. Камінка Струмїлова (Витків, Камінка Стр., Лапаївка, Нивиці, Руда Сїл., Сїлець Беньковий, Соколе, Холоїв).
21. Кіцмань (Юринєць).
22. Коломня (Коломня, Матїївці, Семаківці, Ценїв).
23. Косів (Жабє, Кобаки, Косів, Криворівня, Москалівка, Пасїчна, Пістинь, Сморно, Шешори, Ясенів Горїшний).
24. Львів (Бірки Дом., Вулька Гамулець, Гряда, Лисиничі, Львів, Містки, Підберізіці, Раковець, Ситїхів).
25. Мараморш (Уїбард).
26. Мостиска (Вишня Судова).
27. Надвірна (Волосів, Гвозд, Камїнне, Манява, Перерїсль, Пнїве, Цуцилів, Чорні Ослави).
28. Перемишль (Фредропіль).
29. Перемишляни (Вовків, Глинїани, Дусанів. Подусильна).
30. Печенїжин (Баня, Березів, Люча, Мїлодїатин, Печенїжин).
31. Підгайці (Голгочі, Котузів).
32. Рава Руська (Вїльки Мазовецькі, Корчмин).
33. Рогатин (Бабусів, Григорів, Журів, Кнїгиничі, Липиця Горїшня, Новошин, Підмихайлівці, Черче, Явче).
34. Рудки (Комарно, Лївчиці).
35. Самбір (Кульчиці).
36. Скалат (Качанівка).
37. Снятин (Белелуя, Вїдинів, Орелець, Русів, Стецева, Тулуків, Усте н. Чер.).
38. Сокаль (Сокаль, Тартаків).

39. Станіславів (Викторів, Галич, Делієва, Загвізде, Залуква, Княгинин, Крехівці, Марямшіль, Павелче, Пасічна, Рибно, Сілець, Тисьменичани, Тумир, Тустань, Угринів Гор. і Дол., Хомяківка, Ямниця, Єзупіль).
40. Старий Самбір (Мшанець).
41. Стрий (Волосянка, Коростів, Лукавиця Нижня, Стрий, Тухля, Ходовичі).
42. Теремовля (Будзанів, Іванівка, Кобиловолоки).
43. Тернопіль (Біла, Буцнів, Глядки, Денисів, Кривки).
44. Тішанів (Олешниці Старі).
45. Товмач (Миловане, Отинія, Підпечари, Петрилів, Чорнолізці).
46. Турка (Боберка, Дидьова, Розлуче).
47. Чортків (Редодуби, Чортків).
48. Яворів (Нагачів, Ожомля).
49. Ярослав (Ветлин).

Що до систематики коломийок, то крім того, що подам низше, мушу зазначити, що я прихиливав ся все більше до механічного, ніж до філософічного поділу, а то ось чому: Кожний філософічний поділ є переважно впливом суб'єктивних поглядів і через те такий, що з одного боку може підлягати ріжним і довільним змінам, із другого, що на його підставі трудно неспеціалістови орієнтувати ся в такім багатім, а zarazом у такім дрібнім і неувимім матеріалі, як коломийки. Я ж хотів надати своїй збірці більше практичну ціль: зробити її приступною як найширшим кругам і тому мусів опирати ся на механічному поділові, як найпростійшому і найбільше спам'ятливому. Так приміром, усі хрестні імена, зібрані механічно разом, дали цілу групу, зовсім окрему і замкнену для себе, в якій дуже легко з'орієнтувати ся; коли довело би ся ділити їх на філософічній підставі, вони були би розкинені по всій книжці і хто хотів би вишукати яке ім'я, мусів би переглядати цілу книжку, коли тепер не потребує навіть цілої групи переглядати. Так само й групи стоять побіч себе переважно люзом; де одначе і на скільки було можливо, я старав ся укласти побіч себе групи зближені змістом одна до одної. Розумієть ся, що такий поділ має й свої уємні сторони, але чи инший не мав би їх?

До вказування паралель послуговував ся я крім згаданих уже збірок Залеского, Павлього, Головацького і Саламона ще отсими:

1. Г. И. Купчанко. Пѣсни Буковинскаго народа. (Записки юго-запад. отд. имп. рус. геогр. общества. Т. II. Кіевъ, 1875).
2. Г. А. Де-Волланъ, Угро-русскія народ. пѣсни. (Записки имп. рус. геогр. общества, т. XIII, 1). С. Петербургъ, 1885.
3. Oskar Kolberg, Pokucie. Т. III. Kraków, 1888.
4. Михаилъ Врабель, Угро-русски народны спѣванки. Т. I. Будапештъ, 1901.
5. Др. Іван Колесса, Галицько-руські народні пісні з мелодіями. (Етноґрафічний Збірник. Т. XI). Львів, 1901.
6. Матеріяли до укр.-руської етнольоґії. Т. V. (Вол. Шухевич, Гуцульщина, третя частина).

II.

Коломийки — се коротенькі пісні, що складають ся переважно з одного або двох куплетів найріжнороднійшого змісту: ні одна поява народнього життя не поминена в них, кожда находить у них свій відголос. Тому й ціна їх для характеристики народнього життя незвичайно велика, хоч до тепер майже не використувана. Не всі одначе коломийки одно- або двокуплетні; бувають і иньші, три- чотири- п'ять- шістькуплетні; деколи зростає число куплетів аж до десяти, приміром ч. 552 на 49 ст. Се буває одначе лиш виїмково і більшекуплетні коломийки являють ся звичайно стягненем кількох меншекуплетних в одну.

Стих правильної коломийки складаєть ся все з чотирнацяти складів; коли коломийка має лиш один куплет, тоді можна означити її розмір цифрою ось як: $[(8 + 6) 2]$, $[(4 + 4 + 3 + 3) 2]$, $[(4 + 4 + 2 + 2 + 2) 2]$, $[(2 + 2 + 2 + 2 + 3 + 3) 2]$. Бувають одначе коломийки з иньшим числом складів, 15- або 16- складові з одного, і 13- або 12-складові з другого боку. Всі вони одначе приходять виїмково і лише 12-складовий стих буває правилом, звичайно тоді, коли в першій половині коломийкового стиха попадають односкладові іменики, або іменики з наголосом на остатнім складі (оксітона), приміром:

Попід гай, | попід гай, | тай попід ліщину.

Або: Ой сів кіс | на покіс | тай став щебетати.

Такий стих коломийковий можна цифрою представити так: $(2 + 1 + 2 + 1 + 6)$, при чім звичайно другий стих куплета буває повний, 14-складовий, приміром:

1. Ой сїв кіс | на покіс | тай став щебетати :
2. Порадь мені, | пане брате, | де дівчину взяти.

Трапляють ся коломийки, в яких не раз бракує першої половини з першого стиха. Походить се звідси, що співак співає їх при музиці, при чім скрипка зачинає грати, а співак впадає вже в її початок. Для прикладу наводжу тут три такі коломийки :

. . . . . Коломийку чую,
 Чириз тоту коломийку дома ни ночую. Іванівці.

. . . . . Ой болит мі ніжка,
 Щом стояла цілу нічку коло твого ліжка. Пісочна.

. . . . . Любила тї страшно,
 А тепер тї понихаю, нех тї перун трасне. Черниця.

Часом подибують ся також мішані коломийки, себ то такі, в яких один стих або один куплет має коломийковий розмір, другий иньший, найчастійше козачковий. Приміром :

Ой летіла дика качка, та впала в тростину,
 Я приїду, товаришко, до тебе в гостину.
 Ой у моім городечку віріс королець,
 Я приїду, товаришко, до тебе впростець. Хотінь.

Ой казала мині мати кужіль надігати,
 А я кужіль на полицю, а за хлопцєм на вулицю. Ожомля.

Чи ти, дівко, ошаліла, не мала роботи,
 Жесь ся дала намовити за червоні чоботи. П. С. Білін.

А там в лісі при дорозі злапав комар муху:
 Тихо, тихо, не кричи, бо задушу тя в ночі. П. С. Білін.

Ой Боже мій єдиний, нагнівав ся мій милий,
 Нагнівав ся на мене, не говорить до мене.
 Він до мене не говорить, бо не має чого,
 Я до него не говорю, бо маю єнчого.
 Я до него не говорю, бо мені не мило,
 Він до мене не говорить, бо му занімило. Біла.

Цікава річ, що коломийковий розмір зробив ся в Галичині такий популярний, що під його впливом уступають иньші пісенні розміри на другий план або поводи навіть зовсім зтрачують ся. Є околиці, де він запанував цілковито і не втис ся

до тепер іще хиба в обрядові піснї. Заходить се головню на Гуцульщині (пор. відповідні піснї, записані між Гуцулами, в „Матеріалах до укр. р. етнології“). Так само можна завважати, що новоутворювані піснї майже всі мають коломийковий розмір (пор. мою статю: „Пісенні новотвори в укр. руській народній словесности“, друковану в „Записках“ і окремо). З огляду на дальший розвій ритмічного багатства наших народніх пісень, се дуже небажана поява; можна одначе надїяти ся, що коломийковий розмір не встиє розширити ся на цілу етнографічну українську територію так само, як до тепер не розширила ся на ній коломийка, з незначними виїмками майже зовсім не знана в російській Україні по формі, і цілком не знана з назви, що вже констатував перший і одинокий поки що дослідник коломийки, проф. Микола Сумцов¹⁾“.

Характеризуючи коломийки проф. Сумцов зробив ріжницю між галицькими й угорськими. Він каже: „Коломыйки весьма распространены въ Галиціи и Буковинѣ. Въ Угорской Руси также много коломыекъ; только здѣсь онѣ слабоваты, безцвѣтны, что вполне отвѣчаетъ дряблости и невзрачности угорско-русскаго народнаго характера вообще и поэзіи въ частности“²⁾. На мою думку сей вислов несправедливий, про що кождий може легко переконати ся хоч би зі збірника Врably. Так само й буковинські коломийки не різнять ся від галицьких і угорських.

Цікава також річ, що хоч коломийковий розмір такий однастайний, мелодії коломийок незвичайно ріжнородні й багаті і числять ся не на десятки, але на сотки. У збірнику пісень дра Івана Колесси, записаних в однім селі, приходить 41 коломийкових мелодій. Коли ж би їх так записано в кождім повіті, тоді певно назбиралось би їх кілька соток.

Дуже важною річю було би прослідити старинність коломийок: коли почали вони витворювати ся і при яких обставинах народнього життя. На жаль, сього не можна зробити задля браку відповідних жерел. У кождім разі з кінцем XVIII ст. вони мусїли вже бути, коли в 20-их роках XIX столітя могли їх записувати Вацлав Залеский і його співробітники. Проф. М. Сумцов уважає коломийку новим витвором. Він каже: „Сборники галицкихъ пѣсенъ, преимущественно сборникъ г. Головацкаго, открываетъ новую внѣшнюю форму народнаго поэтическаго творчества, форму своеобразную, оригинальную, вызвав-

¹⁾ Пор. Сумцовъ, Коломыйки, ст. 3. ²⁾ Тамже.

шую нѣкоторое измѣненіе самого содержанія народно-поэтического творчества, что вполне естественно, такъ какъ внутреннее содержаніе и выражающая его внѣшняя форма по основнымъ законамъ индивидуальной и народной психологіи тѣсно связаны между собою, и одно другое обусловливаетъ. Новой внѣшней формою народного малорусского, преимущественно галицко-русского поэтического творчества представляется коломыйка¹⁾. Та коли коломийки числять за собою що найменше одно столітє житя, їх не можна називати такими новими. Ми не знаємо понадто, як довго вони істнували перед ХІХ ст., та в кождім разі мусіли істнувати довгий час, поки на них звернено увагу та поки вони попали записувачам під руки.

Важно було б також пізнати докладнійше ієнезу коломийок: як вони повставали, чи були які народні катаклізми в часі їх повставаня, чи належить їх у кінці вважати зовсім самостійними творами, рівнорядними з иньшими піснями, чи може лише відгуками або останками якоїсь старшої поезії, що з бігом часу вигинула, полишивши по собі лише сліди в численних дрібних коломийках. Проф. Сумцов представляє сю справу так:

„По содержанію коломыйка представляет эклектическое явление народной поэзии. Эклектизмъ является обыкновенно въ тотъ періодъ въ жизни народа, когда прогрессивное движеніе приостанавливается на нѣкоторое время, причемъ возникаетъ потребность прослѣдить весь прежній ходъ цивилизаціи и собрать въ одно цѣлое всѣ добытые факты. Эпоха эклектизма большею частью совпадаетъ съ эпохою промышленнаго развитія, съ преобладающимъ, даже всепоглощающимъ обращеніемъ вниманія на предметы полезные и употребительные въ матеріальной жизни. Эпоха эклектизма выражается обыкновенно перемѣщеніемъ центра тяжести народной жизни, въ слѣдствіе какого-нибудь крупнаго разрыва въ органической преемственности ея основныхъ явленій и фактовъ; однѣ формы жизни быстро вырождаются и на мѣсто ихъ являются другія, съ ними мало сходныя. Исчезаютъ формы жизни, созданныя бурными порывами фантазіи и чувства, порожденные грандіозными историческими народными движеніями, и нарождаются обыкновенно такія формы и явленія, гдѣ господствуетъ болѣе или менѣе сухой разсудокъ, расчетъ, гдѣ все соразмѣрно, ясно и просто, иногда живо, свѣтло и увлекательно, какъ стихотворенія въ прозѣ Тургенева,

---

¹⁾ Сумцовъ, Коломыйки, ст. 2.

иногда натянуто, сухо и мелочно, какъ вирши и грамматики греческихъ ученыхъ александрійскаго періода эллинской образованности.

Эклектическая коломыйка беретъ изъ народной поэзіи все лучшее, въ отдѣльныхъ частяхъ, обрывкахъ, обломкахъ, и будучи сама очень небольшой по величинѣ, удачно сохраняетъ и передаетъ драгоцѣнные элементы народной поэзіи. Въ настоящее время малорусскій, преимущественно галицко-русскій крестьянинъ обращается съ доставшимися ему отъ предковъ пѣснями такъ-же расчетливо, какъ полторы тысячи лѣтъ назадъ ново-платоническіе философы Плотинъ и Проклъ, какъ въ нынѣшнемъ столѣтіи французскій философъ Кузенъ обращались съ ученіями Пифагора, Платона и Аристотеля, выбираютъ поэтическіе образы и истины изъ различныхъ формъ и родовъ поэзіи, изъ колядки, гаивки, свадебной пѣсни, жатвенной пѣсни, думы, и заботливо складываютъ ихъ въ коломыйку. Въ періодъ духовнаго застою, нравственной ломки, усиленія разлагающихъ цѣлостъ міросозерцанія и быта внѣшнихъ вліяній, обнаруживаемый коломыйкой эклектизмъ представляетъ весьма замѣчательное и, въ смыслѣ консервативномъ, утѣшительное явленіе. Если нельзя удержать думъ, колядокъ, щедривокъ, гаивокъ, если имъ суждено въ самомъ непродолжительномъ времени полное забвеніе въ средѣ простаго народа, что несомнѣнно, то по крайней мѣрѣ отдѣльныя ихъ жемчужины будутъ сохранены коломыйкой и переданы его будущимъ поколѣніямъ, какъ матеріалъ, средство, пособіе для дальнѣйшаго духовнаго творчества¹⁾.

На сю характеристику коломыйок не можна згодити ся. Поперед усього належить зазначити, що в народній поезії нема ніколи застою; і се не дивно: народ то не одиниця, що мучить ся, вичерпуєть ся; він жиє все повним життям, а що те життя виявляєть ся в ріжних формах, між иньшим і в поезії, то й поезія не може виказувати застою. Застій в народній поезії показував би, що й сам народ загибає, та сього ми не добачуємо в себе; навпаки, можна зазначити, що наш народ поступає що раз висше і розвиваєть ся чим раз сильнійше. Иньша річ із поодинокими фазами того життя, значить, у поезії з поодинокими її творами. Вони змінюють ся ненастанно. Ми знаємо, що колись мусіли в нас бути билини, які одначє під впливом обставин вигинули, а переховали ся тільки на півночі, у Великоросів. Ми знаємо,

¹⁾ Н. Сумцовъ, Коломыйки, ст. 10—11.

що в нас були думи, з яких лиш невелике число заховало ся до наших часів; далі вони не витворюють ся. Ми маємо опришківські та чумацькі пісні, які нині вже пережили ся і далі не творять ся. Ми лише щасливим обставинам завдячуємо, що думи, опришківські та чумацькі пісні дочекали ся ще завчасу своїх записувачів, які переховали їх потомности, хоч певно не в компеті. Бачимо отже, що пісні гинуть. Та з другого боку ми бачимо, як на їх місце зараз же повстають нові так, що порожні, хоч би навіть на короткий час, не може бути в народній поезії. Усі прояви народнього життя мусять відбити ся в пісні, як у зеркалі. Ріжниця лиш у тім: Бувають хвилі в життю народа, що потрясають цілим народом. Витворені в тім періоді пісні стають власністю цілого народа і співають ся на цілій етнографічній території, а навіть знаходять відгомін у сусідів. Бувають знов хвилі, в яких жите цілого народа плине спокійно, без великих потрясень. Тоді не витворюють ся пісні, що ставали би власністю цілого народа; але й тоді нема застою в народній поезії; тоді витворюєть ся велике число чисто місцевих пісень, які для одної, двох місцевостей мають інтерес, але для ширших просторів не придатні, бо незрозумілі. Тому й живуть такі пісні коротко і гинуть швидше, чим зможе їх хто записати. Таких місцевих пісень маємо нині багато оголошених по всяких збірниках, тому вже й можемо на їх підставі робити деякі висновки.

Коди ми знаємо проте, що коломийки існували протягом цілого XIX ст. і знаємо, що в тім часі творив ся цілий ряд нових пісень¹⁾, тоді не можемо вважати коломийок за щось таке, що творило ся для заповнення порожні, викликаной застоєм у народній поезії. Навпаки, ми можемо сконстатувати, що коломийки се така форма поезії, в якій проявляли ся (бодай за XIX ст.) відгуки народнього життя так само, як у иньших формах народньої поезії. Коломийки належить отже вважати зовсім самотійним витвором народнього ієнія, паралельним до иньших самотійних родів народньої поезії. Подекуди можна їх ставити навіть висше; ми знаємо, що деякі пісні, особливо обрядові, привязані тісно тільки до певних прояв народнього життя; такими є колядки, гагілки, весільні пісні і ин.; коломийка натомість огортає собою всі прояви життя чоловіка у всіх порах; вона втискаєть ся

---

¹⁾ Пор. мою статю: Пісенні новотвори в укр.-руській народній словесности.

всюди за чоловіком, для неї нема нічого тайного; звідти в ній висловлене і радість і горе, і утіха і жаль; звідти вона дихає і повагою і жартом; звідти в ній і гумор і сатира та іронія і т. и.

Не можна також згодити ся на погляд, буцім то коломийки містять у собі відривки та відломки більших пісень, переважно таких, що загинули. Правда, бувають такі, як ось ся:

Не буду я воду пити, бо вода нечиста,
Бо у воду нападало кленового листа.

Гол. II ст. 411, ч. 479. — Пор. також Гол. II, ст. 620, ч. 29.

Се відривок із пісні про дівчину, що несла воду, та Христа, що просив у неї води напiti ся. Але-ж такі відривки не штука пізнати і не можна їх уважати за самотійні коломийки, хоч у них розмір коломийковий. Для того вистане зрештою порівнати отсю збірку коломийок із ріжними збірниками пісень, при чім покажеть ся виразно, що коломийки — се наскрізь оригінальні пісні.

Дуже влучна характеристика коломийок у проф. Сумцова що до їх змісту. Ось яка вона: „Захватывая отдѣльные поэтические мотивы изъ всѣхъ устарѣвшихъ формъ поэзіи, коломыйка въ то же время передаетъ всѣ современныя движенія народной жизни, обрисовываетъ краткими чертами національное самосознаніе галицко-русскаго крестьянина, его отношеній къ нѣмцамъ, полякамъ и евреямъ, его воззрѣнія на австрійскаго императора, его недовольство панщиной и рекрутчиной, мельчайшія проявленія семейной жизни, любовь, разлуку, бракъ, вѣрно передаетъ бытовія проявленія народнаго юмора въ легкой насмѣшкѣ и шуткѣ надъ слабостями человѣческими. Въ коломыйкахъ есть всего понемножку, и религія, и политика, и мораль, и исторія“¹⁾. До сих слів не потрібно нічого додавати.

Дехто силкував ся ставити у звязь нашу коломийку з польським краковяком та натякувати, буцім то вона повстала під впливом краковяка. Що такий погляд зовсім мильний, про те й нічого говорити. Подібні пісні, як коломийка і краковяк, мають також иньші народи, але вони певно повстали у тих народів так само самотійно, як у нас коломийки. Вже Павлі зазначив, що: *Kołomyjki odpowiadają poniekąd polskim krakowiakom, niemieckim Gassenhauer, francuzkim vaudevilles, włoskiemu*

¹⁾ Н. Сумцовъ, Коломыйки, ст. 12.

ritornello, a nowogreckim dystychom“¹⁾). Але вони відповідають лиш своєю короткістю, більше нічим. Тут можна додати ще, що подібні пісні мають також Чехи і Словаки (вони майже зовсім ідентичні з краков'яком і в с'їм разі можна говорити про взаїмні впливи та споріднення), а останніми часами записано їх і у Росиян. Росийські короткі пісні (прозвані частушки) зближені одначе більше з нашими козачками, як із коломийками; вони мають такий самий розмір і складають ся деколи так само лише з двох півстихів. Я наведу кілька таких частушок для прикладу, але ріночасно зазначую, що вважаю їх самотійним витвором так, як наші козачки, не зложеним під нічий чужим впливом:

1. Неужели ты завянешь, На горѣ зеленый садъ, Неужели не дождешься Меня, милка, изъ солдатъ?	6. Мнѣ сказали на вокзалѣ, Что желáнненькій убить, Въ высокомъ домѣ на балконѣ Кисеей бѣлой покрытъ.
2. Во своей деревнѣ милой Надо съ óпасомъ ходить, У насъ бабы молодья Любятъ очень посудить.	7. На дорогѣ снѣгу нѣту, Вѣрно кони выбили; Всѣ пришли, милашки нѣту, Вѣрно замужъ выдали.
3. Не горюйте вы, родители, Теперя обо мнѣ, Обгорюю свое горюшко Одна на-единѣ.	8. Кто солдатиковъ не любитъ, А я стала бы любить. Образованные люди, Знають, что поговорить.
4. Я коровушку доила, А корова не стоитъ; Я корову кулакомъ — Богъ съ тобой и съ молокомъ.	9. Я у батюшки косила, Кофту драпову просила. Роботай, дочка, люблю, Кофту драпову куплю.
5. На горюшкѣ была, Я волнушекъ брала, Тятя ухъ, мама ухъ, Не хочу вашихъ волнухъ.	10. Вспомни, вздумай, милой мой, Какъ ходила за тобой: Хоть какой морозъ и стужа А я въ кофточкѣ одной.
	11. Моѣтъ милинькой хорошъ, Хоть въ запазуху положъ.
	12. Моѣтъ милой рыбку удить, По бережку ходитъ — блудитъ ²⁾).

¹⁾ Pauli, Pieśni ludu ruskiego, II, ст. 165.

²⁾ Пор. Живая Старина, 1903, вип. IV, ст. 443—460, де надруковано їх разом 322.

Коли б розходило ся зрештою про поверховні анальоїї, то можна би віднайти нашу коломийку в польській народній поезії. Ось приклад :

1. Gdybyś była tak pocziwa, jak uroda twoja,
Dawnobym cię już był pojął, jużbyś była moja.
Ale w tobie pocziwości, jak w kamieniu wody,
Pożał że się, panie Boże, twej pięknej urody.
Залєський, ст. 275.
2. Deszczyk rosi, deszczyk rosi po białej brzezynie,
Kochaj że mię, mój Jasieńku, szczerze, nie zdradliwie.
Nie zdradzę ja, nie zdradzę ja, nie zdradzę ja ciebie,
Bodajże ja głowę złamał jadący od ciebie.
Jeszcze Jasio nie dojechał do krzyżowej drogi,
A już Jasio głowę złamał, a koniczek nogi.
Otóż tobie, moja córko, na pamiątkę daję :
Nie wierz żadnemu mężczyźnie, choć aniołem staje.
Зал. ст. 263—264.

В е с і л ь н а :

3. Z wiecora ja jabłoneckę sadziła, sadziła,
A nade dniem Pana Boga prosiła, prosiła.
Juzci moi jabłonecce godzina, godzina,
Juzci moi jabłonecce rok mija, rok mija i t. d.
(Zbiór wiad. do antr. kraj. T. IV. 3, ст. 120 (в статі: Siarkowski,
Materiały do etnog. ludu polsk. z okolic Kielc).
4. Córus moja, dziecię moje, kto po sieni chodzi ?
Matuleńko, dobrodziejko, Jaś kóniki wodzi
i т. д. тамже, ст. 122.
5. Na koń siadał, rąkę dawał po duzej bucynie,
Kochaj ze mię, najmilejsy, ale niezdradliwie
i т. д. тамже, ст. 130.
6. Oj tatusiu, oj matusiu, co wy mi robicie,
Dajecie mię do klastoru, jako małe dziecię
i т. д. тамже, ст. 137.

Ся анальоїя вказує одначе лише на те, що в польській народній поезії знаний коломийковий розмір, хоч зрештою не часто приходить. Поза се не може йти на ніякі висновки, хто не хоче остати без ґрунту під ногами.

Коли я вже зійшов на анальотії коломийки і краковяка, думаю, що не від річи буде тут подати їх порівняну характеристику за Залєским і Сумцовом.

„Gdzie są te pieśni ludu polskiego, którebyśmy jako objawienie jego poezyi uważać mogli“? — питає Залєский. — „Czy ta nader mała liczba pieśni polskich, i to jeszcze po największej części od piśmiennych pochodząca twórców, może być uważana jako ten konieczny wypadek ogólnej działalności poetyckiego usposobienia w narodzie?“

— А тежє краковиакі наше, в нігды незлічонем мно́стwie по całym росыпане краю, до wszelkich uroczystości, до wszelkich obrzędów zastosowane, odbijające się в każdej okoliczności, в każdym położeniu, malujące każde uczucie, każdy stan duszy, та nieskończona pieśń ludu — як ją Bronikowski nazywa, те краковиакі мовіє, цо́ж są innego, як prawdziwe objawienie poetyckiego usposobienia ludu polskiego? Pod tym względem krakowiaki te na niepospolitą zasługują uwagę. Jest to cała prawie poezya ludu polskiego, właśnie pod tą objawiającą się formą. Wszelka poezya, liryczna, dramatyczna i epiczna, в zarodach swoich u ludu polskiego pod tą objawia się formą. — Pokażemy to, gdy jeszcze в szczególności о krakowiakach mówić będziemy; tu tylko okazać wypada, dla czego wszelka poezya polskiego ludu tę właśnie formę przybrała. — Poezya, słowo nie наше, pochodzące з грецького, означає właściwie tylko robotę. My mamy daleko lepszy wyraz, dumanie, oznaczający działalność pochodzącą prosto od umu. Każdy naród дума, każdy naród має więc dumy, pieśni. Gdyby niesprzyjające dumanію zachodziły okoliczności, naród niemógłby mieć dum, pieśni; lecz zawsze by dumanie jego jakie takie pod jakąś musiało się objawić formą. Tak się rzecz має u ludu polskiego. Niesprzyjające zachodziły dumanію okoliczności, lud więc polski не має dum, pieśni; lecz dumanie jego jakie takie objawiło się под formą krakowiaków“¹⁾.

Далі наводить Залєский причини, задля яких не витворювала ся в Поляків поезія: ненастанні війни²⁾, бунти, забурєня, нелад і т. д. Опісля говорить: „Przy nieustawaniu powyższych

¹⁾ Wacław z Oleska, Rozprawa wstępna ст. XXXVI—XXXVII.

²⁾ Ми знаємо, що війни були причиною повстання сербського героїчного епосу і по частин наших дум.

okoliczności — dalej wszelkie uczucia, pomysły, pod tą wyraziły się formą i tak zrosło owe niezliczone mnóstwo krakowiaków, które są jedyną poezją ludu naszego, jedynym rezultatem jego poetyckiego usposobienia. Przypatrzwszy się tym krakowiakom zbliska, dają się dostrzedz znamiona tych okoliczności, które je zrodziły. Naprzód krótkość, — dwa, cztery, rzadko kiedy więcej wierszy; pośpiech w układzie, w pierwszym wierszu zwykle jaki obraz z otaczającej natury, w drugim wierszu uczucie, pomysł, który się właśnie wyrazić chciało. Nieraz prawda obraz ten jest tak trafnie dobrany, że następującemu wyrazowi służy za podstawę, i że się zdumiewać trzeba nad głębokością takiego pomysłu; najczęściej zaś pierwszy wiersz z następującym najmniejszego nie ma związku i tylko dobrany jest do zrymowania drugiego wiersza. To jest właśnie to, com wyżej nazwał pośpiechem w układzie. Dalsze znamiona krakowiaków są ich wesołość, gdyż mimo ów nieład, o którymśmy mówili, wesoło było w owej starej Polsce; lecz zapewne i rozpusta klas wyższych przeszła i do klas niższych, z tąd większa liczba krakowiaków jest treści erotycznej, a bardzo wiele jest prawdziwie sprośnych, których z tego powodu w tym zbiorze nie było można umieścić. Uwiedzenie dziewcząt, stracenie wianka, etc. etc. jest wieczną treścią krakowiaków, a nawet i dłuższych pieśni polskich. Znajdują się podobne i w tym zbiorze. Może się komu zdadzą zbyt nieskromne — lecz jakże je można było opuścić, kiedy stanowią jakoby duszę tego rodzaju poezyi“¹⁾).

Опісля переходить Залєський до причин, які по його думці сприяли повстанню пісень у Українців. Ось як він аргументує: „Nie tak się rzecz miała na Rusi. Tu wieśniak, nędzniejszy jeszcze i cięższym gnębiony uciskiem, był jednak więcej samemu sobie zostawiony. Drobną szlachta nie była na Rusi tak po wsiach rosypana, jak w Polsce; nie było tych ustawicznych przejazdów, ciągnięć etc. W posiadłościach wielkich panów wieśniak długim nękanym pociąganiem, nie był przecież ustawicznie niepokojony w swoich uroczystościach, obrzędach; i dlatego się te uroczystości, obrzędy dotąd przechowały. W samotności dumiał Rusin nad swoją nędzą, dumiała dziewczyna nad swoją miłością, i wtedy śniły, wylegały się w ich piersi te dumy, które i po dziś dzień brzmią po całej Rusi. Nie mało

¹⁾ Там же, ст. XXXVIII—XXXIX.

się zapewne przyczyniła do utrzymania obrzędów i ta okoliczność, że służba Boża i uroczystości kościelne w narodnym odbywają się języku“¹⁾).

Далі йде характеристика коломийки: „Gdzie podobne, jak w Polsce zachodziły okoliczności, i poezya ludu podobną ma formę. Kołomyjki w niektórych stronach Rusi są zupełnie to samo, co krakowiaki w Polsce. Osobliwą jest rzeczą, że żaden inny naród sławiański, nie wyjmując nawet Słowaków, których pieśni najwięcej mają podobieństwa do polskich, nie ma poezyi pod podobną formą. Kołomyjki te same mają znamiona, jak krakowiaki: krótkość, dwa, cztery, rzadko kiedy więcej wierszy; pośpiech w układzie, — w pierwszym wierszu zwykle jaki obraz z otaczającej natury, w drugim wierszu uczucie, pomysł, który się właśnie wyrazić chciało. Ale dumający Rusin głębiej, trafniej bierze swoje obrazy, jak Polak. Rzadko się wydarza, żeby wiersz pierwszy z drugim nie był w ścisłym związku, w związku nieraz uderzającym niedościgniętą głębokością pomysłu i uczucia. Skromność wszędzie prawie zachowana; weselość rzadka, owszem posępność jakaś, cecha samotności, wszędzie się przebija. Tak w kołomyjkach jak w ogólności we wszystkich niemal pieśniach ruskich jakieś żałośliwe, truchliwe przeciąga powietrze; wszystkie niemal są obciążnione mglistą powłoką jakiejś niewypowiedzianej tęsknoty, co im właśnie tę niepojętą moc nad sercem ludzkim i ten powab nadał, który tylko czuć można, a którego słowami wyrazić nie podobna. Pod tym względem dołączony zbiór muzyki nieocenionej jest wartości. Zastanawiając się tylko nad melodyami, postrzegamy świat cały rozwiniętych uczuć. Jakże różne są charaktery tych melodyj? W tej zdaje nam się widzieć wysmukłego górala, który wśród świstu wiatru i huku burzy pokrzykuje z góry na górę; w tej znowu coś szumi, jak gdyby jej spadki szły w zawody z szumem Dniestru lub Bugu; tu niby okopciałe postrzegamy twarze, na które w niskiej chacie rozpalone łuczywo blask jaskrawy rzuca: tu niby w gaju coś kwili; tu znowu na wolnym polu głos wolny się rozlega; w innych nareszcie jak gdyby skupionych mężów gromada donośnym głosem troski swoje głuży. — Charakterystyczna jeszcze różnica między krakowakiem i kołomyjką jest ta, że krakowiak śpiewa się zawsze na nótę wesolą, i że takich nót

---

¹⁾ Там же, ст. XL.

jest bardzo wiele, zupełnie się od siebie różniących, gdy tymczasem kołomyjka zawsze na jedną nótę się śpiewa. Jest jednak rzeczą do niepojęcia a przecież prawdziwą, że ta jedna nóta przez samą tylko modyfikacją tonu daje się bardzo dobrze zastosować do wydania i najsmutniejszego uczucia i najrozpuśtniejszej wesołości¹⁾.

„W jakim rozumieniu mamy uważać krakowiaki i kołomyjki, jużśmy wyżej powiedzieli. Ostrzedz tu wypada, że nie wszystkie krakowiaki w tym zbiorze umieszczone wzięte są z ust ludu. Upowszechniły się one między ślachtą, przeszły w całą masę narodu, słowem stały się prawdziwie narodową poezią. Umieściłem ich dla tego dość znaczną liczbę; wiele z nich jest bardzo małej, albo żadnej wartości; daje wszakże poznać ducha narodowej poezyi, a z tego powodu na umieszczenie zasługuje. We wielu krakowiakach zawierają się praktyczne zasady, którychby się najdojrzalszy filozof nie miał przyczyny powstydić. Że gdzie niegdzie rubaszość za daleko jest posunięta, przypuszczamy to, o czem już wyżej mówiliśmy. Największa część krakowiaków jest liryczna; znajdujemy wszakże i takie, w których działanie rozmową między osobami jest rozwinięte, które więc jakoby zaród poezyi dramatycznej uważać należy. Są i opisowe, napomykające tok, w jakimby się kiedyś polska epopeja ułożyć dała. O kołomyjkach powiedzieliśmy wyżej, że nas zastanawiają głębokością porównań i trafnością doboru obrazów. Weźmy na przykład tylko jedną:

Oj tuda sia łozy chylał', kuda im pochyło;
Tuda oczy wyhladajut', kuda serciu myło.

Jakie porównanie pochyłości drzewa i skłonności serca? lecz czyż w głębszem pojęciu nie jest prawdziwe? nie jestże i iedno i drugie oparte na konieczności od natury wskazanej?²⁾

До сих слів Залєського треба дещо додати, а дещо спростувати. Що він милить ся, кажучи, буцім то у иньших Славян нема подібних пісень до коломийки і краковяка, се видне вже з попередніх моїх слів. Те саме належить сказати також про мелодії коломийки. Що знов тикаєть ся богослуження, яке відбуваєть ся в нас у староцерковній мові (яку Залєський ідентифікує з народньою українською), то належить завважати, що воно зовсім не вплинуло на зріст народньої поезії і що в загалі

1) Тамже, ст. XL—XLII. 2) Тамже, ст. XLVI—XLVII.

народня поезія не стоїть із ним у ніякій звязи: навпаки, вона стоїть до нього і до церковної поезії у найбільшій контрасті. Так само мильно вважає Залеский, буцім би то лише обставини вплинули на те, що в Поляків витворило ся значно менше пісень, як в Українців. По перше, на Україні не були обставини ліпші (за Польщі), як у самій Польщі, коли ще не гірші; по друге, обставини ті змінили ся вже більше, як сто літ, але народня поезія польська не змогла ся. Наслідком того більше багатство поезії Українців належить виключно приписати більш поетичному їх успособленю, а не иньшим причинам.

За незалежністю коломийки від краковяка промовляє також проф. М. Сумцов Він каже:

„Случайно оброненное Закревскимъ замѣчаніе о тождественности галицко-русской коломыйки и польскаго краковяка даетъ поводъ къ предположенію о возможности генетической связи между ними, о происхожденіи коломыйки изъ краковяка. Предположеніе это, такъ сказать, само собою напрашивается на мысль, въ виду близкаго топографическаго сосѣдства краковяка и коломыйки, общаго ихъ плясоваго характера и продолжительности польскаго вліянія въ Галиціи на мѣстное русское населеніе. Пересматривая многочисленныя краковяки въ 6 томѣ „Lud“ Кольберга (ст. 381—498) и сравнивая ихъ съ многочисленными коломыйками въ сборникѣ Головацкаго, нельзя открыть между ними ничего общаго, никакого родства. Въ краковякахъ величина пѣсни, размѣръ, содержаніе, взятые изъ внѣшней природы образцы совсѣмъ особые, чуждые коломыйкамъ. Краковякъ по величинѣ значительно превосходитъ коломыйку. Большинство краковяковъ состоитъ изъ четырехъ или пяти строфъ; часто встрѣчаются семистрофные и одиннадцатистрофные краковяки. Господствующій размѣръ — шестисложный, изрѣдка восьмисложный въ каждой строкѣ, размѣръ, сравнительно съ коломыйками, слишкомъ короткій, слабый. Въ краковякахъ, не смотря на ихъ значительную величину, нѣтъ запѣвовъ, которые всегда указываютъ на разбѣгъ мысли и придаютъ пѣснѣ силу. Краковяки, сравнительно съ коломыйками, очень бѣдны взятими изъ внѣшней природы образами, обыкновенно придающими пѣснѣ живописность и выразительность. Въ замѣнъ того, въ краковякахъ много отвлеченныхъ сужденій и морально-дидактическихъ замѣчаній; напримѣръ:

Niema nic na świecie pod słońcem stałego (425).

Nie panuje teraz słusność na tym świecie (425).

Niech cię urodzenie panów nie uwodzi;
Wszakże nas natura jedna na świat rodzi (420).

Въ коломыйкахъ нѣтъ ничего подобнаго. Въ содержаніе краковяковъ входятъ большею частію тѣ-же житейски-бытовые мотивы, что и въ коломыйки, преимущественно любовь молодыхъ людей, но въ такомъ сочетаніи подробностей, что между краковякомъ и коломыйкой относительно содержанія получается полное различіе. Поэтическое и нравственное достоинство краковяка можно схарактеризовать слѣдующими словами самого краковяка:

Niemasz ci to, niema, jak w krakowskiem polu;
Jedna garść pszenicy, a druga kłolu (390).

Большое различіе между коломыйкой и краковякомъ обнаруживается также въ той оцѣнкѣ, какую русинъ даетъ коломыйкѣ, а полякъ краковяку. Для Русина коломыйка такая пѣсня, которую можно пѣть всегда и вездѣ, которую слѣдуетъ пѣть въ минуты радости и горя; вообще, русинъ относится къ коломыйкѣ зъ безусловной похвалой; полякъ-же поетъ:

Niedobrá jest rzeczą krakowiaki śpiewać,
Jednych można bawić, a drugich rozgniewać (390).

Въ итогѣ сравнительнаго изученія коломыекъ и краковяковъ получается, такимъ образомъ, заключеніе о полной независимости первыхъ отъ послѣднихъ¹⁾.

Видаючи свою збірку В. Залеский помістив у ній значно більше українських пісень, як польських. Коломийок припало одначе на неї менше, як краковяків. Із сеї чисто випадкової обставини прийшов він до висновку, що краковяків у загалі більше, ніж коломийок. Наведу його власні слова:

„Naprzód ostrzedzem powinien — пише він — że w tym zbiorze zawiera się więcej pieśni ruskich, jak polskich; pieśni tyczące się uroczystości i obrzędów są prawie same tylko ruskie. Tu zdaje mi się być rzeczą potrzebną odpowiedzieć na dwa zapytania, któreby mi uczynić

---

¹⁾ Н. Сумцовъ, Коломыйки, ст. 4—6.

można: pierwsze, zkaąd pochodzi, że liczba pieśni polskich, wyjąwszy krakowiaki, nierównie jest mniejsza, jak pieśni ruskich; drugie, dla czego je razem pomieszane wydałem, a tak zbiór niniejszy i dla Polaków i dla Rusinów niby mniej przydatnym uczyniłem¹⁾.

Далі знов пише Залеский так: „Zamiarem moim było okazać, że mimo tak małą liczbą właściwych pieśni lud polski nie jest bez poezyi, owszem że ma więcej, jak inne narody, poezyjnych utworów, że temi utworami są krakowiaki, że nędza i ucisk nie mogły wstrzymać działalności poetyckiego usposobienia ludu naszego, ale że zewnętrzne okoliczności nadały wypadkom tej działalności, to jest poezyi ludu, osobliwą formę, a tą formą jest forma krakowiaków²⁾).

Хто знає польську етнографічну літературу і порівнає опубліковані до тепер краковяки лише з моєю збіркою коломийок — яка не є корпусом і не містить навіть усіх друкованих уже коломийок — переконається, що Залеский помилився й тут. Та ще виразнійше се покажесть ся, коли для порівняння втягнеть ся ще дві групи наших пісень, невідомі Залескому: козачки і краковяки.

Козачок ріжнить ся тим від коломийки, що його чотиростиховий куплет відповідає двостиховому коломийковому. Кожний стих козачка має вісім складів, наслідком того цілий куплет має 32 склади, а коломийковий лише 28. Дальша його ріжниця та, що він співаєть ся виключно при танцю, коломийка всюди. В козачках пробиваєть ся виключно гумор, сатира, іронія; через те він усе веселий. Наведу для прикладу кільканацять козачків:

1. І ти козак і я козак
І ми воба козак,
Ти сї вубув в чиривики,
Я сї вубув в ходаки.

Ожомля.

2. Гопа, цуна, тріски скачут,
За лїрником дівки плачут;
Котра дівка, як вивірка,
Вона піди за лїрника.

Ожомля.

---

¹⁾ Waclaw z Oleska, Pieśni polskie i ruskie ludu galicyjskiego. Rozprawa wstępna. Ст. XXXIV.

²⁾ Тамже, ст. XL.

3. А я собі козачок,
Ані курий, ні качок;
Тільки мого товару,
Що на плечі заберу.

Ожомля.

4. Сьвятий Боже, сьвятий кріпкий,
Наварила баба ріпки;
Посипала по лавици,
Дала дітем по палици.

Волосів.

5. Що я буду бідний діяв,
Що я гречки не посіяв?
Ані гречки, ні полови,
А в дівчини чорні брови.

Волосів.

6. Ой то біда не качата,
Сип їм просо, не їдять;
Ой то біда не дівчата,
Чогось мене не люблять.

Волцнів

7. Прийди, прийди, мій Стефане,
Нема в дома тата, мами.
Тато в дома не почує,
Мама глуха тай не вчує.

Волцнів.

8. Я не такий, як твій тато,
Скинув штани, накрив хату.
Іще рогом затікає,
Мама чіпцем затикає.

Бишки

9. Ой дівчино поповичко,
Мальоване твоє личко;
Не так личко, як ти сама,
На папери написана.

Волцнів.

10. Ой ти дуб, я береза,
Ой ти паний, я твереза.
Ой ти старий, я молода,
Тож то буде недогода.

Волцнів.

11. Як я була мала, мала,
Колисала мене мама;
То в колисці, то в коропці,
А тепер мі люблет хлопці.

Кульчиці.

12. Онтам, онтам за гором,
Мара знає за котров;
Казала ми приходити,
Дітько знає, що робити.

Цуцилів.

13. Гайда, гайда, хлопці наші,
Наварила мати каші.
Наварила пшоняної,
Гайда, гайда, хлопці мої.

Скобичівка.

14. Ой дівчино, біду твориш,
Чому до мні не говориш?
Не говорю тай не буду,
Шкода, любку, твого труду.

Грабовець.

15. А ти Русин, а я Полька,
Не сігай ми до подолка;
Бо в подолку два таляри,
Що ми хлопці надавали.

Грабовець.

16. А Івась на току,
А я хату мету;
А в Івасі чорні очі,
За Івасі піду.

Вовків.

17. Гетьта, вісьта попід вербу,
До Василя на коенду;
А в Василя діжка сира,
Василева жінка сива.

Пристань.

18. Оттак чини, як я чиню,
Люби дочку хоть би чию;
Чи попову, чи дякову,
Чи хорошу мужикову.

Іванівці

19. Гопа, гопа, гопакуса
Сидит баба як покуса.
Наїла сі галушок,
За комином як мішок.

Гвізд.

20. Вітер віє, сонце гріє,
Катерина гречку сіє.
Сидит котик на воринці:
Чипір, чипір Катеринці.

Жураки.

21. Сама собі дивую сі,
З прїдивусом цілюю сі;
І як у день, так в ночі,
З прїдивусом на печи.

Пасїчна.

22. Через гору котила си,
Жинихами фалила си:
В кого десїть, в мени два,
Чорнобриві обидва.

Рев.

23. Данцувала баба з дїдом,
Загубила торбу с хлїбом.
Гиркеж моє данцованьї,
Загубила харчованьї.

Вашк.

24. Гоп, швец любив мене,
А я шевця, а швец мене;
А він мене, а я шевця,
Межи нами нема кінця.

25. Грай музика, дам ти бика,
На запусти, до капусти.

П. С. Білїнський.

26. Ой продала мати гуску,
Тай купила донці хустку.
На ти, доню, завѣжи ся,
Тай на хлопців подиви ся.

Холоїв.

27. Котрий хлопец люльку курит,
Тої не возьме, тільки здурит.
Холоїв.

28. На городї гарбуз в ямі,
Сподобав ся Циган мамі;
Я Цигана буду бив,
Щоб він мамі не любив.

Біла.

29. Кумо моя стародавна,
Любив я тя не до давна;
А тепер тя занехаю,
Бо вже другу куму маю.

Біла.

30. Ни стій, дівко, коло муру,
Бо те буком оббамбуру.
Ни стій, дівко, коло груби,
Бо ти вибю кулев зуби.
Не стій, дівко, коло боку,
Як вопалка біз воброку.

Постолівка.

31. Ой їхала Михалїна,
Заїхала по колїна;
Штири воли запрягали,
Михалїну витегали.

Постелівка.

Руський краковяк не ріжнить ся нічим від польського та словацького. Він і витворив ся під словацьким та польським впливом, як се можна сконстатувати на таких краковяках, що впрост перекладені зі словацької та польської мови. Найбільше розширений він між галицькими та угорськими Лемками (пор. І. Верхратський, Знадоба до пізнання угро-руських говорів). Але й у иньших околицях краю подибуєть ся не

рідко. В нашій мові видаєть ся він тяжкий і не може ні трохи рівняти ся з коломийкою або козачком. Наслідком того великого розширення не можна йому віщувати. Я подаю кільканацять краковяків понизше у виборі з ріжних околиць.

32. Стрілевбим на воду, шкода ми набою,
Зрадивбим дівчину, та сі Бога бою. Ожомля.
33. Заграйжи ми, заграй, того варіята,
Най си погуляї моя чиривата. Ожомля.
34. Що ми за зілейко в городі питрушка?
Що ми за дівчина свинеча пастушка? Ожомля.
35. Сивий коник, сивий, али ни кований,
Чи я долі ни мав, чи я зчируваний?
Як бім зчируваний, дати ми на ліки,
Як я долі ни мав, пропавім на віки. Ожомля.
36. Била мене мати березовов різков,
Шоби я не була сусіді невістков. Дахнів.
37. Журу я ся, журу, як вечір, так рано,
На моім серденьку веселости мало.
Веселість, веселість, де ти ся поділа?
На журовім мості на билині сіла. Біла.
38. Штири морґи ліса, а два смечини,
Не ходи, гультая, до мої дівчини. Біла.
39. Бувайти здорови, будзанівські гори,
Най сьи розбувають кавки і ворони.
Бувайти, бувайти, тай ни забувайти,
Хлопцьи молодого завши споминайти.
Споминайти йиго добрими словами
Бож то він був добрий компан мижи вами. Будзанів.
40. Били два либиді голуба сивого,
Мені си виділо, жи мого милого. Уйбард.
41. За доброго мужі, то жінка як ружі,
За лихого драба, за рік, за два, баба. Жураки.
42. Марисю, Марисю, я тебе ни лишу,
Я сам пішки піду, по тебе приїду. Пісочна.

43. Кобила каштанка, то добра фурманка,
Що я зафурманив, пропила коханка. Пісочна.
44. Козак молоденький, кобилечка гняда,
Сподобала ми сі дівчина сонсяда. Пісочна.
45. Ой Боже мій, Боже, на шо я вродив сьє,
Такий сьвіт великий, я ше не женив сьє. Іванівка.
46. Ти місяцю ясний, кавальиру красний,
Ішоў бись до хати, мене дарувати. Іванівка.
47. Мамуню, мамуню, я си то в гонорі
Весіле у хаті, а кстини в коморі. Кульчиці.
48. Ой казали Насти штири воли пасти,
Під білов березов вогню си покласти. Волцнів.
49. Соколю, соколю, ни лїтай по полю,
Ни мруґай очима, ни твоям дівчина. Іванівці.
50. Мамуню, мамуню, купіт ми коралі,
Бо до мени прийдут зі двора ґорналї. Іванівці.
51. За Дунаєм конї, хто ми піде по нї?
Самому сі не хце, жінки ни маю ще. Полянка.
52. Цісарю, цісарю, цісарю Францішку,
Пусти мі до дому хоть на одну нічку.
Не пуцу-же я вас, хлопці молодїї,
Бо ми вигинули конї воронїї. Гуйско.
53. Цісарова мати шиє нам кабати,
Шиє нам камаші на ножейкі наші. Гуйско.
54. Коханойкіж мої, сила я вас маю?
Як я сі оженю, нароблю вам жалю. Гуйско.
55. Вкрала бо я, вкрала та два ґарци проса
Куплю я милому хустинку до носа.
Вкралаж бо я, вкрала два ґарци ячменю,
Куплю я милому хустку до кишенї. Ставчани.
56. Пізнати, пізнати, котрі сьи кохайут,
З далека сьміят сьи, з близька сьи стидаїут. Ставчани.
57. На городі гречка, там сьи пасла качка,
Не ходи до мене, бо я ни богачка. Ставчани.

58. На білецькій церкві мурована турня,
Такий ми ся хлопець вибрав, що не моя рувня.
Гол. II ст. 444, ч. 644.

59. Не моєї рувні, не моєї версти,
Женити ся било, Юрку, сімма роки перше!
Гол. II ст. 445, ч. 645.

60. Погадай, подумай, молода дівонько,
Щобись потім не сказала: бідна головонько. Нивиці.

Так отже разом узяті коломийки, козачки і краковяки представляють таке багатство нашої пісні, яке ледви у иньших Славян подибаєть ся; а польські краковяки — що до числа — абсолютно не можуть іти з ними в порівнянє.

Вертаючи до коломийки мушу зазначити, що вона розширяєть ся чим раз більше; чи витискає одначе иньші пісні, на се тепер не можна відповісти ні позитивно, ні неґативно супроти недостачі відповідних матеріалів і студий у тім напрямі. В кождім разі можна віщувати їй красшу будучність, особливо з огляду на більше заінтересованє нею з боку учених, на що вона в повні заслугує. Незвичайне багатство і ріжнородність мови, висловів, образів, порівнань, римів, короткий і ядерний стиль — се такі прикмети, яких не можна іґнорувати. Хто хоче писати гарно, хто хоче навчити ся вислову, з якого не можна ні слова випустити і до якого не треба ні слова додавати, той мусить учити ся коломийок на память.

З причини, що зміст коломийок дуже часто невловимий або занадто розбіжний, порядкованє і систематика їх незвичайно трудна. Через те у збірниках, де їх друковано, вони стоять зовсім безладно; маленька проба систематики зроблена лише в збірнику дра Івана Колесси, але вдоволяючою назвати її не можна. І не диво. До якої ґрупи і на яке місце помістити коломийку, коли вона приміром звучить так:

А чоботи до роботи, ходаки до танцю,
До капусти солонини, а до каші смальцю.

Або хочби таку, яку дуже добре можна приділити до трьох або чотирьох рубрик:

Ой я того хлопця люблю, що файно танцює,
Кругленько се обертає, в личенько цілує.

На трудність систематики коломийок звернув увагу вже проф. М. Сумцов. Він каже:

„Распредѣлить коломыйки на отдѣлы по содержанію — дѣло трудное, и потому въ сборникѣ г. Головацкаго, гдѣ напечатано нѣсколько тысячъ коломыекъ, распределеніе ихъ совершенно произвольно, случайно. Въ отдѣлы коломыекъ внесены всѣ двухъ-строчныя и четырехъ-строчныя пѣсни 14-сложнаго размѣра, безъ различія содержанія. Одна и та же коломыйка иногда встрѣчается читателю нѣсколько разъ, на разныхъ страницахъ. Въ сборникѣ коломыекъ Счастливаго Саламона, изданномъ сначала въ 1864 г., потомъ вошедшемъ въ 3 томъ сборника г. Головацкаго, сдѣлана попытка раздѣленія коломыекъ на любовныя, сиротинскія, вояцкія и жартовливыя, причѣмъ въ любовномъ и шутливомъ отдѣлахъ коломыйки подраздѣлены на молодецкія и дѣвичьи. Это дѣленіе коломыекъ хотя и вносить нѣкоторый порядокъ въ распределеніе ихъ въ сборникѣ, далеко, однако, не выражаетъ содержанія коломыекъ“¹⁾.

Чи моя систематика лѣпша, не моя рѣч судити; в кождім разі вона перший раз консеквентно переведена. Повторюваня, які при тім трапляють ся, нераз були простою конечністю, бо часом одно змінене слово децидує, де яку коломийку вмістити. Наведу хоч один приклад:

- а) Ой поїхав мій миленький на Турки, на Турки,
Тай купит ми кораликів двацїть штири шнурки.
- б) Ой поїде мій миленький до Турки, до Турки,
Купит мені коралики дваццять штири шнурки.

Як видно, зміна не велика, але така важна, що мусить рішати про місце коломийки. І в подібних випадках я волїв повторити ся, ніж випустити варіант, цікавий не з одної причини.

Мушу в кінці зазначити ще дві річи. які трапляють ся в рукописних і друкованих збірках коломийок дуже часто: а) невірні записані коломийки; б) фальшовані коломийки. Одних і других вибрав я цілий ряд і подаю понизше в передмові, викинувши їх із тексту коломийок. Заквестіоновані у них місця або справляю, або зазначую иньшим письмом. Фальшовані коломийки такі незручні, що їх вистане подати без коментарів; кождий, хто перегляне мою збірку коломийок і фальшовані — пізнасть відразу неприродність останніх.

¹⁾ Н. Сумцовъ, Коломыйки, ст. 12—13.

А. Невірно записані коломийки.

61. Заспівавем¹⁾ співаночку, та не вмію дати²⁾,
А в чужий³⁾ стороноюці будут ся сьміяти.
Жет. Павлі, ст. 170.
Повинно бути: 1) Заспівав бим. 2) Вдати. 3) Чужії.
62. Ой нима такій гаразд¹⁾, як в тим²⁾ Добрусніі,
Рутяни³⁾ віночок на кождей⁴⁾ дівчині.
Жет. Павлі, ст. 170.
Повинно бути: 1) То гараздочку. 2) Тім. 3) Ой рутяний там. 4) Кождій.
63. Тепер іду з Кречунова та гусошик (?) міню,
Єдна отсюд, друга оттуд: що дієш, хлопуню?¹⁾
Гол. II ст. 428, ч. 563.
Повинно бути: 1) Леґіню.
64. *Іван довгий, займи* товар, та далеко в поле;
Сонце низько, вечер близько — верни ся соколе!
Гол. IV, ст. 538, ч. 3.
65. Ой летіли білі гуси: „*Не дай там, не дай там,*
Де два ходить до дівчини: біда там, біда там!“
Гол. IV, ст. 454, ч. 84.
66. Ой на горі воли в ярмі тай коники в путі:
Не вір, дівко, парубкови, що він каже: *Взьму тя*“.
Гол. IV, ст. 453, ч. 73.
67. Вийди тудя, моя свекро, раненько, *раненько!*
Уже ото неподобя, дівонько, *дівонько!*
Гол. II, ст. 449, ч. 669.
68. Покиль билам в свого нянька, коровочки-м пасла,
Спр-єм іла, *молко-м* пила, личком била красна.
Гол. II, ст. 444, ч. 642.
69. Ой не видно тої гори, лише того *креста,*
А чей тебе лиха доля одсюда *занесла.*
Гол. II, ст. 430, ч. 571.
70. Ой Василю, Васильчику, не люби *на силу,*
Ліпше буде поволи, д'собі мя *пригорни.*
Гол. II, ст. 424, ч. 544.
71. Геї у моїм городчику *зелена кокошка,*
Таку любець любку має, що смаглява трошка.
Гол. II, ст. 422, ч. 530.

72. Добре вівці в зимі пасти, не треба доїти,
Не *буде го* від жентиці черево боліти.
Гол. II, ст. 309, ч. 341.
73. На калині дрібне листє, ягідки *черлені*,
Як же любка не любити, коли очка *чорні*?
Гол. II, ст. 417, ч. 508.
74. Гей не видно синій вир, лише видко *річки*,
Вже заросли мої слідки від красної *дівки*.
Гол. II, ст. 410, ч. 475.
75. Свині в ріпі, свині в ріпі, телята *в капусті*,
Кому шкода, кому шкода? Небозі *невісті*!
Гол. II, ст. 370, ч. 656.
76. Прийшла карта с Коломиї, з самого *крайземту*,
Котрі були хлопці гарні, пішли до *рейменту*.
Гол. II, ст. 297, ч. 282.
77. Ой дівчино, дівчинонько, не боїш ся Бога,
Заморилась мого коня у твого порога;
Коня сь мого заморила, а мене-сь *завела*,
Все вкриваєш серця мого твоїми очима.
Гол. II, ст. 288, ч. 231.
78. Ой тамка, де при лотоці травиця в потоці,
Дала, любко, любисточки в солодкім молоці;
Ой в молоці, не в молоці, *то* в колачи з'їсти,
Прийде ми ся *солоденько* за тобов розсісти!
Гол. II, ст. 279, ч. 182.
79. За ворота в папороти пасе теля *чорне*:
Моє бідня на конику, як золоте *зерня*.
За ворота в папороти пасе кінь у сідлі:
Кого не люблю, не буду, хоть най ходить в сріблі!
За ворота в папороти пасе кінь у ланці,
Кого люблю, не забуду, хоть най ходить в дранці!
Гол. II, ст. 365, ч. 633.
80. *Ти бо єї* поцілуєш у біле личенько,
Она повість: *Гаразд буде, милоє серденько!*
Буде гаразд, хоть не зараз, а доконче буде,
Хоть не возьме мя миленький, то мя возьмут люде!
Гол. II, ст. 371, ч. 661.
81. Очи мої за таляра а брови за лева,
Не піду я до Іспаса, бо я Василева.

Очи мої за таляра, а брови *ва вірта*, —
Любімо ся, не біймо ся ні пана, ні війта!

Гол. II, ст. 256, ч. 53.

82. Ой служив я в... любив я ґаздиню,
Як ся ґазда й довідав, спер *цумбали*¹⁾ мині. Чорні Ослави.
Повинно бути: 1) Сембрилю (з мад. заслуженина).

83. А коли стоїт дівка, як калина,
Я на ню задивив ся, тай мені віз поломив ся;
Не жаль же ми того воза, коби дівка гожа,
А то руда, тай погана, тай ми віз поламала. Тустань.

Повинно бути: Ой їхав я коло млина,
Стоїт дівка, як калина.
Я на неї задивив ся,
А мені віз поломив ся.
Ой не жель ми того воза,
Коби була дівка гожа.
А то руда тай погана,
Тай ще ми віз поломала.

84. Щоб ти знала, дівчинонько, що є в моїм *серці*,
Що вечераб виходила, булоб мені *лекше*. Біла.

85. Наша *фкрая країнойка, руская країна*,
Коломийке там сьпіває кожда дівчина. Люб.

86. Ой із дуба вода груба, а з берези дрібна,
Повідає моя їмосьць, що я непотрібна.
Коли я, їмосцуню, *така нероба*,
Бодай же тебе зна рік, зна два до гроба. П. С. Білін.

87. *Погадай, помисли си в думці*,
Бис потому ни казала, піду до мамунці. Іванівці.

88. Розлучили рибаченьки рибоньку від води,
Розлучили вороженьки милого *від мене*. Іванівці.

89. Через теби, мій миленький, *много ніч ни спала*,
А ти мене вивів в поли, *я ни сподівала*. Іванівці.

90. Ліпше було траву вити¹⁾, ніш польом ораним;
Ліпше мені торік било с хлопцьом і добраним²⁾.

Кропивник Новий.

Повинно бути: 1) Травов іти. 2) Відобраним (— асентерованим).

91. Або буду напивать ся, або буду бить ся,
Або буду в Станіславі крізь ґрати дивить ся. Хотінь.
92. Ой дівчино зрада буде, зрадити не дай ся,
Щесь молода, як ягодо, зрадити не дай ся. Хотінь.
93. Ой ти мила чорнобрива, не тужи за мною,
Як повернусь з чужинопьки, оженюсь з тобою. Хотінь.
94. Не стій, коню, коли плота, ни їч укулота,
Прийми коня ду кола, дівчину ду плота! Батятчі.

Б. Фальшовані коломийки.

95. Ой у лісі при горісі там олень воду п'є,
Ой щасливи тото хлопець, що дїя тебе живє.
Зал. стр. 184.
96. Чи я тобі не казала, чим тя не просила,
Скажи мені щирю правду, чи я тобі мила.
А я тобі завірила на недолю мою,
А тись мене позбавив любого спокою.
Завше Бога о той прошу, шобись був щасливи,
Хопь з инною не зо мною, бось ти мені мили.
Зал. стр. 183.
97. Чиста вода, чиста, где коникі пїют,
За єдну дівчину всі ся хлопці бїют.
Жет. Павлі, стр. 170.
98. Ой Русине, ой Русине, Руснаку небоже!
Не бій ти ся баламута, руський Бог поможе!
Гол. II, ст. 453, ч. 689.
99. Верховина веселая, верховина красна,
Про єдну лиш верховина горівку несчасна!
Гол. II, ст. 458, ч. 714.
100. А чому ти, білявочко, счорніла, змарніла?
Верховинській білявочці збрага краса з'їла!
Гол. II, ст. 459, ч. 715.
101. А чому то блїде дїтя, гень тріску глодає?
Блїде дїтя тріску гложе, бо хліба не має.
Гол. II, ст. 459, ч. 716.

102. Покинь тріску, бліде дитя, перестань глодати!
Не не отець, не не мати, будеш хліба мати!
Гол. II, ст. 459, ч. 717.
103. Лише річка не вертає у гори землицев,
Тільки усе упадає до моря водицев.
Гол. IV, ст. 447, ч. 23.
104. Кедь ти бил попович, я била попівна,
Мене било не брати, я не супокійна!
Гол. II, ст. 453, ч. 688.
105. Будь здоровий, мій миленький, люби мя єдную,
Бо не найдеш в цілім сьвіті над мя вірнійшую!
Гол. II, ст. 453, ч. 687.
106. Гень, на столі дві пістолі, на лавиці гусли,
Уже мене обрехали студенські ватули.
Гол. II, ст. 417, ч. 509.
107. Закукала зазулечка пізно над горами,
Премила ма голубице люд ся журит нами!
Гол. II, ст. 415, ч. 499.
108. Тебе мама породила, та сказала склянку
Ти найкрасша дівчинця на всю Русь карпатску.
Гол. II, ст. 414, ч. 493.
109. Під зеленим явориком хитав хиторовець,
Чорна кляса, мордокляса, гайда кучеровець.
Гол. II, ст. 358, ч. 603.
110. Не дізнає більше в сьвіті більшої прикрости,
Ой як же тій, та що любить та без взаїмности.
Гол. II, ст. 351, ч. 569.
111. Завше Бога о то прошу, щобиь був щасливий,
Хоть з иншою, не зо мною, бось ти мені милий.
Гол. II, ст. 324, ч. 428.
112. А коли ти такий милий, коли такий душка,
То повісь си го на шию та замість ягнушка!
Гол. II, ст. 320, ч. 407.
113. Поповичу, всеповичу, житний колосоньку,
Спізнаю тя, поповичу, хоть по голосоньку!
Гол. II, ст. 316, ч. 386.

114. Ой не видко того села, лише видко груші,
Куди мині рано й в вечер помикує душі.
Гол. II, ст. 410, ч. 473.
115. Уже сонце на заході, уже ся спущає,
Місяченько на востоці єму ся всьміхає.
Гол. II, ст. 252, ч. 27.
116. Гей, білявко, білявочко, білявко небого,
У Студенім добрі люде, лиш брехачів много!
У Студенім добрі люде, нікого любити,
Коби не піп, не хрестяне, лиш би запалити!
Гол. II, ст. 418, ч. 510—11,
117. Сварит мене родинонька, жебим ся не любив,
Хиба би я нещасливий своє жите згубив!
Нехай сварит, нехай сварит, хоть би і побила,
Що я винен, що ма душа тебе полюбила?
Гол. II, ст. 277, ч. 267.
118. Біжит коник шпиримистий, коник вороненький,
На нїм сидить узброєний Русин молоденький.
Де ти їдеш, де ти їдеш, ти руський мотильку?
Серце ми ся роспукає, зачекай на хвильку!
Ти чорнява дівчинонько, не можу кє ждати,
Бо нас кличе на войноньку наша руська мати.
Гол. IV, ст. 464, ч. 152.
119. А у Львові, славнім місті стала ся пригода,
Студенти ся збунтували, що їм невигода:
На старших то нарікали, що їх хтіли бити,
Щоби дівчат не любити, казали ся вчити.
Гол. IV, ст. 469, ч. 189.
120. Ой місяцю, місяченьку, не сьвіти нікому,
Іно мому миленькому, як іде до дому!
Ой засьвіти, місяченьку, тай віджени мару,
А як піде до другої, то зайди за хмару!
А станувши за хмарою, тай в темности цілий,
А я скажу, заплакавши: Покинув мя милий!
Гол. II, ст. 326, ч. 442.
121. З Перемишле стріла летит, коник вороненький,
На нїм сїдит соструєний Русин молоденький. Нагуєвичі.

122. Ой не треба, дівчинонько, сіти заставляти,
Бо тя хлопці і без того мусят конче взяти. Біла.
123. Як шум Пруту, Черемошу Гуцулам заграє,
То весела коломийка в танец пориває. Іванівці.
124. Сидит батько кінець стола, на руки схилив сі,
Ни дивит сі на сьвіт божий, тешко зажурих сі. Іванівці.
125. Ішов милий чистим полим, тежко зажурих сі,
З того смутку і розлуки, із ніг повалих сі. Іванівці.
126. Кохайти сі, чорноброві, та ни з гільтаями,
Бо гільтаї лихі люди, лихо буди з вами. Іванівці.
127. Ни слухала Катирина, ні батька ні неньки,
Полюбила гільтаєнька, як знало сирденько. Іванівці.
128. Ни дві ночі карі очі любо цілювала,
Поки слава нидобрая на все сило стала. Іванівці.
129. На могилі на високі чирвона калина,
А в могилі похована молода дівчина. Іванівці.
130. Цвите, цвите калинонька я в зиленім гаю,
Ой умерла дівчинонька з великого жалю. Іванівці.
131. Любіти ся чорні брови, любитись будети,
Та ніхто вас ни розлучиг, хиба аж помрети. Іванівці.
132. Нищасливи закоханє як сі кого вчіпит,
Тому розум відбирє і очі засліпит. Іванівці.
133. Подорож тибє чикає, приготов мазницю,
Бо любов твоя сим разом буди завязниця. Іванівці.
134. А твій милий чоловік великий лидащо,
Сварит, кричит, біснує, сам ни знає за що. Іванівці.
135. Їду в стипи, всюди видно, милої ни бачу,
Як згадаю єї слова, ривненько заплачу. Іванівці.
136. Клепай живо, мій миленький, свою срібну косу,
За тобою біли личко слизоньками рошу. Іванівці.
137. Ни щибечи соловійко в лузі над водою,
Ни співає чорнобрива йдучи за водою. Іванівці.

138. Як би знала, ни ходилаб пізно за водою,
Ни стоялаб до півночи з милим під вирбою. Іванівці.
139. Як би знала, що покини, булаб ни любила,
Як би знала, що загини, булаб ни пустила. Іванівці.
140. Тобі мати ворожила воском у коморі:
Ни кохай сї, моя доню, бо коханє гори. Іванівці.
141. Ой козаку, козаченьку, ти вельможний пани,
Відновитесь козаченьки, ще встанут гетмани. Іванівці.
142. Ціле житє я надію в Бозї покладаю,
За Русь Неню терплю много, тай долї не маю.
Про то менї не літами журити ся треба,
Лиш для Ненї і для себе бажати би неба. Хотїнь.
143. Зажурились арендарі, що будут робити,
Що не хотят господарі вже горівки пити.
Ходят собі, раду радят, носи попускали,
Бо застави і процента на віки пропали.
Бо господар як тверезий, добрий розум має,
Він газети з Коломиї платит і читає.
Най ся тішит Мати слава нами діточками,
А горівка най вандрує у сьвіт за Жидами. Хотїнь.
144. На галицькій кирниченьці добро засїяє,
У нас нарід не лїнивий, добру волю має. Іванівка.
145. А я з гори на долину саджу помаранчу,
А я богу зі правдою я люблю фінанца. Іванівка.

На закінченє ще кілька слів про назву коломийки.

Назва пісні „коломийка“ стоїть очевидно в звязи з назвою міста Коломиї. Та яка та звязь, сього не можна порішити. Дехто вважає Коломию місцем повстаня коломийки. Воно можливе, але доказів на те не маємо так само, як і на те, чи вона як раз із Коломиї почала розширювати ся, в яких напрямках і якими шляхами. З назвою „коломийка“ стоять також у звязи: назва річки — Коломийка¹⁾ — що впадає в Коломиї до Прута; племінна назва — Коломий, Коломиєць, Коломийка, Коломийочка —

---

¹⁾ Я чув і иньші назви тої річки: Чорна, Шуманівка та Косачівка.

якою означають мешканців коломийського округу (пор. в тексті коломийки ч. 14—21); танець — коломийка — розширений також сильно по Галичині і перенятий уже інтелігенцією до круга її танців. Походження назви Коломиї — також не ясне; одні виводять її від латинського слова *colonia*, другі від імени угорського князя Коломана (по мадярськи: Калман), який княжив коротко в Галичині і мав заложити Коломию (сей вивід дуже неправдоподібний), иньші від руських слів коло (колесо) і мити, тому що давно мали бути в околиці Коломиї великі болота, а ще иньші звязують сю назву з сербським словом коло, від якого походить назва сербського танцю, подібного дечим до коломийки. Се все очевидно гіпотези, які ледви можна буде коли перевести на докази.

Львів, 29. IX, 1904 — 17. IV. 1905.

Володимир Гнатюк.

I. НАЦІЇ І ПЛЕМЕНА.

---

1. Українські племена.

А. Русини.

1. Ой поки я тай любила паничі учені,
То я їла від паничів колачі кручені.
Тепер я си полюбила Русина дурного,
Я не маю на неділю їрейцаря єдного. (Кропив. Н.).
Пор.: Колесса, ст. 147, ч. 1809.
2. Ой ни сватай, Русин¹⁾, Польку, бо будеш бідити²⁾,
Будеш мусів³⁾ у суботу два борщі варити. (Іванівці).
Боберка: 1) Не бери, Русине. 2) Будете ся бити. 3) Та будете.
Пор. Гол. IV, ст. 474, ч. 224. — Колесса, ст. 201, ч. 2109.
3. Будемо ся, пане брате, за дівчину бити,
Бо нам треба що суботи два борщі варити.
Єден буде паровий, другий бураковий,
Єден буде Русинові, другий Полякові. (Біла).
4. Ой як же-ж то не ладно, любив Русин Польку,
Зробив стежку без город, без мою фасольку. (Вовків).
5. Ой на ставу, на ставоньку, забив орел гуску,
Ой любив я дівчиноньку, то паню, то руску¹⁾. (Кнг.).
Товстенське: 1) А я свою дівчиноньку оберну на руску.
6. Породила Німця вівця, а Жида¹⁾ кобила,
А Руснака ниборака мати чорнобрива (Жур).
Іванівці: 1) Ляха.
Пор.: Гол. II, ст. 618, ч. 13. — Кольберт, III, ст. 30, ч. 238. —
Купчанко, ч. 367. — Врабель, ст. 84, ч. 278.

Б. Подоляни. Підгіряни.

7. Ой Іване Подоляне, мати те родила,
Тай на мою головоньку, що я те любила. (Іванівці).
8. Ой Іванцю, Подолянцю, нарви ми румянцю,
Нехай я ся нарумяню в неділю до танцю. (Біла).
9. Ой Іване Подоляне, файну жінку маєш,
Перед нами бахурами де її віховаєш?
Перед нами бахурами, перед нами хлопці,
Хиба її віховаєш на печі в коробці.
Ой Іване Подоляне, ти Подолянине,
Та за тобов, Іванино, вся країна гине. (Волосів).
10. Ой дівчата молоденькі, ви Подоляночки,
Котра-сте ня счарували, дайте ми радочки. (Кропив. Н.).
11. Викопали черешеньку, закопали в яму,
Взяли мою дівчиноньку, як рідну маму;
Приїхали Подолянці сивими волами,
Взяли мені дівчиноньку з чорними бровами.
(Гол. IV ст. 473 ч. 215).
12. Ой загадав Подолянчик Підгірянку брати,
Купив її новий серпик: „Ходи, любко, жати“.
Вона кинула той серпик далеко від себе:
„Не жела я в свої неньки, не буду і в тебе“. (Котузів).
13. Ой ти пане Ромашкане, що будеш робити?
Зачитали Підгорєни горівочку пити. (Жабє).

В. Коломийці.

14. Наш Коломий, наш Коломий в дома не ночує,
Де дівчину красну вчує, там і заночує. (Бишки).
15. Коломиєць-чорнобривець не боїт ся Бога,
Що лишає чорнобриву на селі, то дома.
(Гол. II, ст. 248 ч. 4).
16. Коломиєць-чорнобривець, тай Коломийочка:
Яка була красна неня, а ще краща дочка.
(Гол. II, ст. 247 ч. 3).
17. Ай Коломий та чорнобрив, до гори бичує,
Коломийка молодейка дома не ночує.
Коломийка молодейка не боєт се Бога,
Полишила Коломийа на сім неділь дома.

Коломийка молодейка, Коломийка місто,
Котра дівка легко робит, так м'ягка як тісто. (Волосянка).

Остання строфка причіплена тут звідки інде. Через те вона й побаламучена і геогр. назва помішана з племінною.

18. Коломиєць-чорнобривець в гору ся бичує,
Коломийка-чорнобривка з другими ночує.
(Гол. II, ст. 253, ч. 35)
19. Ой легонька Коломийка, по легоньки ходит,
Червоними волічками ноженьки обводить. (Посіч).
20. Ой легонька Коломийка, легонька, легонька,
За легоньков Коломийков болит головонька. (Ямниця).
21. Ой гадала Коломийка, що сі запоможе,
Посадила кукурудзи, сапати не може.
Кукурудзи не сапані, а жнива надходє,
Такої наші кукурудзи несапані зродє. (Тисьменич.).

Г. Гуцули.

22. Ой гадала Гуцулія, що сі запоможе,
Насіяла ¹⁾ кукурудзів, сапати не може. (М. Яцків).
1) В Посічи: Насадилла.
23. Гуцулія-кукурія, не хоче робити,
Але іде в Коломию мелай дорожити.
(Гол. II, ст. 249, ч. 13).
24. а) Ой сарака Полєночка кукурудз сапає,
А вражая Гуцулія бєсаги латає.
Ой сарака Полєночка кукурудзи ломит,
А вражая Гуцулія з бєсагами ходит. (М. Яцків).
Пор.: Кольберт, III, ст. 69, ч. 710 і 712. — Купчанко, ст. 593, ч. 366.
25. б) Ой сєрака Поляниця кукурузи сїє,
А упадча Гуцулія на то ся надїє;
Ой сєрака Поляниця кукуруз сапає,
А упадча Гуцулія бєсаги латає;
Ой сєрака Поляниця кукурузи поле,
А упадча Гуцулія вжє біжит у поле.
(Гол. II, ст. 357, ч. 596).
26. Ой гуцульмо, пане-брате, гуцульмо, гуцульмо,
А як прийде темна нічка, дома не ночуймо. (Гвозд.),

27. Здибали сі два Гуцули близько Яворова,
Та стала сі mezi ними така розмова:
Г¹) ти Гуцул і²) я Гуцул, обасмо Гуцули,
Тебе дєдє так зробили, що нені³) не чули. (Ценів).
Пасічна і Григорів (лише 2-ий куплет): 1) Ой. 2) Тай. 3) Та-
кісмо се породили, що мамі.
28. Ой Гуцули, Гуцулуйки, тей ни гуцулуйти!
Забиріт си по дівчині, тей господаруйти! (Сілець Б.).
29. Тай ти Гуцул, тай я Гуцул, обидва Гуцули,
Та купимо чоботята хороші Марцуни.
Та ти вмієш підшивати, я вмію ковати,
Не буди си наша Марця на леду хобзати. (Орелець).
30. Ой зробив я копак сіна, та було зелене,
Заїхали Гуцули, забрали без мене.
Тож я прийшов до домоньку, та взяв жону бити:
На щось дала Гуцулам усе сінце взети?
(Гол. II, ст. 618, ч. 14).
31. Ой били си два Гуцули над гелетков масла,
Дали собі по разови, гелетка си на(й)шла. (Кобаки).
32. Ой піду я в Гуцулоньки та стану за Бойка,
Бо в Гуцулах файно грают, гуляти злегонька. (Голгочі).
33. а) Ой ходімо, пане брате, в Гуцули, в Гуцули,
Щоби за нас білявочки ні знали, ні чули!
Як учуют білявочки, що ми на Муньтаві,
А ми собі, пане брате, поступимо далі. (Пасічна).
(Гол. II, ст. 250, ч. 47).
34. б) Ой підемо, пане брате, в Гуцули, в Гуцули,
Щоби за нас, пане брате¹), ні знали, ні чули. (Григ. Туст.).
1) В Ямниці: добрі люди.
35. в) Ой підемо, пане брате, я в гори, в Гуцули,
Щоби за нас, вражі Ляшки, ні знали, ні чули. (Іванівка).
36. Ей Господи милосерний, та злізь подиви се,
Та десь наші Гоцулоньки порозходили се. (Голгочі).
37. а) Ой Гуцули, протокули, зрубали калину,
Тече річка кєрвава через полонину.
Ой на що ви тай Гуцули, калину рубали?
Бо ви її не садили, ані підливали. (Ямниця).

38. б) Ой Гуцули в краю були, зрубали ¹⁾ калину,
Кервавая тече річка ²⁾ через Буковину. (Хотінь).
Кропивник Новий: 1) рубали. 2) тече річка кервавая.
39. „Ой Гуцули, Гуцулоньки, десте Бойка діли?
Ци ви єго іспеклисте ¹⁾, ци сирого з'їли?“ —
„Нї ми єго іспеклисте ²⁾, нї сирого з'їли,
Лише ішов через гору, та ³⁾ го вовки з'їли!“ (Григорів. Розлуче).
П. Білінський: 1) Чи зварили, чи спекли. 2) Нї зварили, нї спекли. 3) Пішов Гуцул за волами, там.
Гол. II. 250, ч. 20. — Ж. Павлі, ст. 201.
40. Іде Гуцул за волами, в широкім ремени,
Несе, несе даруночок Гуцулоньці в жмени. (Іванівка).
41. Ішов Гуцул понад бериг, накрив ся полами,
За ним, за ним Гуцулонька з чорними бровами. (Піст.).
42. Ішов Гуцул за волами, накрив си полами,
За ним, за ним, дівчинонька з чорними бровами.
Ішов Гуцул дорогою, а в підкови дзень, дзень,
За ним, за ним дівчинонька, як біленький день, день. (Григ. Тус.).
43. Пішой Гуцул в полонину, та в підківки цень-цень,
За ним, за ним Гуцулочка, як біленький день-день. (Пнівс.).
44. Ой йшов Гуцул з Коломиї, підківками брень, брень:
Ставай, ставай, Гуцулочко, бо вже буде день, день. (П. Біл.).
45. Ішов Гуцул з Коломиї в самий білий день, день,
За ним, за ним Гуцулочка, підківками дзень, дзень. (Ткачукк.Г.).
46. Та йде Гуцул за волами, тай в підківки дзень, дзень,
За ним, за ним Гуцулочка біленька як день, день.
Та йде Гуцул за волами, тай в підківки креше,
За ним, за ним Гуцулочка русу косу чеше. (Чорнолізці).
Пор. Кольберт, III, ст. 15, ч. 56 а і б.
47. Ішов Гуцул з Коломиї, підківками креше,
За ним, за ним Гуцулочка, кучерики чеше. (П. Білін.).
48. а) Ой Гуцул сї легко вбує, легко му ходити,
Гуцулочко молоденька, лиш би тї любити!
Гуцулочко молоденька, лиш би тї любити,
Такі маєш чорні очі, вікапали би ти. (Волосів).
Пор. Купчанко, ст. 397, ч. 36.
49. б) Гей, Гуцулик легко вбутий, легко му ходити
Гуцулочка молоденька, лиш би ї ¹⁾ любити.

Які маєш чорні очі, як у соколяти,
 Гуцулочко молоденька, лиш би тебе взяти! (Григорів. Тустане).

Хотінь: 1) Любоко моя солоденька, лиш би ті.

Гол. IV, ст. 599, ч. 8. — Гол. II, ст. 250, ч. 15.

50. Та Гуцул сє легко вбуват, легко му ходити,
 Та молоду Гуцулочку в таночку водити. (Тухля).

51. Ой Гуцул сї легко обув, по гуцульськи ходит,
 Червоними волічками ноженьки обводить.
 Та Гуцул сї легко обув, легко му ходити,
 А Гуцулка така файна, лишень ї любити. (М. Яцків. Волосів).

52. Ой Гуцул сї легко вбув, у легкі онучі¹⁾,
 Щоби єму було легко до дівчини йдучи. (М. Яцків).

Волосів: 1) Легко убув, по одні онучи.

Пор. Гол. II, ст. 250, ч. 18.

53. Ішов Гуцул по над беріг, беріг заломив ся,
 А Гуцулка ревню плаче, що Гуцул втопив ся. (Ту стане).

54. Ой ходила Голулина по над Гоцулину,
 Та носила Гоцулови в димці солонину.

55. Ішов Гуцул з Коломиї¹⁾, а Гуцулка²⁾ з Банї,
 Посїдали³⁾ під смереков, зробили⁴⁾ сніданє. (Григ. — П. Б. 1865).

Пор. Гол. II, ст. 357, ч. 597: 1) З половинки. 2) Гуцулочка.
 3) Сїли собі. 4) Прибагли.

56. а) Ой Гуцуле, Гуцулику, ти погана віра,
 Твоя жінка я в середу солонину їла.
 Ой не бреш, лєсїй синку¹⁾, твоя жінка гірша,
 Твоя їла я в пєтницю, хоть²⁾ пєтниця більша³⁾. (М. Яц. Гр. Біла.).

Кобаки: 1) Мовчи ко ти, Полїнице. 2) а. 3) бірша.

Пор. Гол. II, ст. 250, ч. 19 і ст. 357, ч. 597. — Кольберт III, ст. 69, ч. 721.

57. б) Ой Гуцуле, Гуцулочку, ти паскудна віра,
 Твоя жінка у середу солонину їла.
 Ой моя віра паскудна, а твоя ще гірша,
 Твоя їла у пєтницю, а пєтницї більша. (Волосів).

58. а) Ой Гуцуле, Гуцулочку, Гуцуле-ватаже,
 Чому твоя Гуцулочка помай-Біг не каже?
 Як би моя Гуцулочка помай-Біг казала,
 То вна би сї Гуцулочков тай не називала. (Тисьм.—Павельче)

59. б) Ой Гуцули, Гуцулику, Гуцули ватажи,
 Чому твоя Гуцулочка добрий день ни кажи?

- Ні добрий день, ні добрий день, ні добре здоровле,
А вже пішло Гуцулочці та на безголове. (Чорні Ослави).
60. Ой Гуцули, Гуцулику, під лісом ти хата,
Штири корці¹⁾ мандибурки, жінка пелихата. (Чорні Ослави).
Волосів: 1) Корчі.
61. Ой Гуцуле, ти Гуцуле, під лісом ти хата,
Штири кози на мотузї, тай курка чубата. (Розлуче).
62. Ой Гуцули, Гуцулоньку, файну жінку маєш,
Перед нами Гуцулами в комору ховаєш. (Постолівка).
63. Ой я Гуцул молоденький, по гуцульськи ходжу,
Та я свою Гуцулочку по під боки воджу. (Ямниця).
64. Ой там Гуцул молоденький березину ріже,
А як уздрит молодицю, на вколїнках лізе. (Ямниця).
65. Та заграйте Гуцулови, най Гуцул танцує,
До вісімох дївок ходит, з девєтов ночує.
А що тому Гуцулови робити, робити,
Треба єго з девєтого пістоле забити. (Посіч.).
66. Та Гуцуле, Гуцулику, кобис не гуцулив,
Була в мене єдна дївка, тай ту єс спаскудив. (Уйбард).
67. Як Гуцула не любити? У Гуцула вівці,
А в Гуцула поза пояс самі сороківці.
(Гол. II, ст. 249, ч. 14).
68. Як Гуцула не любити¹⁾, а в Гуцула вівці,
А в Гуцула за поясом²⁾ писані топірці.
Тай як зачне³⁾ жінку бити, бича не питає,
Тай як утне межи⁴⁾ плечі, аж⁵⁾ душа минає. (Зал. 191 ст.).
Берегомет: 1) А в Гуцула товар, товар. 2) Поза ремінь.
3) А як хоче. 4) Валит плазом поза. 5) Душа си.
Пор. Гол. II, ст. 274, ч. 152. — Мат. V, ст. 151, ч. 264.
69. Як Гуцула не любити, як в Гуцула вівці,
У Гуцула за ремнем писані топірці.
Як Гуцула не любити, коли Гуцул годний,
У Гуцула діжка масла та і сир надобний.
Як Гуцула не любити, коли Гуцул грає
На сопівці, на флоєрі й на тримбіті знає.
Як задзвонит підківками, топірцем помечи.
То у кождїй пишні душці само серце скачи.
Він як хочи жінку бити, бука не питає,
Уфатит ї за прошивку, душа їй минає. (Підзахарич).

70. Та вітки ти, Гуцулику, та вітки, та вітки?
Та я Гуцул молоденький з нової Слобідки. (Устє, Пас., Ям.).
71. Ой Гуцуле, Гуцуленьку, Гуцуле¹⁾ небоже!
Ані ореш, ані сієш, пожаль ти²⁾ ся, Боже!
Пужники: 1) Ой чабане, чабане, чабане. 2) Тє.
(Гол. II, ст. 289, ч. 12).
72. Та ни тото, кажи¹⁾, Гуцул, шо погуцулив си²⁾,
Али тото, кажи³⁾, Гуцул, шо в горах родив си⁴⁾. (Устє).
Підзахарич: 1) Гуцул. 2) Що він згуцулив си. 3) Гуцул.
4) Зродив си.
73. Ой Гуцуле, Гуцулику, Гуцуле сарачі,
Як ті їмю за чуприну, то напустиш в гачі. (Ценів).
74. Іде Гуцул понад воду, сварит сі, гризе сі¹⁾,
Каже собі тої грати, що кучма трісе сі. (Волосів).
Угринів Гор.: 1) Іде Гуцул з Коломиї, у підкови креше.
75. Війди, війди, Гуцулику, з тої полонинки,
Як упаде жовтий листок з тої буковинки. (Волосів).
76. Їхав Гуцул з полонини на сивій кобилі,
Та загубив горнє масла на тії долині.
Ой ішло дівчє з заду тай не пилнувало,
Вірвав люшню, в зад ї стуснув: абис памітало. (Гвозд).
Пор. Кольберг, III, ст. 41, ч. 348.
77. Ой Гуцуле, Гуцулику, де твої обсівки?
Штири стеблі кукурудзїв — виносив до дівки. (Кобаки).
78. Гуцуляга, Гуцуляга, кременисті гори,
А хто буде цілювати стару бабу в воли? (Жураки).
79. а) Гуцулка мя породила, Гуцулка ми мати,
Як не возьму Гуцулочки, не буду жонатий.
Гуцулка мя породила, з Гуцулков люблю ся,
Як не возьму Гуцулочку, то не оженю ся. (Шипківці).
Пор. Мат. V, ст. 145, ч. 222.
80. б) Гуцулка мі породила, Гуцулка ми мати,
Гуцулка мі счарувала, відав би вмирати.
Гуцулка мі счарувала, з Гуцулков люблю сі,
Як ту Гуцулку не озму, то не оженю сі. (Жураки).
81. в) Гуцулка мні породила¹⁾, з Гуцулков люблю се²⁾,
Як Гуцулку та ни озму, ще ни оженю се³⁾. (Кобаки).
Пужники: 1) З Гуцулков се полюбив. 2) Се. 3) Як Гуцулки не
возьму, таки не вженю се.

82. Ой Гуцулка, пане брате, Гуцулка, Гуцулка,
Тото ми си сподобала дівчина Маджурка.
Отож ми си сподобала, до церкви йдучи,
Утратив я службу божу на дівча дивючи. (Волчківці).
83. Ой не був я у Гуцулах, анї уродив ся,
Алеж бо я на Гуцулку добре придивив ся:
А в Гуцулки чорні очі, як терн на галузі,
Біле личко рум'яненко, як калина в лузі.
(Гол. IV, ст. 473, ч. 219).
84. Ой не був я на Гуцулах, від коли вродив се,
Аж тепер я на Гуцулки добре придивив се.
Ай Гуцулко молоденька, ай Гуцулко біла,
Чи ти в полі не робила, шос не вобгоріла?
Ой я в полі і робила, і робити буду,
Но я роду біленького, і біленька буду. (Костільники).
85. Ой Гуцулка¹⁾ молоденька, Гуцулочка біла,
Вона в полі не робила²⁾, в холодї сиділа.
Ой брешеш ти³⁾, песій сину, я в полі робила,
Мене мамка біленькою такої породила⁴⁾. (М. Яцків).
Посіч: 1) Гуцулочка. 2) Гуцулочка серед літа. 3) Ой не бреш. 4) Мене мама таки таков біленьков вродила.
86. Гуцулка мі породила, Гуцулка ми мила,
Гуцулка ми дане дала, бодай се сказала. (Жур).
87. Гуцулка мя породила, Гуцулка ми мати,
Гуцулка ми постилила: лігай, сину, спати. (Перегінсько).
88. Ой Гуцулко молоденька, на ката бис була,
Сорому-с ми наробила, щос се лихо вбула. (Кобаки).
89. Ой Гуцулко кучірева, Гуцулко надобна,
Купив бих ти горівочки, кобис пити годна.
Та ни питай легінику, ци я пити годна,
Але питай, легінику, ци я ни голодна. (Кобаки).
90. Ой сиділа Гуцулочка межи Гуцулами,
Та тримала писаночку цілими ручками.
(Гол. II, ст. 368, ч. 647).
91. Ой Гуцулка, пане брате, ой Гуцулка пишна,
Як сі взула в ходачита, на улицю вийшла. (Волциїв).
92. Ой щож то ми за Гуцулка, щож то ми за пишна,
Треба дати сороківця, щоби в танець пішла. (Кобаки. З.).

93. Ой Гуцулка, пане брате, Гуцулка, Гуцулка.
А у неї такі очі, як за їрейцар булка. (Кобаки).
94. Ой Гуцуле, Гуцулочку, мати її родила,
Тай на мою головочку, абим її любила!
Тай на мою головочку, тай на мої плечі,
Тай щоби я відбирала басарунки в вечір. (М. Яцків).
Пор. ч. 7 до першого куплету.
95. Ой Гоцулка, пане брате, Гоцулка, Гоцулка,
Навішала¹⁾ кораликів, як сива зазулька. (Біла).
Іванівці: 1) Насилела.
96. Гуцулочка молоденька, Гуцулочка біла,
В полонинці при долині овецьки доїла.
Тай овецьки подоїла, ягнєтка загнала,
Сама ввійшла на вулицю, хлопців візирала. (М. Яцків).
97. Щоби тобі, Гуцулочко, кобила свистала,
Щоби в гору не вивезла, а в долинку стала. (Кобаки).
98. Ой їхала Гуцулонька з верху з полонини,
Загубила терхівочку з сивої кобили;
Та не жаль ми терхівочки, же ся загубила,
Лише ми жаль Гуцулочки, же ся зажурила.
(Гол. II, ст. 250, ч. 16).
99. Та сарака Гуцулочка¹⁾ по горі ходила,
А як зійшла на долину, води си напила.
Та сарака Гуцулочка коровки доїла,
Як узріла Гуцулика, на городі вміла.
Та сарака Гуцулочка колопиньки терла,
Як узріла Гуцулика, на порозі вмерла. (Усте).
Ямниця: 1) Ой Гуцулка молоденька.
100. Смей Гуцулка чорнявая, смей Гуцулка біла,
Смей Гуцулка чорнявая корови доїла.
Смей Гуцули, смей Гуцули, смей Гуцули, Бойки,
Казали си поробити ходачки легонькі.
Казали си поробити ходачки до танцю,
А пироги до сметани, а кашу до смальцю. (Іванівка).
101. Гуцулочка молоденька¹⁾ корови доєла,
Собака сі присунула, молоко віпила²⁾.
Собака сі присунула з вузкої³⁾ вулиці,
Та віпила⁴⁾ молоченько з нової дійниці.

Ой ци тебе, доню, бити, ци тебе ганьбити?

Нащос дала половкови*) молоко віпити? (Ямниця).

Матіївці: 1) Гуцулочка пупілочка. 2) Віїла. 3) Тісної. 4) Віїла.

*) Пес половий.

102. Загадала Поліниця Гуцулочку взети,
Та купила новий серпик, та післала жети.
А вна взяла новий серпик, кинула від себе:
Ни жєла-сми в свої нєньки, ни буду і в тебе.
Ни жєла-сми в свої нєньки і в тебе ни буду,
Купи мині бочку меду, за шинкарку буду. (Ровтоки).
Пор. висше ч. 12.

103. А гуцульські нагавиці, сорочка тоненька,
А дежесь ся забавила, дівчино біленька? (Тустанє).

Д. Бойки.

104. Кажут люди, що я Бойко¹⁾, бойкова дитина,
А на мині кучарики як гороховина. (Волосів).
Юцан: 1) Не я Бойко, не я Бойко.
105. І ти Бойко і я Бойко і ми оба Бойки,
Забирем си по дівчині, підем по лигоньки. (Кнг.).
106. а) І ти Бойко, і я Бойко, обидвасмо Бойки,
Кажімо си поробити ходачки легонькі. (Біла).
107. б) Ой підемо, пане брате, та на тоті Бойки¹⁾,
Та скажем си поробити чоботи²⁾ легонькі. (Ям., Вовк., Хот.).
Іванівці: 1) На Бойки, на Бойки. 2) Та будемо фасувати ходаки.
108. Ой підемо, пане брати, на Бойкі, на Бойкі,
Там си скажимо поробити чоботи лигонькі.
Ой чоботи лигосенькі, запєтки високі,
То будемо витинати що неділі полькі. (Містки, п. Львів).
109. Ой підемо, пани брати, на Бойки, на Бойки!
Скажимо си поробити ходачки лигойкі!
Скажимо си поробити кілками набити,
Щоби було до дівчини лигейко ходити! (Лапаївка).
110. Тай ти Бойко, тай я Бойко, тай ми уба Бойки¹⁾,
Як си вбуїм в постолєта, та²⁾ підимо польки. (Устє).
Галич: 1) Ми обидва Бойки. 2) Поскидаймо личаки тай.
111. Іде Бойко горі селом, сварит сі, грізе сі,
Каже собі тої грати, що кучма трісе сі. (Нагуєвичі).
Пер. ч. 74.

112. Ішов Бойко понад беріг, беріг заломив сі,
І Бойчеха руке ломит, що Бойко втопив сі. (Бірки Дол.).
Пор. ч. 53.
113. а) Пішов Бойко тай до Бойка ходака зичати:
Позич, Бойку, ходака, дівча заручати.
Ни позичу, ни позичу, бо ми го ни вбуйиш,
Тупниш ним раз до зимлі та ми го попсиуйиш. (Кнг.).
114. б) Прийшов Бойко та до Бойка, ходачків зичати¹⁾:
Позич, позич, пане брате, піду заручатись²⁾.
Не позичу, не позичу, бо ходак коштує,
Йдеш дорогов, тупнеш ногов, ходак сі попсиує.
Зубрець: 1) Ходак позичати. 2) Давай, Бойку, ходака доньку одружати.
115. Питали се дівки Бойка: Відки Бойко, відки?
А я Бойко молоденький з Нової Слобідки. (Жур.).
Ся сама пісня співаєть ся про Гуцулів. Пор. висше ч. 70.
116. Ішов же я з полонинки, та засів мне Бойко:
Дайко, каже, бриндзи їсти, бо то ми легонко. (Підзахарич).
117. Ішов Бойко за волами, накрив ся полами,
За ним, за ним, дівчатонька¹⁾ з чорними бровами.
Ішов Бойко за волами, тай на воли гейкав,
А воли ся погедзили, він батогом мелькав. (О. Коц., Іван., Под.).
1) До першої строфки пор. Гол. IV, ст. 444, ч. 7. Замість слова: дівчатонька — приходить там: білявиця.
Подібна пісня співаєть ся і про Гуцулів. Пор. ч. 41 і 42.
118. Ішов Бойко за волами, тай на воли гейкнув,
Як го воли замахнули, йно ногами мелькнув. (Бучач).
119. А гі Бойку за волами, а гі Бойку швидко,
Бо вже воли за горами, іно хвости видко. (Миколаїв н. Дніст.).
120. Ой є в Бойка воли, воли, ой є в Бойка вівці,
Ой є в Бойка у ремени білі сороківці. (Бабусів).
Подібна пісня співаєть ся про Гуцулів. Пор. висше ч. 67. —
Пор. Де-Волланъ, ст. 36.
121. Ішов Бойко з полонини, тай підківки тень-тень!
За ним, за ним дівчинонька білая як день, день.
Пор. висше ч. 43. (Гол. IV, ст. 446, ч. 17).
122. Ходить Бойчак понад гору, ой то добрий хлопець,
В правій ручці сопівочка, а в лівій топорець.
Ой бо тота сопівочка желібненько грає,
Та не одна чорнявая з желю омліває.
(Гол. IV, ст. 459, ч. 116).

123. Ой ти Бойку, ой ти Бойку, я на тебе гойкну,
А ти Бойку здогадай ся, за двері сховай ся. (Кроп. Н. Наг. Григ.).
124. Ой бідонько, умер Бойко, тай на лаві лежит,
Жінка го ся напудила, тай за ноги держит. (Розлуче).
125. Бойко вмер, Бойко вмер, Бойкови дзвонили,
Як сі схопив Бойко з лави, ледво догонили.
Здогонили молодиці, хтіли Бойка бити,
А Бойко сі присягає, буде сі жинити¹). (Волц. Підзах. Розл.).
Іванівці: 1) Здогонили, здогонили, тай го ще набили,
Чомусь, Бойку, там ни лижив, де те положили? (Іван. Боб. Біла).
Пор. Гол. IV, ст. 472, ч. 212 і II, ст. 618, ч. 16.
126. Як же Бойка не любити, коли ладний дуже,
Ходит собі по зарінку тай паличку струже. (Волцнів).
127. Ходит Бойко понад беріг, тай паличку стружи,
Як жи Бойка ни любити, коли ладний дужи. (Іванівці).
128. Ти до мени ни ходи, ти маленький Бойку,
Бо ти мині витолочив в городі фасольку. (Підмихайлівці).
129. Дала мене моя мати за Бойка, за Бойка,
А у Бойка головонька легонька, легонька.
(Гол. IV, ст. 452, ч. 69).
130. а) Вчора гойки, нині гойки, завтра вже не гойки¹),
А дівчину заручили з під Самбора Бойки.
Ей ци тиж бо, дівчинонько, сьвіта ни видала,²)
Що ти собі з під Самбора Бойка сподобала. (Жур).
Іванівці: 1) А в дівчини заручини, а в дівчини гойки. 2) Ой дівчино, дівчинонько, що ти ся гадала.
Пор.: Колесса, ст. 159, ч. 1945,
131. б) Я дівчину був заручив, а в дівчини гойки,
Ужеж її заручили з Небилова Бойки. (Ж. Павлі с. 191. Хот. Вол.)
132. Там на горі, на високі, щибитала сойка,
За тото мі мама била, щом любила Бойка. (Іванівці).
Пор. Де-Волланъ, ст. 36.
133. Бодай тибє, дівчинонько, хороба напала,
Що ти собі з під Самбора Бойка сподобала. (Іванівці).
134. Ой піду я в гори, в гори, по молоду Бойку,
Щоби прийшла розчесати мою головоньку. (Іванівці).
135. Ішов Бойко з ночи в ночі, шукаючи бика,
Тай повернув він до любки, в любки п'ятка.
Пор. Кольберт III, ст. 68, ч. 686.

136. А ти Бойку звівбись кольку, я тебе не прошу,
А я свої вечероньки за тобов не пошу. (Невід.).
137. Ой дуну, дуну, дуну, везе Бойко бруну,
А ти Бойку молоденький, бігме твоя буду! (Уйбард).
138. Дала мене¹⁾ моя мати за Бойка, за Бойка,
Буде мені ще за Бойком головка гладонька²⁾. (Усте).
Коцан: 1) Ой дай мене. 2) Щоби моя головонька все була гладонька.
Пор. Ж. Павлі, ст. 168 і висше ч. 129.
139. Ой ти Бойку, старий Бойку, в великій крисани,
Витягну ти віз на хату, на стодолу сани. (Нагуєвичі).
140. Чи ми тобі не казали: Не ходи за нами!
Повісили дівки Бойка до гори ногами. (Вільки Маз.).
141. Прийшов Бойко до коваля, файку закурив си,
Як побачив тільки люда, аж перехрестив си. (Вишня Дол.).
142. Ей піду я на майдан, тай зітну осику,
Ей виплету личаки, піду на музику.
Ей піду я на майдан, там де живуть Бойки,
Де музика дрібно грає, скачут по легоньки. (Біла).
143. Ой піду я¹⁾ в гори, в гори, межі тоті²⁾ Бойки,
А ті Бойки ладно грають, скачут³⁾ по легоньки). (Тух. Розл.).
Іванівці: 1) Альбо піду. 2) Альбо піду в. 3) Там музика дрібно
грає, скаче.
144. Ой піду я в полонину, там де живуть Бойки,
Там де грають коломийки дрібно, по легойки. (О. Коцан).
145. Вбув ся Бойко в личаки, легко му ходити,
А дівчина молоденька буде ні любити.
Вбув ся Гуцул в ходаки та льнінії внучі,
Серед ночі о півночі до дівчини йдучи. (Кнг.).
Пор. ч. 48 і 52.
146. Восиковий ходачок, а липова гунька,
Ходит Бойко, відпитує: де моя Марунька? (Невід.).
147. Бойко чорний, Бойко чорний, Бойчиха періста,
Сів си Бойко на Бойчиху, поїхав до міста. (Угринів Гор.).
148. А ни вміє Бойко жати, анї копів класти,
Тільки ходи коло бані, аби соли вкрасти. (Пісочна).
149. Їхав Бойко з Коломиї, тай загубив люшню,
Обернув ся назад себе, тай в долоні хлюснув. (Нагуєвичі).
Пор. Кольберт, III, ст. 42, ч. 350.

2. Польські племена.

Поляки. Ляхи. Мазурі.

150. Ой Іванцю кучерявий, твоя жінка Полька,
Як ти зварит горнець чиру, то тя вколе колька. (Боберка).

151. а) Гей Іване балабане, твоя жінка Полька¹⁾,
Наварила, напекла, закликала Бойка. (П. Білінський).

1) Перша стрічка в Іванівцях трохи відмінна: А Іван тарабач,
его жінка Полька. — В Ожомлі знов відмінний кінець 2 стр.: вколола
ї колька. — В Волосові зачинають: Ой Іване Подоляне. На кінці при-
чіпають іще звисний козачок: Наварила, напекла, а для кого, для Петра.

152. б) Чоловіче, кукуріче, твоя жінка Полька,
Наварила пирогів, закликала Бойка. (Жураки).

153. Ой біда, не гаразд, полюбив си Польку,
І зробив собі стеженьку біз її хвасольку. (О. Коцан).

Пор. ч. 4.

154. Ой як же-ж то не ладно, любив Поляк руску,
Зробив стежку без город, без мою петрушку. (Вовків).

Пор. ч. 5.

155. Ой на горі на високій Ляхи бульбу печут,
Не мож до них доступити, бо камінем мечут. (Угринів дол.).

156. Ой напiti, вражі Ляхи, напiti, напiti,
Та насіли¹⁾ вражі Ляхи ой на нашім житi. (Волосів).

Григорів: 1) засіли; 2) у.

157. Там на горі жито, жито, на долині копи,
Най се Ляшок ни мішає межи руські хлопцi. (Жуків).

158. Ой не літай, журавелю, на озеро пити,
Там засіли два Ляшеньки, хотят мене бити. (Хотiнь).

159. Через тiї рекрутоньки, через вражі Ляхи,
Покинемо своє село, підем в гайдамах.
(Гол. II, ст. 474, ч. 226).

160. Бодай Ляхи панували, в ходаках ходили,
Що ся нами Русинами тяжко наробили!
(Гол. II, ст. 470, ч. 197).

161. Бодай Ляхи панували, бодай Ляхи мали,
Бодай они ще за плугом хробаки збирали.
Бодай Ляхи панували, бодай Ляхи жили,
Бодай они ще у Львові кайдани носили. (Голгочі).

162. Січи дуба, рубай дуба, в тiм дубі леліа,
Не йди дiвко тай за Ляха, бо Лях заведiа. (Голгочі).

163. Чи я тобі не казала, кучеривий хлопче,
Що до мене Ляшок ходит, дороженьку дочче. (Осташівці),
164. Ой мамуню, мамуненько, любят мене Ляшки,
Дают мені горілочки з маленької фляшки. (Осташівці).
165. Іде Ляшок на Вкраїну, коник під ним пляше,
Здибали го бурі свині: злізай з коня, Ляше!
Та взяв Ляшок я пістолє у свині стріляти,
Свині кулі похапали, нічим воювати.
Свині кулі похапали, свині кулі звїли,
Лишили сї інструмента — березївські стїни.
Лишили сї інструмента — підківки з гарбуза,
Кожушина огіркова, пояс з кукурудза. (Цуцилів).
166. Ой куди та вода текла, туди течи буде,
Не одному Мадзурови зломити би груди. (Уйбард).
167. Горі селом, долі селом Мазурія їде,
Така дурна дївка буде, що за мене піде. (Кропив. Н.).
168. Заріжу я когута, заріжу я курку,
Та поїду на Майдан по тоту Мадзурку.
Ой когутик сї зашпортов, а курочка впала,
Уже моя Мадзурочка на віки пропала. (Угринів Гор.).
169. Ой впрьижу я когута тай чубату курку,
Та поїду до млина по здохлу Мазурку. (Нагуєвичі).
170. Ой на ставі, на ставочку забив орел гуску,
А я свою Мазурочку заведу на руску. (Хотїнь).
171. А ти кажеш¹⁾, дівчинонько, нима понад²⁾ тебе?
Є³⁾ в Мазура свиня бура ще красша⁴⁾ від тебе. (Паст.)
Іванівці: 1) Ти казала. 2) Що нима над. 3) А. 4) Ліпша.

3. М о р а в ц і.

172. Ей я піду до Мурави, там в Мураві люди,
Возьму я си Муравоньку, добреж мені буде. (Мавковичі).
Пор. Кол. ст. 78, ч. 437.

4. Ж и д и.

173. Бодай Жиди панували, бодай Жиди мали,
Бодай Жиди за плугами хробакє збирали. (Кнг.).
Пор. вище ч. 161.

174. Бодай Жиди панували, бодай Жиди жили,
Бодай Жиди цуцилівські з торбами ходили¹). (Цуцилів).
Ожомля: 1) Бодай Жиди попід горби торби волочили.
175. Ой ви Жиди бориславські, що ви гадаєте?
Уже в ямах нема воску, ви ще шукаєте.
Ой ви Жиди бориславські, ой майте сумліне,
В ваших ямах нема воску, лиш саме каміне.
Ой ви Жиди бориславські, сто кроть мамі ваші,
Ой що я сі набідував у ті ямі ваші. (Нагуєвичі).
176. Ай вай бурихай, як се Жиди били,
То по штири, то по п'ять на купі лежби́ли. (Долин).
177. Ой тогди був добрий час, як сі Жиди били,
Як їдному Жидикови голову скрутили. (Жураки).
178. Ой казала Жидівочка, тай казав Жидочок,
Же на верха горівочка, на споді медочок. (Войнилів).
179. а) А мій тато п'яниченько, продав бульбу з ями,
Прийшли Жиди-хараїми, взели тата й маму.
Чи ви Жиди подуріли, чи ви бісноваті?
Тата беріт, маму лишіт, бо я сам у хаті. (Волосів).
180. б) Ішов дедя п'янісенський, тай упав там в яму,
Ідуть Жидки з Коломиї, беруть дедю й маму.
Чи ви Жидки подуріли, чи ви варюваті?
Дедю беріт, маму лишіт, бо я сам у хаті. (Підзахарич).
181. Ой коби ми, пане-брате, горівки не пили,
Ще би Жиди гній кидали, Жидівки носили.
Ой коби ми, пане-брате, не пили гараку,
Ще би Жиди руску віру цюлювали в с...у. (Лівчиці).
182. Єдна курка чубатенька, а другая сива,
Віднести ї до Жидівки, бо вже сі зашила. (Нагуєвичі).
183. Ой продала Жидівочка когута тай курку,
Тай купила Жидикови лейбик тай маймурку. (Жураки).
184. Ой відки ти, Жидівочко, ой звідки ти, Жиди?
На Жидівку впали вуши, а на Жида гниди. (Рибно).
185. Та на мині молоденькім кучерики вють ся,
Єдні маю чобокета й за них Жиди бють ся.
Не бийте ся, песі віри, я вам верну гроші,
Єдні маю чобокета, я не буду босий. (Ж. Павлі, ст. 200).
186. Ци ти, любку, такий файний, ци мені сі видит?
Такий Жидик у Надвірній із сливками сидит. (Гвозд.).

187. Ой дівчино, дівчинонько, яка ти огида,
Понехала-с свою віру, полюбила-с Жида. (Біла)
188. Укусила перши вош, а потому гнида :
Полюбила парубонька, а потому Жида.
Бодай тебе, дівчинонько, побив хрест съвичений,
Шо ти Жида полюбила, а Жид ни хрищений. (Іванівці).
189. А Жид пан, а Жид пан, а Жидівка пані,
Жидинята як панята, а ми їх піддані.
А Жид пес, а Жид пес, а Жидівка сука,
Жиденята песенята, не велика штука. (Осташівці).
190. В мене бучок деревяний, а на кінці бляшка,
Як замахну, то не лишу ні Жида, ні Ляшка!
(Гол. II, ст. 301, ч. 301).

5. Ц и г а н и.

191. Ой підемо пане брате в тоту Отинію,
Наберемо камінецько бити Циганію. (Рибно).
192. а) Чом Цигани ни орют, бо плугів ни мают,
Тому вони хліб їде, бо кіньми¹) міняют. (Усте).
Вовків: 1) Який вони хліб їдят, що коні. Завалів: 1) Такої... хоч коні..
193. б) Чом Цигани, ни ворут, бо волів не мают;
Такої вони хліб їдѣт, що¹) на дрімби грают. (Жур.).
Тустане: 1) А Цигани хліб їдят, та.
194. Ой Цигане, Циганочку, кобила ти стара,
Жеби вна тя д горі несла, на долині стала. (Тустане),
Пор. висше ч. 97.
195. Я до ліса не поїу, рубати не буду,
Бо там в лісі є Цигани, сьміяти ся будут. (Прих.).
196. Ой Цигане, Циганочку, твоя жінка Гіра,
Твоя жінка у середу солонину їла. (Нагуєвичі).
Пор. висше ч. 56—57.
197. Ой Цигане, Циганочку, тос ся проциганив,
Єдно було дівча файне, тай тото-с споганив. (Розлуче).
Пор. Гол. IV, ст. 444. ч. 2. — Колесса, ст. 133, ч. 1619.
198. Тай ішов я з товаришом тими манівцями,
Мало мене ни забили Цигани кливцями.
Циганка ні я вдарила, Циган намахнув си,
Аби ни та дівчиночка, я би був минув си. (Усте н. Ч.).
199. Ой ти Йванку, ой ти Йванку, не люби Циганку,
Люби мене молоденьку, як гуску біленьку. (Михайловичі).

200. Любив єм тя, біла дівко, до тіхи, до тіхи,
Тепер єм тя подарував Циганом на міхи. (Уйбард).

201. Привьизали Циганета кобилу до дуба:
Лоше ходит і заводит: моя мамо люба! (Ожочля).

202. Кілко минї веселости, кілко минї втіхи,
Тай як Циган на зарінку тай роздує міхи.
Чому Циган не господар? бо волів не має,
Він сї в лани не кохає, тай волів не має.
Чому Циган не господар? він волів не має,
Іде собі до Вушірі¹⁾, гайдучка сїдає.
Ой Циганка не газдинї, тай не вміє прести,
Зачеши ї за язык, як уміє клести.
Ой Циганка не газдинї, тай діти убрані,
Ай Циганка господинї тай ходит як панї. (Косів).

1) Жид у Косові.

6. Німці. Шваби.

203. Ой нема, ді, в горах добра, тай відай не буде,
Доки си в нас по Німцєви заваджати буде.
(Гол. II, ст. 300, ч. 296).

204. Є у мене топір, топір, тай кована бляшка,
Як топірцем замахаяю, ні Німця, ні Ляшка. (Угринів).
Пор. висше ч. 190.

205. Ой піду я тай на Шваби, як се Шваби мають,
А Шваби лиш по вечери, тай спати лігають. (Григорів).

7. В о л о х и.

206. Ти, Ієанку, покинь мамку, я покину газду,
Та підемо в Волощину шукати гаразду!
Ой підемо в Волощину помежи Волохи,
Тай з'їмо у Волощинї мамалиґи трохи.
Ой Волохи їдет трохи, кукурудзи сїют,
Волохам сї хліб не родит, бо жєти не вміют. (М. Яцків).

207. Ой піду я, моя мамко, та межи Волохи,
Аби дали попоїсти мамалиґи трохи. (Жураки).

208. Ой любку мій солоденький, не снй ми ся в ночи,
Виплакалам через тебе свої чорні очі!
Посїяв я¹⁾ пшениченьку, вродив ся²⁾ горошок,
Не дав би я свою милу³⁾ за десять Волошок.

(Гол. IV, ст. 444, ч. 4.).

Жураки: 1) Ой посїю. 2) Вродит сї. 3) Я бим не дав свою любку.

8. В і р м е н и.

209. Ой на горі, на високій пили два Вірмене:
Чого ти ся, білявочко, гніваєш на мене? (Ж. Павлі, ст. 187).
210. Ой з Чорткова мурованков ішло два¹⁾ Вірмене;
Ой прошу вас, добрі люде, не сьмійте се з мене. (Григ.).
Тустане: 1) Ой по горі, по високій ходили. — Іванівці.
1) Коломия славне місто, бо в нїм є...
211. Коломия славне місто, бо є в нїм Вірмени,
Скажи, скажи, дівчинонько, чи підеш за мени? (Григорів).
212. Ёкі в тебе, такі в мени брови на шнурочку,
Та я видїв у Сочаві таку Вирміночку.
Та ці видїв, ці ни видїв, ни буду казати,
Усїдлаю ворон коня, буду ї шукати. (Усте н. Чер.).

9. М а д я р и.

213. Та як я був на Мадярах, любив я Мадярку,
Та як прийшов на Подоле, люблю Подолянку. (Іванівка).
214. Та сараки Венгерчуки по сьвітку мандрують,
Та за свою доманицю нї знають, нї чуют. (Уйбард).
215. Ой я хлопець молоденький, ой я хлопець теньгій,
Та не сам я сюди зайшов, занїс мене Венгїр.
Ой не сам я сюди зайшов, річка мнї занесла,
Дівчина мнї підмовила, охота мнї знесла. (Жураки).
216. Ой сяду я на коника, махну тростинкою:
Гайда, гайда, сивий коню, за тов Венгеркою. (Денисів).
217. Засвистала Венгерочка понад синї гори:
Поховайте, хлопці, люльки, бо йдуть ревізори!
Я не скурив тютюнику, лиш одну папушу,
Молоденький ревізоре, не виганяй душу! (Пасїчна).
218. Ой мамуню, мамуненько, Венгїр вікном лізе!
Ой не бій ся, моя доню, він тї не заріже.
Ой мамуню, мамуненько, він грїшми бренькоче!
Ой не бій сї, моя доню, він тї поласкоче. (Батят., Посто́л.).

10. І т а л і й ц і.

219. Чи ви, люди, подуріли, тай поварювали,
Що ви тоту дівчинину Таліянам дали?
Ой бо тоти Таліяни, то нидобрі люди,
Такої тамки дівчинонька години ни буди. (Іванівці).

11. Т у р к и.

220. Впала роса кінець проса, кінець біленького¹⁾,
Взяли Турки два парубки, й мого миленького. (Начів).
Іванівці: 1) Ой зацвило сине зіле просто біленького. — Люб.:
Два остан. слова 1 стр.: того зилиного.
221. Або піду в гори, в гори, або піду в Турки,
Або піду до дівчини, до тої Мазурки. (Іванівка).
222. Ой на Турки, пане брате, на Турки, на Турки,
Привизи ми кораликів дваїцять штири шнурки. (Подусильна).
Пор.: Колесса, ст. 152, ч. 1883.
223. Ой поїхав мій миленький на Турки, на Турки,
Тай купит ми кораликів двацїть штири шнурки¹⁾.
А я взяла коралики тай поросипала,
Тай до свого миленького карту написала.
Я до свого миленького пишу на листочок,
А він менї посилає ружовий віночок. (Войнилів).
1) В Іванівцях співаєть ся лише ся строфка.

12. Т а т а р и.

224. А із Турад до Йвановиц та ішли Татари,
В Іванівцях парубоньки самі господарі.
А із Турад до Йвановиц котили сї динї,
В Іванівцях дівчиноньки самі господинї. (Іванівці).
-

II. ГЕОГРАФІЧНІ НАЗВИ.

— ♦ —

1. Краї, ріки, гори.

225. Попід Бескид зелененький ожина, ожина :
Чому сумна, невесела моя соколина ?
(Гол. IV, ст. 385, ч. 2).
226. Попід Бескид зеленейкий вівці прищибаю :
Не йди за мнов, чорнушечко, бо тя порубаю !
Не йди за мнов, чорнушечко, бо тя порубаю,
Пішла за нас бесідиця пониже Токаю !
(Гол. IV, ст. 489, ч. 19).
227. Ой Господи милосерний, що таке на сьвіті,
Що зелена Буковина як в зимі, так в літі ? (Хотінь).
228. Ой як піду в Буковину, нігди не загину,
Буковина зелененька як літо так зиму. (Іванівка).
229. Чує ми сі, товаришу, чує, причуває,
Що в дзелені Буковині соловей співає.
Чує ми сі, товаришу, чує ми сі, чує,
Що в дзелені Буковині зазулечка кує. (Тисьменичани).
230. Ой тутуду, ой тутуду, де я на рік буду ?
Тай ци в горі, ци в долині, ци на Буковині ? (Михайловичі).
231. Ой нима то, ой нима то, як¹⁾ на Буковині²⁾
Там то вінок³⁾ зелененький⁴⁾ на кожній дівчині. (Григ.).
Іванівці: 1) Ой нігде так не гуляють, як. 2) Там віночок. —
Жураки: 2) Україні. 4) Зелені є там віночки.

232. Коби я знав, файна любко, шо ти в Буковині,
Лишив би я вівці пасти а в тій полонині.
(Гол. II, ст. 355, ч. 589).
233. А мій милий в Буковині пише листи мині:
Справуйже ся, моя мила, бо я на чужині. (Дусанів).
234. Ой мій милий сїє, оре за Буковиною,
Він до мене листе пише, банує за мною.
Він до мене листе пише, вітром передає:
Як си моє закоханє я в Стецеві має. (Стецева).
235. Віддай мене, моя мати, до нової хати,
Щоби її не ліпити анї валькувати.
Бо я маю миленького аж на Буковині,
Купує ми обарінки, як малі дитині. (Красне),
236. Ой цїсарю, цїсарику, корона ти срібна,
Кобис прийшов в Буковину, яка стала бідна.
Буковина стала бідна, лиха цілі хмари,
Було в людей по коровці й то Жиди забрали.
Жиди берут по коровці, пани берут діти,
Бідна-ж наша головонько, де нам ся подіти? (Підзахарич).
Пор. Гол. II, ст. 332. ч. 469.
237. Не жаль мені погуляти, не жаль ми побути,
Не жаль мені бай за любков на Венґри шарнути. (Посіч).
238. Ой поїхав мій миленький на Венґри, на Венґри,
Він до мени листи пиши, що ю сї ни верни. (Ожомля).
239. Ой нема то краю, краю, над ту¹⁾ Верховину,
Коби мені²⁾ погуляти хоть одну годину. (Іванівка).
Михайловичі: 1) Як над. 2) Колиб собі.
240. Верховина, Верховина, тай Верховиночка¹⁾:
Яка була сука мати, така її дочка. (Войнилів).
Григорів: 1) Коломия, Коломия тай Коломийочка.
241. Летїв ворон з тамтих сторон, крилоньками шай, шай,
Як я піду з Верховини, буде комусь жаль, жаль!
(Гол. II, ст. 408, ч. 763).
242. Гей далека дороженька від Висли до Дністру;
Пустив-єм ся тай без весла на річеньку бистру.
Не для того, бим сьвіт звідав, ні для того краю,
Іно для тої вишеньки, що над Дністром маю.
(Гол. II, ст. 332, ч. 468).

243. Вбила ми ся, товаришу, Волощина в боки:
Дав ходаки за кулешу тай чорні волоки.
(Гол. IV, ст. 459. ч. 117).
244. Товариш сї, брате, вженив¹⁾, тай бере дївчину,
А менї би молодому іти в Волощину.
Товариш сї, брате, вженив, тай бере дївочку,
А менї би молодому іти на войночку. (Жураки).
Григорів: 1) Мій товариш вже сї женит.
245. Ой ти брате, братїйочку, не пий горілочку,
Але брате, братїйочку, возьми си дївочку.
Ой хорошу дай дївочку, хорошу дївчину,
Та запали сїни, хату, ходїм в Волощину!
Ой у тоту Волощину, бай в Волощиночку,
Та щоби сме не робили тяжку панщиночку!
(Гол. II, ст. 269, ч. 124).
246. Ой піду я в Волощину хліба заробити:
Як єм любив Катирину, так буду любити. (Чорні Ослави).
247. Шо забуду Волощину, то си нагадаю,
Ой таки я в Волощинї дївчиноньку маю. (Іванівка).
248. Ой пішов я в Волощину, лиш там було бути,
Як нагадав на дївчину, мусїв ся вернути.
(Гол. II, ст. 295, ч. 215).
249. Ай конику вороненький, дам тобі оброку,
Перенеси Анїченьку з Волоського боку.
(Гол. II, ст. 286, ч. 221)
250. а) Ой ни клини, сусїдонько, ни клини, ни клини,
Ни буду ти нивісткою, бо ни люблю сина.
Ни буду ти нивісткою, ні єму жоною,
Бо я піду в Волощину дївков молодю. (Чорні Ослави).
251. б) Ни буду ти, лигїнику, не буду жоною,
Бо я піду в Волощину дївков молодю. (Чорні Ослави).
252. Ой на дворі день біленький; де йдеш, мій миленький?
Ой я іду в Волощину по ладну дївчину. (Вороблевичі).
253. Сюда тудя долинами пшениця ланами:
Вандруй, вандруй, дївчинонько, в Волощину з нами.
Хіба би я дурна була, розуму не мала,
Та щоби я молоденька з вами вандрувала. (Григорів).
Пор. Кол. ст. 53, ч. 107.

254. Сюди, туди вулицями через Галилею :
Ходи, брате, відвідати, що ся діє з нею. (Невід.).
255. Ой вже мені докучило той Дністер бродити,
Хоч бим як рад, то не можу дві на раз любити. (Біла).
256. Ой кобиж я за тим була, за ким я гадаю,
Принеслабим сім раз води з тихого Дунаю.
Ой кобиж я за тим була, за ким же я мислю,
Принеслабим сім раз води аж із Перемишлю. (Нагуєвичі)
Пор Кол. ст. 103, ч. 1097.
257. Ой возму я тай дівчину за білу ручину,
Переведу за Лімницю своєю білявчину. (Хотінь).
258. Ой Магуро, Магуройко, тож ти не єднака,
З під єдної вода тече, з під другої млака.
З під єдної вода тече, жеби ся напити,
З під другої вода тече, би ся вхолодити. (Дидьова).
259. Ой піду я у Магуру бучка ціхувати,
Сам не знаю, у котрої любки почувати. (Мшанець, З.).
260. Ой піду я в Мараморош на Золоту Баню,
Купю жоні черевички, а собі кресаню.
(Гол. IV, ст. 510, ч. 103).
261. Марамарош, Марамарош, студені кирниці,
Привели мя та на біду тоті молодиці.
(Гол. II, ст. 428, ч. 561).
262. Який ярець зелененький на тій землі зійшов,
Який хлопець молоденький в Марамарош пішов!
(Гол. II, ст. 428, ч. 560).
263. Ой хлопчики, плеканчики, де ви сі плекали?
Як підете до Мурави, будете плакали.
264. Ой я піду до Мурави, а з Мурави далі,
Та винесу Марисуні червоні коралі. (Розлуче).
265. Ой Іванку, каже, Йванку, взяла вода лавку,
А куди ми перейдемо, хіба на Моравку. (Жураки).
266. Ой ду, ду, ду, ой ду, ду, ду, де я на рік буду?
Ци в Мораві, ци в Долині, ци на Буковині. (Ходовичі).
267. Ой ви хлопці плеканчики, де ви сі плекали?
За дві, за три неділеньки підем до Мурави.

Ой ми підем до Морави, а в Мораві люде,
Озмемо си по Моравці та добре нам буде. (Волосів)
Пор. висше ч. 172.

268. Ой я піду до Мурави, Мураво, Мураво,
Чом же мене Бог покарав тов бідов хмуравов? (Мавковичі).

269. Німеччина, не Лящина і земля волоска :
Підмовивши чуже дівча, піде поголоска.
(Гол. II. ст. 351, ч. 514).

270. Ой на горі на високій сивий заяченко,
Ой ніхто так не заграє, як Нагимюченко.
Як заграє, засьпіває, далеко го чути,
Аже в тую Німеччину, та де би нам бути.
(Гол. II, ст. 306, ч. 330).

271. Ой Опіле, Опілечко, най Бог тебе має
З твоєв вродов! Понад тебе красшого не має. (О. Коцан).

272. Ой поїхав мій миленький ой до Орґантини¹⁾,
Привезе ми два перстені, дві білі фустини. (Волосів).
1) Аргентини.

273. Ой сходив я все Підгірє, границі турецкі,
Не находив над дівчета, над болоховецкі. (Нагуєвичі).

274. Ой пішов я на Підгірє, тай на Підгірєчко,
Тай виніс я барабулі тай на пасінечко.
Гей не їв я більше ні що, лише барабулі,
Та як вийшов я на весну, не вчув я зазулі.
(Гол. II, ст. 538, ч. 4).

275. Ой в Подолю сиві воли, в Подолю, в Подолю ;
А я свого миленького тримаю в придолю.
Лежи, лежи, мій миленький, як я тя сховала,
За тобою мати глядит, а я не сказала. (Нивиці),

276. Ой весіля, мамуненько, весіля, весіля,
А як буде по весілю, підем на Поділя. (П. Ст. Б.).

277. Рубай, брате, яворину, а я буду гіле,
Забирем си по дівчині, підем на Поділе. (Ожомля).

278. Ой вірлята, соколята, скиньтесь по перочку,
Та винесіт із Подоля мою дівчиночку !
(Гол. II, ст. 289, ч. 237).

279. Стоїт верба над водою, розпустила гіле,
Вибирай ся, дівчинонько, зо мнов на Поділе. (Голгочі).

280. На Поділю хліб на кілю, ковбаси на гілю;
А де я сі сиротойка на зиму подію? (Ожомля).
281. Ой зацвила сина цвітка та на тім Сереті:
Я казала, же в сурдуті, він прийшов в вереті.
Я казала, же в вереті, а він прийшов в мішку,
Я ся назад оглядаю, а він їсть лемішку. (Кобиловологи).
282. Та я сходив усі гори тай землю турецьку,
Не надібав дівчиночки по старо-лисецьку. (М. Яцків).
283. Україно моя мила, мати моя рідна,
Ой сталаж ти, Україно, тепер дуже бідна.
Ой сталаж ти, ой сталаж ти, останеш на віки,
Забрали тя тай Москалі під свої опіки. (Волчківці).
284. Ой гойдашки, гайдамашки зрубали Вкраїну,
Течут ріки кєрвавії з гори на долину.
Ой гойдашки, гайдамашки Вкраїну зрубали,
Течут ріки кєрвавії темними лугами. (Тисьменичани).
285. На Вкраїну ни поїду, служити ни буду,
Дівче ми сі сподобало, жинити сі буду. (Ожомля).
286. Ой піду я в Україну, там я не загину,
Скажу собі посадити червону калину. (П. Ст. Б.).
287. Ой гуляки парубочки, гуляки, гуляки,
Колисьмо ся не женили, підем за вояки.
О як ми ся не женили, сухі дуби цвили,
А як ми ся поженили, то сирі погнили.
Бувай здоров, тай я з тобов, молодий козаче,
А за нами молодими Україна плаче. (Дрогобич).
288. Ой скрипочки із липочки, а струни з бервінку,
Як заграю, буде чути аж на Українку. (Бабусів).
289. Ой женила¹⁾ мене мати коцюбою з хати:
Іди, сину, на Вкраїну дівчини шукати. (Вільки Маз.).
Григорів: 1) Гонила.
290. Запріжу я когута і курку чубату,
Ой¹⁾ поїду в Україну²⁾ по дівку богату. (П. Ст. Б.).
Вільки Мазов.: 1) Бай. 3) На Вкраїну. — Пор. ч. 68.
291. Або мене, любцю, люби, або мене лиши,
Або мої вічка чорні на папери пиши.
На папери, на папери, тай на паперочку,
Щоби било мої вічка на Україночку. (Єропів. Н.).

292. Стоїт явір над водою, в воду похилив сі,
З України до дівчини козак залищев сі. (Невід.).
293. Ой горами, долинами, пшениці ланами,
Вандруй, вандруй, білявино, на Вкраїну з нами.
Хиба би я дурна була, розуму не мала,
Та жиби я на Вкраїну з вами вандрувала. (Дрогобич).
Пор. висше ч. 253.
294. Який листок на яворі, такий на калині,
Який любка в своїм селі, такий в Україні. (Вороблевичі).
295. Тей високо, тей не низко листок на калині,
Тей далеко тей не близько милий на Вкраїні.
Тей упадь же, жовтий листку, з тої калиночки,
Тей верни си, мій миленький, з тої Вкраїночки.
Тей не верну, моя мила, далека дорога,
Скину шепку тей вклоню си, будь мила здорова.
Ой будь мила здоровенька, не забудь за мене,
Бо сьвіт зийдеш, тей не найдеш кращого від мене. (Стецева).
296. Ой музико череміський, заграй по підгірськи,
Та най я си потанцюю ой по старосьвітськи. (Волосів).
297. Бодай ти ся, Чорногоро, запала, запала,
Що ти мене від любочки застала, застала. (Ходовичі).
298. Пасе бідня вівці в Глофі та у Чорногорі,
Але єго колачики у моїй коморі.
Ой а єго колачики всі в моїй коморі,
А він ходит з голим бучком аж по Чорногорі.
(Гол. II. ст. 364. ч. 627).

2. Міста, села.

299. Та Баришем дороженька, Баришем, Баришем,
Куди піду, не бою сі з своїм¹⁾ товаришем. (Пасічна).
Гвозд: 1) З добрим.
300. А з Батятич на Зубівміст котєт ся гарбузи,
Зубівміські дівчатонька самі драпогузи.
З Зубівмосту до Батятич котїт сі їрейцарі,
Батятицкі парубойки самі господарі. (Батятичі).
301. До Бачова не піду, Бачів на долині,
В Дусанові дівчатонька, як цьвіт на калині. (Дусанів).

302. Не дивлю ся на Береги, бо не маю чого,
Подивю ся на Озвалець на любонька свого. (Кропив. Н.).
303. Бирижани, Бирижани, жаль мині за вами,
Бо то мині в Бирижанах, як в рідної мами. (Шибалин).
304. Бережани, Бережани, жиль мені за вами,
Не так ми жиль за макітров, як за пирогами. (Дусанів).
305. Попід тоті Бережини зацвили ожини ;
Якась мара любить бабу, на мене зложили. (Угринів Дол.).
306. Сивий коню, сивий коню, ремінна уздечка,
Там то ми ся сподобала дівчина білецька. (Біла).
307. Ой на ланку пшениченька, на ланку, на ланку,
Білецькії дівчатонька всі на айзибанку. (Біла).
308. Ой кувала зазулиця в городі на стежці,
Їску файну любку маю у Білоберезці. (Ясенів Гор.).
309. Тече вода з під города, ярочки вибират,
А наша ся їмостуня з Боберки забират. (Боберка).
310. Ой боберські парібочки, одну раду майте,
Із Боберки до Дидьови дівчини не дайте. (Боберка).
311. Ой каю сі молоденька, каяти буду сі:
Прийшов хлопець з Болоховець в чорнім капелюсі. (Михайловичі).
312. Ой у нашім Бориславю ями реперують,
Ой бо наші файні хлопці дома не ночують. (Кропив. Н.).
313. Ой мовили Бориславце, що будут панами,
А вни поле попродали, тай пішли з торбами. (Нагуєвичі).
314. Куди гляну, туди гляну, а все до Брухович,
Там мій милий чорнобривий ходит як попович. (Вовків).
315. Як би ни лїс, як би ни лїс, як би ни лїщина,
Ни був би я в Будзанові, як би ни дівчина. (Будзанів).
316. Ой піду я на Будилів, на тоту Сочаву ;
Поки буду, ни забуду дівчину чорняву. (Невід.).
317. Черешеньки та вишеньки помитушили сі,
Ой чось наші лигінники порозходили сі.
Їден пішов до Варшави, другий до Сучави,
Але третій зажурив сі, що ни оженив сі. (Чорні Ослави).

318. Не далеко до Вербова, іно два горбочки,
А в Вербові такі дівки, як в нас образочки. (Голгочі).
319. Ой закукай, зазулечко, закукай небого,
Бо вже мого пробування в Верецьких не много.
(Гол. II, ст. 407, ч. 761).
320. Ой відки то вітер віє, чи ни з Видинова?
Чия дівка на переді, чи ни Федорова? (Чорні Ославн).
321. Ой гадала молоденька, жи Видниця горит,
А то моя білявина в Видниці говорить. (Кропив. Н.).
322. В Вихторові й в Комарові короткі загони,
В Комарові такі дівки, як два макогони. (Викторів).
323. А славная Коломия з Вишні¹⁾ мандрувала,
Та ступила на Щіглі²⁾, там си погуляла. (Ожомля).
- 1) Судова Вишня, містечко мостиського пов. 2) Щиглі, присілок села Новосілок, яворів. пов.
324. Куди гляну, туди гляну, а все до Вівкова,
Там я буду за невістку, де жовта підлога. (Вовків).
325. Вийшли кури зза фігури самії красенькі,
А вівківські дівчатовька самі горбатенькі. (Вовків).
326. Вийшли кури зза фігури самі сорокаті,
А вівківські дівчатовька самі череваті. (Вовків).
327. А в Вівкові нема села, по саме каміне,
А вівківські дівчатовька смердят як помії. (Вовків).
328. Ой ніхто так не заграє, як Баран Микита,
А вівківські дівчатовька дурні як телєта. (Вовків).
329. А вівківські парубочки сіяли, орали,
Костенівські череваті гарбузи поктали.
А щоби то гарбузи, а то такей динї,
А щоби то череваті, а то господинї. (Вовків).
330. А воленські дівчатовька як ковальські міхи,
Тай но ними четверити до Стрия оріхи. (Тростінець).
331. Ай відки ти, білявчино, чейже з Волосенки?
Вітер віє, сімя сіє, дрібні колопеньки. (Волосянка).
332. Всюда біло, всюда біло, над Волцновом ясно;
Як же ми сі на той Волцнів подивити красно! (Волцнів).
- Бар. ...сино ...мило.

333. Чекай, чекай, єден дурню, дам я ти дівчину,
 Що ти втічеш з Ворохівки аж на Опарщину¹).
 Чекай, чекай, єден дурню, дам я тобі дівку,
 Що утічеш з Опарщини аж на Ворохівку²). (Невід.).
 Григорів: 1) Що ти будеш утікати аж на Волощину. 2) Що ти
 будеш утікати аж на Комарівку.
334. Та де гаразд, та де гаразд, я у Вустю гаразд,
 Та ці винин, ці нивинен, будут бити зараз. (Усте).
335. Ой у Гвозді нема поле, лише два ланочки,
 А у Гвозді такі хлопці та як образочки. (Гвозд.).
 Пор. ч. 318.
336. Ішов дід з Гниловід, баба з Зарваниці,
 Знайшов дід воловід, баба рукавиці. (Григорів, Голгочі).
337. Гологіцкі гори, гори, ховайте сі в доли,
 Заставецкі парубочки, бувайте здорови¹). (Голгочі).
338. Ой голгіцкі парубочки, заставецкі хлопці,
 Як се зійдуть до купочки, то самі молодці. (Голгочі).
339. Ой до води, сивий коню, до води, до води;
 В тих Голгочох нема хлопців, самі дідоводи. (Котувів).
340. Як я піду з тої Гори, то заберу сліди,
 Бо вже я сі на ті Горі навиділа біди. (Нагуєвичі).
341. Ваші тато, наші мама в Городенці були,
 Тай сапали кукурудзи, сапочки забули. (Пасічна).
342. В Городенці на ярмарці чорнява гуляла,
 Усі хлопці городенські з собов намовляла.
 (Гол. IV, ст. 458, ч. 109).
343. А відки ти, пане брате, ци не з Городенки?
 Ци не видів, ци не стрічев дівчини Оленки?
 Ой я видів, ой я стрічев дівчину Оленку,
 Що гонила сім пар волів через Городенку.
 (Гол. IV, ст. 464, ч. 151).
 Пор. Гол. II, ст. 248, ч. 9.
344. Ой ходила чорнявая та по Городенці,
 Купувала мід сичений гільтайовій неньці.
 Ой пий, нене, ой пий, нене, медок солоденький,
 Ой бо ми ся ісподобав твій син молоденький!
 (Гол. IV, ст. 558, ч. 110).
345. А я вйду на гороньку, стану на плитоньку,
 Мило ми сі подивити в Горохолицоньку. (Жураки).

346. Ой піду я¹⁾ до Гошова тай до Кохавини,
Тай чей я сі гріха збуду²⁾ хоч до половини.
Ой то я сі сповідала перед руским попом,
Що ни буду жартувати ні з паном, ні з хлопом.
Ой то я сі сповідала в місті у косцьолі,
Щем забула оповісти, щом була в стодолі. (Пісочна).
Кропивник Новий (тільки 1-а стр.): 1) А я піду. 2) Чень від-
пустит Господь гріха.
347. Ой де їдеш, моя мила, чи до Гребенного?
Купи мені, милий, хустку за пів золотого. (Коростів).
348. Ой вийду я на гороньку, подивлю ся до Грець¹⁾,
Чи не іде на зальоти хоть який удовец. (Мавковичі).
1) Угерці.
349. Григорівські гори, гори, бувайте здорови,
Най ся на вас випасають воли та корови. (Григорів).
350. З Григорова до Джурова котьит се їрийцарі,
А в Джурові парубочки самі господарі.
З Григорова до Джурова котили се дині,
А в Джурові дівки файні, самі господині. (Жур.).
Пор. ч. 300.
351. В Гусятині заgrimіло, а в Кривенькім трісло;
Ой піду я до дівчини, сяду си на крісло. (Невід.).
352. Не дай мене, моя мати, до Губич, до Губич,
Бо ти мене, моя мати, на віки погубиш.
А дай мене, моя мати, та до Ясениці,
Та щоби я не жьиділа кусень пелениці. (Нагуевичі).
353. Ой зза Гути чорна хмара, зза Гути, зза Гути,
Не велике закоханє, тяжко го забути. (Постолівка).
354. А з Джурова до Тишковець колясочка їде:
Буде така дівчинонька, що за мене піде.
(Гол. II, ст. 282, ч. 200).
355. Нема цввіту на тім сьвіту, як на тій калині;
Нема хлопця до подоби, як у Добросині. (Камінка).
356. Нігде нима¹⁾ гараздойку, як на Добрушині²⁾,
Там віночок з барвіночку³⁾ на кожді дівчині. (Люб.).
Орелець: 1) Ой нема то. 2) Як в тім Добрусині. 3) Ой там
рутяний віночок.
Пор. ч. 231; Пор. Де-Волянъ, ст. 33.

357. Ой дайко мні, моя мамко, тай до Добротова,
В Добротові добрі люде, єднако як дома. (Чорні Ослави).
358. Ішов дід з Дубровід, баба з Дубровиці,
Найшов дід воловід, баба рукавиці.
Найшов дід воловід бички запрягати,
Найшла баба рукавиці горшки вітегати. (Камінне).
Пор. вище ч. 326.
359. Ей до Дубю дороженька, до Дубю, до Дубю,
На що-ж ти ні покидаєш, коли я ті люблю. (Счр.).
360. Ой на Дубю білі гуси, на Дубю, на Дубю,
Від колис ня счарувала, від тоди тя люблю. (Кропив. Н.).
361. До Жидачева доріжка бита камінцями,
Жидачівські парубоньки пахнуть колачями. (Іванівці).
362. Ой поволи, сиві воли, поволи, поволи,
Ой маю я миленького в Жовтанецкій Воли. (Желдець).
363. А в Журові пїить волів, а всі пїить рогаті,
А в Журові дві дівчині, а вбидві шмаркаті. (Жур.).
364. Ой далека дороженька, аж до Завалова,
Лиш єдиного любка маю, так би я здорова. (Чорні Ослави).
365. Повій вітре холодненький з Завою, з Завою,
При холоди коло сїна білявинку мою. (Хотїнь).
366. Я Загіри ни сило, бо Загіри місто,
А в Загірю дівчитонька, як вівсьїни тісто. (Кнг.).
367. Ой чия то дівчинонька має чорну димку,
Тай бігає ночувати аж на Загоринку. (Пост.).
368. Заліщики славне місто, нислава си стала,
Миши хату підточили, баба з печи впала. (Орелець).
369. Ой на горі огонь горит, на долині жар, жар,
Як я піду до Іспаса, комусь буде жаль, жаль!
А на горі огонь горит, на долині димно,
Як я піду до Іспаса, комусь буде дивно.
(Гол. II, ст. 283, ч. 206).
370. Ой з Залуча іде туча, а з Косова хмара,
А Марійка і Микола то добрая пара.
Ой ци пара, ци не пара, будем парувати,
Висша Маря від Миколи, будем притинати.
Або: Низша Маря від Миколи, будем натегати. (Кобаки).

371. Ой піду сі сповідати аж до Зарваниці,
Ци за дівки більші гріхи, ци за молодиці? (Угринів Д.)
372. Напила сі дівчинонька водиці з кирниці,
Вандрувала за жовняром аж до Зарваниці.
Аби-с була, дівчинонько, водиці ни пила,
Ни булаби-с в Зарваниці Богу сі молила. (Врб.).
373. Напила се дівчинонька водиці з кирниці,
Тай бігала до ворошки аж до Зарваниці. (Пост.).
374. Ой пішов я на зарінок зарінку рубати,
Завзели сі Зарінчани сокирочку взяти.
Беріт собі, Зарінчани, тоту сокирочку,
Та лиш мене молодого пустіт до домочку. (Угринів Д.).
375. У Зарічю під обічю сивий бичок риче,
То все ми ся причуває, що мя милий кличе.
(Гол. II, ст. 421, ч. 528).
376. а) А в Зарудю нема поля, но однії гони,
Зарудецкі дівчатонька так як макогони. (Охримівці).
377. б) Не далеко до Заставец¹⁾, іно два вигони²⁾,
А в Заставцях³⁾ такі хлопці, як в нас макогони. (Голгочі).
Постолівка: 1) Сороки. 2) Тільки одні гони. 3) А в Сороці.
Пор. ч. 322.
378. А в Збаражи є два доми, бодай ся запали,
Бо там мому миленькому кучерики втяли. (Охримівці).
379. А в Збаражи загреміло, в Тернополи¹⁾ трісло,
Ой поїхав козаченько²⁾ купувати крісло. (Біла).
Білїнський: 1) Ой поїхав Олексунцьо до Львова. — Посіч:
1) У Калуші загреміло, в Станіславі. 2) Пішов Дмитер до Маруні.
Пор. више ч. 52.; Кольберт, III, ст. 45, ч. 397; Де-Воллань,
ст. 229, ч. 14.
380. В єньших селах парубоньки сьміте тай полова,
В Іванівцях парубоньки — милая розмова. (Іванівці).
381. Ой гадайти, парубоньки, гадайти, гадайти,
З Івановиц до Волцнива дівчини ни дайти. (Іванівці).
Пор. ч. 310.
382. До Йвановиц доріженька бита бодаками,
Іванівскі дівчатонька пахнуть фіялками. (Іванівці).
383. Ой збудив сі пан капітан, трубів до атаку,
А Йванівскі дівчатонька нюхають табаку. (Іванівці).

384. В Іванівцях добри бути, бо сило на ямі,
А Йванівські дівчатонька як намалювані.
В других селах кілька дівок, вигатив би ринок,
Тай ще би сі зіставило свиням на будинок. (Іванівці).
385. На шальвію воду грію, на руту зливаю,
В Іванівці хлопцї маю, на него чикаю.
Чи мені так Бозя дала, чи ми люди дали,
Що я собі в Іванівці хлопцї сподобала. (Іванівка).
386. А звідки ти, пане брате, чи не з Кальварії¹⁾,
Чис не видів, пане брате, дівчини Марії?
Ой видів я, пане брате, дівчину Марию,
Попід гори пасла воли, попід Кальварію. (Вовків).
Хотїнь (тільки 1-а стр.): 1) Коломїї.
387. Ой ходив я понад ріку тай збирав корінці,
Ой то ми сі сподобала дівчина в Камінці. (Вільки Маз.).
388. До Києвце по вовес, до Турад по сїно,
До Йвановиц по дівчину, бо велике віно. (Іванівці).
389. Не втіпана, не дергана, не різані поли,
Засватана до Києва через чорні брови.
(Гол. II, ст. 282, ч. 201).
390. А Колинці і Гринівці, до купи їм кінці,
Вишивана сорочечка на кождії дівці. (Чорнолізці).
391. Ой не видко Коломїї, лише видко хрести,
Туди мені любо, мило, очима повести.
(Гол. II, ст. 335, ч. 456).
392. Коломїя перемїя¹⁾, Коломїя місто,
В Коломїї дівчатонька²⁾, як пшеничне³⁾ тісто. (Розділ).
Волосів: 1) Не помїя. 2) Такі хлопці. — Крупско: 3) Варене. —
Біла: 3) Ячмінне.
Пор. Кольберт. III, ст. 10, ч. 1; Гол. II, ст. 247, ч. 2; Гол. II,
ст. 414, ч. 494; више ч. 366.
393. Коломїя, Коломїя, Коломїя місто,
Котра дівка легкороба, то така як тісто. (Вербіж).
Пор. Гол. II, ст. 421; II, ст. 248, ч. 7.
394. Коломїя славне місто, бо є в нїй Вірмени,
Ой прошу вас, добрі люди, не сьмійте сі з мени. (Орелець).

395. Ой ішов я з Коломиї тай упав в помії,
 Ни дали ми загинути дівки чорнобриві. (Шиб. Ман. Іванівка).
 Пор. Кольберт, Ш. ст. 11, ч. 17; Гол. II, ст. 303, ч. 310.
396. Коломия, Коломия по горі ходила,
 Зійшла з гори на долину, води ся напила. (Дид. Піс. Григ.).
 Пор. Кольберт, Ш, ст. 19, ч. 105; ст. 33, ч. 262.
397. Коломию запалили, Коломия горит,
 Коломия ні до кого слова не промовит¹⁾. (Іванівка).
 Уйбард: 1) За тобов мні, біла дівко, головонька болит. — Рако-
 вець: 1) А мене вже за дівчинов головонька болит.
 Пор. Кольберт, Ш, ст. 10—11, ч. 5, 7 і 9; Кол. ст. 114, ч. 1463;
 Гол. II, ст. 248, ч. 5.
398. Коломия запалена, Коломия горит:
 Такої мене за милою головонька болит.
 Як я тоту Коломию зачую, зачую,
 Через тоту білявину дома не ночую.
 (Гол. IV, ст. 463, ч. 149).
399. Ба що же ти, дівчинонько, гадала, гадала,
 Та як тота Коломийка палала, палала?
 Я гадала, мій миленький, гасити, гасити,
 Та не могла я що найти, щоб воду носити.
 (Гол. II, ст. 248, ч. 8).
400. Як¹⁾ згоріла Коломия, ще згорит²⁾ Вигода,
 Ай³⁾ де буде⁴⁾ почувати дівчина⁵⁾ молода? (Кропив. Н.).
 Дрогобич: 1) Ой. 2) Згоріла. 3) Ой. 4) Будеш. 5) Дівчино.
401. Ой краснаж ти, Коломийко, гонтами побита,
 Та ще краща Отинійка соломов покрита. (Волчківці).
402. Ой як нема в Коломиї дворика нового,
 Ой так нема в Березові мого миленького. (Березів).
403. Коломия, Коломия тай Коломийочка,
 Яка була сука мати, така її дочка. (Задар. Львів. Григорів).
 Пор. Мат. V, ст. 227, ч. 103.
404. Коломийо, Коломийо, тай Коломийочко,
 А мій милий такий файний, як у риби очко. (Біла).
405. А як собі заспіваю на панській долині,
 Піде голос понад колос аж до Коломиї.
 Пішов голос понад колос та вдарив у Кути,
 Котрі були гарні хлопці, забрали в рекрути. (Підзахарич).

406. Славне місто Коломия, ще славнійші Кути,
Ой ще би я не женив ся, як би не рекрути. (Хотінь).
407. Ой славная Коломия тай межі горами,
Ой славнійша дівчинонька з чорними бровами.
(Гол. II, ст. 248, ч. 6).
408. А згоріла Коломия, а згоріли Кути,
А най згорит Буковина, мині в ній не бути.
Я сьогодні в Буковині, а завтра вже піду,
Ніхто мене не питає, коли я знов прийду.
Не мут вже мене питати, ни брат, ни сестриці,
Бо ми раби в Буковині, чужі чужиниці. (Підзахарич).
409. Ой коби-с знав, мій миленький, що я прийду нині,
Вийшов би-с ні візирати аж до Коломиї.
Ой коби-с знав, мій миленький, що я йду до дома,
Вийшов би-с ні візирати аж до Яблонова. (Березів).
410. Коломия¹⁾, Отинія, Заболотів, Снятин,
Станіслав, Богородчини, Надвірна, Делятин.
(Тисьм. Кост. Ямн. Чорт. Григ.).
Ямниця: 1) Городенка. У всіх иньших варіантах говорять :
Станіславів, Богородчан (або Богородчін).
411. Що й Комарів тай Вікторів, то все одно поле;
Вікторівску обіймає, комарівску коле! (Вікторів).
412. Що Конюхи призабуду, то си пригадаю,
Либонь бо я в тих Конюхах дівчиноньку маю. (Бишки).
413. Ой конюска дівчинонька, конюска, конюска,
Пристала ми до серденька, як біленька гуска. (Бишки).
414. А звідки ти, пане брате, чи не з Королівки?
Чис не видів, пане брате, дівчини Марійки? (Біла).
415. Ой ма мила, ой ма мила, яка ти зрадлива,
Ти в Коростові умерла, а в Тухли-с ожила. (Коростів).
416. То я пішла з Коростова за вирхи, за вирхи,
Що як рано іду з дому, не прийду на змирки. (Коростів).
417. Ой їхав я, пане брате, з того Космачина,
Іно ми ся нахилила густа смеречина.
Іно ми ся похилила тай до землі впала,
Котра дівка ворожила, то ся не віддала. (Голгочі).

418. Костенівські парубочки не мають догани,
Заберут си файки в зуби, ходіт як Цигани. (Вовків).
419. Костенівські парубочки від мази, від мази,
Іден сліпий, другий кривий, третій ледви лази. (Вовків)..
420. В монастирі задзвонили до Крехова чути,
Лиш би з тобов, Оленцуню, на розмові бути.
Лиш би бути, лиш би бути, та настояти сї,
Личка твого румяного націлювати сї. (Орелець).
421. Ой летіла зазуленька до Креховец на ніч:
Перекажи, зазуленько, милому добраніч. (Крехівці).
422. Запіяли когуги самі чорнокрилї,
Кривенецкі парубки самі чорнобриві. (Невід.).
423. Горі селом, долї селом плоти городжені,
Ай минї у Кропивнику дівки не суджені. (Кропив. Н.).
424. Ой на Кути доріженька, на Кути, на Кути,
А я люблю дівчиноньку, не можу забути. (Вашня).
425. Ой що чути, товаришу, що чути, що чути?
Зайшло сї сухе ріще, вігоріли Кути. (Пасічна).
426. Ой Кутами чорна хмара, Кутами, Кутами,
Бувай мила здоровенька, бо я йду сьвітами. (Григорів.).
427. Ой поїхав мій миленький аж до Кутїночок,
Привезе ми з Кутїночок зіле на віночок.
Дзїнькую ти, мій миленький, за той даруночок,
Що-с ми привіз з Кутїночок зіля на віночок. (Посіч.).
428. Ой піду я до Ланчина, Ланчин на долині,
А ланчинська челядочка, як лист на калині.
(Гол. II, ст. 266, ч. 109).
Пор. Кольберг, III, ст. 16, ч. 67.
429. А в городї бобовинє, нима на нїм бобу,
А лапшинські парубоньки лижат на хоробу. (Іванівці).
430. Ой у Липю горівку пю, а в Скороdnім сиджу,
Що ми з того, що тя люблю, коли тя не виджу? (Мшанець З.).
431. Ой до Львова, ой до Львова дороженька бита,
Ах то ми ся сподобали з Соланів дівчита. (Вільки Маз.).
432. Ой до Львова доріженька, до Львова, до Львова,
Та відпала від коника золота підкова. (Хотїнь).

433. Ой поїхав мій миленький до Львова, до Львова,
Та згоріло серце моє, як житна солома.
(Гол. II, ст. 345, ч. 533).
434. Ой Господи милосерний теї ти подиви ся,
Ой десь мої кавалери порозходили ся.
Іден пішов тай до Львова, другий до Кракова,
А третій десь в Голядові, коб но я здорова. (Нивитї)
435. Ой піду я на Майдан тай на Майланицю,
Якась біда головата тегне колїсницю. (Угринів Гор.).
436. На Майдані нема хліба, лише половуха,
На Майдані єдна дівка тай тота безвуха. (Угринів Гор.).
437. На Майдані фayne село на горбі, на горбі,
А майданські такі дівки, як козарі в торбі. (Посіч).
438. Т'али й кажи сїда-ріда, ота й сїда дана,
Колиж кі си надїяти я з того Майдана?
Колиж кі си надїяти з тої Майданини,
Та ни піду погуляти робітної днини.
Та ни піду погуляти, бо маю роботу,
А лиш піду погуляти в задушну суботу. (Устє).
439. Ти музико марковецький, заграй по бабецьки,
А я собі потанцюю по монастирецьки. (Жураки).
440. В Милованю дзвони дзвонєт, бо сьвіта недїлі,
Вільшінецкі гайдамаки лупают каміне. (Милованє).
441. Михайлівські парубочки, почаївські хлопці,
Як сї зийдуть до купочки, такі як молодїці. (Михайловичі).
442. На Медвежу не належу, на Волю не зайду,
Як сї хочу оженити, в своїм селі¹⁾ найду. (Нагуєвичі).
Дрогобич: 1) Ой я собі дівчиноньку в Дрогобичи.
443. Ой битая дороженька та по під той Мишин,
Пішов сьвіта приймаючи Михайло Дмитришин. (Чорні Ослави).
444. Убита ми дороженька через цілий Мишин,
Ой нїхто так не заграє, як Гриць Василишин. (Березів).
445. Ой на мині кучерики як та кожушина,
Ой чень мене тай полюбит богацка дівчина.
Ой піду я до Мишина, або де Ключева,
Ой чень мене тай полюбит дівка богачева. (Матїївці).

446. Ой сараче, каже, кучно, не чини так гучно,
Бо я за тя дав два лева йдучи з Могилева.
(Гол. II, ст. 621, ч. 33).
447. Нагуївські парубочки мід, горівку пили,
Ясеницькі ґелевачі на чиру сі били.
Нагуївські парубочки дрібне листє пишут,
Ясеницькі ґелевачі копили колишут.
Нагуївські парубочки в коршмі напивали.
Ясеницькі ґелевачі гарбузи закрали.
Нагуївські парубочки, а де ваша цнота?
Коло коршми при дорозі припйита до плота. (Нагуєвичі).
Пор. висше ч. 329.
448. Поорані ораниці, тай поволочені,
А пижняньські молодиці на корм ни з'учені. (Печеніжин).
449. Похилив ся дуб на дуба, береза на ельму;
Я вдуріти, полюбити в Новошинї шельму! (Новошин).
450. Сьвятий Боже, сьвятий кріпкий, а ти, ґаздо, відки?
Ой я ґазда з Обертина, любка з Гуцулівки. (Волосів).
451. Ой їхав я з Озерян, тай загубив люшню,
Оглянув сі сюди, туди, тай в долоні луснув. (Квігинин).
Пор. висше ч. 149.
452. Ой їхав я з Озерян, тай не оглядав сі,
Якийсь дітко забіг з заду тай в кишеню в...в сі. (Квігинин).
453. Коби я мав кониченька, то маю саньчата,
Поїхав бим на Озвалик, там файні дівчата. (Кропив. Н.).
454. Коби мині, моя мамко, не студена роса,
Пішла би я до Ойлока, коби я не боса.
(Гол. II, ст. 420, ч. 520).
455. Ой в Ойлоці два місяці тай оба ясненькі,
Суть у мене два голубки, оба молоденькі.
(Гол. II, ст. 420 ч. 521).
456. а) Ой поїхав¹⁾ мій миленький аж до Голомуца²⁾,
Привезе ми спідничину³⁾, бо вже тота куца.
Ой поїхав мій миленький аж до Станїслава,
Привезе ми даруночок, хоцім не казала. (Войнилів).
Шибалин: 1) Ой поїди. 2) Оломуца. 3) Набере ми на спідницю.
Пор. Кол. ст. 152, ч. 1885.

457. б) Ой приїхав мій миленький аж від Оломуца,
Привіз мені спідничину, тай та дуже куца. (Охрим.).
458. Як бим була, мамко, знала що піду в Опорець,
То бим була не садила в городци яворець. (Тухля).
459. Ой піду я в кінець села, в кінець Опришевець,
А там дівче пасе воли, біле як паперец. (Пасічна).
460. а) Та поїхав мій миленький та до Орявчика,
Та він казав, що ми вшиє бунду з заячика.
Ой поїхав мій миленький та на тоту Гуту,
Та купив ми перстенину на правую руку. (Коростів).
461. б) Ой я собі полюбила хлопця з Орявчика,
Та ми казав, що ми зшиє бунду з заячика. (Тухля).
462. А остринський дав ми ринський, оleshівський шустку,
Вільшинецький коралики, милованський фустку. (Миловань).
463. Ой зійшов я цілий сьвіт і землю турецьку,
Не здібав я дівчиноньку, як охримовецьку. (Охрим.).
464. Що забуду Охримівці, то си нагадаю,
Либонь же-ж я в Охримівцях каваліра маю. (Охрим.).
Пор. вище ч. 412.
465. В Охримівцях нема поля, но самі кусочки,
Охримівські дівчатонька так як образочки. (Охрим.).
466. Ой знаю я, парібочку, усі твої мисли,
Купував-ис чоботята аж у Перемишли.
В Перемишли купував, в Янові підкував,
В Добрусині, в добрім селі, дівчині дарував. (Камінка).
467. Дайже-ж мене, моя мати, за кого я мислю,
Винесу-ж ти сім раз води аж із Перемишлю. (Кропив. Н.).
468. Ой кувала зазуличка в городі на вишні,
Та десь моя білявина аж у Перемишли. (Кропив. Н.).
469. Коби ни ліс, коби ни ліс, коби ни ліщина,
Не був би я в тій Пісочній, жиби¹⁾ ни дівчина. (Пісочна).
Яцків: 1) Не був би я на Слобідці, як би.
470. Та най родит верба грушки, а калина ябка,
Та вже мене на Пісочну не понесе гадка.
Ой піду я з того села, на брамі напишу:
Найсолодша дівчинонько, на кого ті лишу? (Пісочна).

471. Єдно село Попелі, друге село Бані,
Третє село Романівка -- моє закоханє.
Та вже моє закоханє помаширувало,
Коби було на дорогу хоть поцюлювало. (Губичі).
472. На Поплавах ліса нема, а плоти городєт,
Поплавецькі дівчатонька по міщаньски ходєт. (Кутузів).
473. На Пороги дві дороги, а на Кричку одна,
Ци я тебе, мій миленький, любити не годна? (Жураки).
474. Ой посіцкі парубочки мід горівку пют, пют
А лисецкі репухачі на чиру сї бют, бют.
Ой посіцкі парубочки на папери пишут,
А лисецкі репухачі бенькарти колишут.
Ой посіцкі парубочки, а лисецкі хлопці,
Як сї зійдут до купочки, хороші молодці.
А посіцкі парубочки, а лисецкі думці,
Та їхало вісімнацїт на чубатій курці. (Посіч.).
Пор. више ч. 441. 447.
475. Почивичі, Раневичі, тото єдно поле,
Як парубок дівку любить, другу колька коле. (Михайловичі).
476. Али тая доріженька веде до Пукова,
Нїхто ми ся не сподобав, лише Струк Микола. (О. Коцан).
477. а) Ой, був же я в Путилові, ой ци раз, ци двічі,
Кортит мене в Путилівку шо годиники бічи.
А був же я в Путилові, ни пив я горівки,
Ни видів я в Путилові хорошої дівки.
А прийшов я на Віжницю та напив си пива,
Єка така дівчиночка, а все чорнобрива. (Кобаки).
478. б) Ой був же я в Путилові та не пив горівки,
Не бачив я в Путилові хорошої дівки.
А як прийшов я на Жабє, напив єм си пива,
Там як мала, так велика, кожда чорнобрива. (Москалівка).
Пор. Кольберт, III, ст. 15, ч. 48—49; ст. 32, ч. 252—253; Гол. II, ст. 249, ч. 10.
479. Куди ідеш, пане брате, ци не до Рахова?
Кажи моїй білявици, най буде здорова!
(Гол. II, ст. 435, ч. 595)
480. Гей Рахове, Раховочку, цукровий медочку,
Ой спалила, змолозила плюга головочку.
(Гол. II, ст. 427, ч. 559).

481. Гей, Ряхове, Ряховоньку, солодкий медоньку,
Коль вон сижу, тебе вижу в літі в холодоньку.
(Гол. II, ст. 427, ч. 558).
482. По над лісок, по під лісок, по під ліс Рожанцький,
А деж ти ся та забавив, любку Волосянцький? (Волосянка).
483. А я піду до Роздолу, тай накупю лижок,
З мени буди господиня, бом широка в крижох. (Іванівці).
484. Зашуміла ліщиночка, тай гай зелененький,
Ой віїжджав з Росохача дзекан молоденький.
Ой куди він тай віїжджав? До Львова, до Львова,
Тей плакало дві громадї, тей пані Мойсова. (Топорівці).
485. Єден милий на Рудї, другий на Залужу,
Третий милий в Дусанові, що я за ним тужу. (Дусанів).
486. Ой на Рудку, пане брате, на Рудку, на Рудку,
Ой ніхто так не заграє, як милий на дудку.
Ой ніхто так не заграє, як милий весело,
Чути єго коломийку аж на друге село. (Дусанів).
487. На Рунтурах нема ліса, лише саме дубє,
Та там моє пробуває сивеньке голубє.
(Гол. II, ст. 334, ч. 478).
488. Ой не видко до Русова, лишень до Креставец,
Такого я любка маю, бере кождей дарец. (Русів).
489. Ой Самбори, Самборику, бодай-іс ся запав,
То не єден парубочок я в тобі заплакав! (Кропив. Н.).
490. Шендель, мендель, катана, пеленичка в торбі,
Що ти зробив, песій сину, на Середнім Горбі? (Нагуєвичі).
491. Ой з Сигота сиваники, з Сигота, з Сигота,
Взяла красу із личенька людская робота. (Боберка).
492. Ой мала я миленького, пішов до Сигота,
Пішов міні купувати на віночок злота. (Березів).
493. Заплакала дівчинонька дрібними сльозами,
Нема, нема ледїинка з панскими возами!
Пішов ледїнь до Сигота мури мурувати,
Ой заказав ледїнь дівці рік ся не віддати.
Але пішов бай ледїнчик уже поза Відню:
Віддавай ся, дівчинонько, бо я вже не війду!
(Гол. II, ст. 364 ч. 629).

494. Ішов дядик до Сигота та на дві неділі,
Виніс, виніс два рантушки, а оба-ді білі.
Два рантушки, два рантушки, а два колокільці:
Кому-ж то він подарував? Івановій дівці!
(Гол. II, ст. 368, ч. 645).
495. Пацірочки, блискавочки, я їх полупала,
Ішло бідня до Сигота, я не наказала.
Ішло бідня до Сигота, стало ся питати:
Яку би ти, бідашинко, фустку купувати?
Купуй мені, ледінику, з усякими квіти,
Шоби мене пізнавали свекрушині діти!
(Гол. II, ст. 368, ч. 644).
496. Тече річка, тече річка аж до Синевідска,
Рибка ми сі сподобала, має гарні вічка. (Тухля).
497. А там в поли дві тополи, вобі зелененькі,
В Ситіхові дві дівчині, вобі молоденькі. (Ситіхів)
498. Ой славнії Скоморохи, бо там дівок трохи,
Ай славнійша Постолівка, бо там моя дівка. (Пост.).
499. Поїхала наша Фесе аж до Соколова¹⁾,
Тай забула очи-наш до єдного слова.
Навчила сі очи-наш, вірую ни вміла,
Як що хлопці жартували, то всьо розуміла. (Іванівці).
Вовків: 1) Віддала сі дівчинонька аж до Подусова.
500. Ішли дівки з Соколівки тай колесо вкрали,
Але везли на Ферескуль¹⁾, за горівку дали.
Ой дайко нам²⁾, шинкарочко, доброї горівки,
Бо ми цесе кочували ше³⁾ із Соколівки. (Ясенів Гор.).
Підзахарич: 1) Ой понесли у Розтоки. 2) Ой дай мені. 3) Бо я
оцесе кочую аж. — Кобаки: 1) Повернули в Микитинці. 3) Бо цесе
ми тєжко несли аж.
Пор. Мат. V, ст.124, ч. 79 і ст. 133, ч. 144.
501. Ой летіли журавельки по над Соколівку,
Та виїли пшениченьку, лишили полівку.
Та щож мині по пшеници, коли нима зерна,
І щож мені по дівчині, коли вна мізерна? (Кобаки).
502. В Солотвині на ярмарку мали воли кривду,
Продав легінь везку сіна, купив дівці бинду.
А ти будеш, песя віро, у бинді ходити,
А я не міг сиві бички до дому прибити. (Жураки).

503. Ой мамуню, мамуненько, я ваша дитина,
 Ни дати мня до Сороки¹⁾, бо там нима млина.
 Нима млина²⁾, нима млина, тільки³⁾ одні жорна,
 Мили, мили цілий тиждень⁴⁾, в неділю голодна. (Постолівка).
 Григорів: 1) На Григорів. 2) В Григорові. 3) Лише. 4) Я без
 тиждень мелю, мелю. — Охримівці: 2) А в Зарудю. 4) Цілий тиждень
 жорнувала.
 Пор. Кольберт, III, ст. 16, ч. 57. — Купчанко, ст. 440, ч. 125. —
 Врабель, ст. 92, ч. 294. — Мат. V, ст. 127, ч. 101. — Гол. II, ст.
 396, ч. 711.
504. Але в Спасі дівки ласі, а в місті перісті,
 А в Ростоках підласисті, ек Жидівки в місті. (Підзахарич).
505. Ой не видко Станіслава, не видко, не видко,
 Ой запала тяжка зимка, не перейти швидко. (Жураки),
506. Ой не видко Станіслава, лише Опришевець,
 Стоїт любко на риночку білий як паперець. (Волосів).
507. Ой до того Станіслава дорожечка вбіта,
 Куди мамка віправела біленького Дмитра.
 Ой до того Станіслава дорожечка гладка,
 Куди мамка віправела біленького Іванка. (Волосів).
508. З Станіслава вилітали пташечки дрібніі,
 З Станіслава виїжджали вулани кінніі. (Жураки).
509. Ой не був я в Станіславі, лише раз на ринку,
 Як сі ненька довідала: шкода тебе, синку. (Ж. Павлі, ст. 193).
510. В Станіславі заgrimіло, а в Калуши блисло:
 Чого тобі, дівчинонько, черево повисло? (Угринів Гор.).
511. Ой поїхав мій миленький тай до кукілечка,
 Привезе ми з кукілечка на вінок зілечка.
 В Станіславі ой купував, у Львові малював,
 В Волосові на престолі мені подарував.
 Дзінькую ти, мій миленький, за той даруночок,
 Шо ти мені подарував зіле на віночок. (Волосів).
512. В Старогвіздци заgrimіло, в Малогвіздци тихо,
 Ой веземо сорок дубів панови на лихо.
 Ой возьмімо, товаришу, дуба обтешімо,
 В Малогвіздци гарді дівки, в танець не берімо!
 В Малогвіздци гарді дівки, не хотят робити,
 Посправляли мандзелінки, щоби їх любити.
 (Гол. II, ст. 374, ч. 667).

513. Ой Старуню тай Жураки лиш би запалити,
Ні сіяти, ні орати, ні кого любити. (Жураки).
514. Ой чиї ви, парубочки, чи ни стриганецкі,
Ой голови як макітри, животи як нецки. (Іванівці).
515. Ой до Стрия, парубочки, до Стрия, до Стрия,
Як обстрижут кучарики, буде гола шия. (О. Коцан).
516. Напила се дівчинонька водиці зо ставу:
Мандруй, мандруй, дівчинонько, аж до Сухоставу. (Іванівка).
517. Ой полюж я пшениченьку, ой полюж я, полю,
Немаж мого миленького, та десь в Тернополю. (П. С. Біл.).
518. Подивлю ся на Тернопіль, а Тернопіль чорний,
Подивлю ся на милого, а мій милий жовнір. (Охримівці).
519. Ой мій милий в Тирнополи, Тирнопіль пантруйи,
Він Тирнопіль замикайи, до мени вандруйи. (Кнг.).
520. Єден хлопец товстенецький, а другий білецький,
Тай справили на дівчину кафтаник турецький. (Товстенъке).
521. А Трембовля славне місто, бодай се запало,
Бо там мене молодого нещасьце попало. (Іванівка).
522. На Тростінці добре бути, Тростінець в долині,
На Тростінці дівчатонька, як лист на калині. (Тростінець).
523. Гей із Турад до Йвановиц плоти городжені,
А в Турадах парубоньки самі навіжені. (Іванівці).
524. А в Турадах добре бути, село при долині,
А в Турадах дівчитонька як погнилі дині. (Волцинів).
525. А із Турад до Йвановиц викопана фоса,
Ни раз будеш, дівчинонько, утікати боса. (Іванівці).
526. По під тую полонинку, по під Турівочку,
Ходит любко з овечками, грає в сирівочку;
Ой овечки-солодечки, ой пас би я вас, вас,
А як прийде неділенька, вигубив бим вас, вас!
(Гол. II, ст. 620, ч. 25).
527. Не журіт ся, когутоньки, не журіт ся курки,
Нема ксьондза Вишотравки, поїхав до Турки!
(Гол. II, ст. 370, ч. 652).

528. Ой поїхав мій миленький на Турку, на Турку,
Та ми купит кораликів на єдвабнім шнурку. (Кропив. Н.).
Пор. Кол. ст. 152, ч. 1883.
529. Чоботята корковані, де ви куповані?
Гей у Турці на ярмарці, де кайли продані. (Боберка).
530. Ой сходив я гори, гори, я самі турецькі,
Не найшов я кращих дівок понад кнігинецькі. (Угринів Дол.).
531. Ой у Тухли дівки спухли, в Гребенові босі,
Ходім брати у Коростів, бо там жовтокосі. (Коростів).
532. Угринівські парубки сїяли й орали,
А ямницькі репухаті гарбузи закрали.
Ой коби то гарбузи, а то гарбузині,
Переїли, перегризли, ще гірше як свині. (Угринів Гор.).
533. Через гору високою, тихий вітрец гучит,
Ай бо моє соколятко в Унгварі ся учит.
(Гол. IV, ст. 515, ч. 124).
534. Ой їхав я без Ферліїв, випивєм горівки,
Не видів я в тім Ферльові хорошої дівки.
Ой їхав я без Дусанів, тай випив я пива,
Ци велика, ци маленька, кужда чорнобрива. (Дусанів).
Пор. вище ч. 477—478. — Пор. Кол. ст. 38, ч. 625.
535. Я в Фирльові добре бути, добре привикати,
Ой но тяжко привикнути горшки продавати. (Дусанів).
536. Ой я піду в млинівочку, тай рибок наловлю,
Тоді піду з Хотінечка, як любка підмовлю. (Хотінь).
537. Ой не видко Хотінечка, лишень видко гаю,
А я у тім Хотінечку файну любку маю. (Хотінь).
538. Ой запіли когути, самі чорнокрилі,
Хотінецькі парубочки самі чорнобриві. (Хотінь).
539. Коло млина яворина, коло млина сосна,
Нема того в Ходовичах, щом для него росла. (Ходовичі).
540. Я чернецькі парубочки, а потіцкі пурці,
Їхало їх двадцять штири на чубатій курці. (Черч).
Пор. вище ч. 474.
541. А черницькі галаупи, тримайти сі купи,
Та щоби вас ни побили пісоцькі рекрути. (Пісочна).

542. Кудя гляну, кудя гляну, всюда веселенько,
Та як гляну на Чірни́вці, ввєває серденько.
Та як гляну на Чірни́вці, ой на ту Сочаву,
Та шом любив тай залишив ту любку чорняву. (Орелець).
543. Як си буду молоде́йка в Чорну віддавати,
То не буду на бистрянські парі́бки вважати. (Мшанець).
544. Подивлю сі на Ямницю, Ямниці в долині,
А в Ямници такі дівки, як цьвіт на калині.
Подивлю сі на Кні́гинин, Кні́гинин на горбі,
Кні́гинецкі такі дівки, як козарі в торбі. (Угрінів Гор.).
Пор. вище с. 428.
545. Та я вийду, тай си стану та на Ямховатім,
Чи тя ввиджу, білявино, на Смерековатім. (Кропив. Н.).
546. В Єсеници затопили, а в Попельох видно,
Пішли наші парубочки, лиш шепочки видно. (Нагуєвичі).
547. В Єсеници загриміло, а в Попельох блисло.
Бодай мого миленького, за серденько стисло. (Нагуєвичі).
548. Іду я геть на Ясі́ня, стежар городити,
А чей прийде моя рибка личко солодити.
(Гол. II, ст. 428, ч. 564).
549. А ми собі парубочки, а все в Єзуполи,
Та ми собі так гуляєм, як вітер у поли. (Ямниця).
550. Ай сараки Єсині́вци, ек си заробили,
Але боже приказанє шей переступили.
Ай сараки Єсені́вци пийте та гуляйте,
Ай за чужу шарапату ви жури ни майте.
Ай за чужов шарапатов, худобов у Лейби,
Котра пишна молодичка, залускає дверми.
Ек злускала она дверми, вна си вергла швидко,
Ек завергла си хлосличок, тогди ї ни видко. (Ясенів Гор.).

-
551. а) А гуляйте, леґіники, бо вже не будете,
Сего тижня із неділі в гусарі підете.
Ой у гусарі не піду, служити не буду,
Дівча ми си подобало, женити си буду.
Ой буду я жинити си цих місниц запевне,
В Криворівни горді дівки, не підут за мене.

В Криворівни горді дівки, в Ясенові голі,
А на Жєбю приодіті, біда шо голодні.
Садовина родит, родит, бо вни Бога просє,
Писаними тай стежками за Буковец носє. (Криворівня).

552. б) Гадав сми си оженити сих мнєсниц запевне,
В Єсенові дівки горді, ни підут за мене.
В Єсенові гонорові, а в місті перісті,
А в Косові клепавухі, бігають по місті.
Ай я звідтив гайда-гайда та аж у Тудєвєв,
А там дівки горді, горді, кожда із кудєлєв.
Ай я звідтив гайда-гайда та аж у Ростокі,
А там дівки файні, файні, та лиш кривобокі.
Ай я звідтив гайда-гайда та в Хороцевину,
Дівок Жиди натєгають, єк свині патину.
Ай я звідтив гайда-гайда та в Білоберезку,
А там дівки горді, горді, шо шикют мерешку.
Ай я звідтив гайда-гайда та у Бєрвінкову,
Головонькож моя бідна, загубив підкову!
Ай я звідтив гайда-гайда та на Ускєріки,
Головонькож моя бідна, впав-исми в публіки.
Ай я звідтив гайда-гайда в Дідушкову Річку,
Аж там я си та оженив, взєв файну Марічку.
Я Марічку у тобівку та пішов в мандрівку,
Відокрали ми Марічку, лишили тобівку. (Ясенів Гор.).
553. в) Гадавєм сї оженити сих мясниць допевне,
У Жураках гарні дівки, не підут за мене.
Ой піду я до Старуні, а там голомшиві;
Я з Старуні у Молотьків — самі довгошиї.
З Молотькова піду в Бабче, а в Бабчу перісті,
В Солотвині довголабі, літають по місті.
Підемо ми, товаришу, раз до Манастирчєн,
А там дівки, як копиці, по під плоти стирчєт.
Підемо ми до Лєховец, а там дівки здобні,
Кучарики як фасольки, голови як довбні.
Поверну я до Дзвинєчі, віплю шкєнку пива,
Там ци мала, ци велика, кожда чорнобрива. (Жураки).
554. г) Гадав їм сї оженити сих місниць допевне,
В Волосові дівки гарді, не підут за мене.
В Волосові дівки гарді, в Старуни вушиві,
А я пішов в Назавізів, а там довгошиї.

А я тудя через мочір пішов на Парищі,
 У Парищех волюваті та як кадовбищі.
 А був же я в Цуцилові та не пив горівки;
 Не видів я в Цуцилові хорошої дівки.
 Прийшов же я у Волосів, випив скленку пива,
 Чи велика, чи маленька, а все чорнобрива. (Волосів).

555. д) Гадав єм сі ожинити сих месниць допевне,
 А у Гвозді гарді дівки, не підут за мене.
 Ой пішов бим до Старуні — в Старуни вушиві,
 А я піду в Назавізів, а там довгошиї.
 А я піду, пане брате, та аж на Парище,
 А в Парищах такі дівки та як кадовбище.
 А я пішов у Молотьків, напив сі горівки,
 Не видів я в Молотькові хорошої дівки.
 А я прийшов у Надвірну та напив сі руму,
 Там ци мала, ци велика, кожда без розуму.
 А я прийшов тай до Гвозда та напив сі пива,
 Там ци мала, ци велика, кожда чорнобрива. (Гвозд.).

556. е) А у Спасі дівки красі, в Мишині перісті,
 В Стопчетові підласисті, як сучки по місті.
 В Стопчетові підласисті, на Баньках гонорні,
 На Космачи низькос..кі, ще й витріскоокі.
 На Космачи низькос..кі, в Цикуреві горді,
 У Шешорах у чоботех, в Пістині голодні. (Жабє).

557. ж) А у Бійлї дівки білі, в Калуши¹⁾ перісті,
 В Войнилові куцохвості²⁾ бігають по місті. (Войнилів).

Посіч: 1) Ой посіцкі дівки файні, лисецкі. 2) Крежовецкі під-
 чімхані. — Ямниця: 1) Ой в Майдані дівки красі, в Мислові. 2) Ям-
 ницкі се показали.

558. з) А в Дашиві дівки сиві, в Лапшині пирісті,
 В Іванівцях дівчатонька як ружі на місті. (Іванівці).

III.

ХРЕСТНІ ІМЕНА.

---

1. Мужеські імена.

А.

559. Ой Андрійку, ой Андрійку, підем на вандрівку,
А що будем ліпше пити, ци мід, ци горівку?
Та не бій сі, Андрієчку, тої вандрівочки,
Наварила дівчиночка з медом горівочки. (М. Яцків).
560. Тай, Андрію, муку сію, колачики печу,
Бігайте ми за Андрійом, до Сигота втечу. (Уйбард).
561. Я, Андрію, муку сію, нема муки пушки,
А ти ходиш, зазираєш на ріжні¹⁾ фартушки. (П. Ст. Біл.).
Волосів: 1) Андрій ходит, зазирає на рісні.
562. Ой Андрійку тай Андрійку, не йди на мандрівку,
Та не лишей дрібні діти тай молоду жінку. (Орелець).
563. Я, Андрію, ріпу сію, сама редька сходит,
Я Андрія ни черую, сам до мене ходит.
Я Андрія ни черую тай ни моя ненька,
А Андрія черувала дівочка гладенька. (Ясенів Гор.).
564. Повій вітре, повій вітре, повій вітрусуню,
Прийдіт, хлопці, до мні на ніч, тай ти Андрусуню. (Нагуєвичі).
565. Ой із гори високої летит біле гусє,
Нікого я так не люблю, як того Андрусє. (Нагуєвичі).
566. Ой мала я хлопця, хлопця, Андруха, Андруха,
Посадила над водою, вхопила го муха. (Желдець).

567. Ой у моїм городочку зацвило колосє,
Не буду сі віддавати, чекаю Антосє. (Пасічна).
568. Я забрала вода мости, тай прикладинє,
Тай нима ким передати листа до Василє. (Ясенів Гор.).
569. Ой Василю, Василеньку, житний колосочку,
В вікні сиджу, тебе виджу в вишневім садочку. (Дусанів).
570. Ой Василю, Василочку¹⁾, житний колосочку,
Нї по чім тї не пізнати²⁾, лиш по голосочку. (Войнилів).
Кропивник Н.: 1) Василуню. 2) Не спізнаю.
Пор. Кол. ст. 97, ч. 871.
571. Ізза гори високої полетїла шнелєка;
Нїкого я так не люблю як того Василька. (Волосів).
572. Вічка мої сивенькїї, вічка кругальцьові,
Ви ничїї не будете, іно Васильцьові. (Мшанець З.).
573. Вержу лавку на муравку, а другу на Цилю¹⁾:
Коли тя ся налюбити, молодий Василю?
1) Гол. подає хибно „на дсилю“. (Гол. IV, ст. 491, ч. 24).
574. Пожину я воли пасти, батожок засилю,
Болит мене головонька за тобов, Василю. (Чорні Ослави).
575. Ой ходжу я понад став тай пацьорки силю,
Серце ми се роспукає за тобом, Василю. (Іванівка).
576. Горіхове повересло, а бобове билє,
Кажут люди, що я люблю пишного Василє.
Та най кажут, та най кажут, а я си не таю,
Такі свого Василика любити гадаю. (Гвозд).
577. Ой що-ж менї за зіленько зацвило синенько,
Нїхто-ж ми ся не вподобав, лише Василенько.
(Гол. II, ст. 354, ч. 584).
Пор. Кол. ст. 101, ч. 1003.
578. Ой кувала завуленька, кувала сивенька,
Тай казала, що видїла, мого Василенька. (Пасічна).
579. Казалам ти, Василеньку, прийди в недїленьку,
А ти прийшов у суботу, я йду на роботу.
Ой ти прийшов у суботу мід горівку пити,
А я іду на ланочок пшениченьку жьити. (Волосів).

580. Як мні буде Василь бити, буду сі просити :
Не бий, не бий, Василю, буду ті любити, (Жураки).
581. Ой Василю, Василю, богацька¹⁾ дітино,
Їдеш польом, сивим коньом, дивити сі мило. (Нагуєвичі).
Кропивник Н.: 1) Василю, отцівська.
Пор. Врабель, ст. 205, ч. 569.
582. Ой насилу кораликів, насилу, насилу,
Солодойкий ярмарочок із тобов, Василю.
Ой насилу кораликів, насилу, насилу,
Хоть ти мене вірно любиш, я тобі не вірю. (Боберка).
583. Ци я¹⁾ тобі не казала Василю²⁾, Василю,
Купи мені коралики³⁾ на біленьку шию.
Купивем ти коралики, коли посильйиш?
Коли ти сі, дівчинонько, за иньшими дивиш. (Крехівці).
Ясенів Гор. (лиш 1-ий куплет): 1) Яж. 2) Сарако. 3) Пацьорочок.
Пор.: Гол. IV, ст. 451, ч. 57. — Гол. II, ст. 268, ч. 121. —
Кол. ст. 200, ч. 2075.
584. Ой я тобі повідала, небоже Василю,
Купи мені коралики на біленьку шию.
Купи мені коралики і зелену крайку,
Я ти куплю тітюну і за крейцар файку. (Гуйско).
585. Ой Василю, Василеньку, іще раз Василю,
Купи мені коралики на біленьку шию.
Купи мені¹⁾ коралики, купи мені²⁾ перла,
А як підеш до другої, щоб тя колька сперла³⁾. (Біла).
Григорів: 1) Та не купуй. 2) Але купи. 3) До єнчої не ходи,
бо я ще не вмерла.
Пор. Мат. V, ст. 128, ч. 111. — Кунчанко, ст. 411, ч. 70.
586. Щоб я була таке знала, що ти мій, Василю,
Була бим си насилела коралий на шию. (Іванівці).
587. Ой Василю, Василю¹⁾, ти пахуще²⁾ зіле,
Як сі будеш женихати³⁾, проси на весіле.
Як сі буду женихати, то буду просити,
Та я буду коло боку хусточку носити. (Жураки).
Григорів, Кобиловолоки: 1) Василеньку. 2) Запашне. 3) Жен-
тоньки. Другого куплета нема.

588. Ой василю, васильчику, люблюж ті пахати,
Посіюж ті, чи си вродиш коло мої хати!
Ой Василю, Василику, імеж твоє любе,
Хто ме в личко цулувати, єк тебе ни буде?
А хто мене поцулує, а хто повбіймає,
А хто мені горі селом красно заспіває? (Кобаки).
589. а) За Василем сюда, тудя, де Василь подів ся?
Пішов Василь в гай зелений, гай зазеленів ся.
Як би Василь в гаю сидів, пташки би співали,
Як би Василь на музиках, музики би грали. (Кобилотоволоки).
590. б) За Васильом, за Васильом, де Василь подів ся?
Василь пішов в гай зелений¹⁾, та²⁾ зазеленів ся. (Біла).
Нивиці: 1) Долиною. 2) Тай.
591. Ой Василю, ти Василю, та не сиди в билю,
Ой не плети ді-віночки, не дури дівочки.
(Гол. II, ст. 316, ч. 385).
592. а) Ой Василю, сиди в билю, сорочку ти вшию,
Василь сидів вісім неділь, сорочки не видів.
Ой Василю, сиди в билю, а я в малиничку,
То я тебе іспізнаю по рум'яннім личку.
Ой Василю, сиди в билю, я буду в бодачу,
То я тебе, Василю, до смерти не страчу. (Мшанець. З.).
593. б) Ти, Василю, сиди в билю, я буду в бодачу,
Як ти будеш воли гнати, я тебе зобачу*¹⁾.
Ти, Василю, сиди в билю, а я буду в тичу,
Як ти будеш воли гнати, я тебе¹⁾ закличу.
Ти, Василю, сиди в билю, сорочку ти^{**)} вшию,
Василь сидів, аж ізнидів²⁾, сорочки³⁾ ни видів. (Жур.).
Іванівці: Першого куплета нема. 1) Як ми тебе треба буде, то я те. 2) Тай аж знидів. — Нагуєвичі: *) В однім вар.: Ой я твоє біле личко здалека зобачу. У другім: Як ти будеш умирати, за тобов заплачу. 2) Три дни не їв. — Кропивник Н.: **) Я ти портви. 3) Тай порток.
Пор. Кол. ст. 61, ч. 409.
594. в) Та Василю, сиди в дилю, я буду в будачу,
Яка нічка темненькая, я тебе зобачу.
Ти Василю, сиди в дилю, а я буду в лузі,
Ти гадаєш, що тя люблю, я з тебе смію сі. (Біла).
Пор. Мат. V, ст. 124, ч. 84.

595. г) Ой Василю, сиди в билью, а я в черемшині,
А як буде темна нічка, перехіп сі д'мині.
Ой Василю, сиди в билью, а я у бодлачу,
А як буде¹⁾ темна нічка, я тебе зобачу. (Ж. Павлі, ст. 189).
Пасічна: Першого куплета нема. 1) Прийде.
Поодинокі куплети сеї коломийки співають у Григорові, Тухлі,
Вовкові і Кобиловолоках, але без відмін.
596. І ти Василь, і я Василь, обасмо Василі,
Тебе били на цвинтарю, а мене носили. (Кропив. Н.).
597. Ой втопула Васирина, лиш хусточка плавле,
Ходит дівча попри воду, білі руки ламле.
Нате, нате, вам, рибочки, по нів золотого,
Віддайте ми Васирика хоть і неживого. (Кропив. Н.).
598. Ой Василю, Васиliku, мені з тебе дивно,
Мені тече вода з чола, тобі в ноги зимно. (Кропив. Н.).
599. Гей Василю, Василечку, під лісом ти хата,
Штири корці мандибурки, жінка пелехата. (Рибно).
Пор. вище ч. 60.
600. Ци я тобі ни мовила, ци ни говорила?
Ни види ти коні на ніч, най виде Гаврила. (Ожомля).
601. Ой я сира наконала, горівочки нате,
Отворила задні дверці: ходіт сюда, Гнате. (Нагуєвичі).
602. Тече вода з під города, по каміню бринь-бринь,
Ніхто ми сі не сподобав, тільки вітів¹⁾ Гринь-Гринь. (Липиця Гор.)
Іванівці: 1) Хлопиц.
603. Ей що кому теї до того, що я люблю Гриня,
Я по єго головоньці буду господиня. (Охрим.).
604. Ой що кому тай до того, що я люблю Грині,
А я Грині поцілюю, тай ще в вечур нині. (Іванівці).
605. Мала мине моя мати в коморі на глині,
Дала мині чорні очі, мругати на Грині. (Іванівці).
606. Та як я си нагадаю за теби, Гринуню,
То ни одна така днина, що ни полудную. (Іванівці).
607. Нема мого миленького, нема мого Грині,
Нема кому спитати сі, що я роблю нині. (Вовків).

608. Ой ти Гриню, лупи диню, пий горівку швидко,
А ми будем утікати, щоб не було видко. (Викторів).
609. Ей сапалам бараболі, висапалам диньку,
Чом до мени не вогориш, ворганістий Гриньку? (Іванівка).
610. Вой на горі, на високі, пасут ся телята,
Я ся з Гринем вобізнала ще в Зелені сьвята. (Кунин).

611. а) Ішов Гриць з вечерниць темненької ночі,
Сидит гуся над водою¹⁾, витріщило²⁾ очі.
А він крикнув: гиля, гиля, оно полетіло³⁾,
Як би була не палиця, було би го ззіло⁴⁾. (Біла).

Григорів: 1) Сидит біда на воротьох. 2) Витріщила. 3) Вона полетіла. 4) Паличка, була би сиділа. — Викторів: 1) Сидит жаба над водою. 2) Випулила.

Пор. Врабель, ст. 12, ч. 29.

612. б) Ішов Гриць з вичирниць тимненької ночі,
Сіло гусє на болоті, витріщило очі.
А я кажу: гиля-гиля, воно таки сіло,
Як би була ни паличка, було-ж би ня зіло.
Як би була ни паличка тай не луговина,
Булаж би ня, пани брати, вода примулила. (Мам.).

613. Ой кувала зазулечка, сидя на трепету,
Коло Гриця молодиця згубила верету. (Тухля).

614. Ой кувала зазулечка, сіла си на тичку.
Коло Гриця молодиця ізгубила кичку. (Тухля).

615. Та що кому та до того, що я люблю Гриця?
А у Гриця нема лиця, лишень потилиця.
А у Гриця потилиця, тай біленька душка,
Та ще сива політичка коло капелюшка. (Кобаки).

616. Вийди, Грицю, на улицю, стань си на колодці,
Як то твою чорнобриву обнимают хлопці. (Вільки М.).

617. Вийди, Грицю, на вулицю, стружи виритівці,
Буде тобі, буде мині, буде твої жіньці. (Стр.).

618. Вийди, Грицю, на вулицю, заграй на сопівку,
А я буду пізнавати, котру любиш дівку. (Підмихайлівці).

619. Ци я тобі не мовила, молодейкий Грицю,
Шо я тогди к тобі вийду, як вижну пшаницю
Нема мого милейкого, нема мого Гриця,
Не ся кому подивити, ци зийшла пшаниця. (Мшанець. К.).
620. а) Та я тебе, Грицю, кличу з дзеленого гаю :
Не ходи ми до дівчини, бо тя порубаю. (Мшанець. К.).
621. б) Я на тебе, Грицю, кличу, на тебе моргаю,
Та не ходи до єнчої, бо те порубаю. (Голгочі).
622. Сідит котик на полиці, та витріщив очі ;
Віддай, Грицю, пеленицю, щос украв у ночі. (Нагуевичі).
623. Данцувала стара баба на ярмарку з Грицьком,
Та вибила лигіневи штири зуби цицьков.
А легінь був молоденький, не казав нікому,
Визбирав зуби в торбинку тай пішов до дому. (Мам.).
624. Ей зогнило дрібне листє, зогнило, зогнило ;
Серце ми ся розпукає за тобов, Данило. (Хотінь).
625. Ой Данило, пане брате, Данило, Данило,
Як си сєде на коника, дивити сї мило. (М. Яцків).
626. Ой Даниле, Данилику, я корови дою,
То я тебе, Данилику, молоком напою. (Кропив. Н.).
627. Ой Дмитре, каже, Дмитре, тече вода хитре,
Тече вода берегами, ходи, Дмитре¹), з нами. (Волосів).
Жураки: 1) Любку.
628. Ой Дмитрочку та Дмитрочку, хороший станочку,
Та деж би ті пошукати, ци на єрмарочку?
А деж би ті пошукати, ци на єрмарочку,
Купуючи, торгуючи рантух на сорочку? (Ясенів Гор.).
629. Ой Івани, Іванино, мамина дитино,
Їдеш полем сивим конем — дивити сє мило. (Чорні Ослави).
Пор. Мат. V, ст. 127, ч. 102. — Кольберт, III, ст. 38, ч. 308. —
Врабель, ст. 205, ч. 569. — Пор. висше ч. 581.
630. Ой Іване, Іваночку, солодкий медочку,
Як поїдеш з кіньми на ніч, заграй на дудочку.
Як поїдеш з кіньми на ніч, заграй на сопілку,
А я вийду, послухаю, чи ти, мій сокілку. (Біла).

631. Та як будеш воли гонив, заграй у вігранку,
А я буду пізнавати, чи то ти, Іванку. (Пасічна).
632. Як я схочу постояти з молодим Іваном,
Виберу си дороженьку поперечним ланом.
Як я схочу постояти тай поговорити.
Видам я си дороженьку до млина ходити. (Войнилів).
633. Болит мене головонька, бо нима Івана,
Він би мене поцілював, то би перестала. (Чорні Ослави).
634. А я зіле підливаю, моє зіле вяне ;
Болит мене головонька за тобов, Іване. (Голгочі).
635. На городі зіле, зіле, зацвило синенько,
Ніхто ми се не сподобав, лиш той Іваненько. (Котузів).
Пор Кол. ст. 101, ч. 1003.
936. Ніхто ми си не сподобав. лиш той Івасенько,
Та як іду через місто, грає веселенько. (Тустань).
637. Ой Іване, Іваночку, а я твоя душка,
Червона ти гарасівка коло капелюшка. (Хотінь).
638. Ой тото ся засьвітили на поповім лані
То гудзички, то ланцушки на моім Івані. (Кропив. Н.).
639. Гей гузики, ременики на моім Іванку,
То ми мило позирати, коли іде в танку.
(Гол. II, ст. 415, ч. 501).
640. Та що кому та до того, що люблю Івана,
А в Івана очі сиві, тай я ни погана. (Кобаки).
641. А що мині за догана, що люблю Івана,
Я Івана цілювала, казала ми мама.
Я Івана цілювала, бо ми сі хотіло,
Як ме мамка поганьбила, то не ваше діло. (Чорні Ослави).
642. Ой Іванку понів, понів, ведп-ко мні домів,
Не дай мене неньці бити, будім се любити. (Кобаки).
Пор. Кольберт, II, 132, куплет 7; Ш, ст. 27, ч. 193.
643. Ой маю я красну хустку, купила ми мама,
Ой ще буду красну мати від свого Івана. (Нагуєвичі)
644. Тей Іванку добрий, добрий, купи рантух довгий,
Та ні довгий, ні короткий, Іванку солодкий. (Стецева).

645. Ой на ланку пшениченька, на ланку, на ланку ;
Колиж ми сі поберемо, молодий Іванку? (Рибно).
Пор. Кол. ст. 97, ч. 855.
646. Теї на ланку пшениченька, на ланку, на ланку,
Теї дрібненькі кучерики на тобі, Іванку.
Теї хто буде теї пшеницю, теї на лані жати?
Теї хто буде Іванкові кучері чесати? (Стецева, Хомяківка).
647. Ой шож я си находила пішки по горішки,
Ой шож я си налюбила кожного по трішки!
Ой шо я си находила яром за товаром,
Ой шож я си налюбила з соколом Іваном!
Ой Іване, Іваночку, Іване, Іванку,
Тос си мені я сподобав в неділочку з ранку! (Видинів).
648. Ой Івани, Іваничу, Івани паничу,
Принеси ми кіпелюшок, най ти закосичу.
Принеси ми кіпелюшок, тай шовкову бияду,
Та не ходи до другої, не роби ми кривду.
Ой Івани, Іваничу, ой Івани, Іванку,
Та я тебе візираю від самого ранку. (Орелець).
649. Ой Іванку тай Іванку, Іванку, Іванку,
А я тебе визираю від самого ранку.
А я тебе визираю, як парубок дівки,
А я все си тай надію, шо купиш горівки. (Підзахарич).
650. Любила ти, Івануню, як з горіха зерне,
Тепер єс ми на серденьку, як колюче терне. (Нагуєвичі).
651. Ой Іван сі увивав сі, як любку любити,
Ой а тепер сі ввиває, як би полишити. (Гвозд).
652. Ой Іване, Іваночку, ци маєш сорочку?
Ой маю я вишивану, висит на клиночку.
Ой не та ми ненька шила, шо мя породила,
Лише тота файна дівка, шо мя полюбила.
(Гол. II, ст. 268, ч. 122).
Пор. Мат. V, ст. 127, ч. 106.
653. Кажу тобі, Іваночку, озми господиню,
Сором за ню не меш мати ні в ночи, ні в днину. (Матіївці).

654. а) Ой Іване, Іваночку, мамка ті вродила,
Та на мою головочку, шо бим ті любила.
Ой Іване, Іваночку, хороший станочку,
Утни мені яворика, та на колисочку.
Утни мені яворика, того зеленого,
Та най собі віколишу хлопця молодого.
Ой я хлопец молоденький навчив си брехати,
Та вібрехав дівчиночку во півночи з хати. (Криворівня).
Пор. Мат. V, ст. 127, ч. 102 (до першого куплета).
655. б) Ой Іване, Іваночку, ходиш по лісочку,
Та вирубай яворика та на колисочку.
Та вирубай яворика того зеленого,
Та най я си віколишу хлопця молодого. (Пасічна).
656. в) Ей Іване Іваночку, ходиш по лісочку,
Вірубай ми яворика тай на колисочку.
Вірубай ми яворика, зеленого дуба,
Най я собі віколишу сивого голуба. (Топорівці).
657. а) Ой Івани, Іванино, ой ти Іваночку,
Сама сиджу, тебе виджу в вишневім садочку. (Чорні Ослави).
Пор. Купчанко, ст. 405, ч. 57; висше ч. 569.
658. б) Ой Іване, Іваночку, житний колосочку,
Сама сиджу, тебе виджу в вишневім садочку. (Рябно, Біла).
659. в) Ой Іване, Іваночку, житний колосочку,
Ні по чім ті не пізнаю, лиш по голосочку.
(М. Яцків, Врб., Семаківці).
Пор. Гол. IV, ст. 452, ч. 67; Кол. ст. 97, ч. 871; висше ч. 570.
660. Наносили пчоли меду на баню, на баню;
Серце ми ся розпукає за тобов, Іваню. (Красне).
661. Ой Іваня, ой Іваня, Йваня молодое,
То на тобі, Іванятко, вбраня дороге.
(Гол. IV, ст. 502, ч. 7).
662. Ой ходило Іванєтко по над беріжитко,
Тай носило горілоньки повне боклажитко.
Коби тото Іванєтко д' собі задурити,
Чей би дало горілоньки троха се напити. (Чорні Ослави).
663. Ой, коби я, Боже, знала, де є Іванятко,
То я би му передала злоте перстенятко. (Кропив. Н.).

664. Ой Іване, Івануню, тай ти Іванятко,
Купи мені на молоко червоне збанятко.
Купи мені на молоко, купи на сметану,
А я тобі, Івануню, до серцьи пристану. (Нагуевичі).
665. Чиж я тобі не казала, любий мій¹⁾ Іванцю,
Чорні капці²⁾ до роботи, червоні до танцю. (Біла).
Боберка: 1) Солодкий. 2) Бути.
666. Ти Іванцю, одолянцю, купи ми румянцю,
Буду я сьї румянїла в недїлю до танцю. (Іванівка).
Пор. висше ч. 8. — Врабель, ст. 103, ч. 326.
667. Ой Іванку, каже, Йванку, не люби Циганку,
Але люби мене руску, біленьку як гуску. (Волосів).
Пор. висше ч. 199. Пор. Кол. ст. 100, ч. 981.
668. Ні за кого ни піду, но за того Йвана,
Бо в Івана бульби яма, буду їсти сама. (Жур.).
669. Але сїда, рїда-рїда, тай сїда, тай дана,
Якась біда вигадала, шо я люблю Йвана.
Якась біда вигадала, тай нашепотїла,
А я Йвана не любила, лишень похотїла.
А шо мені за догана любити Івана,
Сорочичка вишивана, личко як у пана.
Сорочичка вишивана, кіптар писаненький,
А в кіптари у кишени дзиґарок срібненький. (Підзахарич).
670. Війди, Йванку, на стоянку, де мила стояла:
Під білими нїженьками травиці зївяла. (Пасїчна).
671. Ой чи сама, чи не сама пшениченьку жала,
Ой я собі запросила білявого Йвана. (Волосів).
672. Ой на ланї пшениченька, на ланї, на ланї,
Ото ми сї сподобали кучирі на Йванї. (Іванівці).
673. Чи ти, Йванку, з коня упав, чи ти, Йванку, впив сї,
Чи ти, Йванку, у милої черів наживив сї?
Не я, мамко, з коня упав, не я, мамко, впив сї,
Не я, мамко, у милої черів наживив сї. (Волосів).
Пор. Врабель, ст. 64, ч. 225 (остатній куплет).
674. Зарикала у чередї коровочка йдучи,
Заплакала дівчинонька ледїника ждучи.

Зарикала коровочка, зарикала пряна,
Нема, нема і не буде ледіника Йвана.
Ой прийду я до комори постівку стелити,
Постіль сама, стіна німа, ні з ким говорити.
(Гол. II, ст. 359, ч. 608).

675. Ой ти Йванку, ой ти Йванку, бере вода лавку,
А кудиж ми перейдемо, хіба на муравку. (Михайловичі).
766. Ой Іване, Іваночку, взяла вода лавку,
Кудиж будем ходиточки коровам по травку? (Кропив. Н.).
677. Ой Івасю, Івасуню, ти доброго роду,
Возьми собі коновочку, побігни по воду. (Котузів).
678. а) Ой як красні фіялочки, бо пахнуть миленько!
Ніхто ми сі ни сподобав, іно Івасенько. (Гуйско).
679. б) Ой зацвило синозільи синенько, синенько,
Ніхто ми сі ни сподобав, йно Івасуненько. (Врб.).
Пор. Жел. Павлі, ст. 172.
680. Ой гайові горішеньки, гайові, гайові;
Ой то ми ся сподобали очка Івасьові¹). (Нагуевичі).
Мшанець: 1) Кучері Йванові.
681. Звідти гора, звідти гора, в середині паші,
Мені люде дивуют сі, що люблю Івасі.
Як Івасі не любити, коли подобонька,
У Івася чорні очі, як у соколонька. (Желдець).
682. Ой любив ме Івась, Івась, потім Іванетко,
Та купив ми на молоко чирвони збанетко.
А чирвони на молоко, біли на смитану,
Тогди своєму миленькому до серця пристапу. (Іванівці).
Пор. вище ч. 664.
683. Чи я тобі не кавала, Івасю, Івасю,
Ти вижени сірі воли, я вижену ласю. (Біла).
684. Ой щож кому тай до того, що люблю Івасє,
Я Івасє поцюлюю, то кождому засі. (Григорів).
685. Ой Івасю, Івасеньку, імя твоє любе,
А хтож мене приголубит, як тебе не буде?
(Гол. II, ст. 476, ч. 238).
686. Ой мала я миленького Івасі, Івасі,
Тамта друга відібрала, а я обійшла сі. (Вовків).

687. а) Ой вийду я за ворота тай крикну я тасю ;
Серце ми сі розпукає за тобов, Івасю. (Вовків).
688. б) Ой ходила по над воду, тай кликала тасю ;
Тож то мене серце болит за тобов, Івасю. (Біла).
689. Ой сиділа на пеньку, доїла красулю,
За нікого не піду, за тебе, Йвасуню. (Вільки Маз.).
690. Коб я мала такі очі, як у того Йвася,
Тоб я собі що неділі меду напила ся. (Нивиці).
691. І я Івась і ти Івась, оба-смо Івасі,
Або мені, або тобі від дівчини засі. (Семаківці).
692. На Івана зіле рвала, на Йвана сьветила,
А я собі молоденька Йвана полюбила. (Горуцько).
693. Ой на Йвана зіле брала, на Петра сі мила,
А як прийшла до коршмоньки, петеки держела¹⁾.
Ой на Йвана зіле брала, на Йвана, на Йвана,
Кобим була таке знала, була бим не брала. (Волосів).
1) Не танцювала.
694. Ой чорнява молодиця, чорнява, чорнява,
Полюбила парубочка на сьветого Йвана. (Нагуєвичі)
695. Ой чи я вам не казала, тай не говорила,
За нікого не піду, іно за Кирила. (Вовків).
696. А що кому тай до того, що я люблю Косьті,
А я Косьті поцілую три рази на мості. (Семаківці).
697. Ой із гори високої котила сі їрейда,
Хвалила сі дівчинонька, що ї любив Лейба. (Жураки).
698. Ни жель ми'си подивити тай на тоти двори,
Єк мій Лесько запрегає сиві коні в шори.
А коники запрегає, маленька му вузда,
А єк я его ни вижу, велика ми нужда. (Підзахарич).
699. Ой нікого так ни люблю, та єк¹⁾ того Леся,
Через плечі порошниці, в пазусі²⁾ кулеша. (Ясенів Гор.).
Угринів: 1) Як. 2) За ремнем чісничок, в торбині.
700. Ой у моїм городочку мандибурка сина,
Не буду сі віддавати, чекаю Максима. (Пасічна).

701. Ой Максимку, ой Максимку, добрий чоловічи,
Заріж-ко ми кугутину, най ни кукурічи.
Заріж-ко ми кугутину, та надери сала,
Шо бих тибє розмастила, тай поцувувала. (Підзахарич).
702. А як мене поцілував той хлопец Микита,
То так мені на серденьку, як пів корца жита. (Біла).
Пор. Кол. ст. 102, ч. 1027.
703. По під гору високою посіяла жито,
Болит мене головонька за тобов, Микито. (Голгочі).
704. А як мене поцілував той хлопец Микола,
То так мені на серденьку, як медом довкола. (Біла).
705. Ей мамуню, мамунцуню, а я ваші¹⁾ доньцьи,
Ни дайти мі за нікого, лишень²⁾ за Микольцьи³⁾. (Жур.).
Волцнів: 1) Ой я ваша. 2) Іно. 3) Никольцьи.
706. Ой кувала зазуленька в полю на куколю,
Як я буду привикати з тобою, Миколю?
Ой кувала зазуленька в попа на загаті,
Як я буду привикати в цвекрошиній хаті? (Біла).
707. Ой кобим ся дочекала я свого Миколця,
Ябим єго заступала від вітру, від сонця.
Кобим я ся дочекала свого миленького,
Нігди бим му не сказала слова лихенького. (Кобиловолоки).
708. На Миколі кучерики, як на бараночку,
Алеж єму дівчатонька дають доганочку. (Осташівці).
709. Ой Господи милосерний, сьвятий Миколаю,
Ой дай-же ми тютюнику, я папірки маю. (Кропив. Н.).
710. Ой Боже мій милосерний і ти Миколаю,
Поверни ми того хлопця, бо не витримаю. (Біла).
711. Сіда-ріда, сіда-ріда, ей Митри мій, Митри,
Я би тебе підголила, та не маю бритви.
Я би тебе підголила, тай поцілювала,
Я би, Митре, за ті пішла, коби ненька дала. (Орелець)
712. Ти Михайло, я Михайло, обасмо Михайли,
Або тото дівче любім, або занехаймо.
Або тото дівче любім, або го залишім,
Або єго чорні очка на папери спишім.

- Ой писав бим на папери, паперу не маю,
Ой післав бим післанчика, дороги не знаю. (Волосів).
713. а) Ти Михайло, я Михайло, оба-смо Михайли,
Ой ходімо до стодоли, оба повмираймо. (Нагуєвичі).
714. б) Ти Михайло, я Михайло, обасмо Михайли,
Полігаймо в поточину, оба поздихаймо. (Кропив. Н.).
715. Я Михайло, ти Михайло, обасмо Михайли,
Або тее дівча любім, або занехаймо.
Або тее дівча любім, або его лишім,
Або її чорні очі на папері пишім. (Біла, Семаківці).
716. Ой зацвила фіялонька синейко, синейко,
Ніхто ми сі не сподобав, по той Михайленько. (Желдець).
Пор. висше ч. 635.
717. а) Ой коби¹⁾ я була знала, що то²⁾ мій Михайло,
Булабим сьи³⁾ убирала що ниділі⁴⁾ файно. (Жур).
Желдець: 1) Щоби. 2) Ти. 3) Булаб я ся. — Олешниці Старі:
4) Була бим му розчесала кучерики.
Пор. Мат. V, ст. 118, ч. 40.
718. б) Ай щоби то мама знала, що то за Михайло,
То би мене прибирала що неділі файно. (Кульчиці).
719. Виперу ти онучечки, Михайлуню, вбуй ся,
Михайлова матінонько, на мене не дуй ся. (Мшанець З.).
720. Ой вирву я галузочку, тую барвінкову,
Ой запну я за клібаню, та за Михайлову. (Кривка).
721. Ей напив ся кум до кума, а я до Михайла,
Тепер нас ся насходила кумпанія файна. (Кульчиці).
722. Ай Михайло ропухайло хотів ся женити,
Одну жінку хотів печи, а другу варити. (Долин).
723. Ой Михайле, придибайле, міхом зашпилений,
Так се гониш за дівками, як той пес шелений. (Кропив. Н.).
724. Ой зза гори високої надлетіла чайка,
Нікого я так не люблю, як того Муханька. (Нагуєвичі).
725. Ой мала я миленького, Муханьи, Муханьи¹⁾,
Посадила на порозі²⁾, та³⁾ вхопила каньи. (Жур).
Вовків: 1) Муханьи. 2) Посадила над рікою. 3) Тай.

726. Ой ворали ворачі, виворали каню,
Серце ми ся розпадає за тобов, Миханю (Дусанів).
727. Ой вийду я за ворота рожі понюхаю,
Серце ми ся розпукає за тобов, Миханю. (Вовків).
728. Ой мала я миленького Михася, Михася,
Прийшла друга, відмовила, а я обійшла ся. (Орелець).
Пор. вище ч. 686.
729. У зеленій полонині з'їли вовки красю,
Коли тя ся налюбити, молодий Михасю?
(Гол. IV, ст. 491, ч. 25).
730. Ци я тобі не казала, Михасю, Михасю,
Я віжену сиві воли, ти віженеш ласю! (М. Яцків).
Пор. вище ч. 683.
731. Ой ішла я з полонини, ішла я, ішла я,
Питали сї вівчарики, чия я, чия я.
Ни васї я, вівчарики, ни васї, ни васї,
Бо я собі полюбила в Ославах Михасї. (Чорні Ослави).
732. Ой Михасю, Михасуню, мій ти Михасочку,
Як поїдеш до Роздолу, купи горняточко.
Ой купи ми на молоко, купи на сметану,
Тоді я ти, Михасуню, до серця пристану. (Олешниці Ст.).
Пор. вище ч. 664 і 682.
733. Ой ходила понад воду та кликала таську,
Серце ми сї розпукає за тобов, Михаську.
Серце ми сї розпукає, серце ми сї губит,
Та за тобов, Михасику, що ті друга любить. (Гвозд).
734. Ой вийду я на улицю, та скажу я сясю,
Заболит мі головонька за тобов, Михасю. (М. Яцків).
735. Ти Никола, я Никола, оба-смо Николи,
Тебе били коло церкви, мене коло школи.
Тебе били коло церкви тай ни удало сї,
Мене били коло школи, тьигли за волосї. (Михайловичі).
736. Ой Никола, пани брати, Никола, Никола,
Головонька розчесана, кучирі довкола. (Кнг.).
737. Ой довкола парубочки, довкола, довкола,
Була бим сї не віддала, як би не Никола. (Нагуєвичі).
738. Ой що то сї заблищило на високі горі?
Золотая перстенина на моім Николі. (Чорні Ослави).

739. Ой що люди говорили, то була не байка,
Бо я собі полюбила хлопця Николайка. (Жураки).
740. Ой поїхав Николочко у поле орати,
Забув собі Николочко на полудне взяти. (Гвозд).
741. Ой у мого¹⁾ Николочка масна головочка,
Куди він сї повертає, туди мої очка. (Гвозд).
Волосів: 1) Того.
742. Ой то я си полюбила того Николочка,
В Николочка такі очка, як у соколочка. (Хотінь).
743. Ой Николо, Николочку, ци маєш сорочку?
В Станіславі в маґазині висит на клиночку. (Жураки).
744. Николаю, Николаю, тай Николаятко,
Зроби, зроби на молоко файне коновятко. (Кропив. Ч.).
745. а) Николаю, я вмираю, бігай по горівку!
Не вмирай, зачекай, я зараз приношу. (О. Коцан).
746. б) Николаю, я вмираю, бігай по горівку,
Не бери си малу скленку, озми си баривку¹⁾. (Нагуєвичі).
Найбільше варіантів сеї коломийки має лиш по одному куплеті.
Важніші відміни такі: Підзахарич: 1) Та не бери малу флешку, лиш бери берівку. — Білінський: 1) Ой не бери кватирочку, тільки півтарцівку. — Кропивник Нов.: 1) Не бери си малу квартиру, возьми си бочівку. — Вовків: 1) Та не бери штири тарци, но цілу бочівку.
747. в) Николаю, я вмираю, біжи по горівку,
Та не бери малу скленку, лиш бери бирівку.
Та як озмиш малу скленку, ніщо буди пити,
Та як озмиш бирівочку, будем говорити. (Орелець).
748. г) Николаю, я вмираю, біжи по горівку,
Та не бери кватирочку, бери півбочівку.
Николаю, я вмираю, я вмираю, гину,
Заверни ми я ввечата з гори на долину. (Угринів Дол.).
749. Николаю, я вмираю, файну жінку маєш,
Перед нами молодцями в коморі ховаєш.
Хоть най знаю, Николаю, в криміналі буду,
Такі твою файну жінку з комори добуду.
Хоть най знаю, Николаю, в кримінал сидіти,
Такі мушу вашу жінку віконцем видіти. (Баня, Березів).
Пор. висше ч. 62. Пор. Де-Волланъ, ст. 136.

750. Учерам сі віддавала, а нині сі каю,
Прийди, прийди та розлучи¹⁾, сьвітій Николаю. (М. Яцків).
Волосів: 1) Коби я сі розвіддала.
751. а) Ой на горі сухий дуб, без мази¹⁾ колеса,
Продав²⁾ жінку за горівку Вибиків³⁾ Олекса. (Викторів).
Біла: 1) Були би. 2) Забив. 3) Червоний. — Посіч: 1) Ой на горі дуби, дуби, були би. 3) Панчишин. — Кропивник Новий: 3) З Підбужа. — Глядки: 1) А там в лісі сухий дуб, були би. 2) Любив дівку. 3) Щербатий. — Іванівці: 1) Там на горі, на високі, дубові. 3) Гаврилів. — Тухля: 1) Ой на горі такий дуб, були би. 3) Молодий. — Вільки Маз.: 1) На городі два дуби, були би. 3) Саласький.
752. б) Коло млина ясенина, були би колеса,
Продав жінку за шість шусток шмаркатиї Олекса. (М. Яцків).
753. Ой у моїм городочку зацвила осика,
Тож то я си полюбила хлопця Олексика. (Кропив. Н.).
754. Широкий лист на калині, широкий та довгий,
Любили мя дівчатонька, як був ремінь повний,
А як ми ся не зістала, тільки єдна дутка,
Вивели мя за ворота: Сиди, дурню, тутка.
А як я ся розстарав на другу неділю,
Єдна звідти, друга звідти: дес був, Онуфрію? (Біла).
755. Ой Павлику молоденький, Павлику, Павлику,
Які в тебе вічка чорні, як на паперіку. (Кропив. Н.).
756. Ой наплило долі водов жовте коновятко,
Їмай, їмай, моя мила, то наше Павлятко. (Кропив. Н.).
757. Ти Павлуню, Павлунику, ти Павлуню, квітко,
Та вже таких Павлуників на сім селі рідко. (Гвозд).
758. Ой піду я на ярмарок сьвятої Покрови,
Куплю шовку на обшивку своєму Петрови.
Куплю шовку на обшивку, а Петрови люльку:
А наж тобі, Петруненьку, тільки подарунку. (Голгочі).
759. Ой коби я дочікала світої Покрови,
Купю шовку на прошивку своєму Петрови.
Ой коби я дочікала світої неділі,
Купю шовку на прошивку свої заведії. (Кобаки).
760. Ой ішла я сночи в ночи, надібала Петра,
Як став зо мнов на розмову, аж мені затерпла. (Кобаки).

761. Гей зацвили сїножата сино, червоненько,
Ой ніхто так не заграє, як мій Петруненько.
(Гол. IV, ст. 476. ч. 234).
762. Болит мене головонька тай коло серденька,
Через того сина пського, через Петруненька. (Волцнів).
763. а) Ішла любця на висіля, то ся потрясує,
Як у лісі трепетина, як вітер подує.
А у лісі трепетина сама собов трепле,
Ой чомуж ти ся не жениш, череватий Петре?
А у лісі трепетина сама собов трепле,
Жеби з тобов постояти, зазулечко Петре. (Мшанець К.).
764. б) Ой у полю трепетина, сама собов трепле,
Чомуж ти ся тай не жениш, молоденький Петре? (Кропив. Н.).
Пор. Де-Волланъ, ст. 70.
765. Післала мя моя мати з Пилипом по¹⁾ ябка,
А той Пилип телеп-телеп²⁾, порозкидав³⁾ ябка. (Осташівці).
Нагуєвичі: 1) На. 2) До мні прилип. 3) Тай розсипав.
766. За Романом, за Романом, де Роман подїв ся,
Роман пішов по долині тай зазеленїв ся. (П. С. Білін.).
Пор. висше ч. 589—590.
767. Ой Романе, Романочку, ци маєш сорочку?
Ай у мене молодого висит на клиночку. (Кропив. Н.).
Пор. висше ч. 743. — Врабель, ст. 38, ч. 147 і ст. 226, ч. 660.
768. Ой сидїла на стільчику, доїла біченьку,
За нікого не піду, но за тебе, Сеньку. (Вільки Маз.).
769. Ой піду я у царину, царина дзелена,
Та нікого так ни люблю, як того Симена. (Тисьменич.).
770. На щож менї маляра, як я маю в¹⁾ дома,
Відмалював образочок²⁾, називав сє Сльома³⁾. (Охрим.).
Волцнів: 1) В мене малыр. 2) Вималював образок. 3) Шлома.
771. Ой де ідеш, пане брате? Чи на косовицю?
А на кого зіставляєш свою молодицю?
Ой на тебе зіставляю, мій брате Степане,
Доглядай ми молодиці, з ким она зістане.
Доглядай ми молодиці, доглядай ми жінки,
Як приїду з косовиці, куплю ти горілки!
(Гол. II, ст. 306, ч. 327).

772. Ей Тимку, каже Тимку, колиши дитинку!
Та колиши, суко, сама, бо ти єго мама. (Гвозд).
773. Ой віду я на вулицу та стану на дошку,
Такі гину, умираю за тобов, Тимошку. (Орелець).
774. Ой на горі на високій, на горі, на горі,
Блищали ся гузенята на моім Федорі. (Дрогобич).
775. Ей Федоре, Федорочку, вшию ти сорочку,
Але смотри, Федорочку, чи буду в віночку. (С. П. Білін.).
776. Ой піду я до церквиці, стану на пиреді,
Дивлю я сі раз на вобраз, два рази на Феді. (Сгр.).
777. а) Наносили пчоли меду, медуню, медуню,
Солоденькі подарунки від тебе, Федуню. (Іванівка).
778. б) Наробили пчоли меду, медуню, медуню.
А деш ти сі забавляєш, солодкий Фидуню? (Іванівці).
779. Наробили пчоли меду, солодкий медуню,
Та солодша горівонька від тебе, Фидуню. (Іванівці).
780. Ой положу на варцаб солодоньку дулю,
За ким, за тим мині жель, за тобов, Федуню. (Нагуєвичі).
781. Ой на меді пиріжечки, на меді, на меді,
Якась біда набрихала, що я люблю Феді.
Якась біда набрихала, тай налопотіла,
А я Феді ни любила, іном ще хотіла. (Іванівці).
782. Ой горівка оковита, а пиво палене,
Як же ти сі ночувало, Федуню, без мене?
Як же ти сі ночувало та як ти сі спало?
А як ти сі, Федуню, без мене здавало? (Кульчиці).
783. Ой Господи милосерний, духоньку небесний,
Зварилам ти два пиріжки, Федуню облесний. (Кульчиці).
784. Нема в мене миленького по над того Федька,
Личко в него біленькоє, а душка, як редька. (Кобаки).
785. Ой вийду си на город тай си стану в ямку,
Огляну сьи сюда тудя: ходи сюда, Франку. (Іванівка).
786. Ой Штефане, Штефаночку, ой Штефане, Штепцю¹),
Кобис купив²) горівочки, я би втерла³) перцю. (Березів).
- Волосів: 1) Штефуню, Штефцю. 2) Та купи ми. 3) Я ти утру.

787. Яка добра капустиця з шафраном, з шафраном,
Яка нічка солоденька з молодим Штефаном. (Кропив. Н.).
Пор. Коль. ст. 114, ч. 1481.
788. Танцювалам з виликими, а потім з малими,
З ніким мені не так добре, як з тобов, Якиме. (Голгочі).
789. Ой на дубі дрібне листе, на дубі, на дубі,
Ще дрібнійші кучерики на моім Якубі. (Хотінь).
790. Чи ти дівко сказала се¹⁾, чи ти дівко²⁾ п'яна,
Що ти пішла³⁾ ночувати під світлого Яна? (Пост.).
Охримівці: 1) Дівче одуріла. 2) Чи ти була. 3) Щос ходила.
791. Ой вийду я за ворота, тай крикну я гусю!
Серце ми сі розпукає за тобов, Яндрусю. (Вовків).
792. Ци я тобі ни мовила, мій милий Яндрушку,
Зворай, зворай тую нивку та посій питрушку. (Ожомля).
793. Чи ж я тобі ни казала, нелюби Янтони,
Припни гуску на мотуску, ни пускай на поли. (Постолівка).
794. Ей, мамко, любив Янко, я го ни любила,
Він до мене по словечку, я го поганьбила.
Ей, мамко, любив Янко, я ни знала вітки,
Ей, мамко, купив Янко чирвоної чобітки. (Жур).
795. Ану, хлопці, далі враз, най горбата чує,
Най горбата попід плотом з Яськом не ночує. (Пост.).
796. Нема мого миленького, нема мого Ясі,
Нема кому спитати сі, чи виспала я сі. (Вовків),
797. а) Ой що кому тай до того, що я люблю Ясі¹⁾,
А я Ясі²⁾ поцілюю, тай кождому засі³⁾. (Іванівці, Вовків).
Нагуєвичі: 1) Ясе. 2) Я Ясунє. 3) Другій шельмі засє.
Пор. висше ч. 684.
798. б) Ой нікого так не люблю, та як того Ясі,
А я єго поцілюю, тай кождому засі. (Жураки),
799. Пане брате, товаришу, пане брате Юзю,
Ходаки ся попороли, ходжу на мотузю. (Кропив. Н.).
800. Ой ходила по над воду, тай кликала дузю,
Там то мене серце болит за тобою, Юзю. (Біла).
801. а) Дала мене моя мати, за Юзї, за Юзї,
Щоби личко процвітало, як калина в лузї. (Вовків).

802. б) Ой дай мене, моя мати, за Юзья, за Юзья,
Жиби я си процвітала, як в городі ружи. (Жур).
803. а) Ой дощ іде¹⁾, роса паде²⁾ на Юркову хату,
А ти³⁾ Юрку, скубай⁴⁾ курку тай пошивай⁵⁾ хату. (Григ., Підм.).
Охримівці: 1) Хмара йде. 2) Дощ буде. — Вовків: 1) Ой йде дощ. 3) Ставай. 4) Лупи. 5) Пошивай ся. — Кульчиці: 2) Паде дощ і мороз. 4) Скуби. 5) Та си поший. — Біла: 2) Роса паде, дощик буде.
804. б) Ой дощ іде, роса паде, на вітову хату,
Вставай віте, лупи діти тай пошивай хату. (Жураки).
805. Сидів¹⁾ Юра коло мура, тай я коло него,
Коби Юра кучеревий, пішлабим²⁾ за него. (Жабє).
Вільки Мазовецькі: 1) Сів си. 2) Який, мамо, Юрцьо красний, дати мє.
Пор. Мат. V, ст. 114, ч. 18.
806. Ей Юрку, каже, Юрку, ци їв би ти курку?
Ци варену, ци печену, маслом примашену? (Жураки).
807. Не йди, Юрку, не йди Юрку в нашу мандибурку,
Бо там дівки воли пасут тай здоймлят ярмурку. (Залуков).

Б.

808. Не буду ся віддавати, бо не маю коний,
Ой чень мене посватає любко чорнобровий.
Не буду ся віддавати, бо не маю биків,
Та чень мене посватає Андрусь Гавриликів.
Не буду ся віддавати, не маю коралий,
Та чень мене посватає Митро кучерявий.
Не буду ся віддавати, бо не маю волів,
Та чень мене посватає Івануньо Громів. (Нагуєвичі).
809. Ти Андруху, гони муху, а ти Грицю кицю,
Ти Івани тарабани файну молодицю (Кнг.).
810. Доки д мені Василь ходив, васильок сї родив,
А як зачив Іваночок, густий барвіночок. (Крехівці).
811. Ей ходжу я по над воду, пацьорочки силю,
Серце ми ся розпукає за тобов, Василю.
Ой ходжу я по над воду, пацьорочки колю,
Серце ми ся розпукає за тобов, Миколу. (Кобиловолоки).

812. Пішла би я в полонину, в полонині файно,
В полонині вівці пасе Василь тай Михайло. (Чорні Ослави).
Пор. Гол. II, ст. 454, ч. 694.
813. . . . . Сіда рїда й дана,
Узєв вітер Василька, та най бере Йвана.
Узєв вітер Василика, любу тай розмову,
Та най бере Іваночка, я за ним не стою. (Орелець).
814. Ой тононька паличина, то ся погинає,
Лїпший Василь від Івана, бо кучері має.
Іванові кучерики медом помащені,
Васильові кучерики злотом позлочені. (Мшанець.З.).
815. Кому рута за головов, а мині бадилє¹⁾,
Най хто хочи кого любить, я люблю Василє²⁾.
Кому рута за головов, а мині галузе,
Най хто хочи кого любить, а я люблю Юзе.
Най хто хочи кого любить, я буду Івана³⁾,
Я за єго головоньки буду файно вбрана⁴⁾.
Ой кину я галузину там, де тиха вода,
Не він ми се сподобав, но Гринькова врода.
Там то сила, там то врода, там то хід тихенький,
Там то личко, як ябличко, як мід солоденький. (Жуків).
1) ...бадилине, ...тополе. 2) ..Гринє, ..Николе. 3) ...а я буду
Гринє, ...я буду Миханє. 4) ...господинє, ...собі панє.
816. Казав міні Гарасим, казав міні Роман,
Аби я пішов до стрика завалити комин. (Нагуєвичі).
817. Ой піду я на царинку, на царинці файно,
На царинці пасе вівці Грицько та Михайло. (Люча).
Пор. висше ч. 812.
818. Кобис знала, моя мамко та шо зможе Дмитро,
Ти бис мене убирала шо неділі хитро.
Кобис знала, моя мамко, шо зможе Міхайло,
Ти бис мене убирала шо неділі файно.
Кобис знала, моя мамко, шо зможе Іванчик,
Ти бис мене посидала шо неділі в данчик. (Ясенів Гор.).
В Білій співають лиш два перші куплети, вперед другий, опісля
перший. Пор. Гол. II, ст. 386, ч. 690; Кольберт, III, ст. 29, ч. 212—215;
Кол. ст. 61, ч. 391.
Пор. висше ч. 717—718.

819. Ой під видром керниченька, під видром, під видром,
Та ніхто сі так не любить, як ми двоє з Дмитром.
Ой під замком керниченька, під замком, під замком,
Та ніхто сі так не любить, як ми двоє з Йванком.
Ой під бурком керниченька, під бурком, під бурком,
Та ніхто сі так не любить, як ми двоє з Юрком. (Гвозд).

820. Нема цвіту по всім світу понад садовину,
Нема хлопце милійшого понад Дмитрунину.
Нема цвіту по всім світу, як зацвите гречка,
Нема хлопце милійшого понад Василечка. (Гвозд).

821. Ой у мене такі лави, що не треба мити,
Лише я їх постираю: Сідай собі, Дмитри.
Ой у мене такі лави, що я їх не мию,
Лише собі постираю: Сідай си, Василю! (Гвозд).

822. Ой коли нас, пане брате, три разом ходило:
Єден Іван, другий Степан, а третій Гаврило.
Іван любив напiti ся, Степан погуляти,
А Гаврило з дівчатами нічку почувати.
(Гол. II, ст. 261, ч. 81).

823. Ой та дана, дана-дана, ни піду за Івана,
Лише піду за Данила, щобим ни робила.
А¹⁾ в Данила діжка сира, лише би го їсти,
А в Івана кусинь сала²⁾, тай ще й³⁾ на під лісти.

Войнилів: 1) Бо. 3) Ще би. — Пасічна: 2) Солонина. 3) Ще би.

А в Данила нима жнива¹⁾, ни буду робити²⁾,
Лише³⁾ буду молоденька⁴⁾ на пецу⁵⁾ лижити.

Криворівня: 1) Жита. 2) Тай не буду жити. 3) Але. 4) У Данила.
5) На печи.

В Хотіни співають іще один куплет:

Бо в Данила є пшениця, будут женці жати,
А я буду молоденька в холодї лежати.

А в Івана бульби яма, тай тра по ню лісти,
А в Данила діжка сира, тай буди що їсти.
А в Данила дрібні діти, тай будут робити,
А я седу під віконци, буду сі дивити. (Іванівці).

В різних місцевостях співають різні куплети сеї коломийки окремо. Пор. також: Гол. II, ст. 266, ч. 107. — Мат. V, ст. 125 ч. 90—91.

824. Ой дана-ж моя дана, не піду за Йвана,
Але піду за Данила, щобим не робила.
Я в Данила не робила, лишень бички пасла,
Тай ходила по садочку, абим була красна. (М. Яцків).
Пор. Кольберт, III, ст. 21, ч. 133—134. — Кол. ст. 54—55, ч. 155
825. Ой мамо моя мила, що я учинила,
Не хтілам йти за Івана, мушу за Данила.
Не хтілам йти за Івана, богацького сина,
Тепер мушу за Данила, нещасна година. (Бишки).
826. Та на Йвана зіле брала, на Петра кітила,
Над усіма парубками Данила любила.
Єк Данила ни любити, бо Данило душка,
А шовкова стоножечка¹⁾ навкруг капелюшка.
А шовкова стоножечка, понад чоло пави,
Шоби ходив горі, долів, ни найшов би пари. (Підзахарич).
1) Стяжка.
827. Ой важу я на три хлопці, ой важу, ой важу,
Оден Іван, другий Стифан, а третій ни скажу. (Іванівці).
828. А я вийду на царинку, на царинці файно,
Але на тій цариночці Іван та Михайло. (Ясенів Гор.).
Пор. висше ч. 812 і 817.
829. Іванови політичка, а Юркови бинда,
А як Іван поцілює, то Юркови кривда. (Гвозд).
830. Нима мого миленького, тай нима Івана,
Він би мене запитав сі: Добрес мила, спала?
Нима мого миленького, тай нима Михайла,
Він би мині ісказав: Любко моя файна. (Чорні Ослави).
Пор. висше ч. 796.
831. А я двері замикаю, а двері на клямку,
По під зорі зазираю за тобов, Іванку.
А я двері замикаю, двері на клямочку,
По під зорі зазираю за тобою, Процку. (Чорні Ослави).
832. Ти си мислиш, Івануню, що нема над тебе,
А в Бориса свиня лиса, ще красша від тебе. (Кульчиці).
Пор. висше ч. 171.
833. Ой за ланом пшениченька, за ланом, за ланом,
Зачинаю ся любити з Іваном, з Іваном.
Ой за колом пшениченька, за колом, за колом,
Зачинаю ся любити з Ніколом, з Ніколом. (Бабусів),

834. а) Тай Іванку, ходи з ранку, ти Юрку в полудне,
Ти Васильку на вечірку, як Бог даст, так буде. (Уйбард).
835. б) Ти Іванку прийди з ранку, Васильку в полудне,
А ти Ілька зажди хвилю, якось того буде. (Голгочі).
836. Ой у лузі, на галузі два качури вют си,
Надо мною, молодю, два легіні бют си.
Ой бийте си, рубайте си, я одного буду,
Іванкова поєсинка, Василева буду.
Ой Василю, ой Василю, сорочку ти шию,
Купи мені коралики на біленьку шию.
Купи, купи коралики за лева, за лева,
Щоби люди пізнавали, що я Василева. (Підзахарич).
837. Ой кувала зазуленька в городі на зілю,
Погуляй си, мій миленький, в мене на висілю.
Я дівчині горівоньки, дівчині малая,
А дівчина сказала се, пішла за Лабая.
Я дівчині горівоньки, я дівчині пляцка,
А дівчина сказала се теї пішла за Яцка. (Пост.).
838. Ей то файна капустиця, з олійом, з олійом,
Ой то файно вівці пасти з любочком Матійом.
Ей то файна капустиця з шафраном, з шафраном,
Ой то файно вівці пасти з любочком Стефаном. (Ходовичі).
839. а) Ой на горі плужок вори, плугатор Микита,
Казали ми вобід нести, а я ше ни мита.
Ой на горі плужок вори, плугатор Микола,
Казали ми вобід нести, я ше ни готова.
Ой на горі плужок вори, плугатор Волекса,
Казали ми вобід нести, а я вже віднесла. (Пост.).
840. б) Попід лужок вори плужок, а там є плугатор,
Зачисав си кучерики, як який мандатор.
Попід лужок вори плужок, а там мій Микола,
Кажут мині їсти нести, а я вже готова.
Попід лужок вори плужок, а там мій Волекса,
Кажут мині їсти нести, а я вже віднесла. (Жур).

841. в) Там на горі на високій¹⁾, там оре Олекса,
Кажут мені їсти нести, а я вже віднесла.
Там на горі на високій²⁾, там оре Данило³⁾,
Кажут мені обід⁴⁾ нести, а мені не мило.
Там на горі на високій, там оре Микола,
Кажут мені їсти нести, а я вже готова. (Голгочі).

Іванівці: 1) Ой за двором, за гумном. 2) Ой за двором, за гумном.
3) Гаврило. 4) Їсти. Третій куплет новий:

Ой за двором, за гумном, там оре Михайло.

Кажут мені їсти нести, а мені не файно.

Пор. Кол. ст. 112, ч. 1405.

842. Не хотіла мене мати за Миколу дати,
За Микиту я не піду, буду бідувати. (Біла).

843. А Микола робив¹⁾ кола, а Микита²⁾ сани,
А Микола їздив³⁾ кіньми, а Микита псами. (Вашня).

Ожомля: 2) Гаврило. — Іванівці: 2) Олекса. — Коцан: 1) Робит
2) Михайло. 3) Їздит. Посіч: 2) Данило.

844. Ей як мене поцілює хлопець молоденький,
То так мені на серденьку, як мед солоденький.
А як мене поцілює та хлопець Микола,
То так мені на серденьку, як цукор довкола.
Як жи мене поцілює та хлопець Микита,
То так мені на серденьку, як пів корця жита. (П. С. Білін.).

Пор. висше ч. 702 і 704.

845. А ніхто так ни гуляї, як та мудра ілова.
А Микушів парубій, дівка Бандільова. (Ожомля).

846. Ти Михасю вари кашу, Василю по воду,
Ти Іване непотрібний обійди худобу. (Волосів).

847. Ой коби я бички мала тай корову ласу,
То я би сі не дивила на тебе, Михасю.
Ой коби я бички мала, корову періню,
То я би сі не дивила на тебе, Андрію.
Ой коби я бички мала, корову сивулю,
То я би сі не дивила на тебе, Штефуню. (Волосів).

848. Нима мого миленького, тай нима Миколи,
Він би мене запитав се, де те, мила, коли.
Нима мого миленького, тай нима Андрія,
Він би мене запитав се, чи ти, мила, їла. (Чорні Ослави).

849. Ой коби ти, мати, знала, котрий мій Никола,
 Ти би мене шнурувала шнурівков довкола.
 Ой коби ти, мати, знала, котрий мій Михайло,
 Ти би мене прибирала, що неділі файно. (Дусанів).
 Пор. висше ч. 818.
850. Тече вода з під города, тече вода вкола,
 Ніхто ми ся не сподобав, но хлопец Никола.
 Тече вода з під города, камінцєма бринь, бринь.
 Ніхто ми ся не сподобав, ой но хлопец Гринь, Гринь.
 Текла вода з під города, камінцєма несла,
 Ніхто ми ся не сподобав, но хлопец Олекса. (Дусанів).
851. Олексові кучерики в меді намочені,
 Андрухові кучерики як позолочені. (Голгочі).
 Пор. висше ч. 814.
852. а) Там по під гай зелененький три брати ходило:
 Єден Павло, другий Петро, а третий Гаврило. (Підберізці).
853. б) По під гору високою три брати ходило,
 Оден Стефан, другий Іван, а третий Гаврило.
 Іван любить погуляти, Стефан заспівати,
 А Гаврило задре рило, коби лише спати. (Волцнів).
854. в) Три нас братьи, три нас братьи, я в купі ходило,
 Єден Штифан, другий Іван, а третий Данило.
 Іван любив напiti ся, Штефан погуляти,
 А Данило, де му мило, нічку ночувати. (Задарів).
 Пор. висше ч. 822.
855. Ой важу я на три хлопці, ой важу я, важу,
 Єден Степан, другий Іван, а третий не скажу.
 За Степана іду сама, а Івана лишу,
 А до того, що не скажу, дрібний лист напишу. (Біла).
856. Ой убита дорожечка від двора, до двора,
 Штири ріді кучіриків йа в того Федора.
 Штири ріді кучіриків, маслом намащені,
 Кращі, ліпші як у Митра, шо позолочені. (Орелець).
857. Ци я тобі не казала, Федуню, Федуню,
 Ти віжени сиві воли, а я половуню.
 Ци я тобі не казала, Федоре, Федоре,
 Ти віжени сиві воли на широке поле.
 Ци я тобі не казала, Антосю, Антосю,
 Ти віжени сиві воли, я віжену красю. (Жураки).
 Пор. висше ч. 730.

858. Ой постила в понеділок, тай буду в середу,
 Абим те се допостила, соколику Федю.
 Ой постила в понеділок тай буду в пєтницю,
 Абим те се допостила, соколику Грицю.
 Ой постила в понеділок тай в пєтницю з ранку,
 Абим те се допостила, хороший Іванку.
 Ой постила в понеділок, буду в середочку,
 Абим те се допостила, хороший Юрочку. (Гвозд).

2. Жіночі імена.

А.

859. Та Аннице, біле лице, біле деревечко,
 Та що сидиш, не говориш, ласкаве сердечко? (Уйбард).
860. Ой Аннице, біленице, ходім до потока,
 А в потоці шипетина, широка толока.
 (Гол. II, ст. 362, ч. 621).
861. Ой Аннице, біле лице, ци підеш за мене,
 Ци зачістриш, ци запрядеш, погодуєш мене?
 Ой бодай я, вражий сину, того не зазнала,
 Зачістряти, запрядати, тебе годувати.
 (Гол. II, ст. 365 ч. 631).
862. Поставайте, ледіники, до танцю, до танцю,
 Беріт усі молодиці, мені лишіть Анцю.
 (Гол. IV, ст. 490, ч. 21).
863. Сюди туди улицема, де сї маю діти?
 Пішов бим до Барабашки, коби спали діти. (Жураки).
864. Ой єдну я так не люблю, як тоту Варвару,
 Як поїду на ярмарок, куплю волів пару.
 (Гол. IV, ст. 452, ч. 70).
865. Ой¹⁾ запійте, кури, рано, тай збудіт Волену*),
 Нехай іде²⁾ до керниці по воду студену.
 Ой³⁾ ще кури не запіли⁴⁾, як Волена встала,
 Полетіла до керниці⁵⁾, води не застала⁶⁾. (Вулька Гамулець).
- Підберізці: 2) Та най іде. 3) Іще. 4) Не піяли. 5) Всі кєрниці обходила. 6) Дістала. — Григорів: 1) Ей. 2) Та най вийди. 3) Ей 5) і 6) = Підберізці. В Жураках, Іванівцях і Михайловичах записано лише перший куплет. — Тустань: *) Олену. 7) Як Олена козакови во-диці дістала.

866. Зарік єм се чисник їсти, цибулю зелену,
А ще єм се не зарікав любити Волену. (О. Коцан).
867. Кажут мені Гандзю брати, я би Гандзю¹⁾ не брав,
Гандзя би ся розгуляла²⁾, я бим³⁾ ради не дав. (Дрогобич).
Жураки: 1) Гандзі. 2) Як се Гандзе розгуляє. 3) Би.
Пор. Кольберг, III, ст. 24, ч. 151.
868. Сивий коник, сивий коник, червона кульбачка,
Не стою ти в ласку, Гандзю, хоть-єс одиначка. (Орелець).
869. Ой деж ти сі забавила, моя куца Ганко?
За горами з парубками, рідна моя мамко. (Жураки).
870. Ой Гануся, пане брате, Гануся, Гануся.
Зачесала кучерики, як біленьки гуся. (Біла).
871. Ой конику вороненький, дам тобі галуски,
Нігде з тобов не поїду, хіба до Гануски. (Гвозд).
872. Ой Ганусе, щира душе, скажи мені правду,
Ци мні любиш, ци мні дурш, най си єнчу найду (Жураки).
873. Як Ганусі не любити, як Гануся ладна,
Я Ганусю поцілую і на коня гайда. (Гуйско).
874. Не піду я з кіньми на ніч, моя мамунцуню,
Бо хто буде обіймати мою Ганусуню. (Волцнів).
875. Казала ми приходити біленька Ганусі,
Та казала приносити грушок в капилюсі (Волцнів).
876. Казала ми приходити біленька¹⁾ Ганусе:
Прийди, прийди, мій миленький, заріжу ти²⁾ гусе.
Як заріжу одно гусе, то не обійду се,
Заріжу ти двоє, двоє, прийди, серце моє. (Волосів).
Угринів Дол.: 2) Звару тобі. — Гвозд: 1) Молода. 2) Та казала,
що заріже на вечеру. — Волцнів, не має відмін. У всіх трьох місцевостях записано лише перший куплет.
Пор. Кол. ст. 61, ч. 403.
877. Ой прийшов я до Ганусі, що Ганусі робит,
А Ганусі взяла гусі тай по хаті ходит. (Горуцько).
878. Там на горі журавлі, на долині бузьки,
Який такий до дівчини, а я до Гануськи.
У Гануськи три подушки, мальовані двері,
Кличе, кличе Ганусенька до своєї вечері. (Ж. Павлі, ст. 167).

879. А в Гануськи дві подушки, а трета маленька,
Як Гануську не любити, коли молоденька.
А в Гануськи три подушки, четверта перина,
А під тою периною маленька дитина.
А в Гануськи три подушки, хата над водою,
А дитина ще маленька, а вже з бородою. (Біла).
880. Та мав же я дівчиноньку, звала сі Ганусі,
А я її поцюлюю, тільки притулю сі. (Іванівка).
881. Ой вийду я на гороньку, мовлю: гусю, гусю,
Прийди, прийди тай до мене, любая Ганусю. (Мавковичі).
882. Ой вийду я на гороньку та скажу я: сюсю,
Заболит мі головонька за тобов, Ганусю. (М. Яцків).
883. Ой ворали ворачі, виворали бузька:
Серце ми ся розпадає за тобов, Гануська. (Дусанів).
884. А Гануська з'їла бузька, а мені не дала,
Бодай тебе, Ганусенько, хвороба напала. (Біла).
885. А дівчина чорнобрива, вна звала сі Гапка,
Її мати породила, як зацвили ябка. (Глядки).
886. Ой мав же я дівчиноньку, тай звала се Гасе,
Ніж я з войска повернув се, вона віддала се. (Черче).
887. Гафієце, біле лице, жди-ко до суботи,
Куплюж тобі файний рантух тай жовті чоботи.
Гафієце, біле лице, де єс товар пасла?
Під дубками з парубками, де травиця красна.
Гафієце, біле лице, лиш би ті любити,
Такі маєш чорні очі, ек у соколети. (Ясенів Гор.).
888. Якжи Дзюби ни любити, коли Дзюба ладна,
А на Дзюбі штири шубі, кошулька їдвабна. (Ожомля).
889. Донько, каже, моя Донько, любім сі тихонько,
Та любім сі, Донько, з тиха, не буде нам лиха. (Гвозд.).
890. Кажут мені Каську брати, я бим Каськи не брав,
Каська би ся розгуляла, я бим ради не дав. (Печеніжин).
Пор. висше ч. 867.
891. А вже кладка ясинова в двоє сі зігнула,
Що носила даруночки молода Касуня. (Іванівці).

892. Ой на мої, каже, нивці, самі чорнобривці,
Нікому сі косичити, лише Катеринці. (Волосів).
893. Відси гора, відти гора, а відти долина
Межи тими гороньками моя Катерина. (Богородчани).
894. А я свою¹⁾ Катирину закопаю в глину²⁾:
Рости, рости, Катерино, аж на другу зиму. (Шибалин).
Вовків: 1) Тую. — Жураки: 2) Ей любив я Катерину, сам пішов до Риму.
Пор. Кольберг, III, ст. 44, ч. 376.
895. а) Ой їхав я похід ліс хати рахувати,
А там плаче Катерина, що ї була мати.
Не бий, мати, Катерини, бий тоту молодшу,
Бо я тоту Катерину посватати хочу. (Іванівці).
896. б) Катерина матирина, а я батьків син, син,
Катерину мати була, а я випросив, -сив¹⁾.
Не бий, мати²⁾, Катерину, но тую молодшу,
Бо я тую Катерину заручити³⁾ хочу.
Заручив-им Катерину, сам пішов до Риму:
Рости, рости, Катерино, аж на другу зиму. (П. С. Білін).
Біла: 1) Відборонив. 2) Ой не бий же. 3) Засватати.
Пор. Кольберг, III, ст. 44, ч. 376—376. — Мат. V, ст. 126, ч. 94.
897. в) Катерина жито жєла, а я снопи носив,
Була мама Катерину¹⁾, а я ї віпросив²⁾.
Не бий, мати, Катерину, бий собі молодчу,
Бо я тоту³⁾ Катерину заручити хочу.
Заручив я Катерину, а сам у долину⁴⁾;
Рости, донько⁵⁾ Катерино, аж на другу зиму.
Ой мара-ж ті, каже, знає, доки тебе ждати⁶⁾,
В мене коса до пояса, не мож розчесати.
В мене коса до пояса, на поясі квітка,
Ой⁷⁾ ти не мій парубочок, я не твоя дівка. (Жураки).
Волосів: 1) Катерину мати була. 2) Я її відпросив. 3) Собі.
4) Сам пішов до Риму. 5) Рости. 6) Ой віросла Катерина тай стала казати. 7) А.
898. г) Не бий, мати, Катерину, бий тую маленьку,
Бо я тую Катерину возьму за миленьку. (Пост.).
899. д) Ни бий, мати, Катерини, бий тоту другу,
Бо я з твоїв Катеринов я в світ помандрую.
Ни бий, мати, Катерини, бий тоту молодшу,
Бо я з твоїв Катеринов жинити сі хочу. (Явче).

900. Катерино засьвіти но¹⁾, Катерино встань но,
Катерино дай но їсти, тото²⁾ буде файно.
Катерина засьвітила³⁾, Катерина встала,
Катерина дала їсти і⁴⁾ поцюлювала. (Лолін).
Нагуєвичі: 1) Отвори но. 2) Як то. — Григорів: 1) Отвори но.
2) Катерино постели но, ото. 3) Отворила. 4) Катерина постелила ще й.
Пор. Гол. IV, ст. 476, ч. 235.
901. Не вір, мати, Катерині, що кучері чеши,
Вона кажи, жи ще дівка, а вона так бреши.
Ой пас же я сірі воли в зеленій ліщині,
Давав козак на рантушок нашій Катерині. (Пост.).
902. Катирино, Катирино, то ми з тебе дивно,
Виходилас черевички, тепер в ноги зимно.
Виходилас черевички, виходилас чопці,
Тепер ходиш, заглядаєш, ци не куплят хлопці. (Бишки).
903. Ой любив я Катерину через цілу¹⁾ зиму,
Сказила ся Катерина, привела²⁾ дитину. (Охрим.).
Григорів: 1) Ціле літо й. 2) Катерина се сказала, вродила.
904. Воженю сє, Катериню, воженю, воженю,
Возьму собі таку жінку, сховаю в кишеню. (Охрим.).
905. Ой любив я дві дівчині, обі Катерині,
Розірвали моє серце на дві половині. (Біла).
906. Ішли¹⁾ дівки²⁾ на підпеньки³⁾, кличти мої Ксеньки*),
Моя Ксенька, хоть маленька⁴⁾, знає що⁵⁾ підпенька⁶⁾. (Ясенів Г.).
Григорів: 1) Ідіт. 4) Не сліпенька. 5) Видит де. — Охримівці:
2) Як підете. 3) Опеньки. 5) Зобачит. — Вільки: 1 — 5 = Григорів.
6) Опенька. — Нагуєвичі: 4) Моя Сенька молоденька. — Рибно: *) Наші
Сеньки. 5) Наші Сеньки чубатенькі, знають де.
Пор. Кол. ст. 53, ч. 93.
907. Ксенько моя люба, мила, Ксенько моя темна,
Груди маєш гарбузові, смерекові стегна. (Бишки).
908. Кукуріку, кудкудак, а деж¹⁾ наша Магда?
На полици в рукавици, яка нужда²⁾ ладна. (Нагуєвичі).
Сілець Б.: 1) Десь ту. 2) То пся юха.
909. Штири коні на припоні, а пята кобила,
Коби наші Майорчиха з торбами ходила. (Камінне).
910. Ой догана, пане брате, догана, догана,
Там то ми ся сподобала дівчина Малана. (Хотінь).

911. Ой за двором, за покоєм, зацвила лелія,
Такої ми ся сподобала дівчина Марія. (Хотінь).
912. Ой піду я до попа жичити олію,
А піп мене закладає голити Марію. (О. Коцан).
913. Пане брате, товаришу, буде баталія,
Або твоя, або моя дівчина Марія. (Волосів).
Пор. Кольберт, III, ст. 48, ч. 419.
914. Ой посію пшениченьку, посію, посію,
А вже мені треба конче сватати Марію. (Хотінь).
915. Ой згоріла стирта сїна, згоріла, згоріла,
А хто її запалив? Дівчина Марія. (Біла).
916. Коломия, славне місто, три ночі горіла,
Ой то її запалила дівчина Марина. (Нагуєвичі).
917. Чому тота Отинія тогди не горіла,
Та як її запалила дівчина Марія?
Она тогди не горіла, бо вона була мокра,
А дівчина Марійчина палити не годна. (Жураки).
918. Т'али й кажи діна, діна, али й каже ріла,
Т'али мене запалила дівчина Марія. (Усте).
919. Щос із тої полонинки холод вітер віє,
Один відси, другий відти: що дієш, Маріє? (Кобаки).
920. Пішов же я на толоку, на толоці чічка,
Не був би я на толоці, коби не Марічка. (Кобаки. З.).
921. Ой Марічко, зажжи сьвічку, най перейду річку,
Ой та зажжи обі, обі, най перейду д' тобі.
(Гол. II, ст. 358, ч. 604).
922. Аї баранцю круторогий, підведи ся д' горі,
Та пійдемо до Марічки, до кучеревої. (Волосянка).
923. Я ззубував¹⁾ ходачата тай білі волічки²⁾,
Та ходячи через вершок до тої Марічки. (Волосянка).
1) Подер. 2) Волоки.
924. Сіда ріта, сіда ріта на середну річку,
Та я любив тай залишив дівчину Марічку. (Жураки).
925. Марієчка, забарієчка, забарила мене,
Ой як зорі зазорили, відрядила мене.
(Гол. II, ст. 359, ч. 605).

926. Коло млина яворина, була би сопівка,
Вломила си Маріччина писана кужівка,
Та не в тугу ба й, Марічко, не в тугу, не в тугу,
Коби тобі милий здоров, зробит тобі другу. (Орелець).
927. Та я ходжу понад воду й рубаю колоду,
Та най знаю, за що гину: за душку молоду.
Ой я ходжу по над річку, рубаю смєрічку,
Та най знаю за що гину: за душку Марічку. (М. Яцків).
Пор. Врабель, ст. 132, ч. 429.
928. Ой звідки ти, пане брате, чи не з Коломиї,
Чис не видів, чис не бачив, дівчини Марії?
Ой видів-им, ой бачив-им дівчину Мариню,
Пасе воли рогатії по над Коломию. (П. С. Білін.).
Пор. Кольберг, Ш, ст. 11, ч. 21—22. — Мат. V, ст. 126, ч. 99.
929. Ой калина біло цвила, червоно родила,
Тож то її засадила дівчина Марина. (Нагуєвичі).
930. Ай на горі на високій густа березина,
Ай ходила, заблудила дівчина Марина. (Перегінсько).
931. Ой Марина, ой Марина псам їсти варила,
А як же сі пси роз'їли, тай Марину з'їли. (Єропів. Н.).
932. Нігде коней не напасу, но на паренині,
Ніхто ми ся не подобав, но тая Марині. (Желдець).
933. На Марині кучерики, як на бараночку,
Прецінь її хлопчатовька дають доганочку. (Ж. Павлі, ст. 171).
934. Ой Мариню, ти Мариню, чорні очи маєш,
Та бодай ти випадали, що ними мруґаєш. (Розлуче).
935. Ой купив я черевички Марини, Марини,
Та сховавем у коморі, у новенькій скрини. (Нагуєвичі).
936. Ой на горі на високій пасли хлопці свині,
Що запасли, то занесли дякові Марині. (Голгочі).
937. Вчора було тиририри, нині тириринки,
Через тоти тиририри збавив сі Маринки. (Нагуєвичі).
938. Ой по під гай зелененький ходила Марися,
Тай махала білов ручков: гультаю, верни ся. (Хотінь).
939. Ой мав же-ж я дівчиноньку, звала сі Марисі,
Тож то була розмовонька, ані розійти сі. (Вовків).

940. Казала ми матінонька, казала й Марисі:
Будеш, милий, добрий хлопець, лише ожени сі. (Жураки).
941. Ой нікого так не люблю, як тоту Марисю,
А я піду на ярмарок, купю їй спідницю. (Жураки).
942. Ой купив я черевички Мариси, Мариси,
Положивем на до двері¹⁾, та пожерли²⁾ миши. (Нагуєвичі).
Кропивник Нов.: 1) Та положив на полицю. 2) Поїли.
943. Черевички невеличкі із самого козла,
Ой поволи, Марисуню, бис ся не поховзла. (Кропив. Н.).
Пор. Купчанко, ст. 412. ч. 72.
944. Ой Марисю, моя писю, не стій коло мене,
Кажут люде, правда буде, що ти любиш мене. (Біла).
945. Ой Марисі, біла писі, лиш би ті любити,
Та далека дороженька до тебе ходити. (Войнилів).
946. Ой Марисю, люба писю¹⁾, комуж я те лишу?
Лишу я те, Марисенько, свому товаришу.
Лишу я те, Марисенько, такому другому,
Щоб не було серцю жалю мині молодому. (Дусанів).
Жураки: 1) Моя писю. — Постолівка: 1) Серце писю. В обох селах записаний тільки перший куплет. У Бишках зам. Марисю говорять Марусю.
947. Ой Марисю, дай ми пися, ний те поцілую,
Ний на твоім білім личку ружу намалюю. (Невід.).
948. Ой Марися, пане брате, Марися, Марися,
Біле личко, чорні брови, но стань та диви ся.
Ой Марійка, пане брате, Марійка, Марійка,
Як же виджу два дни, три дни, готова¹⁾ дурійка. (Красне).
Охримівці (лише другий куплет): 1) А як її не зобачу. бере ся.
949. Як Марисю не любити, Марися попова,
На Мариси коралики, тай фустка шовкова.
Як Марисю не любити, як Марися ладна,
На Мариси коралики і фустка єдвабна.
Як Марисю не любити, як в Марисі писі,
А в Марисі білі писі сподобали ми сі. (Жураки).
950. Ой Марися, пане брате, Марися, Марися,
Намалюю на напери, на брате, диви ся. (Біла).

951. Ой летіла зазуленька тай казала: гися,
Де ворота відчинені, там моя Марися. (Біла).
952. Ой стану я на камени, на камени слизько,
Чом до мене не говориш, ти моя Марисько? (Охрим.).
953. Ти Марисю подиви сі на дутку, на дутку,
Ти Марисю оберни сі, оберни сі хутко. (Іванівка).
954. Ой ричала коровиця, ричала красуня,
Ой десь моя білявочка, люба Марисуня.
Ой не ричи, коровице, не ричи красуню,
Ходи до мні білявочко, моя Марисуню. (Нагуєвичі).
955. Ой по під гай зелененький ходила Марисі,
Тай кивала¹⁾ на козака: козаче верни сі. (Іванівка).
Івачів: 1) Моргала.
Пор. Кол. ст. 60, ч. 351; див. вище ч. 938.
956. Марися мя порубала, Марися загойит,
Ой то¹⁾ мене за Марисев²⁾ головонька³⁾ болит. (Нагуєвичі).
Кропивник Нов.: 1) Та ще. 2) Марисю. 3) Головочка.
957. Ой вжеж мені не ходити на ворішки пішки,
Ой вжеж мені не любити дівчини Мариськи. (Дусанів).
958. Ой розлука, Марисенько, розлука, розлука,
Минули ся Марисеньці солодкі яблука. (Нивиці).
959. Штири коні лисі, лисі, попутали ми сі,
Ой чим же я та поїду до свої Марисі?
(Гол. IV, ст. 450, ч. 50).
960. а) Коні мої воронії, коні мої лисі¹⁾,
Заорана дороженька до мої Марисі.
Заорана, заорана, та²⁾ заволочена,
Ей³⁾ вже моя Марисуня з єнчим заручена. (Голгочі).
Нагуєвичі: 1) Коні лисі, коні лисі поталапали сі. 2) Тай. 3) Я.
Пор. Кольберг, III, ст. 56, ч. 492. — Кол. ст. 147, ч. 1785.
961. б) Коні мої воронії, коні мої лисі,
Зарубана дороженька до меї Марисі.
Коні мої воронії, одної-сти масти,
Хто вас буде доглядати, хто вас буде пасти? (Івачів).
962. Ой орали воли штири, а всі штири лисі,
Ой з'орали доріженьку до мої Марисі. (Волцнів).

963. Цабе воли половії, цабе воли рисі,
Зарубана дороженька, до мої Марисі.
А хтож її тай зарубав? Марисина мати,
Аби не йти до Марисі нічку ночувати. (Жураки).
964. А де тота стаєнчина, а де тота стайня,
Та що у ній ночувала Марисуня файна? (Розлуче).
965. Дарую ти, Марисенько, пів корця гороху,
Щоби-с мала, Марисенько, дитину до року. (Охрим.).
966. А в Марисі коні лисі, бички половенькі,
Приїхали до Марисі свати молоденькі.
А я певне у Марисі був би не вженив сі,
А в Марисі чорні очка, сподобали ми сі. (Дрогобич).
967. Ой деж ти сі забавила, Марулько, Марулько?
За горами з бахурами, мамунько, мамунько. (Гвозд).
968. Ой Марунька, пане брате, Марунька, Марунька.
Навішала кораликів, а під носом булька. (П. С. Білін.).
969. Ой Марунька, товаришу, Марунька, Марунька,
Навішила кораликів, як сива зазулька.
Ой ци тото коралики, ци то біла глинка?
Вна гадала, що змудрує, богацького сінка. (Жураки).
970. А я купив чоботята Маруни, Маруни,
Та положив на полицю, та поїли щури. (Кропив. П.).
Пор. висше ч. 942.
971. Ой купив я черевички Маруни, Маруни,
Положивем на до дверці, поїли бобруни. (Нагуєвичі).
972. Ой у селі Ясеници новина ся стала,
Марусина коровиця їсточки ревала.
Ой ревала, ой ревала, їсточки просила,
А Маруся парубочкам тютюнець носила.
Ой ревала коровиця, ревала красуня,
Не такої невісточки хотіла мамуня. (Нагуєвичі).
973. Ой ходила Марусенька по фосі, по фосі,
Спізнавала миленького по тонкім голосі. (Нагуєвичі).
974. Ой на горі на високі стояла смерека,
А я свою Марусеньку пізнаю з далека (Бертешів)

975. А вжеж я ся не дивую, чому Марця красна,
Коло неї вчора рано впала зора ясна.
Як летіла зора з неба тай розсипала ся,
Марця зору позбирала і затикала ся. (Ж. Павлі, ст. 171).
Пор. Кольберг, III, ст. 61, ч. 562—563.
976. Ой Матронко, пряди тонко, не треба грубити,
Маєш ґазду молодого, то тя буде бити. (Мшанець. З.).
977. Сюда туду улицема, моя хата крайна,
Мою Настю хлопці любят, бож то Настя файна. (Григорів).
978. Ей казав я свої Насти штири воли пасти,
Тай попід гай зелененький вогнику накласти. (Жур).
979. Ой пожену сірі воли під берегом пасти,
Та нема ким передати даруночок Насти. (Хотінь).
980. Ой щос з тої полонинки иластовец си суне:
Один відси, другий відти: що дієш, Настуне? (Кобаки).
Пор. висше ч. 919.
981. На потоці та кладочка, на улици струнка,
Нема ліпшої дівчини, як тота Настунька. (Кобаки).
982. Ой Настунька, пане брате, Настунька, Настунька,
Навішала кораликів, сама як зазулька. (Постолівка).
Пор. висше ч. 968—969.
983. Ой я копав кирниченьку на студню, на студню,
А я любив дівчиноньку Настуню, Настуню.
А я копав керниченьку, воли з неї пили,
А я любив дівчиноньку, її люди взели. (Угринів Дол.).
984. А Настуні пекла стульні, а коржі тоненькі,
Приходили до Настуні хлопці молоденькі.
А Настуні пекла стульні, а мені не дала,
Бодай тоту Настуню хвороба напала. (Жураки).
985. Та ти рубай того пруте, а я того кіле,
Нема ліпшої дівчини та від Одокії. (Кобаки).
986. а) Ой зелена смечина¹⁾, зелена, зелена,
Ой то²⁾ ми сі сподобала сусіда³⁾ Олена. (Жураки).
Хотінь: 1) Калинонька. 2) Там то. 3) Дівчина.
987. б) Ой я вийду на царину, царина дзелена,
Ой то ми сі сподобала дівчина Олена (Жураки).
Пор. Мат. V, ст. 138, ч. 180.

988. Ой де йдеш, що несеш, у новій дзюбеньці?
Несу курку тай колач тай своїй Оленьці. (Жураки).
989. Казали ми женити ся та брати Олену,
Волів бим ся повісити на гилю зелену. (Хотінь).
990. Ой Олена, пане брате, Олена, Олена,
Навішала кораликів, як жаба зелена.
А щоби то коралики, а то сама глина,
Вона хтіла задурити богацького сина. (Біла, Ямниця).
Пор. висше ч. 969. — Пор. Кол. ст. 60, ч. 377.
991. А звідки ти¹⁾, пане брате, чи не з²⁾ Городенки,
Чис не видів, чи не бачив³⁾, дівчини⁴⁾ Оленки?
Ой видів я, пане брате, дівчину Оленку,
А що гнала штири воли через Городенку. (Котузів).
Хотінь: 1) Ой ішов я. 2) Та до. 3) Не видів. 4) Там мої.
Пор. Кольберг, Ш, ст. 11, ч. 23—24. — Мат. V, ст. 126, ч. 99.
992. Полюбив¹⁾ я дівчиноньку, звала сі Парані,
Була з нейов порадонька²⁾ з вечира до рані. (Жур).
Вовків: 1) Ой мав же. 2) Тотож була розмовонька.
993. Ой любив я Парасину, любив літо й зиму,
А мати ми ісказала: Покинь тото, сину.
Ой любив я Парасину через цілу зиму,
А як тота весна прийшла, Парасина пішла. (Кобаки).
Пор. Купчанко, ст. 416, ч. 84.
994. а) А Парасі віддала сі, зістала сі вдова,
Тай забула Отче-наш до єдного слова. (Дрогобич).
995. б) А Парасі віддала сі аж до Соколова.
Та забула Очинаш до йидного слова.
А Парасі віддала сі тай заморгала сі,
Сім раз річку прибрила тай ни вмивала сі. (Жур).
Пор. Гол. II, ст. 295, ч. 271.
996. в) Ой чого то та Парасі та заморгала сі?
Сім раз річку перебрила тай не вмивала сі.
Сім раз річку перебрила, а на осьмий стала:
Тепер я си нагадала, щом сі не вмивала. (Пасічна).
997. г) Ой Парасі придала сі, ручки ні до чого,
Шкода твого, Паранечко, личка румяного.
Ой Парасі придала сі, тай заморгала сі,
Штири річки перебрила тай не вмивала сі

Штири річки перебрила, а на п'яті стала:

Бідна-ж моя головонько я сі не вмивала. (Волосів).

У Кобаках і Іванівці записано лиш перший куплет. Пор. з ним:
Ж. Павлі, ст. 185. — Кольберт, Ш, ст. 57, ч. 506—507. — Мат. V,
ст. 128, ч. 115. — Кол. ст. 200, ч. 2085.

998. Ой коньку-вороньку, на чолі ти граска,
Ой маю я миленькую, імня їй: Параска.

(Гол. II, ст. 275, ч. 160).

999. Пастернак-неборак, зелена гичка:

Люби мене, мій миленький, хоть я невеличка.

А хоть же я невеличка, але я Параска,

Тогди любка поцілую, коли моя ласка.

(Гол. II, ст. 321, ч. 415).

1000. Ой Парашка зіла пташка, а міні ни дала,

Бодай тебе, Паранонько, хороба папала. (Григорів, Львів).

Пор. вище ч. 884.

1001. Ой на горі кримениці, на долині крейда,

Ой вже мене обрехала Парасуня фрейда. (Зал. ст. 197).

1002. Нима в мени по дівчині, як біленька Рузе,

Казала си насукати до димки мотузє. (Іванівці).

1003. Ой кувала зазулечка у лісі на пеньку,

Якась біда набрехала, що я люблю Сеньку. (Пасічна).

1004. Ой кувала зазуличка у лісі на пеньку,

Вигадали смучі люди, що я люблю Сеньку.

Як же Сеньку не любити, коли Сенька гідна,

Бо у Сеньки мандибурка ще передтогідна. (Москалівка).

1005. Сама димка по коліна, червона запаска,

Та ніхто так не гуляє, як Танька Біласка. (Печеніжин).

1006. Ой там в полі дві тополі, треба одну стяти,

А в Тодорки дві дівчині, треба одну взяти. (Вулька Гамулець).

1007. Ой Явдоньця, пане брате, Явдоньця, Явдоньця,

Намалюю на папері, поставлю до соньця. (Біла).

1008. Журили ся ой сусіди, журили ся черці,

Ой як би тут передати чоботята Євці.

(Гол. IV, ст. 515, ч. 123).

1009. Ой піду я до церковці та стану за бевку,

Позираю раз на попа, а тричі на Євку.

(Гол. IV, ст. 493, ч. 34).

1010. Ой Юстина, пане брате, Юстина чічена,
Єк кулешу колотила, в смитану мачела. (Волосів).

1011. Ой забрала вода луги, забрала мостини,
Не маю ким передати колач до Юстини.
Передав бим сему, тому, той скаже другому,
Таки мені віпадає понести самому. (Волосів).

Б.

1012. Коби не дуб, коби не дуб, коби не криниця,
Ми би суда не ходили, коби не Анниця.
Коби не дуб, коби не дуб, коби не смирічка,
Ми би суда не ходили, коби не Марічка. (Кобаки).

1013. Качию се, валєю се по дубовій лавці,
Давай, мати, вичерати, най йду до Варварці.
Качию се, валєю се по дубовій скрини,
Давай, мати, вичерати, най йду до Марини.
Качию се, валєю се, кусають ми блохи,
Давай, мати, вичерати, най йду до Явдохи. (Пост.).

1014. Ой Ганусі вкрала гусі, Катерина мітки,
Стара баба зазирає, ци не йде хто звідки.
А Ганусі вкрала гусі, Парані коралі:
Чекай, чекай, Парачинко, будеш в криміналі. (Жураки).

1015. Сивий коню, сивий коню, де я ті напою?
Я в керниці води нема, в Дунаю сі бою.
Я в керниці води нема, бо віпили буськи,
Чому хлопці не гуляють, бо нема Гануськи.
Ой в керниці води нема, бо віпили кані,
Чому хлопці не танцюють, бо нема Катянї. (Тумир).

1016. Ой конику, воронику, дам ти материнки,
Неси мене до Докійки, тай до Катеринки. (Кобаки).

1017. Ой війду я на царинку, царинка зелена,
Не був би я на царинці, коби не Ілена.
Ой війду я на царинку, на царинці чічка,
Не був би я на царинці, як би не Марічка. (Косів).

Пор. висше ч. 920 і 987.

1018. Ой в Магурі на поляні вирости три дулі,
Три нас було у матери, як сиві зазулі.
Три нас було у матери сиві зазулечки,
То нас мати повивала в тонкі рантушечки.
Єдна Кася, друга Анця, трета Марисуня,
Ой бо тая Марисуня, як сива зазуля.
Кася ладна, Кася ладна, Анця не погана,
А третая Марисуня як намальована. (Мшанець. З.).
1019. Казала ми Катирина, казала Їрина :
Добри спати у холодї, як вилика днина.
Та ни слухав Катирини, ни слухав Їрини,
Та ни спав я у холодї виликої днини. (Усте).
Пор. Врабель, ст. 184, ч. 539.
1020. Ой летіло біле каче тай впало в будаче,
А Маланї віддає сї, а Парасї плаче.
А Маланї віддає сї, буде мала діги,
А Паранї випадає на віру сидіти. (Іванівка).
1021. Ой їхав я з Коломиї, тай впав я в помиї,
Не дали ми погібати дівки чорнобриві.
Єдна звала ся Марина, друга Катерина,
За третюю вже не скажу, либонь моя мила. (Біла).
1022. Я в Марисї когут піє, до Палагни чути,
Ой там би ти, Оленочко, невісточков бути. (Березів).
1023. Ой їхали женихє, мали конї лисї,
Я гадала, що до мене, а то до Марисї.
Ой їхали женихє, мали конї красї,
Я гадала, що до мене, а то до Парасї.
Ой їхали женихє, а конї буланї,
Я гадала, що до мене, а то до Маланї. (Бертешів).
1024. Як не підеш ти, Марисю, то піде Гануся,
Як не піде і Гануся, то я обійду ся. (Біла)
1025. Як не кину бадилину та на ту калину,
Як не возьму Марисуню, возьму Катерину. (Хотїнь).
1026. Ой я видїв, ой я бачив дівчину Марію,
Як гонила сиві воли через Отинїю.
Ой я видїв, ой я бачив дівчину Оленку,
Як гонила сиві воли через Городенку. (Пасїчна).

1027. Любив же я дівчиноньку, звала се Марунє,
Щебетала коло мене, як сива зазулє.
Любив же я дівчиноньку, звала се Паранї,
Щебетала коло мене до самого ранї. (Черче).
В Дусанові співають другий, а потім перший куплет.
1028. Ой на горі комарі, на долині бузьки,
Який, такий до Марусї, а я до Гануськи.
А в Ганусї три подушки, четверта малейка,
Погуляй си, Ганусенько, закис молодейка. (Гуйско).
Пор. вище ч. 878.
1029. А хогь же я невеличка, але я Маруся,
Тогди любка поц лую, коли змилюю ся.
А хогь же я невеличка, але я Анниця,
Тогди любка поцілюю, як зійде зіриця.
(Гол. II ст. 322, ч. 416).
1030. Як ни кину бадилу без тую калину,
Як не возьму Настуню, возьму Катерину. (Невід).
Пор. вище ч. 1025.
1031. Ой Олена прибілена, Василиза кавна,
А Марічка, пишна чічка, бо то любка давна.
(Гол. II, ст. 362, ч. 620).
1032. Ой Олена не золеня, а Анна не прана,
А Марічка, біла чічка, як намальована. (Волосів)
Пор. Кольберг, III, ст. 48, ч. 422.
1033. А хогь же я невеличка, але я Олена,
Тогди любка поцілюю, коли буде днина.
А хогь же я невеличка, колиж бо я Касї,
А коли я поцілюю, то вже другій засї.
(Гол. II, ст. 322, ч. 417).
1034. Ой відки то вітер віє, ци не з Журакова,
Ой цяж то перед веде, ци не Попикова?
Попикова перед веде, Барабашка з заду,
Печарського підвіяна продає росаду.
До полудне по їрейцару, з полудне по штири,
Не дивіт сі, хлопці, в очи, бо ї пси гонили. (Жураки).
1035. По сім боці білі гуси, по тім боці бузьки,
Ниньки піду до Тодорки, завтра до Гануськи. (Бишки).
1036. Ой добридень, пане брате, так з ранї, так з ранї,
Перше ходив до Явдохи, тепер до Паранї. (Вовків).

1037. Ой не можу в стайни спати, бо рохкотєт свинї,
 Беру літру горівочки та несу д' Юстинї.
 Не можу я в стайни спати, дубонєт барани,
 Беру кварту горівочки та несу д' Парани.
 Не можу я в кучи спати, бо гєгають гуси,
 Беру кварту горівочки та несу д' Гауси.
 Ой не можу в стайни спати, бо дубонєт конї,
 Беру кварту горівочки тай несу до Донї. (Гвозд).
1038. Ой нікого так не люблю, як тоту Юстину,
 А я піду на ярмарок, купю їй фустину.
 Ой нікого так не люблю, як тоту Параску,
 Та як піду на ярмарок, купю їй запаску. (Гвозд).

3. Мужеські і жіночі імена в суміш.

1039. Як ся наплю горівочки на пеньку, на пеньку,
 Та побігну до Андрія та си хопю Сеньку. (Кропив. Н.).
1040. Чи я тобі не казала, мій милий Андрусю,
 Підкуй, підкуй чоботєта на мою Гаусю. (Волциїв).
1041. Афтанас, конї пас, а Мариська бички :
 Зачикай, зачикай, купю чиривички. (Жур).
1042. А мій тато Василь, Василь, а мамуня Марта,
 А до мене хлопці ходят, бо я того варта. (Охрим.).
1043. Ой деж ти сї, Василюню, деж ти сї збираєш,
 Що пасові чоботєта на ноги вбуваєш?
 Ой Марійо, Марієчко, вже нинї субота,
 Як я не мав на поженьках свого чобота.
 Ой деж ти сї, Василюню, збираєш, збираєш,
 Що чорненьку петичину на себе вгортаєш? (Посіч.).
1044. Ой казала міні мати ранейко вставати,
 І усюю дишивину понаіменувати :
 А дубец Василец, а сливочка Касї,
 А грушечка Марушечка, яблінка Варвасї. (Ожомля).
1045. Ой у саду кирниченька, дощик у ню крапав,
 Ой я чула, мій Васильку, що ти за мнов плакав.

- Ой я плакав, ой я плакав з туги великої,
 Бо вже нема, тай не буде другої такої.
 Ой звіяв сі буйний вітер тай і вибив шибку,
 Ішов Василь від Параски, перекривив шьипку. (Москалівка).
1046. А сокира-топориско, то моє, то моє,
 Василь Вумриш — Садова, то пара обоє. (Вовків).
1047. Василю, буде лихо, не¹⁾ сподіваєш сі,
 Як ті буде Василь бити, де ти сховаєш сі? (Березів).
 Чорні Ослави: 1) Чи.
1048. Василю, буде лихо, буде Василь бити,
 Щобис знала, пам'ятала, як других любити. (Коростів).
1049. Кукуріку, чоловіку, твоя жінка Ганка,
 Наварила пирогів, закликала Янка.
 Кукуріку, чоловіку, твоя жінка Рузька,
 Наварила пирогів, закликала Юзька.
 Кукуріку, чоловіку, твоя жінка Феська,
 Наварила пирогів, закликала Греська. (Біла).
1050. Ой із гори на долину вирізана фосо,
 Ой прибігла Ганусенька до Андруся боса. (Осташівці).
1051. Коло млина ясенина, ясенів млини,
 Ой вжеж ми се подобали Ганусеньки сини.
 Федунь ладний, Федунь ладний, Кирило поганий,
 А Микита молоденький, як намальований. (Кривки).
1052. Хто до чорної Гануськи та придоптав стежку?
 Хто білому Микитоньці мережав мережку?
 Ой ніхто там не ходив, йно оден Микита,
 Ой Гандзуні узірцьом мережка вишита. (Невід.).
1053. Ой не пийте, хлопці, води, бо та вода сина,
 Ой підемо до Гілюськи, набемо Максима. (Бабусів).
1054. Ой мій тато звав ся Гнатко, а мати Зофійка,
 Взяли мене, оженили: іди си до дідька. (Хотінь).
1055. Ковалику, ковалику, ковалю я Гриню,
 Підкуй, підкуй чоботета на мою Мариню. (Підмихайлівці).
1056. Шуру-буру по під гори по червоні ябка,
 Який Іван борухатий, а Марина гладка. (Голгочі).

1057. Ой Івани, Іваночку, ци маєш сорочку?
Та є в мене вішивана, стоїт на клиночку.
Хто тобі її вішивав, знаю, що ни ненька!
Вішивала сорочечку Марця молоденька. (Орелець).
Пор. вище ч. 652. — Мат. V, ст. 127, ч. 106.
1058. Ти, Івасю, ни бий Касі, бо ни майиш за що,
Моя Касі робітниці, ти Йвасю ледащо. (Жур).
1059. А Івась коні пас, Катерина¹⁾ бички,
Не тікай, зачекай, купю черевички.
Вража тебе мати бери я з²⁾ черевичками,
Мені моя мамка³⁾ купит я з⁴⁾ політичками. (М. Яцків, Біла)).
Войнилів: 1) А Марисі. 2) Ой най тобі мати мордує із. 3) Мені
мама ліпші. 4) Із.
Пор. вище ч. 1041. Купчанко, ст. 411—412, ч. 72.
1060. А Івась коні пас, Катириньце бички,
А Івась Катириньці купив чиривички. (Іванівці).
1061. А Івась коні пас, а Марисі кози,
Забрали ся за рученьки тай пішли у лози. (Вільки Маз.).
1062. Ой на горі рожі, рожі, на долині пустка,
За Івася три тисячі, за Ганусю шустка. (Гуйско).
1063. Єден камінь нараз мели, а другий питлює,
А на третім Йвануненько Рузуню цілює.
Єден камінь нараз мели, а другий впихає,
А на третім Йвануненько Рузуню вбіймає. (Кнг.).
1064. Вишивана сорочечка, мальовані дуди,
Що Йвасуньо, а Гандзуні, то паристі люди. (Бабусів).
1065. Я за Йвасьом, я за Йвасьом, де Івась подів се,
Взев Ганусю за рученьку, до саду повів се. (Жур).
1066. Де ти їдеш, де ти їдеш, кучеривий Йвасю?
За гравицю по пшеницю, по молоду Касю.
Що ти дали, що ти дали, кучеривий Йвасю?
Штири воли, дві корови і молоду Касю. (Дусанів).
1067. Котила се торба з горба та вдарила в дуба,
Полюбила Каська Яська, пішла за Якуба. (Тростянець).
1068. Ой під шетром керниченька, під шетром, під шетром,
Ой Касуня Кахнієва любить ся із Митром. (Нагуєвичі).

1069. А сокира, топориско, то є одно племє,
А Касунї і Миханьо, то сї люблят певнї. (Вовків).
1070. Ой де йдеш, ой де йдеш, кучерявий Лесю?
Ой я йду, ой я йду по зєркату Фесю.
Що ведеш, що ведеш, кучерявий Лесю?
Два воли, соколи, за зєркату Фесю. (Нагуєвичі).
1071. А ти Лучка Задефір, а я Лучка Фіна,
Або твоя, або моя дівчина Павліна. (Вовків).
1072. Ой на горі, на горойці, стояла Марисї,
І мруґала до Івасї: Івасю, вирни сї. (Ожомля).
1073. Запалила Марисенька сирими дровами:
Приїдь, приїдь, Івасеньку, сивими волами.
Запалила Марисенька дрібненьким трісочком:
Приїдь, приїдь, Івасеньку, кованим возочком.
(Гол. IV, ст. 468, ч. 183).
1074. Ой у поли край дороги стояла Марисї,
Та кликала на Василя: Василю, верни сї.
Ой верни сї, Василику, не так того буде,
Зайшла сварка меже нами, розсудят нас люде.
Ой судили громадове, судили вітове,
Осудили кайданики мому Васильови.
Ой на ніжки кайданики, на руки скрипиці,
Ой то тобі, Василику, через молодиці. (Матіївці).
1075. Пожену я сиві воли в зелену осоку,
Полюбив я Марисеньку тоненьку, високу.
Полюбив я Марисеньку, а Марися мене,
Не хотїли старі дати Марисї за мене.
Не маєш ся, Марисенько, чого жалувати,
Малас досить кавалєрів, було вибирати.
Малас шевця, малас кравця, малас коваленька,
А ти собі сподобала свого Івасенька. (Нивиці).
1076. На тім боці на толоці сивбїй бичок ричи,
Війди, війди ти, Марисю, чос ті Василь кличи
Тай ни війшла ба й Марися, але її мати:
Кому траба до Марисї, най іде до хати.
Ой війшов він та до хати, зачав си витати,
А Марися в руки гребінь кучирі чисати. (Рев.).

1077. Тече вода з під города, на ріці булькоче,
Юж Марині Ясуньови хусточку полоче. (Кульчиці).
1078. Ой Маруся і Іваньо, що пара, то пара,
Ой Марусю за Іваньом голова скіпала. (Нагуєвичі).
1079. Ой чи правда, чи не правда, чи зложили байку,
Що купила Марусечка Івасеви файку.
Ой продала Марусенька на ярмарку проса
Та купила Івасеви хусточку до носа. (Печеніжин).
1080. Ой кувала завулейка йа в лісі на пеньку,
Ой кликала Марусуня: ходи сюда, Сеньку. (Мшанець).
1081. А Матвій соловій, а Настуні вутка,
А Матвій полетів, а Настуні тутка. (Вільки Маз.).
1082. Плете Матій батіг, батіг, Матііху бити,
Шо не хоче Матііха Матія любити. (Печеніжин).
1083. Ходит бузьок по болоті, замачав си штанки,
А я хлопець молоденький не маю коханки.
Ходит бузьок по болоті, тай си злапав жибку,
Йшов Михайло до Палани, перекривив шипку. (Буцнів).
1084. Відси гора, відси друга, в середині кладка,
Цириносив Миханьо до Гилюнї ябка.
Би то ябка, би то ябка, то солодкі дулі,
На що тобі, Гилюненько, на животі гулі? (Кнг.).
1085. Ой на моїм Михасеньку широка клепанє,
Ой ще ми го очарує Жовтикова Ганє. (Григорів).
1086. Ой Михасю, люби Касю, плети рукавиці,
Єдну чорну, другу білу, люби молодиці. (Жураки).
1087. Зайшло сонце за віконце, а місяць за хмару,
Напосїв ся Міхал Макар на мою Варвару. (Іванівка).
1088. А я буду гулятоньки, а ти подиви сі,
Бо я хлопець Миколай, ти дівча Марисі. (Іванівка).
1089. Ой летіла сива пава на подвіре впала,
Ой Никола та Юстина, то хороша пара. (Крехівці).
1090. Николаю, я вмираю, бо гороху хочу,
Та не вмирай, Марисуню, я ти намолочу. (Кропив. Н.).

1091. Ой не знала Овдокія, як качата звати,
Ой тась-тась-тась, був Івась коло мої хати.
Ой не знала Овдокія, як індики звати,
Ой пуль-пуль-пуль, був Костунь коло мої хати.
Ой не знала Овдокія, як гусята звати,
Ой гусь-гусь-гусь, був Петрусь коло мої хати.
(Гол. II, ст. 299, ч. 293).
1092. А Павлина удуріла, лїзла під колеса,
Була би сі утопила, як би не Олекса. (Михайловичі).
1093. Сидит котє на воротєх тай мігає хвостом,
Іде Петро від Юстини калиновим мостом. (Жураки).
1094. Через хату, через сїни, гарбуз лупінатий,
А внадив сі до Петруні Лєсьо гелеватий. (Жураки).
1095. Ой стояла Петруненька під новим острішком,
Тай дурила Лєсуника волоським горішком. (Гвозд).
1096. Ой піду я до Полагни сита тай корита,
Ой там сидит Гандзунечка за столом завита.
Ой сидит, каже, сидит, тай дуже сумує,
Іванко сі присуває, тай в личко цілює.
Ой лелїє косиночка, лелїє, лелїє.
А Штефанко за Гандзичков дуріє, дуріє. (Березів).
1097. Через хату, через сїни пішов Семен польки,
Набрав жита в постолєта, пішов до Явдоньки. (Жураки).
1098. Гоп, чук, Серенчук загородив кучку,
Не мав кого заганєти, загнав Серенчучку. (Озеряни).
1099. Ой зза гори високої вілитїла бжілка,
В Тимофійка файний вусок, а в Їленки чівка. (Орелець).
1100. Ой ходила понад воду жидівочка Файґа:
Ще си мушу полюбити парубка Михайла. (Явче).
1101. Ой Федуню, Федунуню, солодкі ти писки,
Дала бим ти попоїсти, та не маю миски.
Ой Касуню, Касунуню, солодкий медочку.
Кой ти минї така щира, дай ми в черепочку.
Я бим тобі, Федунуню, в черепку не дала,
Бо ти хлопець молоденький, я бим сі стидала. (Кульчиці).

1102. Сама город віорала, сама і посію,
Ой ніхто так не гуляє, як Феська з Матвійом. (Печеніжин).
1103. Котила сї торба з горба, вдарила до дуба,
Полюбила Франка Янка, пішла за Якуба. (Жур).
Пор. вище ч. 1067.
1104. Ой казала Цимбалючка та Цимбалюкови :
Ой не сиди, Цимбалюку, до пізна ніколи.
Бо як будеш, Цимбалюку, до пізна сидіти,
То не будеш віріджети на гуляне діти. (Матіївці).
1105. А в пиділю пораненько ще сьи ни видненько,
Кличи Штифан Штифаниху до церкви борзенько. (Жур).
1106. Ой веліла приходити молоденька Шуля,
Веліла си приносити бомбони від Сруля. (Кропив. Н.).
1107. Ой зза Лючі іде тучі, зза Косова хмара,
То то собі ой Явдошка із Іванком пара.
Ой ци пара, ци не пара, мемо парувати,
Хоть Явдошка буде менша, мемо натігати. (Березів).
1108. Ой поїхав Ясуненько до Дрогобиченька,
Вибирати ладну хустку Домці до личенька.
Ой продала Домцунуні тай пів корця гречки,
Тай купила Ясунькови портки півперечні.
Ой продала Домцунуні тай пів корця проса,
Тай купила Ясуньови хусточку до носа.
Там на горі, на високій церковця стояла,
Там Домцуні Ясуньови віру присягала. (Кульчиці).
1109. З того боку на тамтой бік кобила пасе сї,
Литит Ясьо від Касуні, чуприна трісе сї. (Раковець).
1110. Звідси гора, звідси гора, в середині кладка,
Пішов Ясько до Мариськи на чирвоні ябка. (Бірки Дом.).
1111. Де ти ідеш, де ти ідеш, кучаравий Ясю?
Ой до млина, ой до млина, по горбату Касю.
А щож тобі обіцяли кучаравий Ясю?
Штири воли, дві корови, тай горбату Касю. (Пасічна).
Пор. вище ч. 1066.
1112. Ой із дуба тай на дуба скочила вівюрка,
Ходіт, хлопці, до Юрчихи, нима дома Юрка.
Ой із дуба тай на дуба скочила лисиці,
Ходіт, хлопці, до Юрчихи, файна молодиці. (Підмих., Тустань).

1113. Басам кутя теремтете, за ременем люлька,
Ходім, брате, до Юрчихи, нима в дома Юрка. (Котувів).
1114. А на Юри здохло кури, а Юрчиха плачи,
Юрко скинув нагавиці тай по хаті скачи. (Підмихайлівці)
1115. Ой від стола до порога вікопана фоса,
Бігла, бігла Юстиночка до Василька боса.
Тай прибігла під ворота та ноженькєв дуб, дуб :
Вийди, вийди, Василику, бо я вже є тут, тут.
Чекай, чекай, Юстиночко, най лише сї вбую,
Зараз війду на вулицю тай ті поцілую. (Посїч).
-

IV. МУЗИКИ. ТАНЦІ. СЛІВИ.

1. М у з и к и.

А. Музиканти.

1116. Ой вдару я раз до дуба, два рази в осику :
Ніхто мені не зборонит любити музику. (Желдець)
1117. Ой музику дуже люблю, за музику піду,
Як музика тай заграє, забуду я біду. (Березів)
1118. Ни піду я за музику, бо я сі го бою,
Як ни стани волосани, то він вирви мою. (Люб.).
1119. Чом ни граєш, музиченьку, бо мні дужи сумно ?
Бодай тибє, музиченьку, положили в трумно ! (Сілець Б.).
1120. Ой музика молоденький скрипочки ладує,
А мені сі молодому душечка радує.
А мені сі молодому душечка радує,
Ой що моє солодетко в танци передує. (Волосів).
1121. Наш музика кучеравий скрипочки готує,
Ай то нам сі молоденьким душечка радує.
Ой рихтує, ой рихтує, та як зачне грати,
Хоч який слуп закопаний, буде танцювати. (Посіч).
1122. а) Ой музика файно¹⁾ грає, я музики²⁾ люблю,
А як мине³⁾ рано будєт⁴⁾, я в кулаки трублю. (Григ. Меч. Тух).
Нагуєвичі: 1) Красно. 2) Слухати. 3) Як мя мати. 4) Будит.
— М. Яцків: 2) Слухати.

Пор. Гол. IV, ст 447, ч. 30. — Кол. ст. 54, ч. 133. — Мат. V,
ст. 151, ч. 265.

1123. б) А музика, як заграє, то слухати люблю,
А як скажуть до роботи, то в кулаки трублю. (Біла)
1124. в) Ой музика файно грає, я слухати люблю,
А як мене рано будет, я в кулаки трублю.
Ой музика файно грає, охота збирає,
Кости би сі розсипали, сорочка тримає. (Угринів Гор.).
1125. Ой музика красно¹⁾ грає, лиш би танцювати²⁾,
Та не маю³⁾ післанчика по любку післати.
Післав би я післанчика, хлопця молодого,
Забавит се сідлаючи коня вороного.
Ой конику вороненький, грива ти біленька,
Понеси мя у тот край, де моя миленька. (Ш. С. Білін.).
Жураки: 1) Файно. 2) Нема що казати. 3) Не маю я. Третього куплета нема.
1126. Ой музика як заграйи, то як дзвін задзвонит,
А молода дівчинонька білі ручки ломит. (Скобичівка).
1127. А музика як заграє, хлопец заспіває,
А дівчина засьміє ся, дуже радує ся. (Хотінь).
1128. Як музика красно грає, очима моргає,
Дітча єго мати знає, що він си гадає. (Волосянка).
1129. Кой почую гусильочки тай тоту трумбітку,
Не є із ня роботиці по сім понеділку.
Та кой тоти гусильочки сараки почую,
Яж би яка темна нічка, дома не ночую. (Уйбард).
1130. А в нашого Іваненька хата на помосці,
Як заграют музиченьки, рухають ся косці. (Нивиці).
1131. Як заграє музичийка¹⁾, така²⁾ охоточка,
Кости би ся розсипали, як би³⁾ не сорочка. (Тужля).
Таурів: 1) Ой музика файно грає. 2) Там де. — Біла: 1) А музика як заграє. 2) Там то. 3) Щоби. — Григорів: 1) Як музика ладно грає. 2) Тото. 3) Жибі.
1132. Та¹⁾ музика, брате²⁾, грає, весело ся дивит;
Я музиці киселиці³⁾, він си ни противит.
Та⁴⁾ музиці киселиці, щоби⁵⁾ добре грала,
А дівчину за ручину⁶⁾, щоби данцювала⁷⁾. (Кобаки).
Скобичівка: 1) Ой. 2) Красно. 3) Горівки му не давати. 4) А.
6) А дівчині горівчини. 7) Танцювала. — Угринів Дол.: 4) Ой. 5) Аби.
6) А дівчині горівочки. 7) Танцювала.

1133. Наш музика молоденький нам хорошо грає,
Горівки му не купили, він ся не гпїває. (Кунин).
1134. Пане брате товаришу, наш музика вплив сї,
Ой пішов він по над воду, коби не втопив сї. (Матіївці).
1135. Наш¹⁾ музика файно²⁾ грає, весело ся дивит,
Йому їсти не дають³⁾, він ся ни противит. (Нивиці).
Розлуче: 1) Як. 2) Грає. 3) Не дають му їсти, пити.
Пор. Кол. ст. 54, ч. 133.
1136. Ой музика файно грає, плечима кумосит,
Музичиха боса ходит, горшком воду носит. (Жураки).
1137. А музика файно грає, на скрипочках ріже,
А дівчина як зачує, на колінах лізе. (Жураки).
1138. а) Грати би ти, Михавцуню, грати би ти, грати,
Та бо тебе до скрипочок породила мати. (Боберка).
Пор. Кольберт, Ш, ст. 63, ч. 605.
1139. б) Ой музико, музиченько, тож ти вмійиш грати,
Ой то тебе породила до скрипочки мати. (Скобичівка).
1140. Заграй же ми музиченьку, на тоті лавути,
Як заграєш, заспіваєш, далеко ті чути¹⁾. (Орелець).
Коцан: 1) Аби було з Бабухова до Лучинец чути.
Пор. Гол. II, ст. 269, ч. 125. — Врabelь, ст. 296, ч. 820.
1141. Ей заграй ми¹⁾, музиченьку²⁾, на дубові³⁾ скрипки,
Та най я си погуляю⁴⁾ ворогам на збитки. (О. Коцан).
Підзахарич: 1) Заграй мені. 3) Хоть ще нема. 4) Піду з милим погуляти. — Григорів: 2) Ялові. — Хотінь: 2) Зазуленько. 3) Липові.
— Волцінів: 3) Вербові. — Залуков: 1) Ой заграли. 2) Музиченьки.
3) Тернові.
Пор. Гол. II, ст. 617, ч. 8 і IV. 472, ч. 210.
1142. Заграй ко ми, музиканте, в пальці золотії,
Та най собі погуляють хлопці молодії. (Кобаки).
1143. Заграй же ми, Михавцуню, у струни їдвабні,
Т'аби пішли танцювати молодіці ладні. (Боберка).
1144. Ой заграй ми¹⁾, музиченьку, на єдваб тоненький²⁾,
Та най³⁾ я си погуляю, хлопец молоденький. (О. Коцан).
Охримівці: 1) Заграй мені. 2) На струни дрібненькі. 3) Нехай.
1145. Заграй же ми, Михавцуню, білими ручками,
Най я собі потанцюю тай з молодичками. (Боберка).

1146. Ой заграй ми, музиченьку, білими пальцями,
Та ний собі погуляю з чорними бровами. (Перегінсько).
1147. Заграй же¹⁾ ми, музиченьку²⁾, білими³⁾ пальцєма,
Сонце низько, вечер близько, піду⁴⁾ за вівцєма. (М. Яцків).
Жураки: 1) Ой заграй. 2) Музичуку. 4) Та як зараз зазоріє,
підем. — Нагуєвичі: 3) Дрібними. 4) Най я собі потанцюю, бо йду.
1148. Ой заграй же, музиченьку, теї трібулянки,
А я сїрак на опашки та йду до коханки. (Вільки Маз.).
1149. Заграй же ми сеї, тої, тай перемітної,
Бо не било і не буде другої такої.
(Гол. IV, ст. 497, ч. 51).
1150. а) Ви музики охримівські, грайте по загірски,
Нехай я си погуляю раз по кавалїрски. (Охрим.).
1151. б) Заграй мині, музиченьку, теї по холоївски,
Нех я собі потанцюю, теї по кавалїрски. (Сілець Б.).
1152. Ай музико старосьвіцкій, заграй по сигітськи,
Най я собі затанцюю та по старосьвіцьки. (Волосянка).
1153. Ой заграй ми, музиченько, най си потанцюю,
Ой присунь ся файна рибко, най тя поцілую. (Нагуєвичі).
1154. Ой заграй же, музиченьку, най си потанцюю,
Най ни кажи мій миленький, що за ним баную. (Врб.).
1155. Ей музико, музиченько, як ти файно граєш,
Бодай тобі покрутило¹⁾, як пирибираєш. (Григорів).
Хотїнь: 1) Бодай тебе, бодай тебе.
Пор. Кольберг, III, ст. 63, ч. 599.
1156. а) Заграй мені¹⁾, музиченько²⁾, як ти³⁾ розумієш,
Пальці⁴⁾ би ти покривило, як ліпше⁵⁾ не вмієш.
Ой музико, музиченько, навчив єс сї грати,
Будут твої околоту свині розтегати. (Ямниця).
Боберка (лиш 1-ий куплет): 1) Же ми. 2) Михавцуню. 3) Сам.
4) Ручки. 5) Виджу що. — Містки (лиш 1-ий куп.): 1) Же ми. 3) Сам.
5) Чи ти руки покрутило, чи ліпше. — Так само: Михайловичі.
Пор. Гол. IV, ст. 486, ч. 4. — Кол. ст. 113, ч. 1453.
1157. б) Ой заграй ми, музиченьку, якої ти вмієш,
А я тобі заспіваю, що не зрозумієш.
Заграй же ми¹⁾, музиченьку, стиха, поволенька,
Та най я си погуляю, бо²⁾ ще молоденька. (Григорів).
У Хотїни співають у перед другий, а потім перший куплет.
Відміни: 1) Мені. 2) Бом.

1158. в) Ой заграй же, музиченьку, якої умієш,
Чи ти руки покрутило, чи грати не вмієш?
Мені руки не вкрутило і я грати вмію,
Стоїт мила за плечима, я грати не сьмію. (Вільки Маз.).
1159. Ой музики, пани брати, музики, музики,
А музики повпихали в капусту язика. (Іванівці).
1160. Ой заграй ми, музичейку, няй¹⁾ си потанцюю,
Як ми курка²⁾ яйце знесе, я³⁾ ти подарую.
Ой заграй ми, музичейку, якої я люблю,
Як ня мати рано будит, а я в кулак трубію. (Мшанець. З.).
Батятичі (лиш 1 ий куплет): 1) Ней. 2) Когут. 3) То.
Пор. Гол. II, ст. 294, ч. 265 і IV, ст. 486, ч. 4. — Кольберт,
Ш, ст. 24, ч. 160.
1161. Загуди ми, гудаченьку, чесний чоловіче,
Заріжу ти когутика, пай не кукуріче.
(Гол. II, ст. 437, ч. 608).
1162. а) Заграй мені¹⁾, музиченьку²⁾, на всі штири³⁾ струни,
Свиня ми ся впоросила⁴⁾, запрошу тя⁵⁾ в куми. (Біла).
Жураки: 1) Ой заграй ми. 3) Чотири. — Іванівці: 1) Заграйте
ми. 2) Музиченьки. 4) Як сі льоха упоросит. 5) Вас.
1163. б) Ой музико, музиченьку, грай на штири струни,
Жінка хлопці буде мати, закличу ті в куми. (Кульчиці).
1164. Ой заграй ми, музиченьку, заграй ми, заграй ми,
Я ти дала вчора їрейцар, а нині віддай ми. (Кульчиці).
1165. Заграйти ми, музиченьки, заграйти, заграйти¹⁾,
Та що тої дівчиноньки охоти додати²⁾. (Іванівці).
Волцнів: 1) Заграй же ми, музиченьку, заграй ми, заграй ми.
2) Додай ми.
1166. Заграй мені, музиченько, з легенька, з легенька,
Подиви сі на дівчину, яка молоденька. (Вовків).
1167. Ой заграй ми, музиченьку, заграй ми, заграй ми,
Ти молода дівчинонько співай ми, співай ми¹⁾. (О. Коцан).
Михайловичі і Іванівка: 1) Гуляй ми, гуляй ми.
Пор. Кольберт, Ш, ст. 63, ч. 597. — Кол. ст. 92, ч. 663.
1168. Заграй ко ми, музиканте, заграй ко, заграй ко,
А ти душко, моя мила, файно заспівай ко.
Ой закуй ми, зазуленько, закуй ми, закуй ми,
А ти душко, моя мила, файно поцулуй мнѣ. (Берегомет).

1169. а) Ой заграй ми, музиченьку, я буду співати,
Щоби любці на ноженьку легко танцювати. (О. Коцан).
1170. а) Заграй мині, музиченьку, я буду співати,
Щоби було мої любі легко танцювати.
Я ни буду танцювати, буду сі дивити,
Та як буде моя мила у танци ходити. (Чорні Ослави).
1171. Заграйти ми, музиченьки, най я сі закручу,
Най я свою дівчиноньку гуляти научу. (Іванівці).
1172. Заграйти ми, музиченьки, най си погуляю,
Заки свою дівчиноньку за руку тримаю. (Іванівці).
1173. Заграйжеж ми, музиченько, на струни, на струни,
Та най я си погуляю зі своїов сеструнцв. (Вовків).
1174. Заграйжеж ми, музиченьку, бистрої, бистрої,
Та най я си погуляю зі свою сестрою. (Вовків).
1175. Заграй же ми, музиченьку, тай ви цимбалісті,
Най сі трісе спідничина на нашій невістці. (Дусанів, Жураки).
1176. Ой заграй ми, музиченьку, дам ти гроший жменю,
Нехай собі погуляю, бо я брата женю. (Кульчиці).
1177. а) Заграй, заграй, музиченьку, з тихонька, з тихонька,
Бо вже моя дівчинонька на ноги слабонька. (Іванівці).
Пор. Кол. ст. 103, ч. 1091.
1178. б) Ей з лигеньки, музиченьки, з лигеньки, з лигеньки,
Бо вже мою дівчиноньку зболіли ноженьки. (Іванівка).
1179. Ой литіла зазуленька та казала: куку,
Ой заграй ми, музиченьку, хоць на ліву руку. (Михайловичі).
1180. Ой заграй ми¹⁾, музиченько, красенько тя²⁾ прошу,
А³⁾ я тобі заплатоньку під фартушком⁴⁾ ношу. (Нагуєвичі).
Нивиці: 1) Заграй мині. 2) Ой я тебе. 3) Ой. 4) Подарунок
в запащині.
Пор. Гол. II, ст. 437, ч. 607.
1181. Ой скрипочки із липочки, а струни з барвінку,
Як заграю, буде чути аж на Українку. (Григорів, Біла).
Пор. Ж. Павлі, ст. 204. — Гол. II, ст. 252, ч. 28. — Кольберг,
III, ст. 63, ч. 603.

1182. Заграй мині, скрипниченьку, а я тебе прошу,
А я тобі червоного у кишені ношу.
Заграй мині, скрипниченьку, од села до села,
Аби була дорожичка все мині весела.
А скрипочки із липочки, а струни з ліщини,
Як заграє, защебече, чути до дівчини.
А скрипочки із липочки, а струни з бервінку,
Як заграє, защебече, чути на Вкраїнку.
(Гол. II, ст. 396—7, ч. 713).
Пор. Гол. II, ст. 260, ч. 76. — Кольберт, III, ст. 63, ч. 600—603.
1183. Ви, музики, грайте-грайте, а ви, люди, чуйте,
А ви, старі, йдіт') до дому, молоді ночуйте. (Тухля. Постол).
Бишки: 1) Старі підут си.
1184. Ой музико, музиченько, заграй веселенько,
Ти, дівчино, ходи в танець, ти сї диви, ненько.
Ой музико, музиченько, ой то би ти грати,
Ой то тебе породила до скрипочок мати.
Ой то тебе породила файненько заграти,
Ой бо мене породила файно засьпівати. (Ямниця).
1185. Ей як підеш, музиченьку, на весіле грати,
Будут твої воколоти свині розкидати. (О. Коцан).
Пор. висше ч. 115⁶.
1186. Не гадай ся, музичейко, я ся не гадаю,
Бо я свого коничейка пуцувати знаю. (Мшанець. З.).
1187. Ой музики, музиченьки, перестаньте грати,
Нима мої дівчиноньки, нима з ким гуляти. (Пісочна).
1188. А як мене обибрали тай за басістого,
Як сї струни поспусьцьили, а що мені з того? (Михайловичі).
1189. Дала мене моя мати за цимбалістого,
Цимбали ся поломили, тай щож мені²⁾ з того. (Григ. Коц. Біла).
Кобаки: 1) Цимбали си та пірвали. 2) Нема нічо.
Пор. Кол. ст. 54, ч. 129. — Мат. V, ст. 133, ч. 142.
1190. Ой казала цимбаліста тай цимбалістому:
Абис ни грав, цимбалістий, до пізна нікому. (Чорні Ослави).
1191. Зажурих сї цимбалістий, що нема що їсти,
А він сїв си коло лави, довбає цимбали. (Рибно).
1192. Ой мій тато музикант, у решето дзвонит,
А мама сї намаєла та язиком гонит. (Нагуєвичі).

1193. Ой дударе, дударчику, як ти красно граєш,
Тільки лише доганочки, що жінки не маєш.
Ой мав же я, каже, жінку, та була маленька,
Пішла каглу затикати, вбила її веренька. (Ж. Павлі, ст. 204).

Б. Музичні інструменти.

1194. Заріж того баранятко, най рано не бляє!
Я такого любця маю, що на скрипці грає. (Мшанець).
1195. Ой скрипочки із личочки, а струни із козла,
Помалейки до домойку, щобис ся не сховзла. (Боберка).
1196. Ой скрипочки красно грают, а цимбали бам, бам,
Ходи, ходи. мій милейкий, я тобі щось дам, дам. (Боберка).
Пор. Гол. IV. ст. 448. ч. 31
1197. Та най би ту скрипки грали, а цимбали били,
То би моє сумне серце ни розвеселили. (Чорні Ослави).
Пор. Кол. ст. 116, ч. 1539.
1198. А скрипочки з яличочки, цимбалоньки з бука,
Як заграє, на серденьку тяженька розпука. (О. Коцан).
1199. В Городенці на ярмарці тай напивали ся,
Мало дудка із скрипочков не порубали ся.
(Гол. IV, ст. 458. ч. 113).
1200. Я не люблю ні скрипочку, ні тоту дудочку,
Лише люблю, як заграют красно в сопілочку. (Камінне).
1201. Прийди, прийди, мій миленький, пізно вечерою,
Та принеси сопівочку під петечиною.
Ой бо тота сопівочка жалібненько грає,
Хто любови не зазнає, той жалю не має. (М. Яцків).
1202. Ой то ми ся сподобала сопілочка тота,
Нераз она вигравала коло мого плота.
А як тота сопілочка жалібненько грає,
Не одній дівчиноньці серденько виліває. (Семаківці).
1203. Сопівочка вербівочка¹⁾, яворове²⁾ денце,
Не сопівка тото грає, миленького³⁾ серце.
Сопівочка вербівочка жалібненько грає,
Та без ноже, без тарелі, серденько сі крає.

Сопівочка вербівочка яворове вушко,
 Ой деж ти сі забавила, моя щебетушко?
 Ой деж ти сі забавила, любко солоденька?
 Тож то ми сі навкимила тота ниділенька. (Пасічна).
 В Білій записано тільки перший куплет: 1) Яворова. 2) Ясенове.
 3) Моє любе.

1204. Яворова пищавочка, дубове денце,
 То си на ній виграває моє любе серце.
 Яворова пищавочка, дубові колічка,
 То ся не жаль подивити милому ів вічка. (Мшанець. 3.).
1205. Ой то тота сопілочка, яворове денце,
 Ой кобис знав, як ті люблю, мій пастушку серце. (Тисьменич.).
1206. Ой війду я в полонину, стану на ворину,
 Виграваю на сопівку, кличу Катерину. (Манява).
1207. Ой де тота сопілочка, де тота, де тота,
 Що стояла, вігравала, коло мого плота? (Тисьменич.).
1208. Ой уже сі поколола сопівка тоненька,
 Що то нераз вігравала попід воротенька. (Пасічна).
1209. Сопілочко яворова, тос сі поколола,
 Ой тос нераз вігравала коло оборога. (Волосів).
1210. Ой деж тота сопілочка, най у ню затужу,
 Через тоту сопілочку року не дослужу.
 Сопівочко яворова, вже сі поколола,
 Щос ходила, вігравала, коло оборога.
 Але з тої сопілочки вже лише скалочки,
 Що ходила, вігравала, коло стодолочки. (Жураки).
1211. Купи собі сопівочку, мій братчику рідний,
 Тогди мені бай заграєш, як підеш до Відні.
 Тогди мені бай заграєш, як на конє седиш,
 А чиж тобі не жель буде, шо роду не видиш? (Орелець);
1212. Ой копала бараболю, сипала на купку:
 А я того хлопця люблю, що грає на дудку. (Біла).
1213. Ой зилений бурштинино, звивай сі у трубку,
 Ой ніхто так ни заграє, як любко на дудку. (Сгр.).

1214. Ой Івасю, Івасочку, заграй на дудочку,
Я ті буду пізнавати по тім голосочку. (Григорів).
1215. Ой піду я у лісочок, заграю в листочок,
Буде мила пізнавати, чий то голосочок.
(Гол. IV, ст. 464, ч. 150).

2. Т а н ц і.

А. Хлопці при танци.

1216. Не збануйте та вуєчку та на нас, та на нас,
А ми трошки погуляєм, тай підемо зараз. (Кобаки).
1217. Ой гуляня, пані брати, гуляня, гуляня,
Буди того гулянейка з вечира до раня. (Люб.).
1218. А хто вміє погуляти, той вміє робити,
А тому ся файно, любо в очі подивити. (П. Ст. Б., Біла).
1219. Ой веселий парубочок, веселії очі,
Весело ся потрісає, бо гуляти хочи. (Біла).
1220. А я гаю не рубаю через ті осики,
А я в дома не ночую через ті музики. (Біла).
1221. Як гудаки красно грають, а я не танцюю,
Через чужі молодиці дома не ночую.
(Гол. IV, ст. 500, ч. 63).
1222. Ей гаю, каже гаю, що робити маю,
Через чужі молодиці не бути ми в раю.
А я прийшов тай до раю, в раю не пускають,
Як зайде мя Петро з буком: іди там, де грають. (Рибно).
1223. Червенії чижемочки, що ви наробили?
В Кречунові на помості трьопоти ходили.
(Гол. II, ст. 438, ч. 610).
1224. Ой пішов бим козака тай пішов бим польки,
Коби миска кісилиці, а миска фасольки. (Грабовець).
1225. Пішов би я танцювати, волокни пірвут ця,
Сірачина по коліна, дівчата сьміют ця. (Холоїв).
1226. Ой не буду я гуляти, бо я заморений,
Ой бо я їв через літо борщик несолений.
(Гол. II, ст. 475, ч. 228).

1227. Посербаймо гусленочки, закурімо люльки,
Та скажемо небощикам заграти гуцулки. (Ценів).
1228. Ой я піду на майдан тай вітну осику,
Тай віплету личаки, піду на музику. (М. Яцків).
1229. Ой як я си погуляю в свого свата в хаті,
То стрісуть ся сїни, двері, ще й на хаті латє. (О. Коцан).
1230. Ой кувала зазуленька в городі на зілю,
Ото я си погуляю в цьотки на весілю. (Вовків).
1231. Тепер я сї розгуляв, тепер мені грайте,
Тепер мені на долоню штири нових дайте. (Вовків).
1232. Тече річка невеличка, піду, перескочу,
Тепер я си погуляю, коли собі схочу. (Нагуєвичі).
1233. Ей гуляймо, хлопці, браті, гуляймо, гуляймо,
З сего села за границу дівчини не даймо. (Григорів, Хотїнь).
1234. І ти брат і я брат, вобидва гуляймо,
А в попову кукурузу коні заганяймо. (Батятичі).
1235. Гуляймо си, братя милі, гуляймо, гуляймо,
Завтра рано із досьвітка до праці вставаймо. (Іванівка).
1236. а) Та¹⁾ сегодне, брате²⁾, го́я, та ще завтра го́я,
А по завтра до роботи³⁾, головочко моя! (Кобаки).
Бергомет н. С.: 1) А. 2) Го́я. — Жураки: 2) Нині го́я, вчора.
3) А завтра вже день робітний.
Пор. Гол. II, ст. 373, ч. 664. — Мат. V, ст. 130, ч. 127.
1237. б) Вчора го́я, нині го́я, а завтра ни го́я,
Брати би сї до роботи, головонько моя. (Іванівці).
Пор. Кол. ст. 83, ч. 613.
1238. Вчора гульки, нині гульки, а завтра ни гульки¹⁾,
А вже²⁾ мине тоті гульки вивели з кошульки. (Іванівці).
Кропивник Н.: 1) У дівчини заручини, у дівчини гульки. 2) Ой то.
Пор. Кол. ст. 83, ч. 613. — Де-Волланъ, ст. 147.
1239. Неділеньку божу, божу, треба осквітити,
Як не будем танцювати, не схочем робити. (Іванівка).
1240. А мій тато старесенький, як голуб сивенький,
Казав мені: гуляй, сину, поки-с молоденький. (Семаківці).

1241. Пішов би я раз у танец, та колиж ся бою,
Подивлю ся позад себе, чи йде брат за мною.
Ой як іде брат за мною, то буду втікати,
А як не йде брат за мною, то буду гуляти. (О. Коцан).
Пор. Кольберг, Ш, ст. 25, ч. 165—168; ст. 65, ч. 639.
1242. Та данцюю, та данцюю, чоботетка псую,
А то мене не коштує, бо їєґя купує. (Кобаки. І.).
1243. Тепер я си погуляю, тай поохотую,
Чоботи мні не коштуют, бо їх не купую. (М. Яцків).
1244. Підемо си, пане брате, холамейки грати,
Холамейки під бочейки, тай підем гуляти. (Вільки Маз.).
1245. Ой білява, ой чорнява колопні мочила,
Та я не вмів данцувати, вна мене навчила. (Орелець).
1246. У котрої дівчиноньки грива над вочиша,
Тота мене дівчинонька гуляти навчила. (Товстеньке).
1247. Ой гуляйте, парубочки, тай я буду з вами,
Та щоби нам вигарала трава під ногами.
Ой гуляйте, парубочки, я вже нагуляв ся,
Як соловії на калині тай нащєбетав ся.
Ой гуляйте, парубочки, гуляйте, гуляйте,
З свого села на сторону дівчини не дайте. (Задарів).
1248. Типер ми си, камратчики, вбидва погуляїм,
Пам-біг знаї, де будемо, можи повмираїм. (Кнг.).
1249. Я гуляю, я гуляю, нічого не знаю,
Для мене сі буки ломлет з зеленого гаю. (М. Яцків).
1250. Я гуляю, я гуляю, аж се вітир гонит,
А кобила стоїт в стайни, аж зубами дзвонит.
Я гуляю, я гуляю, нічого ни знаю,
А на мени буки ломлет з зеленого гаю.
Ломлят буки, ломлят буки, али й будут бити,
Ой чи вийди, чи ни вийди дівча боронити? (Постолівка).
1251. Ой пішов я данцувати та змилив ногами,
Більше я си тай підпирав носом і руками. (Ясенів Гор.).
1252. Ой гуляв бис, парубочку, гуляв бис, гуляв бис,
А музиці їрейцарика не дав бис, не дав бис. (Іванівка).

1253. Ой гуляв я сім літ хлопцем, а сім каваліром,
А буду я ще гуляти, як буду жовніром. (Чортків),
1254. А ти будеш, камрат, грати, я буду сьпівати,
Аби любці на ноженьки легко танцювати. (Посіч).
1255. Ой пішов бим раз у танец, потрес бим плечима:
Буши мої сорокаті з чорними очима. (Посіч).
1256. Ой вохота, пане брате, вохота, вохота,
Припняв коня до кола, кобилу до плота. (Батятичі).
1257. Не сапана кукурудза, роди Боже шуйки,
Нема мої миленької, були би ту гульки. (Хотінь),
1258. Не піду я на весіле, шкода мого труду,
Нима мої дівчиноньки, гуляти не буду. (Люб.).
1259. Стоїт липка над водою, липко-ж моя, липко!
Всі дівчата пішли в танец¹⁾, мої десь²⁾ не видко. (Голгочі).
Кунин: 1) На музиці. 2) Лиш мої.
1260. Ах піду я до коршмоньки, стану на порозі,
Всі дівчата пют, гуляють, а мила в дорозі. (Зал. 190).
1261. Ой що мині з того, з того, що музика грає,
Коли мої дівчиноньки мама не пускає. (Яв.).
1262. Ой вийду-ж я на улицю, стану на восику:
Хоці, хоці, файна любко, підем на музику. (Іванівка).
1263. а) Ходи, любко, на музики, ходи, любко, на гру,
Та ти купю горівочки тай ти танчик найму. (Гвозд).
Пор. Де-Волланъ, ст. 146.
1264. б) Ой пусти-ко, мамко, доньку йа в нигілю на йгру,
Купю тобі горівоньки, тай ї танчик найму.
Заграй міні, музиченько, я буду співати,
Щоби було мої любці легко танцювати.
Я ни буду танцювати, буду сі дивити,
Та як буде моя мила й у танци ходити. (Нагуєвичі).
1265. Ой музико, музиченько, заграй ми ладненько,
Ходи, душко, танцювати, диви-ко сі, ненько.
Ходи, душко, танцювати, ходи, душко, ходи,
Напемо сі горівочки, як гусета води! (М. Яцків).

1266. Щож кому у головоньці? Музики і таньці!
Мені тото в головоньці: а деж моя Гандзі? (М. Яцків).
1267. Та до данцу, лидіники, до данцу, до данцу,
Биріт собі по дівчині, мині лишіт Ганцю. (Устє).
1268. Гуляй, гуляй, моя Гандзю, гуляй і три ночі,
Но як прийдеш до домоньку, скажи правду в очі. (Біла).
1269. Хоть дрібнейка коломийка, дрібнейка, дрібнейка,
Ходіт, хлопці, танцювати, коль пішла милейка. (Дидьова).
1270. Ходіт, дівки, танцювати, бо пішов Штефанец,
Ми будемо танцювати, він заплатит танец. (Кропив. Н.).
1271. Там на горі на високі сивий кінь пасе сі,
Файно з любков танцювати, бо дрібно трісе сі. (Кнг.).
Пор. Гол. IV, ст. 454, ч. 81.
1272. Та хоч¹⁾ моя білявина²⁾ на ніжечку храмле,
Та як возьме танцювати³⁾, як гусятко павле. (Григорів).
Мшанець: 1) Ой бо. 2) Білявочка. 3) А як піде у таночок.
1273. Ой піду я на толоку, там пасут єндики,
Туди мене мара несе, де грают музики.
Через гору високою вітрець намагає,
Кортит мя ся подивити, з ким любка гуляє.
(Гол. IV, ст. 460, ч. 127).
Пор. Гол. IV, ст. 466, ч. 172.
1274. Пани брати товаришу, зроби ко ми волю,
Возми мою любку в танец, а я возму твою. (Чорні Ослави).
1275. Ой з легонька, музиченьки, з легонька, з легонька,
Бо то моя дівчинонька на ніжки слабонька. (Ослави).
1276. У зеленій полонині сивий голуб пасе,
Коли мила потанцує, хвостом си потрясе.
(Гол. IV, ст. 504, ч. 81).
1277. а) Ой то ми сі, товаришу, на души¹⁾ радує,
Ой що²⁾ братчик і сестричка³⁾ так файно⁴⁾ танцює. (Чорні Осл.).
Нагуєвичі: 1) Серденько. 2) А як. 3) Із сестрицев. 4) Файненько.
1278. б) Серце ми сі веселит сі, а душе радує,
Ой що моє солодетко хороше танцює. (М. Яцків).

1279. Ой музика, товаришу¹⁾, музика, музика,
Ай²⁾ дівчина молодейка³⁾ забавка⁴⁾ велика. (Волосянка).
Нагуєвичі: 1) Музиченька. 2) І. 4) Розрада. — Волосів: 1) Паве
брате. 3) А молода дівчиночка. — Скобичівка: 3) Тай з дівчинов
танцювати.
1280. Ой чия то дівчинонька, що я з нею танцюю?
Та най буде чия хоче, я її поцілую.
Ой чия то дівчинонька, чия то, чия то?
Та най буде чия хоче, моя то, моя то. (Жураки).
1281. Ай туду, туду, туду, тай туду-дочки,
Тай ніхто так не гуляє, як попові дочки. (Кропив. Н.).
1282. А є в лісі такий дуб, була би колиска,
А ніхто так не гуляй, як та кривописка. (Ожомля).
1283. Ой гуляла дівчинонька¹⁾, гуляла, гуляла,
Прогуляла штири воли, що ї мамка дала. (Довга Войнилів.).
Пасічна: 1) Пяниченька.
Пор. Кол. ст. 59, ч. 345.
1284. Горівочка й оковита та з ярого жита:
Гуляй, гуляй, дівчинонько, покис не завита. (Волосів).
1285. Черевички невеличкі, ножинька маленька,
Танцюй, танцюй, дівчинонько, закис молоденька. (Кульчиці)
1286. Якаж тото вода чиста, що на морі грає,
Якаж тото дівка мила, що вперед гуляє. (Зал. ст. 187).
Пор. Гол. II, ст. 289, ч. 238.
1287. А у моїм городоньку купочки шалати:
Ото з тобов, дівчинонько, лигонько гуляти. (Іванівці).
1288. Гуляй, гуляй, дівчинонько, нічого не бій сі,
Бо вже твого каваліра зіли вовки в лісі.
Гуляй, гуляй, дівчинонько, тай загуляєш сі,
А як прийдеш до домоньку, тай задумаєш сі.
Ой як прийдеш до домоньку, ні хліба, ні соли:
Біднаж же я, нещаслива, біднаж моя доли. (Хотінь).
1289. Горівонько воковита я з ярого жита,
Гуляй, гуляй, дівчинонько, закис не завита.
Гуляй, гуляй, дівчинонько, догуляєш ти сі,
Прийде така ниділенька, задумаєш ти сі.
Прийде така ниділенька, прийде така днина,
Що заплаче за тобою найменча дитина. (Жур).

1290. Вилетіла зазулечка із ліса на поле :
 Ей подь, мила, поплясати, най ворогів коле.
 (Гол. II, ст. 415, ч. 500).
1291. Ой гуляла дівчинонька з вечира до ранку,
 Вигуляла дівчинонька по коліна ямку. (Люб.).
1292. Ой я вйду на вулицю тай засвищу в палец :
 Верни, дівко, капустеник, то ті возьму в танец. (Жураки).
1293. Ци я тобі не казав ні з ким не стояти,
 Була би ті твоя мати пустила гуляти. (Угринів Гор.).
1294. Не стій, дівко, коло танця та з танця не сьмій ся,
 Возьми собі фартух в руки, тай до дому хвій ся.
 (Гол. II, ст. 258, ч. 60).
1295. а) А я траву кошу, кошу, вона сі хилєє ;
 Я дівчину в танец прошу, вона сі ховає. (Нагуєвичі).
1296. б) Кошу гречку, кошу гречку¹⁾, гречка²⁾ ся хилєє,
 Так³⁾ дівчину бери⁴⁾ в танец, вона утікає⁵⁾.
 Ховай же ся⁶⁾, дівчинонько, від людей, від⁷⁾ миру,
 Щоб та⁸⁾ люде обминали⁹⁾, як здохлу кобилу¹⁰⁾. (Денисів).
 Косів (1-ший куплет):
 На тім боці при потоці ватерка палає,
 Кличе хлопец дівку в танец, а вона сі ховає.
- 7) Бодай єс сі ісховала від усього. 9) Щоби тебе обходили. — Пісочна:
 1) Траву кошу, траву кошу. 2) Трава. 3) Я. 4) Беру. 5) Сі ховає.
 6) А ховай сі. 7) Усього. 8) Най тебе. 9) Обходєт. 10) Конину.
 Пор. Мат. V, ст. 124, ч. 83.
1297. Ой на горі стирта сїна, товар і обмикав,
 Ти повинна іти в таниц, щоб те дїтько кликав. (Постолівка).
 Пор. Мат. V, ст. 124, ч. 83.
1298. Попід грушу коньом рушу, тернем заколишу :
 Молодицю возьму в танец, а дівчину лишу.
 Молодици було дивно, а дівчині стидно,
 Тай утікла у куток, аби і не видно. (Григорів).
1299. Ходи мила танцювати, купю ти горівки,
 Ти не маєш чоловіка, я не маю жінки.
 Тепер моє гулянечко, тепер моя воля,
 Не стоїт ми за плечима моя лиха доля.
 (Гол. IV, ст. 494, ч. 40).

1300. Гуляй, гуляй, дівчинонько, разом із мною,
А як прийдеш до домоньку, то в став головою. (Батятичі).
1301. Ой кувала зазулиця в городци на свеклі,
Ни гуляй ко, файна душко, буде душа в пеклі. (Ясенів Гор.).
1302. Ой гуляла дівчинонька очима, плечима,
Вигуляла козаченька з чорними очима. (Батятичі).
1303. Вітер віє, шелевіє, травицев холиче,
Ой диви сі, дівчинонько, пес ті в танец кличе. (Чорні Ослави).
1304. Ей гуляв же я, гуляв, і жона, і жона,
Ей ни маємо роботи ні в полю, ні дома. (Михайловичі).
1305. а) Як ідете, хлопці, в танец, то си погадайте,
Котра дівка на переді, тую покидайте.
Котра дівка на в переді, котра ладно вбрана,
Не беріт і хлопці в танец, най чекає пана. (Батятичі).
1306. б) Котра дівка¹⁾ на переді і запишила ся²⁾,
Не беріт і, хлопці, в танец³⁾, щоби⁴⁾ лишила ся.
Котра дівка⁵⁾ на переді і файно⁶⁾ прибрана⁷⁾,
Не беріт і, хлопці, в танец, ней⁸⁾ чекає пана. (Біла).
Підзахарич: 1) Стоїт. 2) Тай си запишила. 3) Данец. 4) Най би си.
5) Стоїт. 6) Тай дуже. 7) Убрана. 8) Най. — Голгочі (2-ий куп.):
6) Стоїт ляцко. 7) Вбрана. — Камінка Стр.: 7) Чия дівка на заду,
вона файно вбрана.
Пор. Ж. Павлі, ст. 177.
1307. в) Котра стоїт на переді, та ся запишила,
То си, хлопці, уважайте, жиби си лишила. (Мшанець).
1308. г) Як ідете, хлопці, в танец, то йно си вважййте,
Котра дівка на переді, то тую лишййте.
Котра дівка на переді і файно сі вбрала,
Не беріт і хлопці в танец, най чекає пана.
Котра дівка на переді в червоній спідниці,
Вона сі так гонорує як жаба в керниці.
Котра дівка на переді я в червоній хустці,
Вона сі так гонорує як заяць в капусті. (Дусанів).
Пор. Кольберг, III, ст. 65, ч. 645.
1309. Котра дівка на пиреді, чось вона сі дує,
Ни биріт і, хлопці, в таниц, най і мать мордує. (Іванівці).

1310. Чия дівка на заді сину димку має,
Розступіт сі її, хлопці, нех си погуляє. (Камінка С.).

1311. Як ідете, хлопці, в танец, беріт в руки буки¹⁾,
Бо в нашої²⁾ дівчиноньки зуби як у суки.
Як ідете, хлопці, в танец, беріт рукавиці,
Бо в нашої³⁾ дівчиноньки зуби як в телиці⁴⁾. (Голгочі).

Шишківці: 1) Буки в руки. 2) В богацкої. 3) В богацкої.
4) Теслиці.

Пор. Зал. ст. 187. — Гол. II, ст. 273, ч. 149. — Кольберг, III,
ст. 65, ч. 644.

1312. Як підете, хлопці, в танец, беріт рукавиці,
Стоїт мама як корова, донька як телиці. (Вовків).

Пор. Врабель, ст. 236, ч. 703.

1313. Кугут піє, кугут піє, а качічка каче,
Ой богацка дівчиночка коло данцу плаче.
Не стій, дівко, коло данцу, але йди до дому,
Заграє ти їєїя в лижку, тай прийдеш потому.
Заграє ти їєїя в лижку, а брат у сопівку,
Та буди ти си здавати, що пилає горівку. (Орелець).

1314. На долині товар, товар, а на горі вівці,
Вішивана сорочечка на богацкі дівці.
Вішивана, вішивана вона вішивками,
Не беріт її, хлопці, в танец, не мастіт руками.
Ой то хлопці послушали і тото зробили,
Усі дівки в танец взяли, богацку лишили. (Волосів).

1315. Ой по горі товар, товар, по долині вівці,
Вішивана сорочечка на богацкій дівці.
Вішивана сорочечка всікими шовками,
Не беріт її, хлопці, в танец, не мастіт руками.
Я всі дівки пішли в танец, всі дівки гуляють,
Лише мене молоденьку в танец не пускають.
Прийшла мати, прийшла мати, тай взяла плакати:
Беріт мою доньку в танец, піду день сапати.
Прийшов отец, прийшов отец, тай узев просити:
Беріт мою доньку в танец, піду день косити.
Прийшов брат, прийшов брат, тай узев тужити:
Беріт мою сестру в танец, піду рік служити. (М. Яцків).

1316. Ой затну я раз у дуба, дубом поколишу,
Задну собі озьму в танец, а передну лишу.
Задну собі озьму в танец, а передній дивно,
Бо она ї заступила, аби ї не видно. (М. Яцків).

Пор. Гол. IV, ст. 462, ч. 138.

1317. а) Ходи, любко¹⁾, танцювати, ходи, любко¹⁾, швидко,
Богацка ті заступає, щоби ті не²⁾ видко.
Богацка ті заступає кіньми тай волами:
Ходи, любко, танцювати, з чорними бровами. (М. Яцків).

Михайловичі: 1) Бідна. 2) Же ті мало.

1318. б) Ходи, бідна, танцювати, ходи, бідна, швидко,
Богацка те заступила, жиби те ни видко.
Богацка те заступила своїми плечима:
Ходи, бідна, танцювати, з чорними очима. (Волцнів).

1319. Ви дрібонькі коралики, ходіт танцювати,
А ви грубі з обручками йдіт до дому спати. (Іванівці).

1320. Ой гуляли парубочки, ой гуляли Німці,
Та зробили гоца-кица богацкії дівці. (Вовків).

1321. а) Грали, грали музиченьки¹⁾, аж коршма дудніла²⁾,
Богацкая³⁾ дівчинонька під коршмов*) сиділа.
Ой не сиди, дівчинонько, но⁴⁾ іди до дому,
Ней ти мати воші вибе⁵⁾, то прийдеш потому.
Я не маю вошей, вошей, іно мендивошки,
Можна мені під коршмою посидіти трошки. (Біла).

Варіанти без 3-ого куплета: Хотїнь: 1) Ой гуляли парубочки.
2) Гуділа. 3) А богацка. 4) Лиш. 5) Як тя вибе мати добре. — Бірки
Дом.: 1) Ой гуляли парібоньки. *) За столом.

Пор. Гол. II, ст. 299, ч. 294. — Кольберт, III, ст. 58, ч. 511. —
Врабель, ст. 209—210, ч. 587.

1322. в) Ой играли легіники аж земля дудніла,
А богацка дівчинонька під дверми сиділа.
Ой не сиди, дівчинонько, а іди до дому,
Як розчишеш волосечко, то прийдеш потому. (Підзахарич)

1323. в) Ой гуляли парубочки аж коршма гуділа,
 Богацкая дівчинонька під коршмов сиділа.
 Богацкая дівчинонька дує тай пишит ся,
 А за нею пес кудлатий ֆартуха держит ся. (Ж. Павлі, ст. 177).

Нагуєвичі: Другий куплет такий:

Богацкая дівчинонька стоїт дуже вбрана,
 Не беріт і, хлопці, в танец, най чекає пана.

Григорів (другий куплет):

А я тоту коршму спалю, або ї завалю,
 Най я свої чорні очи на ні не зриваю.

1324. Там на горі, на високій, пасли сі єндики,
 Стара баба з єдним зубом летит на музики. (Черче).
1325. Та не вчора тото било, тай не нині буде,
 Що пішли потанцювати такі старі люде. (Кропив. Н.).
1326. Яке було сьміховинє, ходило в вереті,
 А тепер сі потрісає, як лист на трепеті. (Гвозд).
1327. Яке було сьміховинє, ходило в торбині,
 А тепер сі потрісає, як лист на калині. (Жураки).
1328. Таньцювали собі двоє, горбаті вбидвоє:
 Ей горбиж мої, горби, тримайти сі торби. (Іванівці)
1329. Таньцювали собі двоє, вилаві обоє:
 Ой кили-ж, мої кили, то смо си укили. (Іванівці).

Б. Дівчата при танци.

1330. Веселая дівчинонька, веселії очка,
 Весело ся потрісає коло парубочка. (Біла).
1331. Ей горіла полонина, горіла, горіла,
 Так молода танцювала, аж ся розболіла.
 (Гол. II, ст. 437, ч. 609).
1332. Гей танцює, та танцює, черевички псує,
 Та нічо ї не коштує, бо милий купує.
 (Гол. IV, ст. 538, ч. 5).
 Пор. висше ч. 1242. — Пор. Купчанко, ст. 112, ч. 73.
1333. Стоїт дівка коло танцю, голова біліє,
 Як погляне на парібка, аж мало не мліє. (Зал. ст. 187).
 Пор. Гол. II, ст. 289, ч. 239.

1334. Ой по горі по високій пасли ся індики,
Ніщо мені не в голові, лишень ті музики. (Хотінь).
1335. Коб то мені до неділі, буду танцювати,
Дам музиці паланиці, буде добре грати. (П. С. Білін.).
1336. Ой з суботи на неділю дівки говорили:
Був би танец коло коршми, коби не ловили.
Був би танец коло коршми, був би коло Шміла,
А всьо тото наробила дівчина псявіра. (Жураки).
Пор. Кольберт, III, ст. 65, ч. 632.
1337. Ой на тихім Дунаєйку там риби плавали,
Там дівчата хусти прали, з ними розмовляли.
Ой видите, дівчатойка, як я си гуляю,
Я до коршмойки ни йду, коршму не видаю. (Дидьова).
1338. А в суботу на роботу голова боліла,
А в неділю на музики мало не злетіла.
А в суботу на роботу нехай іде¹⁾ мама,
А в неділю на музики²⁾ вже я піду сама. (Желдець).
Біла (лиш 2-ий куплет): 1) То ней ідут. 2) Гуляня. 3) То. —
Іванівці: 1) До роботи то най ідут.
1339. Цілий тиждень хорувала, бо робота була,
А в неділю подужала, бо цимбали вчула.
Та як кажут до роботи, олїла бих вмерти,
А як кажут на музику, іду в переверти. (Кобаки).
Пор. Мат. V, ст. 146, ч. 232. — Кольберт, III, ст. 62, ч. 593. —
Врабель, ст. 23, ч. 78.
1340. Мати моя старенькая, мати моя, мати,
Не дай мені три дні їсти, а день¹⁾ погуляти.
Хиба би я лурна була, розуму не мала,
Щоби я ти про гуляня їсти не давала. (Біла).
Григорів: 1) Нічку.
1341. Пусти мене, моя мамко¹⁾, на танец, на танец,
Поки мині не завезут голову²⁾ в катрапец. (Чорні Ослави).
Нагуєвичі: 1) Мати. 2) Головку.
1342. а) Ой іму я в ріці рибку, тай ще мале рибе:
Пусти, мати, погуляти на велике Жебе.
Пусти, мати, погуляти, я ни забарю си,
Лишень хлопців розкуражу тай зараз верну си. (Кобаки).

1343. б) Ой вже вечір вечеріє, сонце на заході:
Пусти, мати, погуляти, бо серце доходить.
Пусти, мати, погуляти, я не забавлю ся,
Тільки хлопця розвеселю, назад поверну ся. (Біла).
Пор. Де-Волланъ, ст. 200. ч. 85.
1344. в) Качаю ся, валяю ся, кусають мя блошки,
Пусти мене, моя мати, до коршмоньки трошки.
Пусти, пусти, моя мати, я не забавлю ся,
Но з хлопцями погуляю, до дому верну ся.
(Гол. II, ст. 327, ч. 448).
Пор. Кольберг, III, ст. 30, ч. 224—225.
1345. Не буду я сама спати, кусають мя блохи,
Ой ходімо до коршмоньки, погуляймо трохи.
(Гол. II, ст. 319, ч. 402).

Ой пішли-смо до коршмоньки, хтіли танцювати,
Напав дідько на музику, не хотів нам грати.
(Гол. II, ст. 303, ч. 312).
1346. Ой мамуню, мамунцюню, піду на Кривулю,
Там є ладні, ладні хлопці, я си потаньцюю. (Бірки Дом.).
1347. а) А я вийшла на толоку, на толоці хлопці:
Головойко моя бідна, я в чорній сорочці!
А я прийшла до домоньку: убири ня, мати,
Бо я іду на толоку з хлопцями гуляти. (Мшанець).
1348. б) Ой піду я на толоку, на толоці хлопці,
Головочко моя бідна, я в чорній сорочці.
Пусти-ж мене, тату, в хату сорочечку вбрати,
Бідна-ж моя головонько, хлопців ни застати. (Ясенів Гор.).
1349. Гуляй, доню, не бороню, тільки твого сьвіта,
По чім будеш паметати молоденькі літа? (Вовків).
1350. Гуляй, доню, не бороню, маєш час і волю,
Щобис потім не казала, що я ти бороню. (Вовків).
1351. Гуляй, доню, не бороню, догуляєш ти сї,
Прийде така неділенька, станеш, засмутиш сї. (Вовків).
1352. Гуляй, гуляй, моя доню, ни догуляєш сї,
А як підеш за бабія, нираз наплачеш сї. (Нагуєвичі).

1353. Гуляй, доню, не бороню, докіс молоденька,
Аж поки ти не заплаче дитина маленька. (Семаківці).
1354. Але файно скрипка йграє, нікому сьпівати,
Сидит бідне за ворота, ніким наказати.
А я єму наказую перепеличками,
А вно мені відсилає тай ластівочками.
Ластівочки, щебетушки не хочут сідати,
Не кортит мня заспівати, лишень погуляти.
Гуляй, доню, не бороню, кільки ти си хочи,
Поки тобі пуста доля голу' не вклопочи.
Бо як буде пуста доля голу' клопотати,
То не схочи ти си пити, їсти, ні гуляти. (Підзахарич).
1355. Ой піду я на музику до самого ранє,
На порозі стоїт вожіг, то моє сніданє. (Іванівці).
1356. Заричили коровиці, заричили бики,
Ой там мине мама пхают, де грают музики. (Жур).
1357. Як ня мати виправляла та на ті музики,
Розчесала по над вічка жовті кучерики. (Мшанець. З.).
1358. А музика в коршмі грала, а я не ходила,
Добрий мати розум мала, що мнє не пустила.
Добрий мати розум мала, що мене замкнула,
Булаб я се молоденька віночка позбула. (Бишки).
1359. Не пустили на музики, ще й хотіли бити,
Заставили до баняка редьку теребити. (Біла).
1360. а) Як гуляю, так гуляю, ніц не уважаю,
А на мене буки ломлят з зеленого гаю.
Гуляючи, буяючи, людска обмовонька,
А сьвіток си завязала, болит головонька. (Тустань).
1361. б) А я собі молоденька гуляю, гуляю,
А на мене різки ріжут в зелененькім гаю.
А у гаю вирізали, в Дунаю мочили,
Таки мене молодую розуму навчили. (Батятичі).
Пор. висше ч. 1249.
1362. Від коли мі мати била, від тогди бою сі:
В великий піст на музику анї подивлю сі. (Волцнів).

1363. Ой не піду на музику, анї на гуляне,
Бо я знаю, що не буде мого закоханє. (Бабусів).
1364. Стоїт липка над водою, липко-ж моя, липко!
Я всі хлопці на гуляню, но мого ни видко. (Ясенів Гор.).
Пор. висше ч. 1259. — Пор. Кол. ст. 107, ч. 1245.
1365. Моя баба ворожечка, ворожила мині:
Будеш, синку, танцювала, як колесо в млинї. (Нагуєвичі).
1366. Тато добрий, тато добрий, мама не лихая,
Не боронят погуляти, поким молодая. (Зал. ст. 192).
Пор. Гол. II, ст. 327, ч. 447. — Кольберг, III, ст. 30, ч. 226.
1367. а) Тепер мені погуляти, коли ми ся хоче,
Коли мої головоньки ніхто не клопоче.
Тепер мені погуляти, тепер мені скоки,
Заки мені лиха доля вилатає боки.
Тепер мені погуляти, коли рідна мати,
І постелит і накриє: Лягай, доню, спати. (Біла).
Пор. Ж. Павлі, ст. 177.
1368. б) Щом гуляла, то гуляла, а все понад люди,
Не могла сї здогадати, що за доля буде.
Тепер я си погуляю, заки-м молоденька,
Потім буде на заваді лихая доленька.
Ой то я си погуляю, коли ми ся хоче,
Коли мині головоньки ніхто не клопоче. (Дусанів).
1369. Дотля собі погуляю, поким молоденька,
Може бити, як ся віддам, буду невільненька.
(Гол. II, ст. 410, ч. 472).
1370. Як покладут на голову нехарний чепище,
То не пустит погуляти проклятий мужище.
(Гол. II, ст. 447, ч. 656).
1371. Як я собі заспіваю, ой тай дуну дайна,
То я собі погуляю, бом дівчина файна. (Вільки Маз.).
1372. Ой у моїм городечку бервінчик си стелит,
Вільно мені погуляти, Гвирінчик си женит. (Кобаки).
1373. Ой я танчик танцювала, горівочку¹⁾ пила,
Та до того легіника²⁾, що я го³⁾ любила. (М. Яцків).
Волосів: 1) Тай горівку. 2) Та за тото мій миленький. 3) Щом тебе.

1374. Чобіт ми ся протоптав на мізельнім пальци,
Хлопиц ми ся сподобав на висілю в танци. (Мшанець).
1375. Тепер єм сі розгуляла, тепер міні грайте,
Єднім бути вискакала, на другі ми дайте. (Нагуєвичі).
Пор. Гол. IV, ст. 499, ч. 61.
1376. Моя хата на горі, червоно малюю,
За того мні хлопці любет, що красно танцюю. (Підпечари).
1377. Уже вікна побіліли, бо на дворі мороз :
Вийди, вийди, драга душо, няй ти чую голос.
Тепер єм ся розиграла, тепер же ми грайте,
Чорні скірні поторгала, червені ми дайте.
(Гол. III, ст. 421).
1378. Я в середу родила сі, в читвер повивала,
А в суботу на висілю з хлопцями гуляла. (Жур).
1379. Як дівчина умирала, людей сі питала :
А чи грают на тім сьвітї? Я би танцювала. (Жураки).
Пор. Мат. V, ст. 146, ч. 232.
1380. А я буду вішивати, а ти будеш шити,
Мене буде в танец брати, а тебе любити. (Жураки).
1381. Ой танцює, подубкує, фартуха дістала,
На сусіду поморгує, щоби не сказала. (Жураки).
1382. Ой гуляйте, парубочки, тай я буду з вами,
Ой шоби вам не виросла трава під ногами. (Кропив. Н.).
Пор. висше ч. 1247.
1383. Не бери мє, мій миленький, я в перший таночок,
Коби люди не казали, щос мій коханочок.
Бери мене, мій миленький, я в другий, я в третій,
Щоби люди говорили, що ти мій далекий. (Хотїнь).
1384. Купи, милий, чоботята, купи, милий, крайку,
А я буду танцювати з вечера до ранку. (Тухля).
1385. Єден танчик потанцюю, а другий постою,
Такої я ти, леґінику, у ласку ни стою. (Чорні Ослави).
1386. Та не ходи, мій миленький, та по під віконце,
Не видиш ні коло данцу, не видів бис соньцьи.
Не видиш ні коло данцу, як си данец водит,
То якої псьої мами по під вікна ходиш. (Русів).

1387. Ой упала курка з бантів та побила яйці,
Бери мене, любку, в танец, бо я в кацабайці. (Посіч).
1388. На тім боці на толоці пасла дівка гуску,
Возьміт мене, хлопці, в танец, дадьи мама шустку. (Костільники).
1389. Коло млина густа бзина, була би сопівка,
Биріт мене, хлопці, в даниц, я вітова дівка. (Устє н. Ч.).
1390. Коби мене той посватав, що виводит танці,
Дав би тато миску муки тай штири баранці. (Нагуевичі).
1391. Помаленьку обертай се, бом капусту їла,
Не бери ми за підбочки, бо буду п....ла. (Охрим.).
1392. Траву кошу, траву кошу, трава се хилє,
Я такого хлопце люблю, що в коршмі гуляє. (Камінка С.).
1393. Ой того я хлопця люблю, що файно таньцює,
Круглонько сі обиртає, в личенько цілює. (Іванівці).
1394. Ой на горі на високій сив коник пасє ся,
Люблю з любком танцювати, легонько трясє ся. (Хотінь).
1395. На Загірю заворіло, над потоком ясни,
Ой ніхто так ни таньцює, як мій милий красни. (Кнг.).
1396. Ой вдарила нога в ногу, підемо до дому,
Серце моє ласкавоє, не кажи нікому. (Горуцько).

В. Молодиці при танци.

1397. Сидит бусько на долині, та трісе гуз..ев,
Не гулялам дівчиною, буду молодицев. (М. Яцків).
1398. Щом гуляла том гуляла, ни стримали ночи,
Типер мене вже стримуют миленького вочи. (Врб.).
1399. Щом гуляла том гуляла, не спинила мати,
Спинила мя лиха доля, як прийшла до хати.
(Гол. IV, ст. 472, ч. 208).
1400. Іграйте ви, молодиці, бо я йду до дому,
Є у мене воркун дома на мою голову.
(Гол. II, ст. 447, ч. 658).

1401. а) Коби¹⁾ мині²⁾ не чипец, та³⁾ не біла*) хустка,
 Погуляла би я собі⁴⁾, як на⁵⁾ воді⁶⁾ гуска.
 Коби мині не чипец, та не та хустина,
 Погуляла би я собі, як мала дівчина. (Острів).

По иньших селах записано тільки перший куплет: Кропив. Н.:
 1) Ой коби. 2) То. 3) Тай. 4) Та билям си погуляла. 5) По. — Біла:
 4) Тоб я собі погуляла. 6) Ставі. — Волцнів: 3) І. 4) Тобим собі
 погуляла. — Мшанець: *) Не червона. 4) Я би собі погуляла. 6) Ставі.

Пор. Гол. II, ст. 447, ч. 655. — Кол. ст. 239, ч. 2310.

1402. б) Коби мені не дитина, я бим си гуляла,
 А то мені дитинище руки завезала.
 Коби мені не чипец, не червона хустка,
 Я бим собі погуляла, як на ставу гуска. (Зал. ст. 187).
 Пор. Гол. II, ст. 325, ч. 434.

1403. Ой мій милий, милесенький уміє гуляти,
 А не вміє коло воза кілка затесати. (Григорів).
 Пор. Саламон, ст. 79, ч. 22.

1404. Подивіт сі, люди, люди, що я учинила,
 А я свого мужика гуляти навчила. (Михайловичі).

1405. Гуляй, гуляй, молодице, нічого не бій сі,
 Та вже твого чоловіка з'їли вовки в лісі. (Волцнів).

1406. Тепер собі погуляю, тепер моя воля,
 Не стоїт ми за плечима моя гірка доля.
 (Гол. II, ст. 446, ч. 653).

3. С п і в и.

А. Співанє.

А.

1407. а) Стоїт вирба серед села, на ню вітрец дує,
 Як си Русин засьпіває, Поляк се дивує. (Жур).
 1408. б) Як соловей защебече, зазулька закує,
 Та як бідний заспіває, богач сі дивує. (М. Яцків).
 1409. Стоїт верба над водою, тай у воду гне сі,
 Ой як бідний заспіває, то богач сьміє сі.
 Ой богачу, богачику, щож тобі до того?
 Не йде бідний до богаче зичити нічого.
 Ой посаджу паленицю меже колачеми,
 Може бідний заспівати меже богачеми. (Ценів).

1410. А я піду у чужину, там буду співати,
Мут казати, що я богач, дідько має хати.
Я на хатку ни працював, на хатку ни шучів,
Лишень ходив коло дівчат, співанок си учів. (Ясенів Гор.).
1411. Ой нима то, ой нима то, як в горах співають,
Ой нима то, як у горах молодці гуляють. (Жур).
1412. Ой співав бим березочки, поспівав бим липки,
А не буду ніякої, бо ми нема рибки. (Волосянка).
1413. Заспівав бим березочки, заспівав бим ружки,
А не буду ніякої, нема ми ту душки. (Волосянка).
1414. А я ниньки ще не співав, лишень починаю,
Поможи ми, милий Боже, сьвітій Николаю. (Пасічна).
1415. Ой сам собі заспіваю, тай сам собі скачу,
Ой так ми сі їсти хоче, що мало не плачу. (Коломия).
1416. Ой нікому так не гаразд, як мені самому,
Як я собі заспіваю, не чути до дому. (Вільки Маз.).
1417. Заспівав бим в отсім домі, не знаю як буде,
Подивлю сі в кватирочку, вартують ні люде.
Та я тої вартівочки в дома не бояв сі,
А всю нічку в миленької ручках колисав сі. (М. Яцків).
1418. Ей треба сі, пани брати, ґазди запитати,
Ци¹⁾ позволит заспівати²⁾ коло свеї хати³⁾. (Стр.).
Тустань: 1) Чи. 2) В своїм дому. 3) Трохи заспівати.
1419. Ой шуваром, пане брате, шуваром, шуваром,
Тогди²⁾ собі засьпіваю, як²⁾ піду з товаром. (Л. Ткачук).
Пасічна: 1) А я. 2) Тай.
1420. Як я собі засьпіваю, ой як я си дриґну,
Дівку вхоплю по під боки, по під стелю швиґну. (Делієва).
1421. Та як я си засьпіваю тої рададанки,
Не поїду з кіньми на ніч¹⁾, піду²⁾ до коханки. (Іванівка).
Вовків: 1) Давай, мати, вичеряти. 2) Я йду.
1422. Як я собі заспіваю тої тарадайки,
Вочи плачут, ноги скачут, вечір до коханки. (Глядки).
1423. Заспіваю, сам ни знаю, з якої причини,
Плачут очи до пуночи, шли би до дівчини. (Уйбард).

1424. Тепер собі засьпіваю на чужом городі,
Серце ми ся поколише на студеной воді.
Серце ми ся поколише, душа повіщує,
Та де моя файна любка і днує й ночує. (Уйбард).
1425. Не дивуйте, люди чесні, що я засьпіваю,
Бо я таку натурицю при горівці маю. (Уйбард).
Пор. Кольберт, III, ст. 64, ч. 626.
1426. Та я собі заспіваю, ой ду-ду-ду дайна,
Коби¹⁾ мене ни зрадила моя любка файна. (Григорів).
Біла: 1) Кобис.
1427. Ой як я си засьпіваю в дучи під горою,
Будиш, мила, жалувати до смерти за мною. (Постолівка).
1428. Як єм ішов¹⁾ до дівчини, том²⁾ співав, то гойкав,
Як я³⁾ ішов від дівчини, том⁴⁾ плакав, то йойкав. (Журавно).
Григорів: 1) Ой ішов я. 2) То. 3) А як. 4) То. — Дусанів:
2) Ішов Бойко на роботу, то. 4) А як ішов із роботи, то.
1429. Ой сьпівайте, ледіники, котрий голос має,
Най ся тота дубровонька від нас розлягає.
(Гол. II, ст. 617, ч. 9).
1430. Ой сьпівали парубочки, сьпівали, сьпівали,
Тай нікому доганочки не дали, не дали. (Угринів Гор.).
1431. Ой сьпівайте, парубочки, за чергов, за чергов,
Ай щоби вас не вігнала ґаздині кочергов. (Угринів Гор.).
1432. Ой іду я через село, тай собі сьпіваю,
Всі гадають, що я хлопец, а я жінку маю. (Біла).
1433. Ой ти Процю, і ти Грицю, і ти коваленьку,
Чи маєш ти таку жінку, як я молоденьку?
Не дивуйтесь, добрі люде, мені молодому,
Що гуляю і співаю, як би в своїм дому. (П. С. Білін.).
1434. А як собі засьпіваю тай си потропочу,
Молодії молодиці, я си з вами дrouchу. (Вашк.)
1435. Ай на горі на високій я курка голодна,
Я дівчині заспіваю, вна мені не годна. (Перегінсько).

1436. Ішли дівки на вечірки, тай си говорили,
Та що котра на вечеру для себе варили.
Одна каже: підбиванець¹⁾, друга пирожата,
Оби ми ся не пльонтали у танци нїжата.
Ішли хлопці на вечірки тай то підслухали,
А як прийшли на вечірки, тай так заспівали:
Підбиванець ходи в танець, ходи танцювати,
А ви масні пирожата, йдіт до дому спати. (Тухля).
1) Чир.
Пор. Врабель, ст. 38—39, ч. 149.
1437. А ти танцюй, товаришу, я буду співати,
Щоби тобі на нїжата та лекше ставати. (Перегінсько).
1438. Гуляй, гуляй, дівчинонько, я буду співати,
Тобі буде на ноженьки лекше танцювати. (М. Яцків).
1439. Ой дубино зелененька, дубино, дубино,
Щож я тобі засьпіваю, красна лебедино? (Голгочі).
1440. Ой я буду співатоньки, а ти ко нотуй си,
Як же нам си розходити, сама поміркуй си. (Невід.).
1441. Ой як собі засьпіваю, ой як собі вівкну,
Та чей богач удуріє, даст за мене дівку. (Москалівка).
Пор. Врабель, ст. 31, ч. 117.
1442. Ой як знаєш¹⁾ заспівати, знай же²⁾ закінчити,
Бо злапаю за волосє, буду волочити.
А я знаю заспівати, знаю закінчити,
Тай не дам сї шмаркачеви за волосє взєти. (М. Яцків).
Орелець: 1) Як умієш. 2) Умій.
Пор. Кол. ст. 79, ч. 467.
1443. А я вмію заспівати, вмію закінчити,
Возьму жінку за волосє, буду волочити. (Іванівці).
1444. Обертайте ся каміня, хоць сухі лотоки,
Засьпівайте, дівчяточка, щоби до притоки!
(Гол. II, ст. 313, ч. 663).
1445. Зацвили ді оболони, а на дворі мороз,
Засьпівай ми, дівчинице, най ти чую голос!
(Гол. II, ст. 411, ч. 478).

1446. Ей ти казав, пани брати, що зазулі куйи,
А то моя дівчинонька з волами ночуйи.
А ни йи то зазуленька, ни йи то пташина,
Али йи то за волами молода дівчина. (Жур).
1447. Чує ми сі, товаришу, чує ми сі, чує,
Що в дзелені дубиначці зазулечка кує.
Чує ми сі, товаришу, чує-причуває,
Що в дзелені дубиначці дівчина сьпіває. (Посіч).
1448. Чує ми сі, пане брате, ой чує, ой чує,
Що в зеленій дібровоньці зазуленька кує.
Не зазулі, пане брате, не зазулі кує,
Іно моя дівчинонька з волами ночує. (Вовків).
1449. Ой я гадав, товаришу, що то скрипка грає,
А то моя дівчинонька у саду сьпіває. (Загвізде).
1450. А в городі капустице зилена, зилена,
Ой кому-ж ти приспівуєш, дівчино мирзенна? (Іванівці).
1451. Співай, співай, дівчинонько, лекше серцю буде,
Ней ся смутят вороженьки, завидуют люде. (Біла, Іванівці).
1452. Ой ти Анно співай ладно, не рубай як дрива,
А я тибє Анно люблю, бо ти чорнобрива. (Волосів).
Пор. Гол. II, ст. 620, ч. 24.
1453. Як не чути зазуленьки, щоби закувала,
Так не чути Марисуні, щоби заспівала. (Журавно).
1454. Чому коню води не пєш, лиш на воду дуєш?
Чому дівчє, не співаєш, лишень губи дуєш? (Ценів).
1455. Ой чого ся розкричали у болоті жаби?
Чом дівчата не співають, лишень старі баби? (Хотінь).
1456. Ой ци ви си, дівчєточка, у постільці вбули,
Шо сти прийшли на толоку, сьпівати забули?
Ми постільці ни вбували, ми вбули чоботи,
Ми сьпівати та забули з тіжкої роботи. (Орелець).
1457. Де си діла вода в ріці, ци віпила муха?
Чого єс си розспівала, свине клаповуха?
Ой у моім городечку гредка з бураками:
Чого єс си розспівала, тайстро з конєками?
Де си діла в ріці вода, ци віпила риба,
Чогож єс си розлапала, коростава жеба? (Ясєнів Гор.).

1458. Там на горі на високі, там корови красі,
Мині вольно засьпівати, тобі к...о засі. (Кнг.).
1459. Ой ни сьпівай, дівчинонько, ни майиш подьики¹⁾,
Бо в нас такі під ратушом²⁾ продавали³⁾ фльики.
Ой ни, сьпівай, дівчинонько, ни сьпівай, ни сьпівай,
Возьми жабу тай за лабу тай до писка зівай. (Кнг.).
Жураки: 1) Нікому на віки. 2) Дівчатонька. 3) Що то носят.
1460. Ой не співай¹⁾, дівчинонько, не співай нікому,
Бо як я ти заспіваю, не зайдеш до дому. (Біла).
Вільки Мазовецькі: 1) Дівчино.
1461. Ой не сьпівай, негіднице, нікому на вкори,
Бо ти вибю тоті зуби конім на підкови. (Волосянка).
1462. Учила мі моя мати сіяти, орати,
А лиш мене не навчила хорошо співати. (Матіївці).
1463. У сьпівака ні сірака, ні руба сорочки,
Шкода тобі, сьпіваченьку, хорошої дочки. (Жураки).
1464. У сьпівака ні сірака, ані петичини,
Та кушулю вуши ззіли, лиш рубці лишили. (Уйбард).
1465. Ой люблю ті, співаченьку, що файно співаєш,
Та за тебе доньку не дам, бо волів не маєш.
Одного я вола маю, другого докупю,
А я твою доньку озьму, бо я її люблю. (Волосів).
1466. Ой співаче, небораче¹⁾, ти співати вмієш,
Чому тогди не співаєш²⁾, як ти зголоднієш³⁾? (Григорів).
Волцнів: 1) Соловію щебетію. 2) Щебечеш. — Коропець: 1) Ой співаку, співаченьку. — Нагуєвичі: 3) Як проголоднієш.
Пор. Кол. ст. 78, ч. 453.
1467. Чому хлопці не сьпівають? Гаразду не мають,
Як в грудех їх задусило, тай не віддихають.
Ой дати їм попоїсти сирої капусти,
Ой чей же їм тай у грудех хот трохи попустит.
(Гол. II, ст. 293, ч. 259).
1468. Коло млина, коло млина, коло парового,
Кілько я ту наспівав¹⁾, а що мені з того? (Григорів).
Дусанів: 1) Оповів.
1469. Ти такої не співай, бо не маєш нути,
Тобі язик відрізати тай до с...и пхнути. (Вовків).

Б.

1470. Співай доню, не бороню, з вечера до сьвіта,
Щобис, доню, не забула за молоді літа. (М. Яцків).
1471. А хто¹⁾ вміє засьпівати, той²⁾ вміє робити,
Ой тому³⁾ сі любо, мило⁴⁾, в очи подивити. (Черче).
Іванівці: 1) Котра. 2) То. 3) Ото ти. 4) Красно, любцю.
1472. Ой пресьвятая п'ятниці, розгріши ми душу,
Хоть я знаю, що гріх маю, засьпівати мушу. (Шибалин).
1473. Ой кувала зазуленька на дубовім мості,
Та відпусти, Боже, гріха, щом сьпівала в пості.
Та ци в пості, ци не в пості, в великій п'ятниці,
Відпусти ми, Боже, гріха хоть у половиці. (Кропив. Н.).
1474. Ой щеж бо я не співала, ще но починаю,
Допоможи святий Боже, отче Николаю. (Кунин).
Пор. висше ч. 1414.
1475. Скакав баран через паркан, на нїм чорна вовна,
Атож би я засьпівала, коби скльинка повна. (Печеніжин).
1476. Ой у моїм городочку зелененька вільха,
Тогдим собі засьпівала, як віпила скілька. (Жураки).
1477. Чому мині не співати, я співати вмію,
Чому тогди не співаю, як я зголоднію? (Берегомет).
1478. Та як собі розгадаю, шо робити маю,
Та шо маю заплакати, то я засьпіваю. (Орелець).
1479. Ой що маю заплакати, я си заспіваю,
Чей би люди не мовили, що я си гадаю. (Боберка).
1480. а) Дивуют ся мені люди, що¹⁾ я си сьпіваю,
А я собі²⁾ сьпіванками тугу розбиваю.
Як би я си сьпіванками туги не розбила,
Ой то я би молоденька на сьвіті не жила. (Дусанів).
Вовків: 1) Кажут люди, що я смутна, а. 2) Я си тими.
Пор. Гол. II, ст. 350, ч. 565.
1481. б) Не длятого я сьпіваю, що ся гаразд маю,
А длятого я сьпіваю, тугу розганяю.
Не длятого я сьпіваю, що я розкошую.
А длятого я сьпіваю, ворогів сумую. (Боберка).

1482. в) Ой не того¹⁾ я співаю, що сі гаразд маю,
Але того²⁾ я співаю, біду³⁾ забуваю.
Та не того я⁴⁾ співаю, що я⁵⁾ веселю сі,
Маю тугу на серденьку тай не признаю сі. (М. Яцків).
Москалівка: 1) Ой не тому. 2) Тому. 3) Журу. — Печеніжин:
1) Та не тимої. 2) Тимої. 3) Журу. 4) Я співаю тай. 5) Ніби.
Пор. Гол. IV, ст. 457, ч. 104. — Мат. V, ст. 135, ч. 155. —
Врабель, ст. 100. ч. 319.
1483. г) Мені люди завидують¹⁾, що²⁾ я си³⁾ співаю,
Я на серцю⁴⁾ тугу маю, тай си⁵⁾ розбиваю. (Осташівці).
Охримівці: 1) Дивуют се мені люди. 2) Чо. 3) Все. 4) На сер-
деньку. 5) Ї.
Пор. Кол. ст. 151, ч. 1835.
1484. д) Кажут люди, що ми гаразд, що я си сьпіваю,
А я таку при роботі фантазію маю.
Кажут люди, що ми гаразд, що я си сьпіваю,
Маю тугу на сирденьку тай си розбиваю.
А як би я ни сьпівала та все сумувала,
Давно би ми зазуленька на гробі кувала.
А як би я¹⁾ ни сьпівала, все сумна ходила,
Давно²⁾ би я молоденька на сьвіті ни жила. (Явче).
Охримівці (остатній куплет): 1) Як би я все. 2) Давно-ж.
1485. Та як би я не співала, іно сумна була,
Давно би мя сира земля була похлонула. (П. С. Білін.).
1486. Ой червона калиночка суха, не зелена,
А хоть же я тай сьпіваю, смутнам, не весела.
Та хоть же я тай сьпіваю, хоть же я сьмію си,
Мині тяжко на серденьку, я ни подаю си.
Мині тяжко на серденьку тай на души мої,
Що я сижу тай ни вижу дружиночки свої. (Орелець).
1487. а) Як я собі¹⁾ заспіваю, далеко мя²⁾ чути,
Аж на тото³⁾ подвіречко, де би мені⁴⁾ бути.
Аж на тоє⁵⁾ подвіречко, аж до тої⁶⁾ хати.
Де би мені молоденькій⁷⁾ господарувати. (Гніздичів).
Біла: 1) А як я си. 2) То далеко. 3) Теє. 4) Де я маю. —
Іванівці: 2) Ни. 3) Лиш на тото. 4) Де я маю. 5) Лиш на тото.
6) Та на тоти. 7) Де я маю молоденька.
1488. б) Та як собі засьпіваю, дилеко мні чути,
Аж на тоту стороночку, де я маю бути.
Аж на тоту стороночку, аж на тоті села,
Та бож тога стороночка смутна, не весела. (Орелець).

1489. Ой як я си заспіваю голосом тоненьким,
Ней ся дрантя не волочит за моїм миленьким. (Біла).
1490. Я сьпіваю, ніц не дбаю, бо два любки маю,
Як си з єдним засьпіваю, з другим розмовляю. (Дрогобич).
1491. а) Тепер я си заспіваю, коли ми ся хоче,
Коли мої головоньки ніхто не клопоче.
Тогди я си заспіваю, як маю за кого,
За татуні, за мамуню, за Бога сьвятого. (Мединичі).
Пор. Кол. ст. 54, ч. 151.
1492. б) Типер я си засьпіваю, тепер ми сьи хочи,
Доки мої головоньки ніхто ни клопочи.
Типер я си засьпіваю, доки молоденька,
Доки мині ни заплаче дитина маленька (Григорів).
1493. в) Тепер я си засьпіваю, коли ми ся хоче,
Коли мої головоньки нічо¹⁾ не клопоче.
Тепер міні і сьвіт милий і вільненька днина,
Доки мене не морочит маленька дитина.
Тепер міні і день милий і нічка вільненька,
Доки мене не морочит дитина маленька. (Нагуєвичі).
Перерісль: 1) Ніхто.
Пор. висше ч. 1367—8.
1494. а) Як я піду по під гай та¹⁾ по під восики,
Як я собі засьпіваю, ни треба музики. (Жур).
Іванівці: 1) Ой піду я по під лїс. тай.
1495. б) Ай заяла сиві бики тай по під осики,
Вона собі засьпівала, не треба музики. (Кропив. Н.).
Пор. Кол. ст. 53, ч. 99.
1496. Як¹⁾ я собі засьпіваю, якої я вмію,
Щоби люди ни казали²⁾, що я туманію. (Михайловичі).
Кропивник Нов.: 1) Ой. 2) Мовили.
Пор. Кол. ст. 53, ч. 99.
1497. А я собі засьпіваю та я знаю кому,
Та я тому господару, що я в єго дому. (Михайловичі).
Пор. Гол. II, ст. 424, ч. 541.
1498. Я ді собі засьпіваю, та ще защебечу,
А як я ся постарію, я вшитко замечу.
(Гол. II, ст. 446, ч. 654).

1499. Коло мужа не съпіваю, дуже ся гадаю,
Коло мужа усілякий недістаток маю. (Кропив. Н.).
1500. а) Співала бим співаночки, не вмію, не вмію,
Бо то в чужій сторононьці не сьмію, не сьмію. (Кунин).
1501. б) Ой добрий би розум мати в своїй головойці,
Оби ладно поспівати в чужій сторонойці.
(Гол. IV, ст. 495, ч. 41.).
1502. в) Ой посію жито, жито, вродит сі, вродит сі,
На весілю засьпівати годит сі, годит сі.
Ой не штука засьпівати, коби тото вдати,
А то чужа сторононька будут сі сьміяти.
Ой то чужа сторононька, ой то чужі люде,
Засьпівати, а не вдати, встидно-ж мені буде. (Жураки).
1503. Ой ніхто так не засьпіват, як малі¹⁾ дівчата,
Як²⁾ виженут на зарінок³⁾ біленькі ягнята. (Кропив. Н.).
Ходовичі: 1) Тоти. 2) Шо. 3) Росицю.
1504. Ой кувала зазуленька в городі на бобі,
Компанійо солоденька, співаймо си обі. (Журавно).
1505. Сьпіваймо си, посестрице, бо вже не будемо,
Сонце низко, вечір близько, тай ся розійдемо. (Кропив. Н.).
1506. Ой зацвило фасулине, тай зацвило рєсно,
А ми собі з товаришков заспіваймо пишно.
Ой зацвило фасулине, на пліт подало се,
Алеж бо нам з товаришков сьпівати яло се. (Видинів).
1507. Співай, співай, товаришко, бо тобі до того,
Я сьогодні не виділа свого миленького.
Співай, співай, товаришко, бо тобі яло ся,
Голосочок, як дзвіночок, тобі придало ся. (Видинів).
1508. Ой на дворі сонце гріє, не видко до хати,
Котра дівка в чолі сидит, не вміє сьпівати.
Ой на дворі сонце гріє, а в хоромах холод,
Котра дівка в чолі сидит, не веде си гонор. (Видинів).
1509. Ой ни співай, свахуненько, ни вмієш співати,
Запроси си читаренька псалтиру читати. (Іванівці).

1510. Ой дати ми рискаля, дати ми лопати,
Нехай дружку підкопаю, не вміє співати.
На що-ж мені рискаля, на що-ж ми лопати,
Як бим хтіла заспівати, не треба казати. (Охрим.).
1511. На горішних вечерницях дівчата співають,
На долішних вечерницях пси сі в каглу драють. (Рибно).
1512. Та як би ті розколоти, яворе короткий?
А як би ти заспівати, Васильку солодкий? (Кобаки).
1513. Я сьогодні прела клочи, а завтра вже волос,
Щоби-х тобі заспівала, ни веде си голос.
А ти мені заспівала, най ти відспіваю,
Ни сьогодні, але завтра, коли нагадаю. (Підзахарич).
1514. а) Там на горі на високі трава сі хиляє,
А я того хлопця люблю, що в церкві співає. (Камінка С.).
1515. б) Ой на ставу, на ставоньку, вода ся хитає,
Я такого хлопця люблю, що в церкві співає. (Нивиці).
1516. в) А я того хлопця люблю, що на дудку грає,
А того ще ліпше люблю, що в церкві співає. (Дусанів).
1517. г) Не тото ми соколятко, що в церкві співає,
Ай тото ми соколятко, що вовки¹⁾ впрігає.
1) Воли. (Гол. IV, ст. 502, ч. 70).
1518. Ой я собі заспіваю троякої разом,
Не далеко любка маю, лиш за перелазом. (Гвозд).
1519. Тепер я си заспіваю, тепер молоденька,
За рік, за два, за чотири, не буду вільненька.
Та тобі я заспіваю, миленький, тобі то,
Ой уже нам не надійде друге таке літо. (Усте н. Ч.).
1520. Та як займеш товар пасти, то заспівай собі,
Та щоби я молоденька потрафіла д' тобі. (Гвозд).
1521. Ой годину я співаю, а годину плачу,
Та що тебе, мій миленький, так давно не бачу.
(Гол. II, ст. 347, ч. 548).

1522. Я би тобі, мій миленький, файно заспівала,
Кобим в літі хліб не пекла, а в зимі не прала.
Я у літі хліби печу, дуже упріваю,
А у зимі шматє перу тай дуже змерзаю.
Я у зимі шматє перу тай дуже змерзаю,
Тай через то, мій миленький, голосу не маю (Волосів).
Пор. Кольберт, Ш, ст. 64, ч. 617—618
1523. Ой чому ви, парубочки¹⁾, та не сьпіваете,
Ци²⁾ голосу не маєте, ци³⁾ сї стидаєте? (Жураки).
Хотінь: 1) Дівчатонька. 2) Чи. 3) Чи.
1524. Ой наряду веретено, намотаю пасмо,
Пішов милий горі селом співаючи красно. (Боберка).
1525. У потоці нема води, випили воробці,
Бо так нixто не заспіват, як у Бистрім хлопці. (Мшанець).
1526. Ой кувала зазулечка під садом, під садом,
Не співайте, букартята, бо вам не йде складом.
Ой кувала зазулечка на таї, на таї,
Не співайте, букартята, бо вам ся не вдає. (Мшанець. З.).
1527. Коло мої воротоньки, коло мої хати,
Не сьмієш ми, єден дурню, типерка сьпівати. (Постолівка).
1528. а) Ой ни співай, парубочку, бо сї ни належит,
Сховай голос у кишеню, най ти сї улежит.
Ой ни співай, парубоньку, бо ти сї ни тичит,
Сховай голос до кишені, най сї угниличит.
Ой ни співай, парубоньку, бо ни знаєш як, як,
Возьми жибу за лабоньку, та по писку хляп, хляп.
Ой ни співай, парубоньку, ни співай, ни співай,
Возьми жабу за лабоньку, тай до неї зївай. (Іванівці).
1529. б) Ой не сьпівай леда біда, як не знаєш кому,
А як тобі засьпіваю, тай підеш до дому.
Ой не сьпівай леда біда, як не знаєш як, як,
Возьми жебу та за лабу, та по писку ляп, ляп.
Та не сьпівай леда біда, бо ти не подоба,
Збирай вуши на мотузок, то твоя худоба. (Жураки).
Пор. вище ч. 1459.
1530. Ой у Львові на риночку, я в Львові¹⁾ на ринку,
Ой²⁾ кому ти присьпівуйиш, жидівський патинку? (Кнг.).
Іванівці: 1) Ой кувала зазуленька у Стрию. 2) А.

1531. Не списав бис, мій миленький, на воловій шкірі,
Та що я си¹⁾ успівала співаночок²⁾ нині. (Журавно).
Іванівці: 1) Що я собі. 2) Тих співанок.
Пор. Кол. ст. 92, ч. 663.
1532. Том си нині усьпівала съпіваночок много,
То вси тоти съпіваночки мого миленького. (Кропив. Н.).
1533. а) Ой що ми си, посеструньцю, перещебетали,
Ой то би два писарчук не переписали. (Дусанів).
1534. б) Ой того би писарики не переписали,
Що нас двоє, серце моє, перещебетало. (Дидьова).
Пор. Мат. V, ст. 138, ч. 176. — Де-Волланъ, ст. 53.
1535. Ой щос я ся розсьпівала, щос буду плакати,
Будут мене тато бити, а мама тримати. (Вовків).

Б. Співанки.

1536. Ой я ходжу при¹⁾ Дунаю, та так си думаю²⁾:
Нема красших співаночок, як у нашім краю. (Боберка).
Тухля: 1) Ой плину я по. 2) Гадаю.
1537. Співав би я співаночки, ай годен я, годен,
Ай співав бим не такої, кобим не голоден. (Тустань).
Пор. Кол. ст. 153, ч. 1911.
1538. Съпівав би я съпіванойки, ни вмію зачєти,
А дати ми горілоїки язик розмочєти. (Ожомля).
1539. а) Та Русначе небораче, ні ореш, ні сієш,
Та Русначе, небораче, на що си надієш?
Та Русначе, небораче, на що си надієш,
Ци на тоті съпіваночки, шо багато вмієш? (Орелець).
1540. б) У співака неборака ни руба сорочки,
Від неділі до неділі складат співаночки.
Ой співаку, небораку, на що се надієш,
Чи на тоті співаночки, що багато вмієш? (Кобаки).
Пор. Мат. V, ст. 149, ч. 247.
1541. в) Ти співаку, небораку, ні ореш, ні сієш,
Та лиш тим си величаєш, що съпіванки вмієш. (Уйбард).

1542. г) Ой співаку, нибораку, на що се надієш?
Ци на тоти співаночки, що багато вмієш?
Ни надій се, легінику, на співанки, пісни,
Але мене молоденьку до постелі трісни. (Кобаки).
Ясенів Гор. (1-ий куп.): 1) Їх много.
Пор. Кол. ст. 78, ч. 453.
1543. Ой чи я сі ни находив тими плайочками,
Чим сі бідки ни наглаїв тай співаночками. (Ж. Павлі, ст. 201).
Пор. Гол. II, ст. 313, ч. 370.
1544. Сюди туди вуличками за молодичками,
Треба журу забувати хот співаночками. (Манява).
1545. Я посію пшениченьку¹⁾, вродив се ленок,
Кобис²⁾ така до роботи, як до сьпіваночок.
А я годна ленок брати та годна стелити,
А я годна засьпівати тай годна робити. (Гвозд.).
Черче: 1) Посіяла мати жито. 2) Жебис.
1546. Ой піду я гороньками та за волоньками,
Чим ті, любко, споминати, як не сьпіванками? (Пасічна).
1547. Співат мила в полонині, а я чую дома,
Лише єдна співаночка коштує корону. (Кропив. Н.).
1548. Ой дівчино, дівчинонько, співай мені пісні,
Бо співаєш дуже гарно, як соловій в лісі. (Біла).
1549. Ой як будеш, моя мила, сиві воли гнати,
То заспівай, моя любко, щоби ті пізнати.
Заспівай си, моя любко, файних сьпіваночок,
Щоби я здалека пізнав, чий то голосочок. (Петрилів).
1550. Видзьобали воробці пшеницю до зерна,
Якась твоя Марисуню співанка мізерна. (Журавно).
1551. Тільки маю сьпіваночок, було би на віко¹⁾,
Та як буду умирати, ти співай, Маріко. (Уйбард).
1) Іарнець.
1552. Тільки вмію сьпіваночок, було би на мажу,
Та як буду й умирати, вшиткі любці скажу.
Та як буду й умирати, буду ся дивити,
Та що буде біла дівка без мене чинити. (Уйбард).
Пор. Врабель, ст. 52, ч. 190 і ст. 290, ч. 792.

1553. Ой не сьпівай сьпіваночку дівчиноньці моїй,
Бо облетыт кучерики на головці твоїй. (Задарів).
1554. Співала бим співаночки, кобим лише¹⁾ годна,
Співала бим в день і в ночи²⁾, кобим не голодна. (Волосів).
Явче: 1) Ой годна я. 2) До вечера.
1555. Ой у мого миленького брова як шнурочок,
А губочки тонесенькі, лиш до співаночок. (Хотінь).
1556. Ой кілька є співаночок, все за миленького,
Чому нема хоч одної за Бога сьвітого? (Хотінь).
1557. Мої милі сьпіваночки, мої милі танці!
Та деж я вас поховаю? На цминтари в ямці. (Кульчиці).
1558. а) Мої любі співаночки, де я вас подію?
В Котузові позберала, в Голгочах посію. (Котузів).
1559. б) Співаноньки мої любі, де я вас подію,
Збиралам вас в чистім поли, в горах вас розсію. (Невід.).
Пор. Де-Волланъ, ст. 153.
1560. в) Співаночки мої любі, де я вас подію?
Хіба я вас співаночки, горами посію.
Ви будети, співаночки, горами гуляти,
Я сі буду молоденька слозами вмивати. (Чорні Ослави).
Пор. Гол. II, ст. 252, ч. 29. — Мат. V, ст. 130, ч. 128. —
Кольберт, III, ст. 64, ч. 621—622.
1561. г) Ба чому ви, ледіники, бай не сьпіваєте?
Де ви свої сьпіваночки позадіваєте?
Ой знаю я, товаришу, де я їх задію,
Занесу їх в Чорногору та там їх посію.
Та будете, сьпіваночки, по горах сьпівати,
А я, ледінь молоденький по сьвіті блукати.
(Гол. II, ст. 253, ч. 33).
1562. д) Сьпіваночки мої любі, де я вас подію?
Понесу вас в полонинку, по ш'вару посію!
Будут мої вівчарики білі вівці пасти,
Будут мої сьпіваночки за крисаню класти. (Підзахарич).
Пор. Мат. V, ст. 149, ч. 247.

1563. е) Мої любі¹⁾, сьпіваночки, де²⁾ я вас подію?

В полонині, в шуварині³⁾, там я вас посію.

Будут туди вівчарики, з вівцями⁴⁾ ходити,

Будут мої співаночки любі находити. (Печеніжин).

Боберка: 1) Любі мої. 2) Де-ж. 3) Ой по горах, по долинах.

4) Ой та будут молодіці на гриби.

Пор. Де-Волланъ, ст. 225, ч. 1.

1564. ж) А де-ж я вас, співаноньки, де я вас подію?

Заберу вас в запасочку, по полю розсію.

А як прийде мій миленький нивоньку орати,

Буде тії співаночки по полю збирати.

(Гол. IV, ст. 466, ч. 168).

1565. з) Сьпіваночки мої милі, де я вас подію?

Хіба я вас, сьпіваночки, горами розсію.

Будут мої сьпіваночки горами сьпівати,

А я буду й молоденький, сіяти й орати.

Навчила-с ні, моя мати, сіяти й орати,

Лишень-їс мні не навчила хорошо сьпівати. (Орелець).

1566. і) Та як собі засьпівую в червешні долині,

Пустю голос по під колос, аж до Коломиї.

Сьпіваночки мої любі, деж я вас подію?

Хібаж я вас, сьпіваночки, горами розсію.

Та як мені буде гаразд, я вас позбираю,

Та як мені буде лихо, я позабуваю.

Та як мені буде гаразд, я буду сьпівати,

А як мені буде лихо, не буду плакати. (Орелець).

1567. к) Мої любі співаночки, мої складаночки,

Кілько я вас наскладала коло матіночки!

Мої любі співаночки¹⁾, деж я вас подію?

А в городці коло стежки з руточков²⁾ посію.

Та як буде добра доля, то³⁾ вас позбираю,

А як буде лиха доля, то⁴⁾ вас занехаю.

Та як буде добра доля, буду вас співати,

А як буде лиха доля, буду занехати. (Кобаки).

Іванівці (лиш 2 і 3-ий куплет): 1) Співаночки, гуляночки.

2) Понесу вас в чисте поле, там я вас. 3) А як мині буде гаразд, я.

4) А як мині буде лихо.

Пор. Гол. IV. ст. 461, ч. 131. — Мат. V, ст. 130, ч. 128. —
Кольберт, III, ст. 64, ч. 621 і 623. — Кол. ст. 161, ч. 1977.

1568. А я свої сьпіваночки на папери пишу¹⁾,
Як ся буду віддавати, свої сестрі лишу.
А я свої сьпіваночки на карбі карбую²⁾,
Як ся буду віддавати, братови дарую³⁾. (Єзупіль).

Тумирь: 1) Спишу. 2) Та і накарбую. 3) Сестрі подарую.

1569. а) Мене ненька¹⁾ віддавала, тай наказувала²⁾:
Щобис, доню³⁾, співаночки⁴⁾ не позабувала.
А я прийшла до свекрухи, стала на порозі,
Тай⁵⁾ забула⁶⁾ співаночки, як у темнім розі⁷⁾. (Єзупіль).

Григорів: 1) Мамка. 3) Абис, донько. 5) Я. 7) Усі на дорозі. —
Нагуевичі: 1) Казала ми. 2) Моя мати, як я віддавала. 4) Співаночок.
5) Ой. 6) Вже мої. 7) В далекій дорозі. — Іванівці: 1) Мати. 4) Співа-
ночок. 6) А вже мої. 7) В далекій дорозі.

Пор. Кол. ст. 238, ч. 2279.

1570. б) Ой доки я в неньки була, гуляла, співала,
А як пішла від ненечки, все позабувала.
Ой як пішла до свекрухи, стала на порозі,
То забула співаночки усі на дорозі. (Видинів).

Пор. Врабель, ст. 232, ч. 684.

1571. в) Поки була в свої неньки, чобітками троп, троп,
А ек пішла я від неньки, застітками швор, швор.
Поки була я у неньки, сьпіванки складала,
А ек пішла від ненечки, всі позабувала.
А ек мині гаразд буде, я другі набуду,
А ек мині лихо буде, я й цисі забуду. (Підзахарич).

1572. Віддала сі дівчинонька аж до Подусова,
Тай забула „вотче наш“ до єдного слова.
Ой забула „вотче наш“, забула молитви,
А сьпіванок не забуде, поки буде жити. (Дусанів).

Пор. висше ч. 499.

1573. Мої любі сьпіваночки, ой вигаданочки,
Тож то я вас вигадала коло матіночки. (Кропив. Н.).

1574. а) Ой де ти се, дівчинонько, навчила сьпівати?
По під гору високою ходилам орати. (Бишки).

1575. б) Та де ти сї, моя донько¹⁾, сьпіванок набрала?
Я по під гай зелененький²⁾ на жито орала.
Ой де-ж ти сї, моя донько¹⁾, сьпіванок навчила?
Я по під гай зелененький²⁾ жито волочила. (М. Яцків).
Григорів: 1) Дівчинонько. 2) Там за гайом зелененьким. —
Нагуевичі: 2) Попід гору високою на жито-м.
Пор. Гол. IV, ст. 466, ч. 167. — Кол. ст. 60, ч. 365.
1576. в) Милий орав, милий орав, а я волочила,
Милий співав співаночки, а я сї навчила. (Волцнів).
Пор. Врабель, ст. 309, ч. 837.
1577. г) Ой де ти сї, моя мила, сьпівати навчила?
Як по під гай зелененький жито волочила.
Волочила, волочила, коньом вороненьким,
Навчив мене тих пісеньок хлопець молоденький. (Желдець).
1578. Ой що вівчар порабляє, як вижене вівці?
Викладає сьпіваночки удовиній дівці. (Нагуевичі).
1579. Співаночки мої любі складанї, складанї,
То ви мої співаночки від любка поданї. (Волосів).
Пор. Кол. ст. 161, ч. 1977.
1580. Нема Йвана, нема Йвана, нема Іваночка,
Лишила ся по Івані їдна сьпіваночка. (Кропив. Н.).
1581. а) Ой кувала зазулечка в вишневім садочку,
Дякую ти, парубочку, та за співаночку. (М. Яцків).
1582. б) Та зацвило фасулине по тім заріночку,
Декую ти, пане брате, за ту співаночку. (Кобаки).
Пор. Ж. Павлі, ст. 193.
1583. Ой Іване Подоляне, тай Подоляночку,
Доки буду, не забуду твою сьпіваночку. (Гвозд).
1584. Війди, Йванку, на стоянку тай на стояночку,
Ни можу си нагадати твою співаночку.
Та твою-м си нагадала, а свою забула,
Та ни кажи, Йванку, мамци, що я з тобов була. (Пасічна).
1585. Летів баран по під паркан білими ніжками,
Як милого спомянути, як не сьпіванками? (Кропив. Н.).

1586. а) Співала бим¹⁾ співаночки, коби їх удати²⁾,
 Бо ту чужа³⁾ сторононька, будут ся сьміяти.
 Бо ту чужа сторононька і люде чужії,
 Не пристанут до серденька, хоть і не лихії.
 Бо ту чужа сторононька, бо ту в чужім краю,
 А я в чужій сторононьці звичаю не маю.
 Бо ту чужа³⁾ сторононька, бо ту чужі⁴⁾ люде,
 Заспіваю, не вгадаю, то мені жаль⁵⁾ буде. (Желдець).

Біла (лиш 1 і 4-ий куплет): 1) Співалаб я. 2) Щоб то її вдати.
 3) Чужая. 4) Чужії. 5) Заспівавши, а не вдавши, сором мені. — Явче
 (1 і 4 к.): 2) Її вдати. 3) То на чужу сторононьку. 5) Ци велике, ци
 маленьке сьміяти ся.

Пор. Ж. Павлі, ст. 170. — Гол. II, ст. 344, ч. 527 і IV,
 ст. 474, ч. 223.

1587. б) Співав би я співаночки, коби міг удати¹⁾,
 Та бо²⁾ в чужій сторононьці будут ся сміяти.
 Та бо²⁾ в чужій сторононьці, та бо²⁾ в чужім краю,
 Та бо²⁾ чужим молодицям³⁾ звичаю не знаю. (Ходовичі).

Пісочна: 1) Її вдати. 2) А я. 3) В чужій сторононьці.

Пор. висше ч. 1500—2. — Пор. Гол. IV, ст. 466, ч. 166. —
 Кол. ст. 153, ч. 1911. — Купчанко, ст. 519, ч. 273.

1588. Чиї воли по дуброві, мої по калині,
 Вигадали хлопці пісню Мацьковій Марині.
 Вигадали, вигадали, та будут співати,
 Ой не було, Марисенько, в Жида почувати.
 А Жид її виганяв, Жидівка просила:
 Най си вона трохи спит, бо вона сі впила (Батятичі).

1589. Ой кувала зазулечка у саду, садочку,
 Засьпівали три ангелі з неба сьпіваночку.
 Ой они ї засьпівали, ой они ї вдали,
 Ми такої сьпіваночки суда не чували.
 Ісус Христос із Адамом у раю сьпівали,
 Ісус Христос на престолі, ангели краями:
 Не будете пробувати, грішні душі, з нами,
 Бо шо сьвета, шо ниділі пили та гуляли.

. . . . .

На що ви свої душі у гріхах топили?

Як будете умирати, будете видіти,
 А мут, каже, ваші душі, у гріхах кипіти.
 Закликав піп та на службу йти на набоженство :
 Ваші душі пропадають за непослушенство. (Криворівня).
 Ся пісня входить тут задля незвичайно інтересної інтродукції.

1590. Ой кувала зазулиця на паньскім городі:
 Заспіваймо, товаришко, бо вже на розході.
 Як би ми си з товаришков¹⁾ в оден голос дали²⁾,
 Ми би свої співаночки не переспівали³⁾ (Видинів).
 Хотінь (лиш 2-ий куплет): 1) Коби ми ся, пане брате. 2) Здали.
 3) В папір не списали.

1591. Ой могила тай могила з вітром говорила :
 Коби мене роз'орати, жито бим зродила.
 Коби мене роз'орати, тай заволочити...
 Ой треба би, пане брате, співанку скінчити. (М. Яцків).

1592. Ой кувала зазулечка, кувала тай вила¹⁾,
 Тай уже сі, пане брате²⁾, сьпіванка скінчила. (Жураки).
 Пасічна: 1) Дреньчила. 2) Парубочки.

1593. Співали ми з товаришим тай співати будим,
 Вжеж ми цисі співаночки по віки забудим.
 Та стали ми з товаришим гадочки гадати :
 Коби то мож цисі пісьні в книжочку списати.
 Та чікай жи, товаришу, будим прубувати,
 Напишимо ми до Львова, шо будут казати.
 Написав жи я до Львова, все таки думаю,
 Ці то буди, ці то буди, так як я гадаю.
 Написали вни зі Львова, шо то добри буди :
 Напиши ти цисі пісьні, будут знати люди.
 Тай литіла зазулиця, тай стала кувати,
 Зачили ми з товаришим сі пісьні писати.
 Написали з товаришим, стали ми гадати :
 Колиж би нам цисі пісьні до Львова подати ?
 Подали ми тай до Львова, шоби друкували,
 Шоби цисі співаночки всі люди співали. (Усте н. Ч.).
 Друкую сю пісню як дуже цікавий причинок до характеристики
 повстання пісень.

В. Голос.

1594. Ой як собі засьпіваю, голосом поведу,
 Так до мене дівки ідуть, як пчоли до меду. (Москалівка).

1595. Забренила пшениченька, на зерно ї колос,
Як учую, то ся страсу, свої Гандзі голос. (М. Яцків).
1596. Як ти будеш, дівчинонько, сиві воли гнати,
Пусти голос по діброві, щоб тебе пізнати.
Пусти голос по діброві, по жовтім пісочку,
Ані по чім не пізнати, як по голосочку. (Холоїв).
1597. Ой по під гай. та попід гай, ой попід гайочок,
Завів мене до дівчини тонкий голосочок. (Пасічна).
1598. Пане брате, пане брате, голосу не маю,
Та ходім же за волами по дзеленім гаю. (Посіч).
1599. Ой Василю, Василеньку, де-ж твій голос дів сі?
У Николи на подвіру з дівчинов лишив сі. (Іванівці).
1600. Ой не співай, єден дурню¹⁾, не маєш голосу,
Бо я видів твою²⁾ маму на порозі³⁾ босу. (Іванівка).
Вовків: 1) Ти такої не співай. 2) Гонив би ти дідько. 3) По
городі.
1601. Чи чули ви, люди добрі, як музика грає?
А хто такий голос має, най так заспіває.
Голос ми сі, мамко, змінив, голосу не маю,
Ай ходячи за товаром по дзеленім гаю.
Ой ходячи за товаром бере сі Содома,
Кобьсти ні оженили, я би сидів дома.
Кобисти ні оженили, то я би статкував,
По під чужі перелази нічки не ночував (Волосів).
1602. а) Ой я собі¹⁾ засьпіваю, голосом покочу,
Де милого голос зайде, там го²⁾ розохочу.
Та я собі засьпіваю, голосом постелю,
Де милого голос зайде, там го розвеселю. (М. Яцків).
Журавно: 1) Ой як я си. 2) Як мій любко засмучений, я го.
1603. б) А я собі засьпіваю, два голоси маю,
Оден пуцу по дубині, другий по Дунаю.
А я собі засьпіваю, голосом покочу,
Де милого город найду, там увесь зволочу.
А я собі засьпіваю, голосом постелю,
Де милого город найду, там увесь звеселю. (Посіч).

1604. в) А єк собі заспіваю, два голоси маю,
Один пустю по під колос, другий по Дунаю.
Я в Дунаю рибку знаю, рибку вода гонит,
Сидит мила за плечима, зо мнов не говорить.
Єк-же-ж она не говорить, та най-же вніміє,
А є в мене перша ліпша, говорити вміє. (Берегомет).
1605. г) Ой як я си засьпіваю, два голоси маю,
Оден піде по лісочку, другий по Дунаю.
Ой¹⁾ як я си заспіваю, трома²⁾ голосами,
Оден піде гором, гайом, а третій³⁾ лісами⁴⁾. (Желдець).
Пісочна: 1) А. 4) Піде голос попід колос, аж до мої мами. —
Батятичі: 2) Двома. 3) Один пущу в чисте поле, а другий.
Пор. Кол. ст. 53, ч. 99.
1606. д) Ой як я си засьпіваю трома голосами,
Ой як вчує мій миленький, вміє ся сльозами.
Як я собі засьпіваю, два голоси маю,
Єден пущу по дуброві, другий по Дунаю.
Єден голос по дуброві, то буде гукати,
Другий голос по Дунаю, то буде плакати. (Дусанів).
1607. е) В два голоси заспіваю¹⁾, два голоси маю,
Оден пущу по дуброві, другий по Дунаю.
Оден пущу²⁾ по дуброві дівчину шукати³⁾,
Другий пущу²⁾ по Дунаю долю ї глядати⁴⁾. (Усте н. Ч.).
Іванівці: 1) А я собі молоденька. 2) А той буде. 3) Співати
співати. 4) Плавати, плавати.
1608. ж) Ой як я си засьпіваю, два голоси маю,
Оден пущу по дуброві, другий по Дунаю.
Оден пущу по дуброві, щоб був голосенький,
Другий пущу по Дунаю, щоб учув миленький. (Бишки).
1609. з) Ой як я си¹⁾ заспіваю в широкій²⁾ долині,
Піде голос по під колос, аж до Коломиї. (Гніздичів).
Вовків: 1) Як я собі. 2) Зеленій.
1610. і) А я собі заспіваю на панцкій долині,
Пустю голос по під колос аж до Коломиї.
Пустю голос по під колос аж до Садигури,
Гой там наші легіники у некрутах були.
Уни були, уни були лишень до хожіня,
Та віплели три віночьки з усього зїля.
Ой уни та віплели тай помандрували,
І кобацким дівчєточкам їх подарували. (Кобаки).

1611. а) Засьпівайти, дівчитонька, а котрі-сти гідні,
Пусьтїт голос по під колос до самої Відні.
Ой надійшли жовняроньки я з тої зицирки,
Питайи сьи Питро Панька: А той голос відки?
Михайло сьи обзивайи: Я той голос знаю,
То пустили дівчитонька з журівського краю. (Жур).
1612. б) Ой сьпівайте, дівчаточка¹⁾, та котрі-сте гідні,
Пустїт голос по під колос, най іде до²⁾ Відні.
Ой там будут парубочки тай машерувати³⁾,
Котрий голос буде гіден, будут⁴⁾ пізнавати.
Оден скаже: Чий то голос? другий скаже: Знаю,
То сьпівает⁵⁾ паняночки із нашого⁶⁾ краю. (М. Яцків).
Тустань: 1) Співаночки. 2) До самої. 3) Там будут ся жовнярики
тай зицирувати. 4) Будут своїх паніночок голос. 5) То пустили.
6) Та з нашого.
1613. Як я собі заспіваю на золотім мостї,
Піде голос по під колос аж до їїмостї. (Вовків).
1614. Ой як я си заспіваю по врізьки, по врізьки¹⁾,
Піде голос по під колос аж на передмістьи. (Нагуєвичі).
1) По врізьки — на нуту з Урожа, села сусідного з Нагуєвичами.
1615. А як я си заспіваю, а як я си вівкну,
Піде голос по ліщині¹⁾ аж на Романівку²⁾. (Михайловичі).
Григорів: 1) Дуброві. 2) Комарівку.
1616. А як собі заспіваю, голос сї покотит,
Тай до тої стодолоньки, де любко молотит.
А як собі заспіваю, голоском постелю,
А де любка голос найде, там го розвеселю. (Грабовець).
1617. Ой як я си заспіваю, голосом заріжу:
Вставай, вставай, мій миленький, бо коники в збіжу.
Вставай, вставай, мій миленький, коники в ячмени,
Скажут люди, правда буде, що ходиш до мене. (Вовків).
1618. Ой шуміла дубрівочка від вітру буйного,
Ой ще буде раз шуміти від голосу мого. (Посіч, Хотїнь).
Пор. Кол. ст. 159, ч. 1945.
1619. Та мій любий голосочку, дзвениш по каміню,
Якіс дзвенїв цілий тиждень, дзвени-ж і в неділю! (Тухля).
1620. Голосочку мій тоненький, дзвени по каміню,
Аби вчуло солодетко стое на подвірю. (М. Яцків).

1621. Ой, голосе¹⁾ мій тоненький, далеко те чути,
Та на тоє подвіренько²⁾, де я маю бути.
Та на тоє подвіренько²⁾ і до тої хати,
Де я маю молоденька господарувати. (Постолівка).
Хотінь: 1) Голосочку. 2) На тоту стороньку.
1622. Як я собі заспіваю голосом тоненьким,
То на такий самий голос, як співав миленький. (Таурів).
1623. Ой як я си заспіваю йдучи по під поле,
Піде голос по нивоньці, де мій милий оре. (Григорів).
1624. Ой голосе мій тоненький, том ті потонила,
Ой любку мій солоденький, том ті полюбила.
Ой голосе мій тоненький, голосе, голосе,
Я ті пущу по Дунаю, як по плечех коси. (Гвозд).
Пор. Кол. ст. 106, ч. 1193.
1625. Коби ми ся, товаришко, на голос зложили,
Ми би свого миленького сьпіванками вкрили.
Ой укрили, кажеш, вкрили від ніг до голови,
Щоби місця не лишили, лишень чорні брови. (Хотінь).
1626. Голосочку мій тоненький, деж я ті поділа,
Чи не за тим одинаком, що я го любила. (М. Яцків).
1627. Голос ми сї, каже, змінив, голосу не маю,
А я стала тай думаю, що робити маю. (Жураки).
1628. Чому ми ся, мамцю моя, змінив голосочок?
Бачу тому, щом носила водицю в горбочок. (Дидьова).
1629. Як я була в свої мами, бренчив голос, бренчив,
Як єм пішла до свекрухи, зараз ми ся зменчив. (Григорів).
1630. Ой доки я в неньки була, цвила як калинка,
А як пішла від ненечки, усхла як билинка.
Ой доки я в неньки була, дзвенїв голос, дзвенїв,
А тепер я тай не знаю, де си голос подїв.
Голосочку мій тоненький, та деж ти ся подїв?
Та ти давно, голосочку, отек дзвінок дзвонїв.
Та ти давно, голосочку, отек дзвінок дзвонїв,
А тепер я тай не знаю, та де ти си подїв. (Видинів).
1631. Як я була при мамуни¹⁾, малам²⁾ голосочок,
Як єм пішла до чужої³⁾, пішов⁴⁾ у лісочок. (Іванівці).
Волцнів: 1) Матінці 2) Бренїв. 3) Від матінки. 4) То втік.
Пор. Кол. ст. 238, ч. 2283.

1632. Чому¹⁾ дружка не співає, голосу не має?
Наїла ся капустиці²⁾, ледве віддихає. (Пристань).
Охримівці: 1) Чого. 2) Бараболь.
1633. Чому дівки не съпівають, голосу не мають?
Наїли сьи мандибурки, ледви віддихають. (Жур).
1634. Аї кобих так голос мала, єк співати вмію,
Держьив бис ми, мій миленький, лишень про неділю.
Кобих літі не сачала, я зимі не прала,
Видів би ти, мій миленький, єк бих заспівала. (Берегомет).
1635. Ої заспівай, сивий пташку, заспівай¹⁾ сивенький,
Ої заспівай²⁾ на той голос, що співав миленький.
Ої заспівай, сивий пташку, тай ти лебедію,
Ої заспівай на той голос, що любко в неділю. (Перегінсько).
Іванівці (лиш 1-ий куплет): 1) Ої соколе, соколику, соколе.
2) Заспівай ми.
Пор. Кол. ст. 104, ч. 1115.

Г. Коломийки.

1636. Ої нема то, ої нема то, як руска країна,
Там співає коломийки кожда дитина. (О. Коцан).
1637. Руска наша коломийка, хоч она дрібонька,
Она мила, а все щира, мині солодонька.
Як я возьму коломийки співати, співати,
Затужиш ти і заплачеш тай станеш гадати. (Устен. Ч.. Боберка).
1638. Ої Божейку, татунейку, яка я грішниця,
Я співаю коломийки, а нині п'ятниця. (Пристань).
1639. Ої Божейку, татунейку, який з мене фіст, фіст,
Я співаю коломийки, а то нинька піст, піст. (Пристань).
1640. Коломийки заспівати, коломийки грати,
Алеж бо то¹⁾ коломийки добре²⁾ танцювати.
(Тумирь, Тустань, Старі Богородчани).
Кропивник Н.: 1) Ої то тої. 2) Легко. — Пісочна: 1) А як тої.
1641. Коломийка, коломийка, тай коломийочка,
Кости би ся розсипали, як би не сорочка. (Хотінь).
1642. Заграй же ми, музиченко, тої коломийки,
Та най я си погуляю з вечера до днинки.
(Гол. IV, ст. 453, ч. 76).
Пор. Мат. V. ст. 153, ч. 273.

1643. а) Ой легонька коломийка, легонька, легонька,
Та від тої коломийки болит головонька. (Тисьмен., Тухля).
Пор. Врabelь, ст. 295, ч. 814.
1644. б) Ой дрібойка коломийка, дрібойка, дрібойка,
За тов мене коломийков болит головоїка. (Волосянка).
Пор. Гол. IV, ст. 448, ч. 34.
1645. Ой дрібонька коломийка, дрібонька, дрібонька,
Єдна мила, друга люба, трета солодонька. (Волцнів).
1646. Ой дрібненька коломийка, дрібненька, дрібненька,
Ой то ми се сподобала дівчина біленька. (Львів).
1647. Ой дрібненька коломийка, дрібненька, дрібненька,
Казала ми приходити рибка солоденька. (Григорів).
1648. Ой дрібуча коломийка, дрібуча, дрібуча,
Ой то ми се подобала дівчина робуча. (Львів).
1649. Як зачую коломийку, як зачую банду,
То покину дівчинойку, жиби яку ладну. (Ожомля).
1650. Тай заграй ми коломийки, далівський курію,
Та най я си молоденька папйирки загрію. (Михайловичі).
1651. Як заграє коломийка, варта погуляти,
Чорнобриву дівчиноньку кругом обиртати. (Михайловичі).
1652. Коломийка непомийка, коломийка жарка,
Як си гопну, потанцюю, то не стане й чарка.
Коломийка ногодрийка, коломийка жарка,
Як си гопну, потанцюю, аж стрісе сі хмарка. (Делієва).
1653. Як я тоту¹⁾ коломийку²⁾, зачую, зачую³⁾,
Через⁴⁾ тоту коломийку²⁾ дома не ночую.
Та як би я, пане брате, все дома ночував,
Давно би я в Станіславі черевички взував. (Григорів, Грабов.).
Хотїнь: 2) Тотя коломийки. — Кульчиці: 1) Зачую. 4) Я проз. —
Львів: 2) Коломию. — Боберка: 3) Учую. У всіх місцевостях записано
тільки перший куплет.
Пор. Гол. IV, ст. 448, ч. 34 і ст. 472, ч. 207. — Мат. V,
ст. 134, ч. 148.

V.

НОША. СТРОЇ.

А. Строї загалом.

1654. Сумна моя ґардероба, сумна вона, знаю,
Бо я свої дівчиноньки рочок не видаю. (Шижківці).
1655. Ото¹⁾ ми сі сподобали на дівчині строї,
Коби живо²⁾ до осени, будут они мої. (Войнилів).
Вовків: 1) А то. 2) А щоби но. — Кропивник Н.: 1) Ой то
2) Борзо.
Пор. Кол. ст. 159, ч. 1937.
1656. А я терня порубаю, а прутьом городжу,
За то мене люблят хлопці, що си красно ходжу. (Буцнів).
1657. Ой поїхав мій миленький ді Львова, ді Львова,
Зачисав си ґунджиройка понад чорні брова.
Зачисав си ґунджиройка, ще й хороши вбрав ся,
Як же ми го не любити, колиж в мене вдав ся. (Камінка).
1658. Зроби мині, Федорику, на коновку денця,
Сшию я ти нове платє з мого полотенця.
(Гол. II, ст. 426, ч. 554).

Б. Сорочки.

1659. Ой дощ іде, роса паде на білу березу,
А я свому миленькому сорочку мережу.
Ой мережу тай мережу, файно вишиваю,
А я свому миленькому до шлюбу сховаю. (Григорів).

1660. Вишиваю сорочечку, долинов подолок,
Ой приїде мій миленький зі Львова в вівторок.
Ой приїде мій миленький, коби я го вздріла,
Я слабої головоньки, кобим хоть не вміла. (Григорів).
1661. Вішивана сорочечка, вішивані дуди,
Ой хто буде вішивати, як мене не буде? (Жураки).
1662. Ой у шого миленького сорочка в три поли,
Буде добре ґаздувати, бо не пе ніколи. (Пасічна).
1663. Ой кукала зазулейка та на тенетові,
Яка біла сорочечка та на керейтові.
(Гол. IV, ст. 497, ч. 50).
1664. Іде туча із Залуча, чорненькая хмара,
Щоби тобі, Марієчко, із Іванком пара.
Ой хоть пара, хоть не пара, мусит бути пара,
Бо вна єму у сорочки поли циркувала.
Циркувала, циркувала всякими квітками,
Щоби єго спізнавала межи парубками,
(Гол. II, ст. 361, ч. 615).
1665. А вже ми сі сорочина тота попорола,
Що ми мила вишивала коло оборога.
Єдна дала ниточок, друга полотеньця,
А трета ми вишивала із щирого серця. (Іванівці).
1666. Ой згоріла стирта сіна на білім пісочку,
А хтож тому козакови вишивав сорочку?
Єдна дала ниточок, друга полотенця,
А третая вишивала зі щирого серця.
А четверта вишивала синити нитками,
Щоби єго пізнавала меже козаками. (Біла).

В. Штани. Спідниці. Запаски.

1667. Ви, дівчата, молодиці, скиньте ся по грошу.
Купіт мені шаравари, най дрантя не ношу. (Вовків).
1668. Ти Марисю прибири сі, я до тебе прийду,
Продам старі колошні, тай купю ти бинду. (Іванівці).
1669. Ой минуло три ниділі тамтої петниці,
Як ходили попід вікна биті нагавиці (Іванівці).

1670. Скакав баран через паркан, через парканицю,
Казав Іван, що ми купит червону спідницю. (Гвозд).
1671. Ой де тота сина димка, що набрала мати?
Пішла тота сина димка до коршми гуляти. (Хотінь).
1672. Ой вже я си не лїнива, буду панувати,
Пішла панї до димкара димку малювати.
Пішла панї до димкара, димку загубила,
А я зросла, замуж пішла, в димці не ходила. (Івачів).
1673. Ой ти Жиде задуняйку, ой ти Жиде Гершку,
Вималюй ми мальованку ходити по вершку. (Мшанець).
1674. Ой кувала зазулейка, сіла си на сани,
Ходи, Марись, танцювати в новій галузани¹⁾.
Ой не піду в галузани¹⁾, бом дома лишила,
Я си піду в барвінкани, бом файно ушила. (Мшанець).
- 1) Назви мальованок, димок.
1675. Я пожену товар пасти на ту бобовянку,
Минї мама замалює сину мальованку.
Минї мама замалює, я си сама вшию,
Ни бири мї, дурню, в танец, бо си повалью. (Михайловичі).
1676. а) Ой чи ти, чи не ти, по воду ходила,
Ой чи ти, чи не ти, фартушок згубила?
А я йшов, тай знайшов, мене мати била:
Віддай, сину, фартушину, буду тї женила. (Вовків).
1677. б) Ой чи ти, чи не ти, по саду ходила?
Ой чи ти, чи не ти, фартух загубила?
Ой не питаї, чи то я по саду ходила,
Віддай менї запащину, буду тя любила. (Біла).
1678. в) Ой чи ти, чи не ти, фартушок згубила?
А я йшов, тай найшов, мене мамка била.
Не бий мене, моя мамко, я тому не винен,
А я йшов, тай найшов, віддати повинен. (Тисьменич).

Г. Пояси.

1679. Ой ти не мій, мій миленький, ти не мій, ти не мій,
Бо мені се ни сподобав твій широкий ремінь. (Підмиж).
1680. Ой той мені сподобав сі в широкім ремени,
Він приїде штирма кіньми на весну по мене. (Желдець).

1681. Ой кувала зазулейка в лісі на кримени,
Я такого хлопці люблю в чирвонім римени. (Ожомля).
1682. Ой іде мій милований там долі млачками,
Зашпінкує ременятко жовтими пряжками.
(Гол. II, ст. 411, ч. 481).
1683. А який я файний хлопец, ти файна дівчина,
На мні файний ремінь, ремінь, на тобі крайчина. (Ходовичі).
1684. А то я ся запережу житним перевеслом,
Щоби мене до милої вітром перенесло. (Біла).
1685. А чия то дівчиночка в тім чирвонім пасі?
Як я її поцюлюю, то кожному засі. (Ожомля).
1686. Ой Іванку добрий, добрий, купи пояс довгий,
Ой Іваночку солодкий, коби ни короткий. (Чорні Ослави).
1687. Шуру, шуру по під гору¹⁾, пощибав си²⁾ пальці,
То³⁾ до тої дівчиноньки, що в чирвоні крайці. (Жур).
Пасічна: 1) Ой ішов я горі селом. 2) Іцибаючи. 3) Та. —
Іванівці: 1) Руру. 2) Общибав си. 3) Та.
1688. Ой чи ти, чи не ти, крайку загубила?
А я йшов, тай знайшов, мене мати била. (Біла).

Д. Обувля.

1689. Піют кури, піют кури, піют когутята,
Підут тато на Майдан, куплят чоботята. (Кропив. Н.).
1690. Тепер я си погуляю тай поохотую,
Чоботи мє не коштуют, бо їх не купую. (О. Коцан).
1691. Обцесові чоботенька, треба коваленька,
Щоби мої чоботенька пізнала миленька. (О. Коцан).
1692. Чобітки-ж ви обцасові, підківки цинові,
Тоже-смо сє находили до дівки єдної. (Григорів).
1693. Гиркі були вечерниці, солодкі зальоти,
Видоптав ем до дівчини червоні чоботи. (Ж. Павлі, ст. 190).
Пор. Кол. ст. 144. ч. 1711.
1694. А вже три дни, три неділі, чотири суботи,
Як ходили коло воріт насові чоботи.
(Гол. IV, ст. 451, ч. 61).

1695. Ой¹⁾ минуло дві²⁾ неділі²⁾ тамтої суботи,
Як ходили попід вікна⁴⁾ пасові⁵⁾ чоботи.
Ой пасові чоботьита, підківки цїнові,
Отости сьи находили до дівки їдної. (Жур).

Желдець: 1) Вже. 2) Три. 3) Неділи. — Хотінь: 2) Три. 4) По
подвірю. — Іванівці: 2) Три. 5) Фасові.

1696. Ходит мила попри річку, а я поза річку,
Ни по чому не спізнаю, лем по вбуванічку.
(Гол. IV, ст. 503, ч. 78).

1697. Ой Марійко, біла дівко, чекай до суботи,
Куплю я ти рашівочку, червені чоботи.
У п'ятницю я їх куплю, в суботу підкую,
А в неділю та раненько тобі подарую.
(Гол. II, ст. 435—6, ч. 599 і 600).

1698. Ой за ймін'ом, білявино, за ймін'ом, за ймін'ом,
Я ти купю чоботята, та ходи камін'ом. (Кропив. Н.).

1699. Ой я пас баранці, а дівчина бички,
Почикай, не втікай, купю черевички. (Кропив. Н.).

1700. Ой пішов бим до милої, та чобіт не маю,
Коби пришви та холяви, підшити гадаю.
(Гол. II, ст. 371, ч. 658).

1701. а) Ой не бути у дівчини, не бути, не бути,
Чоботи сї попороти, нема сї в що вбути.
Чоботи сї попороти, онучі піпріли,
А на миши шельга зайшла тай волоки зїди. (Нагуєвичі).

1702. б) Ей за гуті, чорні хмари, за гуті, за гуті,
Пішов би я до дівчини, нема ся в що взути.
Чоботи ся попороти, а віхті попріли,
А миши ся показали, вонучі поїли. (Буцнів).

1703. в) У сусіди висіле, на нїм мушу бути,
Чоботи сї попороти, нима сї в що взути.
Чоботи сї попороти, вонучі попріли,
А миши подуріли, обцаси поїли. (Іванівці).

1704. Ой горівки я не хочу, нї жадного трунку,
Чобіт ми ся розпоров, нема му ратунку. (Тустань).

1705. Чобіт ми сі розпоров та на правій нозі,
Хлопец ми сі сподобав на гладкій дорозі.
Чобіт ми сі розпоров на мізильнім пальці,
Хлопец ми сі я сподобав на весілю в танці. (Пасічна).
1706. Ой кувала зазуленька в Стрию¹⁾ на воротях:
Прийди, прийди, мій миленький, в червоних чоботях.
Ой не прийду, моя мила²⁾, бо си повальню!
Прийди, прийди, мій миленький, я ти ще³⁾ обмию. (Волцнів).
Іванівці: 1) В дворі. 2) Дівчинонько. 3) То я ти.
1707. Та йшло моє коханенко, добре знаю відки,
Та скакало через потік, змочило чобітки. (Кропив. Н.).
1708. Ой надув сі парубочок, надув сі, надув сі,
Що у польські чоботета узув сі, узув сі. (Волцнів).
1709. А Господи милостивий, а то маю чопці,
Бим я боса не ходила, купили ми хлопці. (Мшанець).
1710. Купи мені, мій миленький, чоботи жовтенькі,
Щоби мене не кололо в ноженки біленькі. (Пасічна).
1711. А у гору та не можу, у долину рушу,
За челлені чоботята любити я мушу.
За челлені чоботята буде милованя,
А за чорні чоботята буде ти лаяня.
(Гол. IV, ст. 513, ч. 117).
1712. А чоботи до роботи, ходаки до танцю,
До капусти солонини, а до каші смальцю. (Волцнів).
1713. Ой сховає я сім пар чобіт, тай панчошки білі,
Та до тебе, дівчинонько, кожної ниділі.
Ой сховає я сім пар чобіт тай чиривиченьки,
Та до тебе, дівчинонько, кожної ноченьки. (Іванівці).
1714. Ой ужеж ми надоїли чоботи пасові,
Дадут міні не задовго черевички нові. (Нагуєвичі).
1715. Ой Анице білолице, чикай до суботи,
А я купю черевички тай жовті чоботи.
Черевички меш носити, чоботи держети,
Шобе-с мала межи люде у неділю взети. (Підзахарич).

1716. Ой покотив ся¹⁾ горошок по попові²⁾ ниві³⁾,
А я куплю⁴⁾ черевички свої чорнобриві⁵⁾.
Горошок ся не вродив⁶⁾, тільки⁷⁾ лопаточки,
Виходила⁸⁾ черевички, тільки⁷⁾ запіточки. (О. Коцан).

Жураки: 1) Ой посіяв я. 2) На дякові. 3) Нивці. 4) Ой купю я.
5) Чорнобривці. 6) Ой ни вродив се горошок. 7) Лише. — Вовків:
1) Ой посію я. 2) На широкі. 3) Нивці. 4) Ой куплю я. 5) Чорнобривці.
6) А горох сі не вродив. 7) Іно. 8) Вигуляла. — Мшанець (лиш 2-ий
куплет): 6) Горошок ми ся не вродив. 7) Хиба. 8) Чоботята виходила.

Пор. Кол. ст. 10^с, ч. 1181.

1717. Посію я діжку гречки, а дві жмені проса,
Ходила я в черевиках, тепер ходжу боса.
Ходила я в черевиках з жовтими прѣжками,
Тепер ходжу по морозі білими нїжками. (Зал. ст. 182).

Пор. Гол. II, ст. 323, ч. 424.

1718. Ой їхала цісарева на сивій кобилі,
Загубила черевики в зеленій дубині. (Л. Ткачук).

1719. А ви мої підковоньки з тоненької шини,
Ой чому ви не кресали в вечер до дівчини? (Волцнів).

1720. А походив, поблудив коло мої кучі,
А в чирвоних ходаках, погубив вонучі. (Ожомля).

1721. Розгубив я постолета, розгубив я внучі,
Ой нислави я набрав си, тай від любки йдучі. (Підзахарич).

1722. По під тоті сині гори ладно люде ходят,
Чорненькими волічками ноженьки обводят.

(Гол. IV, ст. 452, ч. 64).

Е. Коралі. Стяжки.

1723. Богацькая дівчинонька не хтіла робити,
Навішьяла кораликів, щоби ї любити.
А щоби то коралики, а то сама глина,
Вона хтіла задурити вдовиного сина. (Нагуєвичі).

Пор. висше ч. 990. — Пор. Кол. ст. 60, ч. 377.

1724. Ой вийду я за ворота тай ще троха далі,
Питає сі богацький сін, ци маю коралі?
Я сі тебе не питаю, ци маєш ти поле,
Бо як я ти дам коралі, то ті колька вколе. (Нагуєвичі).

1725. Мало, любко, кораль маєш, тай мало, тай мало,
Коротеньку шию маєш, тай ти сі удало. (Жураки).

1726. Мало, мало кораликів, мало, мало, мало,
Маю шию коротойку, то ми дуже здало.
Ой навішав кораликів на білейку шию,
Й або люби мене, Грицю, й або ти, Василю. (Мшанець).
1727. Ой поїде мій миленький до Турки, до Турки,
Купит мені коралики дваїцять штири шнурки. (Охрим.).
Пор. висше ч. 222—3 і 528. — Пор. Кол. ст. 152, ч. 1883.
1728. Бодай-іс сі, моя мила, розпукла від кольки,
Щос сі другі похвалила, щом ти купив ковтки.
Було ти сі, ніхтолице, другі не хвалити,
Гадав їм ти на Рахмана коралі купити. (Волосів).
1729. Мовила ми моя мати, що купит коралі,
А коралі у містечку, а піньондзе далі. (Мшанець).
1730. Ой хвалит си богацкий син, що буде ходити;
Не маю я білих грошей на шиї носити.
Не маю я білих грошей, а баньки не ходє,
Теперішні парубочки із розуму зводє. (Стецева).
1731. Єдна шила на подвіру, друга на містечку,
Єдній купю вобарінок, а другій станджечку.
Не такую червоненьку, що в косу вплітати,
Но такую біленькую, до шлюбу ставати. (Дусанів).
1732. Ой маю я сину бинду, під шийов китайку,
Такого я хлопце люблю, файного як ляльку. (Григорів).
1733. а) Ой по росі, сивий коню, по росі, по росі,
Від милого даруночок, застыжечка в косі.
А у косі застыжечка, а під шийов бинда,
Ой як бо я приберу се, то всім дівкам кривда. (Григорів).
1734. б) Ой у косі застежина, а під косов бинда,
Такий мене хлопец любить, що всім дівкам кривда. (Шишківці).
1735. в) Понад брови¹⁾ гарасівка, понад вочи²⁾ бинда,
Такого я хлопце³⁾ маю, всім дівчатам⁴⁾ кривда. (Котузів).
Хотїнь: 1) На переді. 2) А на заді. 3) Ой такого любка. 4) Що
всім дівкам.
1736. Ой Іване, Іваночку, а я твоя душка,
Червона гарасівка коло капелюшка. (Хотїнь).

1737. Ой того я хлонця люблю, ой то моя душка,
Що чирвона китайочка коло капілюшка. (Іванівці).

1738. Усьо поле віоране, а на моім тичка,
Мого любка прикрасила нова політичка. (Хотінь).

Ж. Дзьобеньки. Спінки. Квітки.

1739. Ой Василю, іранатирю, жовте ти волосі,
Не йди в село без дзьобенки, бо ти не яло сі. (Волосів).

1740. Ото¹⁾ ми сьи сподобала на дівчині шпінка²⁾,
Коби живо³⁾ до осини, буде моя жінка⁴⁾. (Жур).

Вовків: 1) Ой то. 2) Спінка. 3) Ой щоби но. — Кривиник Н.:

1) Ой то. 2) Сьпінка. 3) Коби борзо. 4) Зінка.

Пор. Кол. ст. 189, ч. 1937.

1741. Ой гаю мій зелененький, що робити маю?
А я собі на неділю квіточку тримаю. (Гвозд).

1742. Ой ще було подобочка дівчинов ходити,
Та за своєв головоньков косичку носити. (Ж. Павлі, ст. 190).

З. Загортки. Сурдути. Камізельки.

1743. Ой прупрунда, товаришу, прупрунда, прупрунда,
Ой на моім солодетку вішивана бунда. (Старі Богородчани).

1744. Чим же ти ся гоноруєш, чим ся величаєш,
Та чи не тов сурдутинов, що на вексель маєш? (Шижківці).

1745. А мій любко до кучерів білий шпенцер має,
А він мене рочок любить, а ніхто не знає. (Хотінь).

1746. Ой з гори ся захмарило, коби не слотило,
Коби моє солодетко спенцер не змочило. (Хотінь).

1747. Ой стоїт пень, як білий день, на личко не може,
Чорнявому, плюгавому жупан не поможе.
А мій милий чорнобривий стоїт без жупана,
Його личко як яблочко, а станок як в пана. (Вовків).

1748. Нікому сі не дивую, но моїй матінци,
Що вона мі віддає в одній полотінци. (Вовків).

1749. Ой того я любка¹⁾ люблю, ой того, ой того,
Що му сина камізелька²⁾ тей³⁾ гудзиків много. (Сгр.).
Волцнів: 1) Хлопця. 2) Камізелька з рукавами. 3) Тай. — Іва-
нівці: 1) Хлопця. 2) Що у чорній камізельці. 3) А.
Пор. Кол. ст. 102, ч. 1027.
1750. Ой того я хлопця люблю в синій камізельці,
Він чорненький, я біленька, пристану до серці. (Волцнів).

I. Капелюхи. Хустки.

1751. А на дворі лютий мороз, а я в капелюсі,
Та я ліпший гонір маю, ніж той у кожусі. (Кропив. Н.).
1752. Тото моє закоханє, тото моя слава:
За сивеньким капелюхом зелененька пава. (Григорів).
1753. По під грушку, по під грушку сїяла петрушку,
А я того хлопця люблю в сивім капелюшку. (Вовків).
1754. Ой кувала зазулейка тай на бобовянці,
Як ся пану сендзю яло в новій солом'янці. (Коростів).
1755. Ото мій везе гній, ото моя душка,
Червона му політичка навкруг капелюшка.
Червона му політичка тай високі пави,
Тож мої сі чорні очі на него упали. (Печеніжин).
1756. А чия то дівчиночка в ті чирвоні хустці?
Наставила вочинєта, як жеба в капусї. (Ожомля).
1757. а) Ой піду я на роботу тай заробю шустку,
Тай си купю на голову шалїнову хустку. (Шибалин).
1758. б) Пішла дівка на заробок, заробила шустку,
Купила си безголове — шалїнову фустку. (Гвозд).
1759. Я скрипочка грала, грала, я бас ни басує:
Скидай, дівко, шалинівку, бо ти ни пасує. (Невід.).
1760. Продай, мати, сірі воли, тай сіру корову,
Купи мені, моя мати, хустку тибетову.
Купи мені, моя мати, тибити, тибити,
Будуг мене молоденьку хлопчики любити. (Невід.).
1761. Ой поїхав мій миленький на сивім конику,
Купит мені хустку броцку і булку велику. (Дусанів).

1762. Пішло моє соколятко до сьвіта, до сьвіта,
Винесе ми ширіночку усякого цьвіта.
(Гол. IV, ст. 488, ч. 14).
1763. Та купи ми, мій миленький, хусточку до строю,
Та як хочеш, щобим стала до сльобу з тобою. (Гвозд).
1764. Ой маю я єдну хустку, та ї нема року,
Ой то буди миленькому на восінь до боку. (Ясенів Гор.).

К. Ріжні строї в суміш.

1765. Ой шипка ми мармазинка, ой чорна ми гунє,
Ой чобіт мій залунчистий і жінка Марунє. (Зал. ст. 188).
Пор. Гол. II, ст. 289, ч. 240.
1766. Убрав Василь чорний сїрак, чорні рукавиці,
Тай пішов сї вишкірети межи молодиці. (Старі Богородчани).
1767. Ой чук, баранчук, шипка на кілочку,
Продав Чабан ногавиці, Романків сорочку. (Бабусів).
1768. Кувала ми зазулиця в поли на тополи,
Ой та бідка кураж дає, шо біленькі поли.
Але поли цирковані, крашені унучі,
Отта бідка кураж дає дорогов ідучі.
Попід тоти Мараничі, попід тоти плаї,
Ніжки ми си притоптали ходєчі до неї. (Підзахарич).
1769. Ой кувала зазуличка, кувала, завила,
А на мої бідашечці сирмова дзоблина.
А сирмова та дзоблина, чорневі волокни,
Нима-ж мині над бідашку на цілі Розтоки.
А в бідашки чорні пташки, а золоті крилця,
Пішов її та миленький по дубові дривця.
А сокирку остру має, ручок си ни збавит,
А коника чирвоного, він си ни забавит. (Розтоки).
1770. Ой попід гай дзелененький дївчи походило,
Сумне дївчи, невеселе, коралі згубило.
Коралики утонули, а хусточка плавле,
Ходит дївчи, як Вірмінчи, білі ручки ламле. (Посіч).
1771. Ой пізнати, пане брати, котра робітненька,
На личеньку примарніла, на стані тоненька.
Ой пізнати, пане брати, котра відданице,
На ній хустка шалїнова, червона спіднице. (Дусанів).

1772. Ой то ми ся сподобали на дівчині шати,
Ой щоби йно до восени, мушу я ї взяти.
Ой то ми ся сподобали на дівчині строї,
Ой щоби йно до восени, будуть вони мої. (Дусанів).
Пор. висше ч. 1655.
1773. Надлетіли воробці, надлетіли птахи,
Кацабайка по коліна, чоботи по пахи. (Бишки).
1774. Та ти продай корец жита, а я корец проса,
Купім любці чоботета, най ни ходит боса.
Ой купив я чоботета, а вна розносила,
А купив я рантушину, вна заголосила. (Кобаки).
1775. Ой Анице біло-лица, чикай до суботи,
Я купю ти коралета тай жовті чоботи.
Я купю ти коралета за лева, за лева,
Шоби люди пізнавали, шо ти Василева. (Підзахарич).
1776. А не цвити, руже, дуже, зелена ялице,
А як би ти присьпівати, файна молодице?
Ой Анице, біле лице, зажди до суботи,
Купю рантух кучеристий тай жовті чоботи.
Чоботетка оковані, рантух кучеристий,
Сорочечка вішивана, вінчик позлотистий. (Криворівня).
1777. Пасу вівці по дібрівці, вівці мої, вівці,
Рампасові чоботета на вітовій дівці.
Рампасові чоботета, сорочка тоненька,
Стережіт сі, парубочки, бо вна молоденька. (Манява).
1778. Ой попід гай дзелененький ходит мій миленький,
Чоботета му пасові, кожух коротенький.
Чоботета му пасові, за петочку двої,
Ставай, ставай, дівчиночко, а в слідочка мої. (Волосів).
1779. Ой вийду я за ворота тай ногою тупну,
Пиляє се богацький син, чи маю я сукню?
Ой маю я сину сукню, ще й рябу запаску,
Не стояла і не буду богачу о ласку. (Григорів).
1780. Ой поїхав мій миленький та за Калуш далі,
Купив мені сину бинду, червоні коралі.
Сину бинду на голову, коралі на шию,
А я своєму миленькому сорочку ушню. (Хотінь).

1781. Ой кувала зазуленька до гаю очима,
Від любочка памяточка — стонґа за плечима.
Ой кувала зазуленька на рові, на рові,
Від милого памяточка — цвѣти на голові.
Ой кувала зазуленька на буці, на буці,
Від милого памяточка — перстїнец на руці. (Невід.).
1782. На зеленім заріночку пасе милий коні,
Я бим єго не спізнала, но він у гальоні.
Злотий гальон коломийський, капелюх загірський,
А мій милий чорнобривий, як пан переївський.
(Гол. II, ст. 320, ч. 410).
1783. А я того хлопці люблю в чорній камізельці,
Він чорнявий, я білява, пристав ми до серці.
А я того хлопці люблю в чорній капотині,
Як мі вчора поцюлював, то чую до нині. (Кульчиці).
Пор. вище ч. 1750.
1784. а) А в Самборі на ратуши, у Львові на ґанку
Сина шапка, білий кабат на моїм коханку.
Сина шапка, білий кабат, а ремінь турецький,
А підкови сигнатові, чоботи німецькі. (М. Яцків).
1785. б) Ой кувала зазуленька ві Львові на ґанку,
Сива шипка, білий кожух, на моїм коханку.
Сива шипка, білий кожух, а ремінь турецький,
А підківки мосьондзові, чобітки німецькі. (Вовків).
1786. в) А ві Львові, славнім місті, на Високім Замку,
Чирвонії чоботєта на моїм коханку.
Чирвонії чоботєта, а пояс турецький,
А підківки мусюндзові, а сліди німецькі. (Ожомля).
1787. г) Ой кувала зазуленька на поповім ґанку,
Кожух білий, шапка дрібна на моїм коханку.
Кожух білий, кожух білий, а ремінь турецький,
Чоботєта рампасові, підківки німецькі. (Посіч).
1788. Ой у моїм городечку є кудревий мачок,
Убрав любчик нагавиці, крашений сардачок.
Крашенєчок був сардачок, шо лиш би го мати,
Жовта вовна в дармовису, шоби пізнавати.
Жовта вовна в дармовису, волічки русєві,
Сорочічка вишивана, очки чорнобриві. (Підзахарич).

1789. Я такого хлопці люблю: чоботи німецькі,
Плащ синенький, портки білі, а живіт як нецки. (Пісочна).
1790. Ой сночі в опівночі нислава си стала,
Привезала Настасія до пня Маковія.
Та ек его привезала у дванаціт гудзів,
А він її тай помінив корец кукурудзів.
А яж тоти кукурудзки тай пересушила,
Опинками, запасками у місто носила.
А ек тоти кукурудзки у місто носила,
Та на славу, та на гонор чоботи купила. (Підзахарич).
1791. Ти Михайло помруґайло, я до тебе прийду,
Продаш старі холошницї, купиш ми припинду. (Михайловичі).
1792. Ой ти файний парубочок, я файна дівчина,
Ой на тобі файна гунька, на мні спідничина. (Нагуевичі).
1793. Ой у гаю ни рубаю зелену ліщину,
Та з тебе взели крисаню, з мене запащину. (Криворівня).
1794. Ой чи ти, чи ни ти, що тобі до того?
Пильнуй своїх калїсонів, ни фартуха мого (Жур).
1795. А під шию коралики, а у косу бинду,
Щобим файно виглядала, як при ньому сьиду.
А у косу бинду, бинду, перстїнец на палец,
Щобим уже не ходила з ніким більше в танец. (Шишківці).
1796. Тре перстенї покидати, а танці забути,
Треба менї молоденькій господинев бути.
Тре перстенї покидати, тре косоньку втєти,
Треба менї молоденькій кибавку носити. (Голґочі).
1797. Ой забрала бистра річка дзелені зарінки,
Йа обручка мальована, на кониках дзвінки. (Мшанець).
-

VI.
В І И С Ь К О.

1. Перед бранкою.

1798. а) Як зачую коломийку, зачую, зачую,
Через тоту коломийку дома не ночую.
Та як би я, пане брате, тай дома ночував,
Давно би я в Станіславі черевички взував.
Черевички взував, взував, в нову дранку вбрав ся,
А в неділю до полудня вимаширував ся. (Делієва).
Пор. висше ч. 1653.
1799. б) Чому коню воду не п'єш, чо на воду д'єш?
Чому, сину Василю, дома не ночуєш?
Ой як би я, моя мамко, я в дома ночував
Давно би я в Станіславі черевички взував.
Черевички невеличкі, чоботетка з козла,
Ступай, ступай, файна любко, щоби сї не сховзла. (М. Яцків).
1800. в) Ой легонька Коломийка в гору сї бичує,
Чому гільтай молоденький дома не ночує?
Ой як би я, моя мамко, тай дома ночував,
Давно би я в Станіславі черевички взував.
Черевички невеличкі, тай підківка мала,
Бодай тоті черевички біда зазнавала. (Жураки).
Пор. Мат. V, ст. 134, ч. 148.

1801. г) Ой гуцульмо, пане брате, гуцульмо, гуцульмо,
Та як прийде темна нічка, дома не ночуймо.
Ой як би я, пане брате, все дома ночував,
Давно би я в Станіславі черевички взував.
На риночку стояв, стояв, черевички ззував,
Нещісливе тото дівче, що я в него бував. (Волосів).
1802. Ой сьпівайте парубочки та сьпівайте хлопці,
Та щоби не ходили в цісарській сорочці! (Лукавиця Н.).
1803. а) Ой ви дівки, просіт Бога¹⁾, тай я буду просив,
Ой щоби я молоденький карабін²⁾ не носив. (Голгочі).
Лукавиця Нижна: 1) Проси Бога, дівчинонько. 2) Та щоби я
коло боку шабельки.
1804. б) Проси, любко¹⁾, Пана Бога²⁾, щоб ме не віддали,
Щоби наші білі руки³⁾ до купи звезали.
Проси, любко, Пана Бога, і я буду просив,
Ой щоби я цісарского мундура не носив. (Григорів).
Батятичі (1-ий куп.): 1) Бога. 2) Дівчинонько. 3) Ручки.
1805. в) Проси, прось, дівчи, Бога, тай я буду просив,
Та щоби я цісарского мундура ни носив.
Ой просила, ой просила, ни допросила сі,
Обголили кучирики, я й подивила сі. (Іванівці, Біла).
1806. г) Проси Бога, дівчинонько, і я буду просив,
Панам очи най загладит, як стану до льосів.
Проси Бога, дівчинонько, сьветої Варвари,
Панам очи най загладит, як стану до м'яри. (Котузів).
1807. д) Проси Бога, дівчинонько, тай¹⁾ я буду просив,
Ой щоби я цісарского мундуру²⁾ не носив.
Проси Бога, дівчинонько, падай³⁾ на коліна,
Як сі верну⁴⁾ з реґементу⁵⁾, возьму ті біз віна. (Дусанів).
Григорів: 1) І. 2) Мундура. 3) Впадай. 4) А я прийду. 5) В осени.
1808. е) Горівочко й оковито, то на тобі шум став,
Проси щире Бога, дівче, абим ти сі дістав.
Проси Бога щире, дівче, впадай на коліна,
Як сі верну з Станіслава, озьму ті без віна.
Проси Бога, дівчинонько, ой я буду просив,
Та щоби я коло боку шабельку не носив. (Волосів).

1809. ж) Проси Бога, дівчинонько, тай вставай раненько,
Шоби з мени молодого ни був жовняренько.
Проси Бога, дівчинонько, вкльикай на колїна,
Як сьи верну з Станїслава, возьму тьи без віна.
Проси Бога дівчинонько й я буду просити,
Як сьи верну від цїсара, ни буду тьи бити. (Жур).
1810. з) Проси Бога, дівчинонько, клєкни¹⁾ на колїна,
Щоби мене повернули²⁾, возьму тї без віна. (Батятичі).
Бишки: 1) Падай. 2) Як вислужу у цїсаря.
1811. Горівочко й оковито, який на тї шум став,
Проси Бога, дівчиночко, абим ти сї дістав.
Проси Бога, дівчиночко, аби мнї не взєли,
Аби твою головочку в рантух не завили. (М. Яцків).
1812. Ей служив я в мого пана тай буду служити,
Ни дай жи мї, мій паненьку, за жовняра взьити. (Кнг.).
1813. Ой коби нас, файні хлопці, до войска не брали,
Ми би собі молоденькі такої погуляли. (Михайловичі).
1814. Ой їдику, соколику, шо будеш робити,
Єк мї возмут на жовніра царєви служити?
Ой їдику, соколику, гадаш, шо мнє си збудеш,
Така прийде неїленька, шо плакати будеш.
Така прийде неїленька, така прийде днинка:
Головочко моя бідна, деж моя дитинка?
Така прийде неїленька, така прийде друга:
Головочко нешаслива, де моя послуга? (Ясенів Гор.).
1815. Ти гадала, стара мати, що сї мя не збудеш,
Прийде така годинонька, шо плакати будеш.
Прийде така годинонька, прийде така днина,
Будеш, мати, візирати де твоя дитина? (Лукавиця Н.).
1816. Ой думієш, моя мамко, думієш, думієш,
Та де мене молодого на зиму подїєш?
Ой перестань, моя мамко, та думку думати,
А я піду до цїсаря зимку зимувати. (Волосів).
1817. Ой дубе мій зелененький, ой дубе, мій дубе,
А я хлопец молоденький, з мене жовнір буде.
(Григорів, Жураки, Біла, Камінка Стр.).
Пор. Саламон, ст. 64, ч. 2.

1818. Або буду воли¹⁾ пасти, або буду вівці,
Або буду пуцувати цісарські реміньці. (Тустань).

Вільки Маз. 1) Коні.

1819. Або буду в¹⁾ опанчи²⁾, або буду в бунді,
Або буду в Перемишли³⁾ їхав на⁴⁾ римунді⁵⁾. (Войнилів).

Тустань: 1) У. 3) Висвистував. 4) На сиві. — Кнігиничі: 2) Альбо буду ходив в паньчі. 3) Станіславі. — О. Коцан: 2) В опанчині. 3) У цісаря. 4) Їздив на. 5) Риштунді.

1820. Ой як мене не віддадут, то я сам пристаю,
Таки я си у цісара дівчини дістану. (Батятічі).

1821. Ушій мепі, моя мамко, сорочку з ковняром,
Будеш мене пізнавати, як буду жовняром. (Грабовець).

1822. Не буду ся женитойки, не буду, не буду,
Бо я хлопец молодейкий за жомніра буду. (Кунин).

2. Б р а н к а.

1823. Ей ти тату, тату, тату, тату мій рідненький,
Чомусь ти мя не женили, як я був маленький?
Ой тепер ти мене жениш, як мене вербуют,
Та як мені молодому карабін готуют. (Голгочі).

1824. Ой ввійду я до покою, покої низенькі,
Сидят пани коло стола, самі молоденькі. (Нивиці).

1825. а) Приїхала цісарева¹⁾ сьвятої неділі,
Вибирала на жовнярів²⁾ хлопці молодії. (Голгочі).

Велеснів: 1) Ой гуляла цісарівна. 2) Цісарівна. — Білінський
1) Цісарівна. 2) Тай казала вибирати.

Пор. Гол. II, ст. 296, ч. 277.

1826. б) Ей писала цісарова сьвітої неділі,
Та казала вибирати хлопці молодії.
А котрії молоденькі, собі вибирайи,
А котрії старенькії, до дому пускайи. (Жур).

1827. в) Ой їхали цісарове сьвятої неділі,
Тай казали виберати хлопці молодії.
Та котрії молодії тай слати до Відні,
Ой бо тоті молодії цісареві здібні. (Голгочі).

1828. г) Приїхала цісарова сьвітлої¹⁾ неділі,
Та забрала²⁾ вибранчики, хлопці молодії.
Ой забрала³⁾ вибранчики, забрала⁴⁾ вибранці,
Полишела свинопасів розводити таньці.
Котрі були добрі хлопці, забрала в жовнери,
Полишела свинопаси, аби сі женили. (Рибно).

Грабовець: 1) Сьвітої. 2) Тай вібрала. 3) Вібрала. 4) Вібрала.

1829. Були¹⁾, були²⁾ файні хлопці³⁾ тай⁴⁾ забрали в браньці,
Лишили сі свинопаси тай виводять⁵⁾ таньці.
Були, були файні хлопці, забрали в рикрути,
А типер сі полишили самі баламути. (Кнг.).

Бовків: 1) А що. 4) То. — Іванівка: 1) А що. 3) Добрі хлопці.
Осташівці: 1) А що. 2) Було. 3) Хлопців, хлопців. 4) То. 5) Витивають.

Пор. Кольберт, III, ст. 11, ч. 15—16 Ст. 30, ч. 218.

1830. . . . . Ой Юрку, Юрашу,
Приїхала цісарева на Україну нашу.
Приїхала цісарева на штири неділі,
Та забрала у бранчики хлопці молодії.
Ой забрала у бранчики, тай ще буде брати,
Хоче нами молодими Турка звоювати.
Ой ми Турка звоюємо, а Москале вбємо,
Тай таки сі молоденькі до дому вернемо. (Волосів).

1831. Приїхала цісарева сьвітої неділі,
Тай забрала на війноньку хлопці молодії.
Приїхала цісарева сьвітої неділі,
Тай казала вибирати хлопці молодії.
Тай казала вибирати без вуса, без вуса,
Та щобиємо звоювати Француза, Француза.
Ми Француза звоюємо, Маскалі побємо,
Тогди ми сі, пане брате, до дому вернемо. (Лукавиця Н.).

1832. Ой не видко того села, ой не видко корчі,
Ой де цісар забирає молоденькі хлопці. (Дусанів).

1833. В Станіславі¹⁾ на риночку²⁾ два доми³⁾ біленькі⁴⁾,
Ой⁵⁾ там цісар вибирає⁶⁾ хлопці молоденькі. (Жураки).

Хогінь: 1) Ой у місті. 5) А. — Губичі: 1) Ой на горі. 2) На високі. 3) Двори. 4) Новенькі. 6) Відбирає. — Нагуєвичі: 1) А в Самборі. 2) На камени. 3) Двори. 6) Де пани відбирають.

1834. А я пішов до Галича, став си в кутку, в кутку,
Кажут ми си розбирати, нещасливий смутку.
А я хлопець молоденький тяженько зитхаю,
Знаю добре, же мя возмут, бо ганчу не маю. (Тустань).
1835. Та як мене відбирали я з першої бранки:
Басамкутя теремтете, не буду я тамки.
Ой прийшов я перед панів тай став розібраний,
Пани іно поглянули: Асентерований! (Волцнів).
1836. В Тернополи на ратушу два дома новеньких,
Там капітан вибирає хлопців молоденьких.
А богацкі вибирає, до дому пускає,
А бідними сиротами дзюри затикає.
Бо богацкі гроші мають, то ся викупляють,
А бідними сиротами дзюри затикають. (П. С. Білін.).
1837. Чорна земля, як головня, ввес нарід годує,
А червона калиночка я в лісі зимує.
Ой червона калиночка ввес ліс прикрасила,
Годувала тай Петриха та на хвалу сина.
Годувала, годувала, красно го вбирала,
Молодому цісареві до ручок віддала.
Алеж тому легіневи кучері спускають,
Єго неньку рідненькую водов відливають. (Видинів).
1838. Бодай тоту песю бранку вода замулила,
Ой не одна мати плаче: Нема мого сина! (Хотїнь).
1839. В Станїславі в крайнім домі воскові підлоги.
Вальют сі кучарики панам попід ноги. (Грабовець).
1840. Ой лишив я кучерики у Стрию на ганку,
Бодай пани поздыхали, що мя взяли в бранку. (Тухля).
1841. Ой на горі на високій коники зарзали,
Війди, війди, файна любко, бо вже ні звезали.
Війшли, війшли дві білявки тай заговорили,
Ручки ми сі розвезали, двері сі втворили. (М. Яцків).
1842. В Станїславі на ратуши побиті клиночки,
Ой то будут відбирати голих без сорочки.
Ой то будут відбирати, на Веньґри давати,
Ой на Веньґрах на зарінках реґемент збивати.
Ой на Веньґрах, на зарінках реґемент шпарують,
Тати плачут, мами плачут, дівчєта жалують. (Волосів).

1843. Ой неволят, пане брате, неволят, неволят,
В Бережєнах відбирають, а на Веньґри гонят.
В Бережєнах відбирають, а на Веньґри пхают,
А у Львові на риночку реґемент збирають. (М. Яцків).
Пор. Гол. II, ст. 297, ч. 279.
1844. Не жури ся, моя мамко, мені за сорочку,
В Станіславі в маґазині висит на клиночку.
В Станіславі в маґазині пантальони сині,
А там цісар вибирає хлопці чорнобриві.
А сам цісар вибирає та на Угри дає,
А на Уграх Московщина реґемент збирає. (Отинія).
1845. Які були файні хлопці, пішли за жовнѝри,
А та біда ґелевата не стала до мѝири. (Михайловичі).

3. В і д і б р а н і.

1846. Мене мати породила темненької ночі,
Дала мені стан вояцкий і¹) чорнії очи. (Григорів).
Волцнів: 1) Тай.
Пор. Саламон, ст. 66, ч. 13.
1847. Мене мати породила, тато ни був дома,
Та дала ми стан воянський тай чорненькі брова. (Жур).
1848. Мене мати породила я за коминочком,
Казала ми: рости, сину, будеш жомнєрочком. (Григорів).
1849. Мене мати породила, тай ся радувала,
Лише було оженити, за жовняра дала. (Волцнів).
1850. Ой хлопец я, каже, хлопец, вікохав мя отец,
Вікохала мене мати за жовняра дати. (Тисьменич.).
1851. Ой кувала зазуленька, як гай розвивав ся,
В Гусятині банда грала, як я розбирав ся. (Невід.).
1852. А в Калуши в крайнім домі там пани сиділи,
Ой там мені молодому кучері злетіли. (Хотінь).
1853. В Бережанах на риночу мальовані сїни,
Ой там наші, пане брате, кучерики сїли. (Голґочі).
1854. Ой плекав я кучерики з малої дитини,
Як єм пішов до Самбора, від разу ми втели. (Невід.).

1855. Ой як мене обстригали, я на кріслі сидів,
Сльози очі заливали, я світа не видів. (Бишки).
1856. Кучерики любі, милі, мастив я вас маслом,
В Бережанах по під ратуш як батогом трасло. (Бишки).
1857. а) Ой до Стрия, доріженька¹⁾, до Стрия, до Стрия,
Обстригли ми²⁾ кучерики³⁾, тепер⁴⁾ гола шия. (Біла).
Волосянка: 1) Леґіники. 2) Обітнут вам. 3) Волосечко. 4) Буде. —
Пасічна: 4) Як обстрижут кучерики, буде.
Пор. Саламон, ст. 65, ч. 8.
1858. б) А до Стрия дороженька, до Стрия, до Стрия,
Обголили кучерики, лише гола шия.
Які в мене, пане брате, кучерики були,
Та лише їх штири рази ножички шарнули. (Тустань).
1859. в) Ой до Стрия дороженька, до Стрия, до Стрия,
Ой утели кучирики, тільки гола шия.
Ой утели кучирики, гола головонька,
Типер мене ни полюбит жадна дівчинонька. (Мечищів).
1860. г) Ой до Стрия дороженька, до Стрия, до Стрия,
Обстригли мі кучарики, лише гола шия.
Обстригли мі кучарики, обстригли волосі.
Подиви сі, дівчинонько, ци то придало сі. (Ямниця).
1861. д) Тудим ішов з кучерами з відти без волосі,
Подиви сі, файна любко, ци ми придало сі.
Придало сі, мій миленький, придало, придало,
Бодай панам станіславским дихати не дало. (Грабовець).
1862. а) Ой до тої Коломиї¹⁾ мости спореджені²⁾,
Тудам ішли³⁾ з кучерєми, відти обстрижені.
Тудам ішли³⁾ з кучерєми, відти без волосє,
Подиви си, файна любко⁴⁾, ци ми⁵⁾ придало си⁶⁾. (Корнів).

Тустань: 1) Того Станіслава. 2) Споріджені. 3) Тудасьмо йшли. —
Костільники: 1) До самого Станіслава. 3) Туда ішли. 5) То. — Рибно:
1) У нашого цісарика. 4) Дівчинонько. 5) Чи то. — Волосів: 1) Того
Станіслава. 2) Тудасмо йшли. 4) Моя мила. 6) Чи мені яло сі.

Пор. Кольберг, Ш, ст. 11, ч. 19—20. — Мат. V, ст. 136, ч. 162. —
Врабель, ст. 85, ч. 279.

1863. б) Ой до тої Коломні мости спореджені,
Туди ішли з кучерями, відти обстрижені.
Надій ме си, моя нене, у пізній вечери,
Принесу ти кучериків в шовковій кишени.
Ой даш Жидам сороківце, а панам даш дутку,
Ой позбирай кучерики, тай склади на купку. (Корнів).
1864. в) А¹⁾ ходила стара ненька²⁾ попід³⁾ Коломию:
Але вийди, мій синочку⁴⁾, най я тебе⁵⁾ змию.
Надій си ме, моя нене⁶⁾ по пізній вечери,
Принесу ти кучерики в шовковій⁷⁾ кишени.
А щож мині, мій синочку⁸⁾, по тому, по тому,
Як⁹⁾ ти прийдеш без кучерів до дому, до дому?
Кучерики є в кишени, шабелька на клинку,
А деж ти си вибираєш, мій милий Васильку? (Корнів).
- Стецева: 1) Тей. 2) Гуцулочка. 3) Понад. 4) Тей кликала свого любка. 5) Ходи, ней ті. 6) Чекай, чекай, моя мила. 7) А в злоті. 8) Мій миленький. 9) Шо.
1865. Ой не брешіт, вороженьки, ніколи на мене,
Бо вже мої кучерики в Стріє по камени. (Невід.).
1866. а) Пане брате, товаришу, де ся грива діла?
У Самборі в поручника у печи згоріла. (О. Коцан).
- Пор. Саламон, ст. 65, ч. 5.
1867. б) Деж сі ваші, товаришу, кучері поділи?
В Станіславі в магазині в грубах погоріли. (Жураки).
1868. в) Де сі твої, любко любий, кучарики діли?
В Станіславі в славнім місті у печи згоріли. (Грабовець).
1869. Стригли мене раз у Ліську, два рази в Сяноці,
Пішли мої кучерики на гніздо сороці. (Боберка).
1870. Ой лишив я тата, маму, лишив я коханку,
Тай лишив я кучерики у Львові на ганку. (Хотінь).
1871. Ой шо тії тримбовецкі пани нарobili,
Шо нашими кучерами мости загатили. (Іванівка).
1872. А як мене відобрали, я впав до підлоги,
Пішли мої кучерики панам понід ноги. (Врб.).

Пор. Купчанко, ст. 574, ч. 340.

1873. Ой як мене відобрали в Долині, в Долині,
Утьили ми кучерикки, не ростут до нині.
Як утьили кучерикки, вікнами кидали,
Уже мої кучерикки Жиди задоптали. (Лукавиця Н.).
1874. А як тоту коломиїку зачую, зачую,
Через тоту коломиїку дома не ночую.
Та як би я, пане брате, дома тай почував,
Давно би я в Бережанах черевикки взував.
Черевички не виличкі, шабелька на клинку,
Казав мені старший жовняр: шкодаж бо тя, синку.
Ой ци шкода, ци не шкода, коли мене взяли,
Коли мені молодому кучерикки втяли.
Ой кучери мої дрібні, кучери, кучери,
Хтож вас буде споминати кожної вечери?
Ой кучери мої дрібні з круглої голови,
Отости ся постелили панам попід ноги. (Задарів).
Пор. вище ч. 1798—1801.
1875. А сьпівайти, парубочки, сьпівайти по тихо,
Бо вже втьили сорок дубів і на наше лихо.
Ой вже втьили сорок дубів, та сорок рубати,
Бо хотьи нам молоденьким ратуш збудувати.
А вже ратуш збудували, мальовані сїни,
І там наші, пане брате, кучері посїли. (Костільники).
1876. Ой в Трембовли банда грає, маси масували,
Ой там наші кучерикки пани вобтинали. (Іванівка).
1877. Ой упала гонтовина з високого млина,
Бо там взели у жовніри богацького сина.
А продай-ко ти, богачу, продай сїрі бички,
Та викупи свого сина, жовті кучерикки. (Підзахарич).
1878. Ой чого ти, пане війте, на мене боричеш,
Що ти мої кучерикки дав до Стрия встричи. (Хотїнь).
1879. Ци я тобі, пане віте, дитину зарізав,
Що ти мені молодому кучарі обрізав. (Ямниця).
1880. Породила Черногора ягідки дрібнейкі,
Та забрали у жовніри хлопці молодейкі. (Боберка).
1881. Ай ци ми сї, пане брате, самі мельдували,
Що нас такі молоденькі до войська забрали? (Михайловичі).

1882. Ей хлопчики плеканчики, де ви сі плекали,
Що вас такі молоденькі до войска забрали? (Михайловичі).
1883. Ой хлопчики плеканчики, де ви се плекали,
Що нашому цісарови в ручки се дістали? (Григорів).
1884. А як мене відобрали у місці на ринку,
Іде капраль молоденький: шкода тебе, синку. (Михайловичі).
1885. А як мене відобрали, а я плакав дуже:
А хто буде по городах лущив кокорузи? (Михайловичі).
1886. Від коли мні відобрали, від тогди статкую,
Свою хату поминаю, у чужій ночую. (Гвозд).
1887. Пане брате, товаришу, як ми ся любили,
Тебе взяли на жовняра, а мене лишили.
Тебе взяли на жовняра, будеш воювати,
А я хлопец молоденький буду газдувати. (Семаківці).
1888. Ой то мені надоїли чоботыта шиті,
Дасть ми цісар черевики цывоками підбиті. (Лукавиця Н.).
1889. Южеж ми сі накучили чоботиска шиті,
Дадут мені у Самборі цвечками підбиті.
А вже ми сі навкучили чоботи пасові,
Дадут мені у Самборі черевички нові. (Нагуєвичі).
1890. Ой гуляйте¹⁾, парубочки²⁾, ой гуляйте³⁾ бідні,
За дві, за три неділеньки підете до Відні. (Голгочі).
О. Коцан: 1) Ой бідні ви. 2) Парубоньки. 3) Ой бідні, ой.
1891. Ой сьпіваймо, пане брате, бо вже не будемо,
За дві, за три неділеньки до війска підемо.
А як підем, пане брате, підем межи Німці,
Та будемо потапати в кєрві по колїнці. (Угринів Дол.).
1892. Ой гуляйти, парубочки, ой гуляйти наші,
Бо будети фасувати на ноги камаші. (Явче).
1893. Ой гуляйте, парубочки, ой гуляйте наші,
За дві, за три неділеньки, поберем камаші.
Ой гуляйте ураз хлопці, буде наша слава,
Піде голос по дуброві аж до Станїслава. (Велеснів).

1894. Коби пити, коби пити, коби си не впити,
Коби знати, як з ким стати, тай поговорити.
Напиймо си, браті, тутка, за доки нас купка,
Бо вже завтра не будемо, бо си розійдемо.
А як жеж си розійдемо, та вже й не будемо,
За дві, за три неділинці до Відне підемо.
Як не підем за дві, за три, підем на Николи,
Як не підем на Николи, ни підем ніколи. (Вільхівці).
1895. а) Ой¹⁾ хлопці ми, пане брате, ой¹⁾ хлопці ми, хлопці,
Як²⁾ нам буде бренькотіти шабелька при боці.
Шабля буде³⁾ бренькотіти, а коник скакати⁴⁾,
Тогди буде моя мила рученьки ломати⁵⁾. (Задарів).
Бишки: 1) Ей. 2) То. 3) І шабелька. 4) І коники рзати. 5) А це
будут дівчатонька за нами плакати.
Пор. Кол. ст. 255, ч. 2469.
1896. б) Ой ци ми си¹⁾, пане брате, не²⁾ хлопці, не²⁾ хлопці,
Ще дренькати от ще буде³⁾ шабелька⁴⁾ при боці. (Губичі).
Іванівка: 1) Ей хлопці ми 2) Ей. 3) Як нам будут бренькотіти.
4) Шабельки. — Нагуєвичі: 3) А щоби нам не дзвонила.
1897. Тебе взяли до коньн, мене до піхоти,
А хто буди задавати дівчатам охоти? (Камінка С.).
1898. Ой дубе мій зелененький, ой дубе, мій дубе,
Як я піду до жовнярів, жовняр з мене буде.
Ой дубку мій зелененький, та дубку мій, дубку,
Та як піду із Хотіня, кому лишу любку? (Хотінь).
1899. Як я піду до жовнір, мамуню, мамуню,
А хто буде цілувати мою Марисуню? (Біла).
1900. Жинила мі моя мати, жинила, жинила,
Аж поки ми в Бирижинах вочи ни промила. (Стр.).
1901. а) Ой жинила мене мати від року до року,
Поки мині ни ціпила¹⁾ шабельку до боку. (Камінка С.).
Волосянка: 1) Не вчепили.
1902. б) Журила ся мати мною від року до року,
Аж поки ми не вчепили шабельки до боку.
Ой най служит, ой най служит, заслужит си ласку,
А на плечі жовтий ремінь, а на чоло бляшку. (Охрим.).

1903. Ой ти знала, моя мамко, що буду жовняром,
На щос мені вішивала сорочку з ковняром?
А я тобі вішивала самим діяментом,
Абим тебе пізнавала межи регіментом. (Волосів).
Пор. Кол. ст. 252, ч. 2383.
1904. а) Ой заплачеш, моя ненцю¹⁾, заплачеш, заплачеш,
Та як мене на цісарскім конику зобачиш.
Ой заплачеш, моя ненцю¹⁾, ревними сльозами,
Та як²⁾ буду присьигати перед образами. (Задарів).
Григорів: 1) Моя мила. 2) Як я.
Пор. Кольберг, III, ст. 67, ч. 675—676. — Саламон, ст. 64, ч. 3.
1905. б) Ой заплачеш, моя мати, заплачеш, заплачеш,
Як ти мене на цісарскім конику зобачиш.
Ой заплачеш, моя мати, ревними сльозами,
Як я буду присягати перед образами.
Як я буду присягати, присягоньку брати,
Будут мою білявину водов відливати.
Відливали, відливали мою білявину,
Тай виляли сім коновок на одну годину. (Бертешів).
1906. а) А ви, каже, наші мами, не плачте за нами,
Ми підемо до цісаря, будемо панами. (Грабовець).
1907. б) Ой підемо до Бережан, будемо панами,
Ой не тужи, дівчинонько, за нами, за нами. (О. Коцан).
1908. в) Ой татуню, татунейку, не жури ся нами,
Ми підеме у катуні, будеме панами.
Ой татуню, татунейку, не жури ся нами,
Ой ти підеш із косою, ми з карабінами.
(Гол. IV, ст. 496, ч. 45).
1909. Ой заплачиш, моя мати, ниділеньки тої,
Як засильит чорний ремінь через плечі мої. (Жур).
Пор. Саламон, ст. 64, ч. 4.
1910. Ой як мене відобрали, вели мене ринком,
Ні за ким-єм так не плакав, як за білявинков. (Лукавиця Н.).
1911. Ой як мене відобрали тай на жовніронька,
Заплакали дві сестриці, трета матінонька. (Лукавиця Н.).
1912. а) А як мене вобписали в неділю раненько,
Сидит мила під касарньом, плаче жалібненько. (Іванівка).
Пор. Саламон, ст. 67, ч. 17.

1913. б) Ой віддали парубочка в неділю з раненька,
Сидит мати під касарнев, плаче жалібненько.
Сидит мати під касарнев, що го годувала,
А дівчина ревне плаче, вірне го кохала. (Ямниця).

1914. в) А як мене відобрали в неділю раненько,
Сіла мати під віконце тай плаче ревненько.
Сіла мати під віконце: дитя моє, дитя,
Наважили вороженьки та на твоє життя.
Наважили вороженьки на твоє волосє,
Щоби воно в Биржині такої лишило се. (Кнг.).

1915. а) А як мене відобрали, білий ремінь¹⁾ дали,
Тогди мою дівчиноньку²⁾ водов відливали. (Кнг.).

Пісочна: 1) Сивий мундур. — Нагуєвичі: 1) Білу барву, або: куцу барву. 2) Білявочку.

Пор. Кол. ст. 253, ч. 2407.

1916. б) Ой як мене відобрали, білий ремінь дали,
Тогди мою білявину водов відливали.
Відливали, відливали мою білявину,
Тай вілльили петь коновок на єдну годину. (Лукавиця Н.).

1917. а) Попід гору високою летів орел дикий,
Віддали мї за жовняра, жаль менї великий.
Віддали мї за жовняра та за жовняронька,
Не так плаче отец, мати, як та дівчинонька. (Івачів).

1918. б) Ой то мене відобрали¹⁾ та на²⁾ жовніренька,
Не так за мнов³⁾ мати плаче, як моя⁴⁾ миленька.
Не так за мнов мати⁵⁾ плаче, що я їй⁶⁾ дітина,
Та як за мнов мила⁷⁾ плаче, бо вона мя⁸⁾ любила. (Розлуче).

Котузів: 1) Ой та взяли Василенька. 2) За. 3) Ним. 4) Єго.
5) Отец, мати того плаче. 6) Єго. 7) А дівчина того. 8) Що єго.

1919. в) Як узели парубочка та за жовнярочка,
Не так плаче отец, мати, гірше дівчиночка.
Плаче отец, плаче мати: дитя моє, дитя,
Насіли сї вороженьки та на твоє життя.
Не так плаче матусенька, що го породила,
Білше плаче дівчинонька, вірне го любила. (Пасічна).

1920. А як сяду на коника, тай гоя, тай гоя,
Не заплаче отец, мати, но дівчина моя.
Не заплаче отец, мати, що мя породила,
Но заплаче дівчинонька, що мя полюбила. (Буцнів).

1921. Як будемо, пане брате, тай маширувати,
Буде твоя, буде моя за нами плакати. (Іванівка).
1922. Як ми будем, пане брате, в ваґони сїдати,
Буде твоя, буде моя дівчина плакати. (Іванівка).
1923. а) Ой підемо, пане брате, до воська, до воська,
Виплакала чорні вічка молоденька Зоська.
Ой підемо, пане брате, помашируємо,
То ми свої коханочки понаказуємо. (Кропив. Н.).
1924. б) Одобрали миленького до воська, до воська,
Виплакала чорні очка молоденька Доська. (Кропив. Н.).
1925. Ой як мене відобрали та до реґіменту,
Наробив я молодницїм тьжжого лементу. (Нагуєвичі).
1926. На що ти сї, дівче, впала на кучарі дрібні?
Ой вжеж тії кучерики записані в Відні.
Ой повіяв буйний вітер в горах і долинах,
Лишили сї кучерики мої в Бережинах.
Лишили сї кучерики та ще й я сї лишу,
Я до свої дівчиноньки три листи напишу. (Дусанів).
1927. Від коли мьї відобрали, то від тогди гину,
Озьми, мамко, мою любку за свою дитину. (Гвозд).
1928. На що нам си любиточки, тото жаль гуренький,
Та ти ідеш у катуни, хлопец молоденький. (Уйбард)
1929. Ой дівчино, дівчинонько, віпалас ми з¹⁾ віри,
Чомус тогди не плакала, як я став²⁾ до міри?
Чомус тогди не плакала тай не голосила?
Була бис мні слїзоньками³⁾ в панів відпросила⁴⁾ (Грабовець).
- Охримівці: 1) Якоїж ти. 2) Йшов (тільки 1-ий куплет). — Воло-
сів: 3) Молодого — Посїч: 4) Були би мні молодого до дому пустили.
— Матїївці: 4) Була бис ми кучерики від рук відпросила.
- Пор. Кольберт, III, ст. 67, ч. 673—674. — Врабель, ст. 191, ч. 553.
1930. Ой ти файна моя любко, не тужи за мною,
Як верну ся із жовнерів, вженю сї з тобою. (Хотінь).
1931. Сїдай мила, сїдай мила¹⁾, сїдай²⁾ на камени,
Чикай, чикай, моя мила, три рочки на мене. (Іванівка).
- Григорів: 1) Давай мати вичерати. 2) Давай.

1932. Ой до гаю дорожечка, до гаю, до гаю,
Я до тебе, дівчиночко, завше повертаю.
А і в гаю, каже, в гаю три дуби високі,
Зачикай ми, дівчинонько, на мене три роки.
Ой тяжко ми, дівчинонько, три роки служити,
Кілько грошей я не маю, жиби вікупити.
Ой вікупи, дівчинонько, із васька до дому,
Бо я тобі вірне служу, а більше нікому. (Костільники).
1933. Купив мені мій миленький штири лікті бинди,
Тай казав ми зачекати, заким з войска прийде
Ой не буду, мій миленький, тої бинди брати,
Як я схочу, то я буду такої так чекати. (Дусанів).
1934. Ци будеш ти, любко моя, за мною плакати,
Як я буду в паквагоні їхати, їхати? (Михайловичі).
1935. На що ми ся полюбили на великі жалі?
Ти ся лишиш у Хотіни, а я піду далі.
Ти ся лишиш у Хотіни тай будеш тужити,
А я сяду та поїду цісару служити. (Хотінь).
1936. Ой чи будеш, дівчинонько¹⁾, чи будеш²⁾ тужити.
Як я піду³⁾, тай поїду, цісарю служити?
Ой не буду, козаченьку⁴⁾, не буду, не буду,
Ти за гору, я за другу, тай вже тя⁵⁾ забуду. (Біла).
Дусанів: 1) Моя мила. 2) За мною. 3) Сяду. 4) Мій миленький.
5) Я в тобі.
1937. Ой любив я дівчиноньку, так як свою душу,
На першого паздзерніка покинути мушу. (Біла).
1938. На першого пазьдзьирніка колія засвисне,
Тай ни єдну стару матір за серденько стисне. (Михайловичі).
1939. Ой дівчино, дівчинонько, жаль ми за тобою,
Що не буду зимувати зимоньки з тобою.
Бо я тебе так кохаю, як би свою душу,
На першого паздерника покинути мушу. (Красне).
1940. Ай бо в онтій полонині сиві пташки впали,
Коби мене, білявчино, зараз не волали.
А як мене молодого зараз заволают,
Тогдаж тобі, білявчино, у дзвони заграют. (Волосянка).

1941. Ой бувай ми здовенька, ти моя миленька,
Тобі труно мальоване, мені дороженька.
Тобі труно мальоване, в сирій землі гнити,
А я хлопец молоденький цісарю служити. (Губичі).
1942. Ни журіт сі, вороженьки, же маю коханку,
А я піду за жомняра, вна піде за мамку. (Михайловичі).
1943. Ой тадріта, мамунцую, тадріта, тадріта,
Як вислужу у цісарьн, то буду за віта. (Нагуєвичі).

4. Н о в о б р а н ц і.

1944. Пливе чьовен води повен теї вербова ключка,
Минают ті, білявочко, солодкі яблучка.
Яблучка ті поминают, ще ті минут данці,
А як мене молодого віберут в вібранці. (Стецева).
1945. Ой вийду я в чисте поле, подивлю ся в гору:
Тре дівчину покинути, нещасная доле.
Щоб я не хтів покидати, покидати мушу,
Прийшло мені завізванє, рокувати мушу. (Желдець).
1946. Ідут кури до фігури самії рабенькі,
Ідут хлопці до цісара, самі молоденькі. (Нивиці).
1947. Ой сивії голубета все поле покрили,
Молодії вібранчики до Відні займили.
Ой до Відні, пани браті, до Відні, до Відні,
Відай бо ми в своїм селі панам не потрібні.
Чи до коний? Ні до коний, анї до піхоти,
Заберемо шаблі в руки, не маєм охоти.
Заберемо шаблі в руки, хлопці молодії,
Подают нам на ножечки ґайдани новії.
На ножечки ґайданочки, на ручки скрипички,
Ой що сесе за слобідка тай за вечєрнички? (Чортовець).
1948. Ой вірлята, соколята все поле покрили,
Сновидівских вибранчиків до війська змусили.
Ой вірлята, соколята, пійміт ся під гору,
Сновидівські парубочки, верніт ся до дому.
Ой ми би ся підіймали, туман налігає,
Ой ми би ся повертали, цісар не пускає.

Не так цісар, не так цісар, як цісарска мати,
 Хоче нами мужиками Турка звоювати.
 Допоможи, милий Боже, Турка перебити,
 Ще ся вернем в свої краї дівчата любити. (Зал. ст. 199).

1949. а) Ой дзвонили¹⁾ ключі в ночі понад море йдучи;
 Заплакали²⁾ вібранчики в чужу землю йдучи.
 Ой не дзвоніт, ключі, в ночі понад море йдучи,
 Ой не плачте, вібранчики, в чужу землю йдучи.
 Ой як же нам не дзвонити, колим голосненькі³⁾,
 Ой як же нам не плакати, колим молоденькі⁴⁾. (Ценів).
 Косів: 1) Не дзвоніте. 2) Ой не плачте. 3) Голоснії. 4) Молодії.
 Пор. Врabelь, ст. 171, ч. 518.

1950. б) Затужили ключі в ночі понад море йдучи,
 Заплакали вібранчики з Станіслава йдучи.
 Ой не плачте, вібранчики, щіслива дорога,
 Карбована камінцями до самого Львова. (Грабовець).

1951. в) Заирзали лисі коні на високій горі,
 Заплакали вібранчики в цісарській коморі.
 Ой не плачте, вібранчики, щіслива дорога,
 Бурковане камінецько до самого Львова. (Журак).

1952. г) Задзвонили ключі в ночі понад море йдучи,
 Заплакали два вібранці в чужу землю йдучи.
 Та не плачте, вібранчики, суда вам дорога,
 Та вібита вна камінем до самого Львова.
 Та вібита камінечком, мости поріджені,
 Туда ішли з кучерами, відти обстрижені.
 Туда ішли з кучерами, кучері леліли,
 Відти прийшли без кучерів, дівчата пімліли. (Стецева).

1953. д) Зарикала коровочка із череди йдучи,
 Заплакали новобранці до Львова ідучи.
 Та не плачте, легішки, тудам вам дорога,
 Камінечком буркована до самого Львова.
 Камінечком буркована, мости споріжені,
 Відси йдете з кучерями, відти пострижені.
 Сидит цісар за столиком, писанечко пише.
 А у біднім легішнику тяжко душка днше. (Підзахарич).

1954. е) Задзвонили ключі ночі похід море йдучі,
Заплакали два легіні до бицирки йдучі.
Та ни плачте, легіники, тудя вам дорога,
Камінечком буркована до самого Львова.
Камінечком буркована, мости спорєжені,
Відси йдете з кучирями, відти пострижені.
Ходит, ходит дівчиночка по ті ровиночці,
Та носила кучирики в білі платиночці.
Але уна їх зібрала тай ше їх обмила :
Та це тоти кучирики, шо я їх любила. (Підзахарич).
Пор. Мат. V, ст. 116, ч. 27. — Ст. 174—176, ч. 3—4.
1955. Сопівочка яворова то сі поколола,
Любоко моя солоденька, бувай ми здорова.
Будь, миленька, здоровенька, тай бувай, тай бувай.
А за мене молодого нїгди не забувай.
Та я за ті не забуду, поки жите мого,
Як загину, пришлю до ті коня вороного.
Як загине ворон коник, я з тобою также,
Я вже мені ніхто в світі за тебе не скаже. (Пасічна).
1956. Як же мені не плакати, як же не тужити,
Усі хлопці поженились, а я йду служити.
Усі хлопці поженились, а я на остатку,
Я си возьму таку дівку, як червоне я́боко (Желдець).
1957. Купи собі сопівочку, мій братчику рідний,
Шобис собі тогди заграє, як будеш у Відни.
Шобис собі тогди заграє, як на коня сєдиш.
Шоби тобі не жаль було, шо неньку не видиш. (Топорівці).
1958. а) Ой підемо, пане брате, в глибокі потоки,
Там нам буде обривати коцубарва боки.
Коцубарва, коцубарва, зелені вилоги,
А ви сельські дівчитонька, бувайте здорови. (Вороблевичі).
1959. б) Куца барва, куца барва, дзилинні вилоги;
Бувайти ми, дівчитонька, журівські здорови. (Жур).
1960. Пішла, пішла білявина долі ровенями,
Та вмила ся білявина дрібними сльозами. (Кропив. Н.).
1961. Пішла, пішла білявина, помашерувала,
Та біла мня на дорогу хоть поцюлувала. (Кропив. Н.).

1962. Кервава дороженька зі Стрия до Відня,
А хтож її ізкервавив? Новобранці бідні. (Тустань).
1963. Ой до Відні доріженька, до Відні, до Відні,
Начисав си кучерики понад вочи дрібні. (Волцніь).
1964. Ой шуміла ліщинонька, горіх розвивав сьи,
В Станіславі банда грала, хлопц вибирав сьи.
А як жи він вибирав сьи, низько поклонив сьи:
Бувай, любко солоденька, я вже видалив сьи. (Жур).
1965. Бувай мила здоровенька, як оріх зелений,
Бо я іду до Заліщик смутний, не веселий. (Григорів).
1966. Бувайже ми здоровенька, ти моя миленька,
А вже мені у Самборі готова шабелька. (Михайловичі).
1967. Ой не плачте, молодиці, що до Стрия йдемо,
Ой ви тогди заплачете, як сі не вернемо. (Нагуєвичі).
1968. а) Ой не плачте, мамі, мамі, за нами, за нами,
Вислужимо у цісарі, будемо панами. (Войнилів).
Пор. висше ч. 1906—8.
1969. б) Тай у горни тай задулц, в бубни забубнали,
Та молоді реґруточкі на бангофу стали.
Та не плачте, наші мамі, за нами, за нами,
Бо ми йдеми у катуни, будеми панами. (Уйбард).
1970. Через гору високою сиві бички жену:
Бувай, мати, здоровенька, бо я вже сі женю.
Ой деж тобі, мій синочку, заповідь казали?
В Богрочінах на затилю, як мні вікликали,
Ой деж тобі, мій синочку, ой сьлюбок давали?
В Перемишли в маґазині мундур фасували. (Жураки).
1971. Ой викохала мати цісарови сина,
А самая ся лишила, як в поли биліна. (Григорів).
1972. Ой то біда, товаришу, ой то біда наші,
Скидати би убранєчко, та брати камаші.
Ой то біда, товаришу, ой то біда мої,
Скидати би убранєчко, брати пантальони. (Жураки).

1973. а) Чи я тобі, пане віте¹⁾, дитину зарізав,
Що ти мені молодому²⁾ кучері обрізав?
Чи я тобі пане віте переорав межу,
Що на мене закладаєш цісарську одежу? (Хотінь).
Постолівка: 2) В Гусятині. — Біла: 1) Пане вуйце. 2) В Тернополі.
Пор. висше ч. 1879.
1974. б) Чи я тобі, пане війте, переорав межу,
Що ти мене задягаєш в цісарську одежу?
Чи я тобі переорав, або пересіяв,
Що ти мене задягаєш, щож я буду діяв? (М. Яцків).
1975. Ой я мундур фасував, а ти сі дивила,
Каміннеє серце маєш, щос сі не скривила.
Та як було, мій миленький, за тобов плакати,
Як стояла назад тебе твоя рідна мати? (Ямниця).
1976. Ой летіли гайворони понад чорне море,
Заплакали молод бранці, сидячи в неволи.
Не так вони заплакали, та як затужили:
Отосьмо ся в свого пана вірно дослужили.
Ой ви старші жовнярики, не робіт нам муки,
Не бийте нас, не лайте нас, навчіт нас науки.
Бо нашії руки нігди того не робили,
Но сіяли, тай орали, за плугом ходили. (Буцнів).

Б. Р е к р у т и.

1977. Ой ти тату мій рідненький, ти тату богачу,
Не дай же мя за рекрута, бо я тя проплачу.
Ой волів бис мене, тату, за злодія дати,
Бо злодія убють люди, не буде буяти. (Голгочі).
1978. Чи я тобі, пане віте, межу переорав.
Що ти мене, пане віте, за рекрута віддав?
Ой буду я, пане віте, карабін носити,
А за тоє будеш і ти на гілх висіти. (Голгочі)
1979. Ой вийду я на улицю, та там уберу ся,
Я бим не був у некрутах, коби не Маруся.
(Гол. II, ст. 296, ч. 278).
1980. Славне місто Коломня, ще славнійші Кути,
Ой щез би я не женив ся, коби не рекрути. (Зал. ст. 192).
Пор. Гол. II, ст. 297, ч. 261.

1981. Аї на Кути доріжечка, на Кути, на Кути,
Ми би в панів не служили, коби ни рекрути.
Ми би в панів не служили, і панів не знали,
Як би они білі ручки назад не вязали. (Волосянка).
1982. Мати сина виріжала в неділю равенько,
Сама сіла у віконце, тай плаче ревненько.
Не плач, не плач, моя мати, що я йду в рекрути,
Бо богацкі не такії, а не варта бути.
Бо богацкі гроші мають та сі викупають,
А бідними сиротами діри затикають. (Григорів).
1983. Ої від коли миленького узьили в рекрути,
Ої від тогди на вулиці сопілки не чути. (Грабовець).
1984. а) Пішов любко у рекрути, за него не чути,
Та я собі посадила в городчику руті. (М. Яцків).
1985. б) Пішов любко у рекрути, за него не чути,
Лишив мені у городці два корчики руті.
Пішов любко у рекрути трома дорогами,
Лишив мене молоденьку межі ворогами. (Грабовець).
1986. Ої то я си полюбила рекрута, рекрута,
Подарував перстенину, срібельцем подута. (Хотінь).
1987. а) А бий мене, моя мати, березовим прутом,
Щоби я си ни стояла з молодим рекрутом. (Шибалин).
1988. б) Ої¹⁾ біла мене мати зелененьким²⁾ прутом,
Та шоби я не стояла³⁾ з молодим рекрутом.
Ої бий мене, моя мамцю, ої бий мене, забий,
Таки піду до сусіда, бо там хлопець ладний. (Охрим.).
Іванівка: 1) Еї. 2) Ліщиновим. 3) Щоби я се не сходила.
1989. в) Біла¹⁾ мене моя мама²⁾ березовим прутом,
Щоби я ся ни любила³⁾ з молодим рекрутом.
А я вийду на вулицю, хусточкою втру ся,
Таки своєму рекрутові в очі подивлю ся. (Нивиці).
Михайловичі: 1) Ої билас. 2) Мати. — Григорів: 2) Матусенько.
3) Абис, дівче, не стояла
1990. Як рекрута не любити, коли рекрут пише,
Від рекрута дитинонька сама сі колише. (Волцнів).

1991. а) Ой надута¹⁾ дороженька, надута¹⁾, надута¹⁾ :
 Подай²⁾, мила, мені руку³⁾, бо йду на⁴⁾ рекрута. (Охрим).
 Вовків: 1) Задута. 2) Бувай. 3) Здоровенька. 4) Бо я йду в.
1992. б) Ой задута дороженька, задута, задута,
 Дурна дівка нерозумна, що любить рекрута.
 На що ти сьє, дівчинонько, на рикрута впала?
 Рикрут сьиди тай поїди, ти будиш плакала. (Бнг).
1993. в) Ой подута доріженька, куди жаба лізла,
 Бодай тобі, дівчинонько, голова облізла.
 Ой подута доріженька, подута, подута,
 Дурна тая дівчинонька, що йде за рекрута.
 Дурна тая дівчинонька, що рекрута любить,
 Вона свої марне літа за рекрутом губит. (Постолівка).
1994. г) Гой убита дорожечка від Прута до Прута,
 Дурна дівка не розумна, що любить никрута.
 Як никрута ни любити, никрут молоденький,
 Від никрута подаруничк, як мід солоденький.
 Мід солодкий, мід солодкий, цукор солодіщий,
 Любив мене старший братчик, тепер молодіщий. (Орелець).
1995. д) Тай до Прута доріжечка, до Прута, до Прута,
 Дурна дівка ни розумна, що любить рикрута.
 Як рикрута ни любити, рикрут молоденький,
 Від рикрута подарунки як мід солоденькі.
 Як рикрута ни любити, рикрут молодішший,
 Від рикрута подарунки, як мід солодішші. (Устє н. Ч.).
1996. е) Ой до Прута доріженька, до Прута, до Прута,
 Дурна дівка, нерозумна, що любить рекрута.
 Молодого рекрутика нема що¹⁾ любити,
 Прийде²⁾ карта від цісаря, йде³⁾ край боронити. (Граб., Жураки).
 Волосів: 1) Дурна дівка нерозумна, рекрута. 2) Прийшла. 3) Йти.
1997. ж) Дурна дівка, нерозумна, рекрута любити,
 Прийшла карта сего марта йти край боронити.
 Прийшла карта сего марта з самого призену :
 Вибпрай сї, рекрутику, аж до регіменту. (Гвозд).
1998. а) Ой задута дороженька, задута, задута,
 Будь дівчино здововенька, іду за рекрута.
 Як єм доріс, то гадавим косою косити,
 Взяли мене, тай віддали, карабін носити. (П. С. Білін.).

1999. б) Ой задута дороженька, задута, задута.
 Бувай, мила, здоровенька, я їду в рекрута.
 Бувай мила здорова, я вже й маширую,
 Приступи се до коника, най те поцілюю. (Іванівка).
2000. в) Ой задута доріженька, задута, задута,
 Бувай мила, гарна любко, я їду в рекрута.
 Ой задута доріженька до самого Львова,
 Відлетіла від коника золота підкова.
 Не жаль мені за підковов, що ся загубила,
 Но жаль мені за дівчинов, що ся зажурила.
 А підкова золотівка, а кінь вороненький,
 А як сяду, тай поїду, хлопец молоденький. (Буцнів).
2001. г) Ой на Кути дорожечка, на Кути, на Кути,
 Бувай, мила, здоровенька, бо я їду в рекрути.
 Бувай, мила, здоровенька, бо я вже рушаю,
 Бо я мої співаночки на тебе лишаю.
 А як тоті співаночки, що штири линочки,
 Та ней же їх переймают инчі парубочки.
 Та най же їх переймают, най же їх співають,
 Та най за нас молоденьких та не забувають. (Вільхівці).
2002. Війди, війди, файна любко, на попові кути,
 Най ти верну перстенину, бо вже йдуть рекрути.
 Війди, війди, файна любко, на попові лани,
 Най ти верну перстенину, бо вже йдуть улани.
 Ой най би то рекрутоньки, а то урльоппіки,
 Покидайте газдувати, йдіт край бороніге. (Рибно).
2003. Ой на Кути дороженька, на Кути, на Кути,
 Вший ми мати сорочечку, бо я їду в рекрути.
 Ой уший ми, моя мати, з трьома ковнярями,
 Та меш мене пізнавати межн жовнярами.
 (Гол. IV, ст. 463, ч 146).
2004. а) Ей рекрути баламути, шо ти си гадаєш,
 На кого ти молоденьку дівчину лишаєш?
 Лишаю те, дівчинонько, на Бога сьвитого,
 Но ті прошу, дівчинонько, не люби нікого. (Іванівка).
2005. б) Ей рекрути баламути, як тобі здає сі,
 Та що твоя¹⁾ дівчинонька дома віддає сі²⁾? (Сгр.).

Кропивник Н.: 1) Що молода. 2) Зістає ся.

2006. в) Ой рекрути, рекрутоньку, як тобі се здає?
 Ти до войска нарокував, дівча се віддає.
 Ой рекрути, рекрутоньку, як тобі здає се?
 Ти до войска нарокував, дівча віддає се. (Бишки).
2007. г) Ти рекруте, баламуте, тай що си гадаєш?
 Ти до войска нарокував, а дівча лишаєш.
 Ти рекруте, баламуте, як тобі здає се?
 Ти до войска нарокував, дівча віддає се.
 Тай не лишай, ти рекруте, дівчину на силу,
 Як вона ти люба, мила, вчіни си на шию. (Копичинці).
2008. Ой шуміла ліщинонька, як гай розвивав ся,
 А в Калуши банда грала, як я убирав ся. (Хотінь).
2009. Ой їхали жовніроньки чириз штири милі:
 Прощівайти, матусенько, і дівчєта милі.
 Ой їхали рекрутоньки чириз штири села:
 Чо сумуєш, дівчинонько, чогось ни весєла? (Камінка С)
2010. Ой годі нам, дівчинонько, вже в купці думати,
 Прийшла карта від цїсаря, що тра від'їжджати.
 Ой сєду я на коника, кінь головку клопнт,
 Моя мила дівчинонька білі руки ломит.
 Ой не сумуй, мила, з жалю, от я не сумую,
 Пару літ тих вислужу так в годину єдную.
 Не встигла се стара мати назад оглянути,
 Від'їхали рекрутики, анї заглянути. (Денисів).
2011. А¹⁾ рекрутик молоденький²⁾ всі дороги знає³⁾,
 До котрого села прийде⁴⁾, все⁵⁾ дівчину має⁶⁾. (Григорів).
 Хотінь: 1) Я. 3) Знаю. 4) Прийду. 6) Маю. — Волосів: 2) Моло-
 денький рекрут, рекрут. 4) Піде. 5) Там.
2012. Ой рикрути, рикрутонько, шкода тибе буде,
 Бо як твоя морда нираз швіщувати буде. (Кнг.).
2013. Ой ти рекрут тай я рекрут, оба ми рекрути,
 Та як же ми засьпіваєм, далеко нас чути.
 Та як же ми засьпіваєм, далеко нас чути,
 А до того Черемшлі, де ми маєм бути. (Грабовець).
2014. Ей як я си нагадаю ту рекруцку біду:
 Суха земле розступи ся, я під тебе піду. (Охрим.).

6. Цісарська служба.

2015. Ой хто хоче гроші мати, самі сороківці,
То най іде до цісара, пуцує ремінці.
А хто хоче гроші мати, самі цванциґери,
То най іде до цісара, пуцує оґери.
А хто хоче гроші мати, самі карбовані,
То най іде до цісара на зацированє. (Ямниця).

2016. Два нас¹⁾ братя, два нас братя²⁾, як у лісі бучки,
Щоби³⁾ ми ся ни дістали⁴⁾ в цісарові⁵⁾ ручки.
Та⁶⁾ як ми сьи дістанимо, то будем⁷⁾ панами,
Та ни їдна дівчинонька заплачи за нами. (Кнг.).

Скобичівка (лиш 1-ий куп.): 1) Ой ми. 2) Однакі. 3) Коби. 4) Не
попали. 5) Цісарови в. — Загвізде: 1) Є нас. 2) Два однакі. 3) Коби.
5) Цісарови в. 6) А. 7) Будемо. — Печеніжин: 1) Три нас хлопці.
2) Три нас хлопці. 4) Допали. 5) Цісарови.

Пор. Де-Волланъ, ст. 102.

2017. Ой обасмо собі брати, як у лісі дуби,
Кобисмо ся не дістали цісарови в зуби. (Марампіль).

2018. Вітер віє, шелевіє, березов колише,
Цісар хлопці вибирає, на напери пише. (Михайловичі).

2019. Та Василю, на затилю два доми новенькі:
Вибирає наш пан цісар хлопці молоденькі.
Вибирає, вибирає, котрі ни жонаті,
Шоби в дома не плакали жінки ґиливаті. (Підмих.).

2020. В Рогатині при долині, в хатині маленькі,
Ой там цісар вибирає хлопці молоденькі. (О. Коцан).

2021. а) Ой у того¹⁾ цісарика²⁾ желізечка³⁾ много.
Ой⁴⁾ до него добирають⁵⁾ хлопці⁶⁾ молодого. (Грабовсць).

Вороблевичі: 1) А в нашого. 2) Цісаронька. 3) Зелізенька.
4) Ще й. — Камінка Стр.: 2) А в цісарскім маґазині. 3) Єст зиліза.
4) А. 5) Вибирают. 6) Хлопця. — Нагуевичі: 1) А в нашого. 4) Все.
5) Добирає.

2022. б) При цісарскім маґазині є желізі много,
Вибирают ще до того хлопці молодого. (Пісочна).

2023. в) А в цісарскім карабінку¹⁾ є желіза много,
А до него добирають²⁾ хлопце молодого. (О. Коцан).

Вовків: 1) Карабіні. 2) Вибирают.

2024. а) Вітер віє, вітер віє, липочков колише,
Сидит цісар коло стола, вибранчики пише.
Тай він пише, тай він пише, зачыв сї питати:
Чи будете, вибранчики, від мене тікати?
Ой щоби ми, цісарику, від тебе тікали?
Прийшла карта сего марта, щобиємо ступали.
Та якже нам, цісарику, від тебе тікати?
Хотят нами молодими Турка звоювати.
Ой ми Турка не зібемо, з Турком зийдимо сї,
Вернемо сї до домочку, враз поженимо сї. (Старі Богородчани).
Пор. (до 1-го куплета) Купчанко, ст. 566, ч. 329.
2025. б) Сидит цісар на крісличку, вибранчики пиши,
А як списав, тай вімазав, зачыв си питати:
Ці ни мите, молодечки, від нас утікати?
Чогож би ми, наш паночку, від вас утікали,
Коли такі карти впали, шоби ви нас брали?
Коли такі карти впали з самого презенту,
Котре хлопиц чорнобривий, той до реґіменту.
Т'али й кажи хлопиц, хлопиц, вікохав ні отец,
Вікохала мнє мати, цісарєви дати. (Устє).
2026. а) Ой цісари цісарику¹⁾, на²⁾ що нас вербуєш?
Погоріли маґазини³⁾, чим нас погодуєш?
Я буду⁴⁾ вас годувати вівсьиннов половов,
Тай буду⁴⁾ вас віправльити⁵⁾ цісарськов дорогов. (Грабовець).
Печеніжин: 1) Цісареньку. 2) По. 3) Нема хліба в маґазині.
4) Буду я. 5) Поганяти. — Вулька Гамулець: 1) Пане брате товаришу.
Пор. Мат. V, ст. 120, ч. 55. — Купчанко, ст. 566, ч. 329. —
Врабель, ст. 53, ч. 192. — Саламон, ст. 68, ч. 25. — Де-Волланъ
ст. 107 і 108.
2027. б) Ой цісаре, цісароньку, ти молодий пане,
Чим нас будеш годувати, як хліба не стане?
Я вас буду годувати вівсєннов половов,
Тай вас буду проганяти цісарськов дорогов.
Як ми будем, цісарику, половицю їсти,
Ми не зможем цісарської греблі перелізти. (Вороблевичі).
Пор. Гол. II, ст. 298, ч. 285. — Врабель, ст. 85, ч. 279.
2028. в) Ой цісаре, цісарику, ти цісаре пане,
А хто буде воювати, як хлопців не стане?
Ой я буду відбирати дівки молоденькі,
Та буду їх наганєти від своєї столеньки.

Та буду вас наганети цісарськов дорогов,
 Та буду вас годувати вівсеннов половов.
 Як ми будем, цісарику, половочку їсти,
 Ми не згодні цісарєви гору перелізти.
 Ой бо тота половонька гіркая, гіркая,
 Та цісарська дорожечка тяжкая, тяжкая. (Волосів).

2029. г) Ой цісарю, цісароньку, на що нас вербуєш?
 Магазини погоріли, чим нас вигодуєш?
 Буду я вас годувати ячміннов половов,
 Буду я вас виправляти цісарсков дорогов.
 Ой ячмінна половонька остренька, остренька,
 Я цісарська дороженька теженька, теженька. (Черче).

Пор. Кол. ст. 251, ч. 2333.

2030. д) Ой бо мене звербували та на жовнірейка,
 Плаче за мнов моя мати тай моя милейка.
 Ой цісарю, цісарейку, на що нас вербуєш?
 Малі маєш магазини, чим нас погодуєш?
 Я вас буду годувати ячміннов половов,
 Я вас буду провадити до Відня дорогов. (Боберка).

2031. е) Ой цісарю, цісарику, на шо нас карбуєш,
 Магазини погоріли, чим нас погодуєш?
 Я буду вас годувати вівсеннов половов,
 Та буду вас виріжети цісарсков дорогов.
 Але тота дорожечка довга, не коротка,
 Але тота половочка гірка, не солодка. (Підзахарич).

2032. Цісар хлопці вибирає до їдної мари,
 Жибн були у цісара однакі жовняри. (Пісочна).

2033. А в нашого цісаронька золота підлога,
 Так до нього хлопці ідуть, як до Пана Бога. (Вороблевичі).

2034. А в нашої цісариці срібні рукавиці,
 Вона хлопців вибирає, як припилиці.
 А в нашої цісариці зилена підлога,
 А до неї хлопці ходет, як до Пана Бога. (Шибалин).

2035. Ой цісари, цісароньку, ой цісари, панку,
 Вербуєш мі молодого, вербуї жи коханку. (Глядки).

2036. Ой цісаре, цісареньку, зробивесь ми шкоду,
Взявесь мого миленького за бистреньку воду.
Ані мені переплисти, ані утонуту,
Тяжко мені молоденькій за нього забути. (Таурів).
2037. а) Ой піду я до цісаря, тай заплачу ревне,
Най ся цісар Бога боїт, най ми любка верне. (Голгочі).
2038. б) Ой плакала дівчинонька, ой плакала ревни:
Пишіт, пане, до цісара, най ми хлопця верни.
Не плач же ти, дівчинонько, не плач же ти дуже,
Цісар хлопця не поверне, доки не вислужит. (Буцнів).
2039. а) А я піду тай до міста, куплю когутятко,
Цісареві на дарунок: верни солодятко. (Ямниця).
2040. б) Ой піду я на ярмарок, купю когутетко,
Та понесу до цісарі: верни солодетко.
Ой принесу до цісарі та заплачу ревне,
А цісар сі змилосердит, солодетко верне.
Сидит цісар коло стола, в урльоппики пише,
Цісарова молоденька дитину колише.
Пиши, пиши, цісарику, Бог би ти дав панство,
Поверни ми миленького, лишив господарство. (Волосів).
2041. Ой цісарю, цісароньку, що ти си гадаєш?
Добрих хлопців забираєш, горбатих лишаєш. (Біла).
2042. Ой цісару, цісаройку, ой цісару пане,
Колис забрав добрі хлопці, забери галґани. (Желдець).
2043. Ой цісаре, цісарику, який я слабонький,
Шукай мині, цісарику, карабин лигонький. (Григорів).
2044. а) Ой цісарю, цісарику, цісарю паничу,
Пусти мене до домоньку, я ті застав лишу.
Ой лишу ті шаравари тай старі камаші,
Сам сі піду подивити, що там роблят наші. (М. Яцків).
2045. б) Ой цісарю, цісареньку, будь на мене ласкав,
Пусти мене до домоньку, я ти лишу застав.
Пусти мене до домоньку, хлопце молодого,
А я тобі лишу в застав конє вороного. (М. Яцків).

2046. в) Ой цісаре, цісароньку, будь на мене ласкав,
Пусти мене до домоньку, я ти лишу застав.
Не хочу я, жовняроньку, твого заставоньку,
Як вибудеш свої літа, підеш до домоньку. (О. Коцан)
2047. Ой цісарю, цісароньку, який же ти глухий,
Убрав єс мя у камаші, не закрив єс д.. и!
(Гол. II, ст. 298, ч. 286).
2048. Ой цісари, цісарику, цісари, міністри,
Скасував ти¹⁾ старі івери, скасуй ще торністри²⁾.
Скасував ти¹⁾ старі івери, аби не стрільити³⁾,
Скасуй⁴⁾, скасуй ще⁵⁾ торністри²⁾, аби⁶⁾ не носити. (Грабовець).
Ямниця: 1) Єс. 2) Таністри. 3) Не хтіли стрілети. 4) Та ще.
5) І. 6) Щоби.
2049. Ой цісаре, цісароньку¹⁾, ой цісарє²⁾ пане,
Пусти мене до домоньку до тата³⁾, до мамі. (Нивиці).
Нагуєвичі: 1) Цісарику. 2) Наш великий. 3) До моєї.
2050. Ой цісарю, цісарику, ой цісарю пане,
Пусти мене до домоньку, тобі войска стане! (Лукавиця Н.).
2051. Ой цісаре, цісареньку, цісаре Микито,
Пусти мене до домоньку на зелені сьвета. (Григорів).
2052. Ой цісарю, цісарейку, цісарю Юзуню,
Пусти мене до домочку, най ввиджу Настуню. (Боберка).
2053. Ой цисарю¹⁾, цисарику²⁾, цисарю¹⁾, королю,
Пусти мене до домочку³⁾, зроби рибиці волю⁴⁾. (Кропив. Н.).
Буцнів: 1) Цісаре. 2) Цісароньку. 3) Дівчини. 3) Най ся
не неволю.
2054. Ой цісаре, цісарику, цісаре Каролю,
Пусти мене до домоньку, най сі не неволю. (Михайловичі)
Пор. Кол. ст. 255, ч. 2481.
2055. а) Ой цісарє¹⁾, цісарику²⁾, цісарє¹⁾ Францішку,
Пусти мене до домоньку³⁾ хоть⁴⁾ на одну нічку⁵⁾. (Нивиці, Хотінь).
Буцнів: 2) Цісароньку. 3) Дівчини. — Іванівка: 1) Цісару.
4) Хоць. — Нагуєвичі: 5) Мамі на потішку.
Пор. Гол. II, ст. 296, ч. 275. — Кол. ст. 255, ч. 2481. —
Врабель, ст. 86, ч. 279.
2056. б) Ой цісаре, цісароньку, цісаре Францішку,
Пусти мене до домоньку хоть на одну нічку.
Лишу я ти пантальони тай сині камаші,
А сам піду, відвідаю, що там роблят наші. (Вовків).

2057. Та цісару, цісарику, цісару Францішку,
 Ни рубай нам кучирики, заплітай нам кіску. (Усте).
2058. Ой цісаре, цісарику, ой цісаре Франку,
 Пусти мене до домоньку, бом лишив коханку. (Хотінь).
2059. Ой цісару, цісарику, пусти мя до дому,
 Бо заручив¹⁾ дівчиноньку, та²⁾ не знаю кому. (Хотінь).
 Лукавиця Н.: 1) Заручив єм. 2) Сам.
2060. а) Ой цісари, цісарику, цісари сараче,
 Пусти мене до дівчини, бо дівчина плаче. (Грабовець).
2061. б) Ой цісарю королику, цісарю королю,
 Та пусти нї до домочку, най сї не неволю.
 Ой пусти нї до домочку, най сї не неволю,
 Сплакала сї, стужила сї дівчина за мною.
 Не так она та за тобов, як ти за нев тужиш,
 Не пуцу тї, вражий сину, доки не дослужиш. (Волосів).
2062. в) Ой цісарю коронарю, пусти мнї на волю,
 Заручивєм дівчиноньку, та плаче за мною.
 Ой не так вна за тобою, як ти за нев тужиш,
 Не пуцу тї, песїй сину, поки не дослужиш. (Жураки).
2063. г) Ой ти пани капітани, ти пани королю,
 Пусти мене до домоньку, най сї ни ниволю.
 Ой ти пани капітани, ой ти наш корольку,
 Пусти мене до домоньку хоть на годиноньку. (Іванівці).
2064. Ой цісаре, цісарочку, цісаре паночку,
 Я пусти мене до домочку, маю коханочку.
 Не пуцу тя, жомнярочку, бо се розхоруєш,
 Як вибудеш свої літа, сам помашеруєш. (Копичинці).
2065. Ой до Відні, ледіники, до Відні, до Відні,
 Коли же ви в Старогвіздци людем не потрібні.
 Ой цісарю, цісарочку, цісарю Францішку,
 Пусти, пусти до домоньку любці на потішку.
 Пусти мене та до дому хочь на годиноньку,
 Най же я ся та потішу з своїов родиноньков.
 (Гол. II, ст. 379, ч. 675).
2066. Ой цісарю, цісарику, не буду служити,
 Дівчьи ми сї сподобало, буду сї женити.
 Дівчьи ми сї сподобало коло дороженьки,
 Не можу сї оженити через вороженьки. (Лукавиця Н.)

2067. Служив же¹⁾ я рік у ксьондза²⁾, два³⁾ роки у⁴⁾ пана,
А ще буду⁵⁾ цісаревн⁶⁾, що ми за догана? (Тустань).

Войнилів: 1) Ой служив. 3) А два. 4) В. 5) Ще рік піду. 6) До цісари. — Нагуєвичі: 1) Ой служив я. 2) Віта. 6) У цісарє. — Григорів: 2) Попа.

2068. Ой волю я, пане брате, цісарю служити,
Ніж я маю вражим Ляхам панщину робити.
(Гол. II, ст. 296, ч. 274).

2069. а) А ти брате, сієш, вореш, бо ти маєш поле,
А я бідний жовнярина служу цісарови. (Ситіхів).

2070. б) А мій тато сіє, вори, на широкім поли,
А я бідний жовняронько служу цісарови.
А мій тато сіє, вори, хліба се надіє,
Бідний жовнер маширує, смерти се надіє. (Жуків).

2071. а) Т'али й дуду, як я буду косою косити,
Али й дуду, як я буду цісарю служити.
Я косою бай покосу, седу, відпочину,
А на марши січи, рубай, хоть зараз загину. (Устє н. Ч.).

2072. б) Кобисмо сі, пане брате, були не женили,
Були би сі наші мами нами не журили.
Не журіт сі, наші мами, за нами, за нами,
Бо ми підем до цісаря, будемо панами.
Ой маю я, мамунцуню, таким паном бути,
Волію я, мамунцуню, косою тягнути.
Я косою раз потягну, встану, відпочину,
А в цісаря тіжка служба, мало не загину. (Рибно).

2073. Ей підемо, пане брате, цісарю служити,
Даст нам цісар черевики штифтами набиті. (Іванівка).

2074. А в нашого цісарика злоті рукавиці,
Тож то його виховали дівки-молодиці. (Нагуєвичі).

2075. а) Ой на тобі¹⁾, цісароньку²⁾, срібні нагавиці³⁾,
А за тобов⁴⁾, цісароньку⁵⁾, плачут⁶⁾ молодиці. (Жур).

Грабовець: 1) Ой цісарє. 2) Цісарик. 3) Рукавиці. 4) Через тебе. 5) Цісарик. — Вороблевичі: 1) А в нашого. 2) Цісаронька. 3) Білі рукавиці. 4) А вже єго. 5) Проплакали. 6) Дівки й.

2076. б) Та¹⁾ цісару, цісарику, сині нагавиці²⁾,
 Та на тебе, цісарику, плачут молодиці.
 Плачут мами³⁾ за синами, жінки⁴⁾ за мужами,
 А дівчата бай сараки⁵⁾ за кавалерами.
 Та ни тота мати плачи, шо го породила,
 Али тота мати плачи, шо вірни любила. (Усте).

Тисьменичани: 1) Ой. 2) Срібні рукавиці. 3) Мами плачут.
 4) Доньки. 5) Ластівета. — Туставь: 1) А на тобі, цісарику. 2) Срібні
 рукавиці. 5) Ластівета. Оба варіанти не мають третього куплета.

Пор. Мат. V, ст. 128, ч. 110.

2077. Та цісарю, цісарику, та цісарю, царю,
 Наробивес в Буковині великого жалю.
 Плачут мами за синами, жінки за мужами,
 А дівчета, ластівета за кавалерами. (Орелець).

Пор. Купчанко. ст. 564, ч. 325.

2078. а) Бодай тоті Бережани вода замулила,
 Не одна мати плаче: взели мого сина.
 Не одна мати плаче, не одна тужит:
 Взели, взели мого сина, цісареві служит.
 Служи, служи, дитинонько, будеш мати ласку,
 Через плечі ремінь білий, а на чолі бляшку. (Орелець).

2079. б) Бодай тоті¹⁾ Бережани вода замулила,
 Не єдна нянька²⁾ плаче: нема мого сина.
 Не єдна³⁾ нянька²⁾ плаче, не єдна⁴⁾ тужит:
 Нема мого сина⁵⁾ в дома⁶⁾, цісареві⁷⁾ служит.
 Не єдна³⁾ нянька²⁾ плаче, не єдна голосит,
 Нема мого сина⁵⁾ в дома⁶⁾, десь карабін⁸⁾ носить.
 Ой карабін на столику, шабелька на клинку,
 Сказав мені старий жовнір: шкода тебе, синку.
 Ой чи шкода, чи не шкода, коли мене взяли,
 Коли мені кучерики ножичками втяли. (Голгочі).

Охримівці і Черче: 1) Тії. 2) Мати. 7) Бо в цісарє. — Жураки:
 3) Ой не єдна. 2) Мати. 4) Тай не єдна. 5) Синка. 6) Йванка.
 8) Жидам воду.

Пор. до двох перших куплетів: Ж. Павлі, ст. 182. — Купчанко,
 ст. 564, ч. 325. Ст. 575. — Саламон, ст. 66, ч. 15. Ст. 67, ч. 18.

2080. в) Не треба сє, пане брате, в кучерах кохати,
 Бо в Трембовли, в крайнім домі будут вобтинати.
 Кучерики на столику, шабелька на клинку,
 Повідає старий драґон: шкода тебе, синку.
 Ой чи шкода, чи не шкода, коли мене взьили,
 Золотими ножичками кучері вобтьили. (Іванівка).
2081. Ой чому ви лиґінята та не співаєте,
 Чи голосу не маєте, чи ся стидаєте?
 Ні голосу не маємо, ні ся стидаємо,
 Прийшла карта від цїсаря, на війну ідемо.
 Прийшла карта від цїсаря тай від цїсариці,
 Щоби дївок не любити, лише молодиці.
 Молодиці як зірниці, дівчата як сонце,
 Нераз-им ся покучкував попід їх віконце. (Перегінсько).
2082. а) А в цїсара¹⁾ добре бути²⁾, добре³⁾ панувати,
 Щоб на⁴⁾ варту ни ходити⁵⁾, ни зицирувати. (Нивиці, Кам. Ст.).
 Михайловичі: 1) Цїсарі. 2) Добра служба. 3) Лиш би. 4) Коби.
 5) Варти ни робити — Вільки Маз.: 2) Добра служба. 5) На зицирку
 не ходити. — Сілець Б.: 5) По зицирці не ходити. — Журів: 1) Ой
 при войску. 5) Щоби варти ни робити.
2083. б) А в цїсара добре бути, добре панувати,
 Щоби варти не робити, а лиш си лижати. (Іванівка).
2084. Ой служив я цїсареви тай на варті стояв,
 Мене цїсар наказував, абим сї не бояв. (Волосів).
2085. Ой хлопчики, молодчики, тепер погуляйте,
 Прийде карта від цїсаря, на війну рушайте.
 (Гол. II, ст. 295, ч. 272).
2086. а) Ой гуляйте, парібоньки¹⁾, завтра²⁾ не будете,
 Прийшла³⁾ карта від цїсара, на війну підете. (Бірки Дом).
 Волцнів: 1) Парубочки. 2) Бо вже. — Біла: 1) Парубочки.
 3) Прийде.
 Пор. Саламон, ст. 68, ч. 24.
2087. б) Ой гуляйте, парубоньки, більше не будете,
 Прийшла карта від цїсаря, на війну підете.
 Прийшла карта від цїсаря, тай від цїсариці,
 Аби дівчат не любити, лише молодиці. (Іванівці).

2088. в) Ой гуляйте, парубочки, завтра ни будете,
Прийди карта від цїсара, на войну підете.
Прийди карта від цїсара, ще й від цїсариці,
Щоби дівчат ни любити, тільки молодиці.
Молодиці не годит сї, дівчини не можна,
Бо дівчина така пишна, як панї вильможна. (Нивиці).
Пор. Кол. ст. 251, ч. 2345. — Брабель, ст. 58, ч. 207.
2089. г) Прийшла карта від цїсара тай від цїсариці,
Аби дівки¹⁾ не любити, лише²⁾ молодиці.
Молодиці, білі лиці, мальованї дверці,
Тота менї молодиці пристала до серці. (Угринів Гор.).
Іванівка: 1) Щоби дівок. 2) Тільки.
2090. д) Ой гуляйте, парубоньки, завтра не будете,
Прийде карта від цїсара, на війну підете.
Ой ви хлопці закордонці¹⁾, ой ви хлопці дунці,
Погинете у цїсара, як тютюн у люльці. (П. С. Білїн.).
Волосів: 1) Плеканчики.
2091. е) Ой братчики, плеканчики, де ви сї плекали?
Як підете на войноньку, будете плакали.
Ой хлопчики, плеканчики, ой хлопчики дубці,
Погинете на войноньці, як тютюн у люльці. (Угринів Дол.).
2092. ж) Ой сьпівайте парубочки, ой сьпівайте дунці,
Погинете на війноньці, як тютюн у люльці. (Лукавиця Н.).
2093. а) Я в цїсара легка служба, а мала заплата,
Ни їдному жовнярови головонька стята. (Жур. Вільки Маз.).
Пор. Купчанко. ст. 575, ч. 340.
2094. б) У цїсара¹⁾ добра²⁾ служба тай добра³⁾ заплата,
Не одному жовнярови головочка стята. (Грабовець).
Волосів: 3) А гірка. — Хотїнь: 1) Ой у війську. — Воробле-
вичі: 1) А в цїсара. 2) Легка. 3) Велика
2095. в) Т'али, кажи, хлопиц, хлопиц, вікохав нї отец,
Вікохала мене мати цїсареви дати.
У цїсаря легка служба, велика заплата,
Ни одному жовнярови головочка стята.
Т'али стята, т'али стята, тулуб повалив си,
Та дивїт си, хло' молодці, як я заслужив си. (Усте н. Ч.).

2096. г) Ой підемо, пане брате, я в гай зелененький,
Та коби нас не полапав цісар молоденький.
А як він нас полапає, будемо панами,
Тай заплаче отец, мати, дівчина за нами.
Бо в цісаря добра служба, велика заплата,
Не одному жовняроньку головонька стята. (Семаківці).
2097. Та летіла зазулечка, та летіла пава,
Прийшла карта від цісаря по нашого Йвана.
Заспіваймо, мій миленький, бо вже не будемо,
Прийшла карта від цісаря, на війну підемо. (Ходовичі).
2098. Ти цісари, цісаройку, ми є твої діти,
Ми сі будем воювати, ти будеш сидіти. (Ожомля).
2099. А наш цісар ерштелює войська до шерегу,
А Прусаци так на нас бють, як вода до „бжегу“. (Вороблевичі).
2100. а) Ой цісаре, цісароньку, ти молодий пане,
Чим ти будеш воювати, як війська не стане? (Вороблевичі).
2101. б) Ти цісаре, комісаре, ти великий пане,
А чим будеш воювати, як хлопців не стане? (Михайловичі).
2102. А наш цісар добрий, добрий, бо нам дає торби,
А до торби кусень хлеба, машероваць треба. (Михайловичі).
2103. а) Кому грати, тому грати, тому жовнярови,
Що він жовнір молоденький служить цісарови.
А він служить я в цісарє, та заслужив ласку,
Через плечі білий ремінь, а на чоло бляшку. (М. Яцків).
Пор. вище ч. 2078. — Пор. Купчанко. ст. 564, ч. 325.
2104. б) Ой служив я у цісари, та заслужив ласку,
Білий ремінь через плечі, а на чоло бляшку. (Нагуєвичі).
2105. Та піду я горі селом на десіть ударів:
Позволь нам си оженити, молоденький царю! (Орелець).
2106. З сего боку земля руска, а з того волоска,
Куди підем з товаришем, туди поголоска.
Куди підем, туди підем, на десять ударим:
Позволь сьм нам ожинити, наш молодий цари.
Позволь сьм нам оживити, будем ґаздувати,
Будем тобі цісарику податки давати. (Скобичівка).

2107. Ой цісарю, цісарику, шапочка ти срібна,
 Не вважаєш, цісарику, яка та Русь бідна
 Ой бідна, кажу, білна, бо пани зідрали,
 Ой мали ми по корові, й то Жиди забрали.
 Жиди взяли по корові, цісар бере діти,
 Не маємо, цісарику, що в Руси сидіти!
 (Гол. IV, ст. 474, ч. 225).

7. Ж о в н і р и.

2108. А як я був малий, малий, ніц ми ни кортіло,
 Аві срібло, ані злото, но жомнярське діло. (Іванівка).
2109. Ой піду я у жомняри, у жомнярах панство:
 Коло с..ки реміняки — ціле господарство. (Крехів).
2110. Ой дубова коновойка, дубова, дубова,
 Як устригли парубойка, загнали ді Львова.
 Ой чи шкода, чи не шкода, що мене віддали,
 Але мої кучереньки в Відни сі зістали. (Івачів).
2111. Бодай пани панували, віти вітували,
 А що мене молодого за жовняра взяли.
 Взяли мене за жовняра, я ще не бою ся,
 Кінь вороний, я молодий, я ще вислужу ся. (Жур).
2112. Бодай пани панували, бодай пани були,
 Що вони ме молодого в черевички вбули. (Тусгань).
2113. В черевички взули, взули, синий мундур дали,
 І дрібненькі кучарики на бік розчесали. (Чортків).
2114. А як мене відобрали до першої кляси,
 Та дали ми синий мундур, червоні ковтаси. (Волцнів).
2115. Ой як мене відобрали, нема іще року,
 А вже мені прислили шабельку до боку. (Лукавиця Н.).
2116. а) Ой маю я білий кабат тай червоний комнір,
 Людзкі сини господарі, а я бідний жовнір. (Куни).
2117. б) Вишилас ми сорочечку, вишилас ми ковнір,
 Люцкі діти господарі, а я бідний жовнір. (Жур).
2118. Ой де були гори, гори, тепер вже долини,
 Ой де були файні хлопці, тепер вже жовнери. (Вовків).

2119. а) Як бим не був¹⁾ файний²⁾ хлопец, не був би я³⁾ жовнір,
Не носив бим⁴⁾ синій кабат таї червоний ковнір. (Боберка).
Волосів: 1) Ой як би я. 2) Пустий. 3) Я би не був.
4) Я би не мав.
2120. б) Як бим не був файний¹⁾ хлопец, не був бим жомнєром,
Не носив бим синій кабат з червоним комнєром.
Синій кабат, синю шепку і пояс турецький,
Підковоньки сигнатові, чоботи німецькі. (Комарно).
М. Яцків: 1) Як би я був кепський.
2121. Еї жовнір я, моя мамо, жовнір молоденький,
Як ви мені ни вїирити, ковнір дзиллинецький. (Брс.).
2122. а) Таї жовнір я, моя мати, таї жовнір я, жовнір,
А як мені не вірите, дивіт сі на ковнір.
Таї жовнір я, моя мати, по пояс катанка,
Котра дівка чорнобрива, то моя коханка. (Чорнолізці).
В Білій і Григорові записано тільки перший куплет.
2123. б) Ої жовнір я, моя мамко, ої жовнір я, жовнір,
Та як мені не вірите, дивіт сі на ковнір.
Ої жовнір я, моя мамко, межи жовнярами,
Гусарія — компанія, таї я межи вами. (Волосів).
2124. в) Ої жовнєр я, моя мати, ої жовнєр я, жовнєр,
Коли міні не вірите, дивіт сі на ковнєр.
Щож би я сі, мій синочку, на ковнєр дивила,
Коли я ти із ковнєром сорочки не шила?
Ої жовнєр я, моя мати, меже жовнєрами,
Серемтетом, серемпізом, ходи, душко, з нами. (Чортовець).
2125. г) Ої жовняр я, моя мамко, ої жовняр я, жовняр,
Як будеш миї пізнавати, диви сі на ковняр.
Ої жовняр я, моя мамко, жовняром не буду,
Дівчьи ми сі сподобало, женити сі буду. (Грабовець).
2126. д) Ої жовнір я, моя мамо, ої жовнір я, жовнір,
Як не віриш, моя мамо, диви ся на ковнір.
Ої рідний мій, каже, брате, та не дай мя взяти,
Не дай мені молодому ручки ізв'язати.
А як мені молодому руки ізв'язали,
Тогди мою матїноньку водов відливали.

(Гол. IV, ст. 457, ч. 103).

2127. Ой щож мені, каже, з того, що червоний ковнір,
Другі хлопці пют, гуляють, а я бідний жовнір.
Другі хлопці пют, гуляють, дівки обіймають,
Ой а мене бідненького слёзи обливають. (Жураки).
2128. Ей жомняре, жомнярочку, дес подів сорочку?
А в Самборі, в крайнім домі, висит на колочку. (Михайловичі)
2129. В Самборі мі відобрали, в Перемишли стою,
А я купив кацабайку на дівчину свою. (Михайловичі).
2130. В Самборі мя відобрали, в Перемишли стою,
Нич не роблю, лиш гадаю за дівчину свою. (Розлуче).
2131. Ой як мене відобрали, а я в Львові стою,
Та що прийду, поцілую білявину свою. (Лукавиця Н.).
2132. а) В Бережанах на риночку мальований ґанок,
Подиви ся, моя мила, який з мене панок. (Голгочі).
2133. б) В Заліщиках на риночку мальований ґанок,
Вийди, ненько, подиви ся, з твого сина панок.
Вийшла ненька, вийшла ненька, тай стала, тай тужит:
Нема мого сінка Йванка, у цісара служит. (Ж. Павлі, ст. 47).
2134. Ой то мене відобрали в Самборі на ґанку,
Колисьте ми дали ґвера, дайте ми коханку. (Розлуче).
2135. Закувала зазуленька у Львові на ґанку,
Я вже їду, моя мила, в синенькім кафтанку. (Біла).
2136. Ой дівчино молоденька, гину за тобою,
Я піду до капітана, возьму тя з собою. (Кропив. Н.).
Пор. Саламон, ст. 67, ч. 20.
2137. Ей жомнярик маширує, тарабани бубнет,
Тежко тим се розходити, шо се вірно любет. (Іванівка).
2138. а) Ой підемо, пани брати, під¹⁾ гай зилиненький,
А там буди²⁾ зицирував³⁾ капраль молоденький. (Батятичі).
Бишки: 1) За. 2) Буде нами. — Войнилів: 1) У. 2) Буде нами. —
Полянка: 2) Там нас буде. — Лукавиця Н.: 1) У. 3) А за нами
рекрутами.
2139. б) Ой підемо, пане брате, під гай зелененький,
Там нас буде зицирував капраль молоденький.
Ой підемо, пане брате, підемо, підемо,
Ой там буде три дороги, там сі розійдемо. (Містки).

2140. в) Ей підемо, пане брате, я в гай зелененький,
Там нас буде зецерував капраль молоденький.
Там нас буде зецерував, там нас буде вчити,
Там нас буде молоденьких по морді лушити. (Іванівка).
2141. А я піду на зицирку, моя мамунцюню,
Щобисти ми не ганьбили мою Марисуню. (Кропив. Н.).
2142. Ти ся жениш, парубочку¹⁾, береш дівчиночку²⁾,
А мені би молодому ще йти³⁾ на війночку.
Ой танцюйте, парубочки, танцюйте, танцюйте,
Тай цісарські черевички не псуйте, не псуйте. (Богородчани).
Пісочна (лиш 1-ий куп.): 1) Ти ся, брате, жениш, жениш.
2) Береш си дівочку. 3) А я беру твер на плечі тай йду.
2143. Я гуляю, я¹⁾ танцюю, чоботоньки²⁾ псую,
Нічого ми не коштує, в цісара фасую³⁾. (Глядки).
Лукавиця Нижна: 1) Ой танцюю, тай. 2) Чоботета. 3) Цісар
ми купує.
Пор. вище ч. 1243.
2144. Ой ніхто так не гуляє, як жомір гуляє,
Його чобіт не коштує, їму цісар дає.
Його чобіт не коштує, ані підківочки,
Йому дають, йому дають цісарові дочки. (Нивиці).
2145. Не диви сі, дівчинонько, на нові обцаси,
Бо я жовняр молоденький беру гроші з каси.
Не диви сі, дівчинонько, на нову хату,
Нераз будеш утікати: не дайте мя, тату! (Лукавиця Н.).
2146. Гей по чому півкватирок, по чому півкварта?
Де сі жомньир напиває, на порозі варта. (Михайловичі).
2147. І ти жомяр і я жомяр, зійдім на долину,
Та най дурень не вбиймає нашу білявину. (Невід.).
2148. Пане брате, товаришу, я за тобов стою,
Як я іду попри тобі, то сі шаблі бою. (Лукавиця Н.).
2149. Ой напишу лист дрібненький, напишу до дому:
Передайти, тату, гроші, продайте корову.
Мої тато не такі, корову продали,
Зараз мені на другий день шісць ринських післали. (Іванівка).
2150. а) Бургована цороженька з Бережан до Відні,
А хто її вибурговав? Жомняроньки бідні. (Іванівка).

2151. б) Ой втоптана¹⁾ дороженька з Самбора до Вітні,
А хтож її так утоптав? Жовнярики бідні. (Михайловичі).
Нагуєвичі: 1) Ой з Самбора.
2152. Утоптана дороженька з Самбора до Львова.
А хтож її утоптав? Мати жовнярова. (Михайловичі).
2153. Ой надійшли жовняреньки із полониноньки,
Тай укрили чорне поле аж до муравоньки. (Михайловичі).
2154. Ти ни знаєш, стара мати, як жовняра шкода,
Бідний жовнїр маширує, ци річка, ци вода. (Михайловичі).
2155. Ой як же я машировав, мене батько волав:
Ей верни ся, мій синоньку, я тя вигодовав.
Ой як же я машировав, ненька мя волала:
Ей верни ся, мій синоньку, я тя згодувала. (Невід.).
2156. Плачте, тату, плачте мамо, самисте си винни,
Бо ви мене до цісаря дати не повинни.
Та як мене відобрали хлопце молодого,
Дали мені пуцувати коня вороного.
Я коника віпуцував, шабелька на клинку,
Пан капітан повідає: шкода тебе, синку.
Було мене, капітане, та не шкодувати,
Було мене молодого з дому не волати. (Ходовичі).
Пор. Кол. ст. 252, ч. 2381. Сл. 253, ч. 2401.
2157. Ой в зеленій Буковині, там зазулі кує,
Она хоче розказати, як жовнїр бідує.
Ой в зеленій Буковині явір зелененький,
Ой там лежить, погибає жовнїр молоденький. (М. Яцків).
Пор. Врабель, ст. 112, ч. 355.
2158. а) Ой ніхто так не бідує, як жовняр бідує,
Ой ци слота, ци погода, а він машерує. (Грабовець, Войнилів).
Пор. Купчавко, ст. 571, ч. 336.
2159. б) Ой ніхто так не бідує, як жовнїр бідує,
А він в ночі варту робит, а в день зецирує. (Івачів).
2160. в) Ой ніхто так не бідує, як жомнєр бідує,
Рускі хлопці йдуть до церкви, а він се муштрує. (Григорів).
2161. г) Чи знаєте, люде добрі, як жовняр бідує?
Ой дощ іде, вітер віє, жовняр машерує.
Ой дощ іде, вітер віє, жовняр машерує,
А як має два їрайцарі, то пополуднує. (Чортовець).

2162. д) Кобис знала, файна любко, як жовнір бідує,
Чи у слоту, чи в погоду, жовнір машерує.
Кобис знала, файна любко, як сї жовнір має,
Ой вже сонце у полудни, жовнір обідає. (Волосів).
2163. А ти, брате, сїєш, ореш, маєш добре поле,
А ми гоним по вертепах, аж нас колька коле.
Ой коле нас, жомняроньки, коле попід груди;
Чи довго нам, жомняроньки, такий гаразд буди? (Невід.).
2164. Кому біда, кому біда, тому жовняреви,
Бо він жовнір молоденький служит цїсареві.
Кому біда, тому¹⁾ біда, жовняреви²⁾ біда,
Ворон кости не занесе, туди³⁾ єго слїда.
Ворон кости не занесе, конем не заїде⁴⁾,
Туди³⁾ жовнір молоденький з карабіном піде. (Тисьменич.).
- Грабовець (без 1-ого куп.): 1) Ой нікому так не. 2) Як жовняру.
3) Куди. 4) Доїде. — Загвізде (без 1-ого куп.): 1) Кому. 3) Куда.
4) Доїде.
2165. а) Ой згоріла стирта сїна, згоріла, згоріла,
Чом на тобі, жовнярепьку, сорочка не біла?
Ой не біла, не білая, не буде біленька,
Вісім неділь вже минуло, як прама миленька. (Біла).
2166. б) Вчера була суботонька, а нинї недїля,
Чом на тобі жовняроньку сорочка не біла?
Ой не біла, ой не біла, аї біленькая,
Не випрала її менї моя миленькая. (Охрим.).
2167. Машерують жовнірейки з Самбора до Львова,
Тай махають хусточками: Будь, мила, здорова. (Боберка).
2168. Ой Самборе, Самборойку, бодай ти запав ся,
То не оден парубочок у тобі издав ся. (Боберка).
2169. А де-ж твоя, сину, жінка, а моя нивістка?
Чириз плечі римінь білий, на плечох торніістра.
А торніістра пакована тай кошуля біла,
Баґничайка по колїна — тільки мого віна. (Стр.).
2170. Як до мене зашваркоче, я вивалю очі:
А я бідний жовнярина, їсти ми ся хоче. (Желдець).

2171. а) А як¹⁾ піду на зицирку, визицирую сі,
А як прийду до кашарні²⁾, сльозами³⁾ вмию сі. (Вороблевичі).

Волосянка: 1) Я. 2) На квартиру. 3) Слезам.

Пор. Кол. ст. 252, ч. 2377. — Врabelь, ст. 277, ч. 772. —
Де-Волланъ, ст. 109.

2172. б) А я піду¹⁾ на зицирку, зицирки не вмію,
Він до мене по німецьки²⁾, я не розумію.
А я піду на зицирку, визицирую сі,
А як піду до касарні, сльозами заллю сі. (Пісочна).

Іванівка: 1) Іду. 2) Зашваріотав.

Пор. Де-Волланъ, ст. 109.

2173. а) Ой як прийду на квартиру, та стану, думаю,
Сам не знаю, котрий мундур пуцувати маю.
Ци від ївера, ци від ївера, ци від янорташу,
А вже тамбор вибиває: заціпай камашу. (Григорів).

2174. б) Ой як піду на квартиру та стану думати,
Сам не знаю, котрий маю ремінь штрихувати.
Ременину виштрихую, кабат замащений,
Ай Боже мій милостивий, то єм засмучений. (Волосянка)

2175. в) Ой як піду¹⁾ на касарню²⁾, як³⁾ стану думати,
Кілько⁴⁾ маю ремінецька⁵⁾ перестриховати⁶⁾.
Ремінецько вистриховав⁷⁾, а ївир замащений,
Біднаж моя головочко, я вже⁸⁾ засмучений. (М. Яцків).

Волосів: 1) Ой піду я. 2) До касарні. 3) Тай. 4) Котре. 5) Ремі-
нечко. 6) Перепуцувати. 7) Віпуцую. 8) Все.

Пор. Врabelь, ст. 137, ч. 442. — Де-Волланъ, ст. 109.

2176. г) Ей в цісара добре бути, добре панувати,
Щоби служби не робити, не зецерувати.
Ей вийду я на зецирку, визецерую ся,
А як прийду на касарню, сльозами вмию ся.
Ой прийду я на касарню, стану тай думаю,
Сам не знаю, котрий брати ремінь пуцувати.
Випуцую ремінь, ремінь, кабат замащений,
Біднаж моя головонько, ходжу засмучений. (П. С. Білін.).

Пор. Врabelь, ст. 277, ч. 772.

2177. д) Я в цісара добре бути, но би панувати,
Щоби варті не робити, не зицирувати.
Ой як вийду на зицирку, визицирую сі,
Ой як вийду до касарні, слезами вмию сі.
Ой сльозами я вмию сі, полами утру сі,
Тай до тебе, дівчинонько, ходом забавлю сі. (Черче).
2178. Ой вийшов я до штилюнку а вже споріджений,
Коло мене фрайтер ходит, як той пес скажений.
Вийшов фірир і фельтфебиль тай стали казати:
Чи я тобі не дав розказ мундур пуцувати?
А як прийшов пан капітан тай зачав кричати,
Казав взяти на вахцимру, в шпанґи закувати. (Іванівка).
2179. Вийшов жовняр на зицирку, такий стревожений,
А до него капраль летит, як той пес скажений.
А дзень добрий, ти рекруте, а що там чувати?
Ци я вчора не дав бефель, щоб се пуцувати?
Ой надходить пан фелебер тай взев се питати:
На вахцимбру взети дурня і зашлюсувати.
Сидит бідак на вахцимбрі, тай зашлюсуваний,
А дівчина руки ломит: Жовняру коханий!
В бициркових славних містах писано на карті,
Сидит жовняр на вахцимбрі, дівчина на варті. (Денисів).
2180. Ой молоді жомнярики шабельки пуцують,
Щоби їм сі облискали, як помашируют. (Михайловичі).
2181. Котрий жовнір фест стріляє, той то носить бомки,
Котра дівка стидливая, тую з'їдять вовки. (Біла).
2182. Ой як скажут гаптах стати, а кертайх зробити,
Та як будут офіцери за вуха крутити. (Кнг.).
2183. Я за мундір візитирка, за хліб дифілірка,
Як мі вдарит раз по морді, аж ми пукни шкірка. (Кнг.).
2184. Летит орел понад море і страшенно крачит,
Сидит жовнір над рікою і жалісно плачит. (Охрим.).
2185. Воліла¹⁾ мі моя мати в помиях²⁾ втопити,
Ніж мі мають³⁾ офіцери за вуха крутити. (Жур).
- Войнилів: 1) Волілас. 2) В купели. 3) Мали. — Угринів Дол.:
1) Волілас мя. 2) В купели.
Пор. Кол. ст. 253, ч. 2389.

2186. Волїлас нї, моя мати, в купели втопити,
Нїж нї мают по Самборі жовнярі водити. (Нагуєвичі).
2187. Волїлас мнї, моя мамко, в колисці вдушити,
Нїж мнї малас віддавати цісарю служити. (Грабовець).
2188. Волїв бим я товар пасти та громадські вівці,
Нїж я маю пуцувати цісарські реміньці. (Іванівка).
2189. Кажут люди: війна буде, — я ї си не бою,
Най на того війна впаде, с ким я не говорю. (Підзахарич).
2190. Ой хлопчики-плеканьчики, добре сі плакайте,
Як підете на війноньку, добре сі тримайте. (Лукавиця Н.).
2191. А йдут воли з Волощини, самі половії,
А йдут хлопці ча віноньку, самі молодії. (Пісочна).
2192. Ой підемо, пане брате, підемо, підемо,
Чи широко, чи глибоко, то переплинемо. (Охрим.).
2193. Ой не бій сі, пане брате, ми не погинемо,
Буде війна супокійна, ми сі повернемо. (Михайлович).
2194. А я піду на війночку та на війні згину:
Шінуї, мати, Марисуню, як рідну дитину.
Як же я ї, мій синочку, маю шінувати?
Вна не моя дитиночка, я не її мати. (Михайловичі).
2195. Виправила мати сина горов гребельками,
Не видїла дороженьки перед сльозоньками.
Виправила мати сина на війну раненько,
Сїла собі під віконце, плаче жалїбненько.
Оберни сі, ворон коню, три рази по сонці,
Най не плаче стара ненька раченько в оконьці. (Ж. Павлі, ст. 50).
Пор. Кол. ст. 253, ч. 2421.
2196. Віправляла мати сина тай на вороженька:
Щаслива би мому сину була дороженька! (Жураки).
2197. Будь ми, мила, здоровенька, як оріх зелений,
Бо я іду на війноньку, сумний, затужений. (Хотїнь).
2198. Ой засьпівай, сивий пташку, на дубі, на вершку,
Ми не будем в нашій землі, підем на Угерську.
Як Угерську ізвоюєм, підемо на Німці,
А там будем в кровці бристи по самі колїнці. (Хотїнь).

2199. Тямиш, брате, як ми стали в Парижі столиці,
Як на ринку ми співали Добуша і Гриця?¹⁾ (Губичі).
1) Відривок із штучної пісні.
2200. Чомусь жомнір не женив сі, абшиду не має,
Бо наш цісар молоденький бити сі гадає.
Бо наш цісар молоденький на границі стоє,
Пише картку до Москальи, що го сі не боє.
Пише картку до Москальи, а Москаль на Німці,
Що будемо в кровци плисти по самі колінці. (Вороблевичі).
2201. Стоїт явір над водою, в воду похилив сі,
Стоїт жовньир на вахцимрі, тьижко зажурих сі.
Ни того він зажурих сі, щоби їсти, пити,
Лиш він того зажурих сі, як Маскальи збити. (Михайловичі).
2202. А ми хлопці молоденькі підкрутім си вуса,
Підем бити Москалів, а потому Пруса.
Підем бити Москалів, а потому Венґра,
То се буди називати Галїция теньґа. (Підмиж.).
2203. Пане брате, товаришу, що будем робити?
Вдарив Япанц на Маскаля, підем боронити. (Грабовець).
2204. Пане брате, товаришу, що будем робити?
Вдарив Москаль на Вкраїну, підем боронити.
Вдарив Москаль на Вкраїну, побив Українців,
Ой будемо ми бродити в кирві по колінці. (Пасічна).
2205. Прийшли Ляхи, гайдамахи, Вкраїну зрубали,
Течут ріки кирвавії темними лугами.
Прийшли Ляхє, гайдамахи, зрубали Вкраїну,
Течут ріки кірвавії з гори на долину. (Пасічна).
2206. Сивий коник, каже, сивий, а трензелька з шовку.
А хтож тобі, мій миленький, умиє головку?
Змиют міні, каже, змиют, дощі майовії,
А росчешут кучерики ворони чорнії.
Кажут люде тай говорє, що в жовніріх добре,
Не одному жовнірови ворон око дзьобле.
Але другий залїтає, лїнше доглядає,
Кучерики обриває, гніздечко ввиває. (Чортовець).
2207. Ой нікому так не добре, жовнярови добре,
Не їдному жовнярови ворон око дзьобне. (Ямниця).

2208. Ой ти кажеш, йиден дурню : жовнярови добре,
 Не йидному жомнярови ворон кости дзьобне.
 Ворон кости роздзьобає, ворона закраче,
 А за бідним жомняриком ніхто не заплаче.
 Мати за ним не заплаче, бо мати не знає,
 Лише тая дівчинонька, шо сьи з ним кохає. (Костільники).
2209. Ой жовняри, жовняроньку, шкода тибє буде,
 Бо як твоя головонька порубана буде.
 Та най буде порубана на дрібненький мачок,
 Я до свої дівчиноньки молодий хлопачок. (Кнг.).
2210. Ой як мені Пан Біг дасть, що я сі поверну,
 То я свою дівчиноньку до себе пригорну. (Батятичі).
2211. На цісарскім огродоньку розмай зелененький,
 Ой там сидит, погибає жомнір молоденький.
 Сидит, сидит, погибає тай головку клонит,
 Молодая дівчинонька білі руки ломит. (Івачів).
2212. Ой охота, пане брате, охота, охота,
 Кінь вороний, шабля гостра із щирого злота.
 Кинь шабельку, жовняреньку, де бистрая вода,
 За тобою умліває дівчина молода.
 За тобою, жовняреньку, ціле село плаче :
 Покидай, утікай, молодий козаче. (Нивиці).
2213. Кину я тя, шабелино, у Дунай глибоко :
 Пливай, пливай, шабелино, маєш там широко.
 Пливай, пливай, шабелино, тай по під береги,
 Щось на мене насідають тяженькі вороги.
 Пливай, пливай, шабелино, будеш там пливати,
 А я піду молод жовнер жінки си шукати.
 Ой як я си молод жовнер жіночку тай найду,
 Відіпну я тя від боку, тай до дому піду. (Хотінь).
2214. Ой що будем поработи, небожета хлопці,
 Як будемо утікати через гори й корчі?
 Ой будемо й утікати я в гай дзелененький,
 Ой щоби нас не здогонив капраль молоденький.
 Ой бо він нас як здогонит, та буде нас бити :
 Не хочете, вражі хлопці, цісарю служити. (Волосів).

2215. Ой що будем, пане брате, гадати, гадати,
Та як будем через гору дубинов тікати?
Через гору, через гору, я в гай дзелененький,
Ай щоби нас не погонив капраль молоденький.
Ой бо він як нас догонит та як зачне бити:
Ти не хочеш, песій сину, цїсарю служити. (Посіч).
2216. А я жовнір, а я жовнір межи жовнірами,
Басамкутя теремтете, ходи, любко, з нами. (Кобаки).
2217. А горами то долами¹⁾ пшиниця ланами,
Вандруй²⁾, вандруй²⁾, дівчиночко, на ягоди з нами³⁾.
Хіба би я дурна була, розуму ни мала,
Жиб я з вами жовнярами туже вандрувала. (Люб.).
Іванівка: 1) Під нашими городами. 2) Мандруй. 3) З нами жомнярами.
2218. Не пий, коню, води з рова, бо то не здорова,
Ей не ходи до дівчини, бо то жомнярова. (Іванівка).
2219. Чикай, любко, до восини, та на восінь трету,
Ой бо я ще молоденький ни маю апшету. (Іванівці).
2220. Не диви си¹⁾, дівчинонько²⁾, що я жовняренько,
Тай³⁾ вислужу свої літа, верну си⁴⁾ борзенько.
Дали мене на жовняра, тай ще я си верну,
Ще я свої файні любці головку заверну. (Велеснів).
Лукавиця Н.: 1) Не жури сі. 2) Марусенько. 3) Я. 4) В цїсаря.
2221. Ой мав же я дівчиноньку, що звала сі Касї,
Мене взяли за жовняра, вона віддала сі. (Кнг.).
2222. Ой на горі два явори, а третій маленький,
Ходит, ходит до дівчини жовняр молоденький.
Ходит, ходит до дівчини, а зради се боїт,
Нї з раненька, нї спізненька до дому заходить. (Богородчани).
2223. Ой хоть же я з коня спаду, то я не забю ся,
Ой таки я жовнір буду, хоть я оженю ся.
(Гол. IV, ст. 477, ч. 24).
2224. Кажут ми сі женитовьки, тай ніяку брати,
Волю взети ївер на плечі тай зацирувати.
А я з ївера раз вистрілю, три рази спочину,
А як озьму лиху долю, марне з сьвіта згину. (Григорів).

2225. Ой любив я дівчиноньку тоненьку, високу,
Приста́ла ми до сирденька, як шабля до боку. (Врб.)
2226. Ой жовнір я, моя мамцю, по жовнірски ходжу,
Ай по штири ф́раєрочки по під боки воджу. (Кропив. Н.).
2227. А я їхав з ре́гіменту, виді́вем миленьку,
Що сиді́ла у віконци, шила кошуленьку.
Ї́дна дала ниточок, друга полотенці́,
Тре́та мила вишивала з під щирого серці́. (Пісочна).
Пор. Кол. ст. 252, ч. 2365.
2228. Ой Іване Подоляне, ф́айну жінку маєш,
Перед нами жовнярами де її сховаєш?
А я її заховаю під білу перину,
Там ї́ буду цілювати, як малу дитину. (Пасічна).
2229. Не диви ся на жовняра та на єго вроду,
Жовняр сяде тай поїде, як рибка під воду.
Не диви ся на жовняра тай на єго вочи,
Жовняр сяде тай поїде, а тебе не схоче. (Дусанів).
2230. Ой самас си, дівчинонько, біди наробила,
Ти виді́ла, що я жовняр, на щос ми́ любила? (Кнг.).
Пор. Саламон, ст. 67, ч. 20.
2231. а) Ти виді́ла, дівчинонько, що я не ї́майний,
Було мене не любити, хоть бим який ф́айний¹). (Пасічна).
Коцан: 1) Було зо мнов не лягати, хоть я хлопиц ф́айний.
2232. б) Ти виді́ла, ф́айна любко, що я не ї́майний;
Було мене не любити, хоть бим який ф́айний.
Було мене не любити, не вібаранче́ти:
Наварилас кіселиці́ в дра́нтивім горще́ти. (Посіч).
2233. Парубочку, жовнярочку, люби́ла́м ти́ доси,
А тепер ти́ пони́хаю, бо ї́инчого маю. (Михайловичі).
2234. Ой двоя́ка лі́щинонька, двоя́ка, двоя́ка,
Тото дівча нещасливе, що любить воя́ка. (Розлуче).
2235. а) Ой забили ка́пітана, забили, забили,
Тепер бу́дем ка́пітаньску дівчи́ну люби́ли.
Ой забили ка́пітана, лиши́ла сї збро́я,
Тепер бу́де ка́пітаньска дівчи́нонька моя́. (Вовків, Дусанів)

2236. б) Ой забили капітана, забили, й забили,
Лишила сі капітанка, будем ї любили.
Ой забили капітана, забили майора,
Лишила сі капітанка, буде вона моя. (Явче).
2237. в) Ей забили капітана в глибокі долині,
Лишила се капітанка в червоні хустині.
Ей забили капітана на прускі границі,
Лишила се капітанка в червоні спідниці. (Іванівка)
2238. Ой коби ти, мила, знала, як буду йти з Венґер,
Стояла бис на визорі в неділю цілий день.
Хлопці сми ся породили, і хлопці будеме,
Цісарьови вислужиме, домів ся вернеме. (Лімна).
2239. Ей Самборе, Самборочку, бодайс завалив сьи,
Через тебе, Самборочку, я ше не жинив сьи. (Іванівка).
2240. Ей жовняре, жовняроньку, а¹⁾ деж твоя сила?
В гарнізонах і шпиталях²⁾, там се полишила.
Ей жовняре, жовняроньку, де твої присівки?
А в цісарских маґазинах висят по над стінки. (Григорів).
Черче: 1) Та. 2) Чи по горах, чи по долах.

8. Ріжні роди оружя.

А. При кони.

2241. А вишеньки, черешеньки з під споду гладенькі,
Чому ви сі не жинили, хлопці молоденькі?
Всі сі хлопці поженили, по сі їден зістав,
А він буде в Бережинах на конику свистав. (Вовків).
2242. Всі ся хлопці поженили, тільки я ся зістав,
А хто буде¹⁾ на цісарскім кониченьку свистав? Холоїв).
Пор. Гол. II, ст. 302, ч. 305. — Нагуєвичі: 1) Та щоби я.
2243. Ходилисмо, пане брате, ходили, ходили,
Тепер будем пуцувати цісарські кобили. (Іванівка).
2244. Мене взяли, тай віддали до коня, до коня,
Ой шо буде робитоньки дівчинонька моя? (Желдець).
2245. а) Не диви ся, дівчинонько, на мене¹⁾, на мене,
Ведут коня з Тарнополя під мене²⁾, під мене.
Ведут коня з Тарнополя, коня вороного,
Гей під мене легіника³⁾, хлопця молодого. (Павлик).
Волосів: 1) Ой нене, каже, нене, не свари на мене. 2) Сідлают.
3) А сідлают ба й під мене.

2246. б) Стара нене, стара нене, ни свари на мени,
Ведут коня з Тернополя, либонь то під мени.
Ведут коня з Тернополя, коня вороного,
Ой здає ся, що під мени, хлопця молодого. (Таурів).
Пор. Врабель, ст. 165, ч. 509.
2247. в) Ведут коня с Тирнополя під мени, під мени,
А шабелька коло боку на чорнім римени. (Люб.).
2248. А як мене відобрали до коня, до коня,
Виплакала сиві очі білявина моя. (Михайловичі, Кульчиці).
Пор. Кол. ст. 253. ч. 2407.
2249. Ой як мене востригли до коня, до коня,
Ніхто за мною не заплаче, но дівчина моя. (Іванівка).
2250. а) Ой заплачеш, моя мила, заплачеш, заплачеш,
Як ти мене на воронім конику зобачиш.
Тогди будеш, моя мила, за мною тужити,
Як я сьїду і поїду цісару служити. (Іванівка).
Пор. Кольберг, III, ст. 67, ч. 676. — Кол. ст. 254, ч. 2439.
2251. б) Ой кувала зазулечка, як я їхав возом;
Ой заплачеш, дівчиночко, на свій дурний розум.
Ой заплачеш, дівчиночко, заплачеш, заплачеш,
Та як мене на цісарським конику побачиш. (Волосів).
2252. А я піду до цісара тай буду служити,
Дасть ми цісар¹⁾ кониченька, буду сї возити. (Михайловичі).
Нагуевичі: 1) Дадут міні.
2253. Як єсте мі відобрали, я си сїв на ганку,
Далисти ми кониченька, дайти ми коханку. (Врб.).
Пор. висше ч. 2134. — Пор. Кол. ст. 253, ч. 2407.
2254. Ой як мене відобрали у місті на ринку:
Колисти ми коня дали, дайте ми Маринку. (Кропив. Н.).
2255. Ой усі сї поженили, лише я сї зістав,
Ой дав мені цісар коньї, щоб на нього свистав. (Лукавиця Н.).
2256. Задзвонили в монастири я в дванацїть дзвонів,
Та вівили жовнярика з мальованих дворів.
Та вівили, та вівили тай стали гадати:
Ці подобини молод жовнір на коня сїдати?
Ці подобини, ни подобини, на коня сїдати,
За ним дівчи Вірміночка зачила вмлївати. (Усте).
2257. а) Взяли мене за жовніра, хлопця молодого,
Дали мені муштрувати коня вороного. (Желдець).

2258. б) Ой тай мене відобрали хлопці молодого,
Дали мені пуцувати коньї вороного.
Ой ти коню вороненький, білий, копитистий,
Перебриди бистру річку, камінь каменистий. (Грабовець).
2259. в) Віддали ня за жомніра, хлопця молодого,
Казали ми пуцувати коня вороного.
А я коня випуцував, шабельку пристрою,
Як приїде пан капітан, я го ся не бою. (Григорів).
2260. г) А як мене відобрали хлопця молодого,
То дали ми пуцувати коня вороного.
А я коня випущую, а я коня гою,
Де кватира підхилена, там дівчина моя.
Де кватира підхилена, де двері підперті,
Ого ми сі сподобала дівчина теперкі. (Войнилів).
2261. Ой я коньї віпущую, припну до драбини,
А шабельку припинаю, йду до білявини. (Лукавиця Н.).
2262. а) А як мене молодого асентирували,
Посадили на коника, як намалювали. (Іванівка).
2263. б) А шабельку уціпили, білий ремінь дали,
Посадили на коника, як відмалювали. (Камінка С.).
2264. а) А як мене відобрали до коня білого,
А я хлопець молоденький придав ся до нього. (Войнилів).
2265. б) Ой як мене відобрали до коня сивого,
Кінь вороний, я молодий¹⁾ придав сі до нього.
Ой як мене відобрали з четвертої кляси,
Дали мені білий ремінь, червоні кутаси. (Губичі).
Кропивник Н. (лиш 1-ий куп.): 1) Та я хлопець молоденький.
2266. А я сьиду¹⁾ на коника, нагайки²⁾ ни маю,
Цісарскими острогами коня потискаю³⁾. (Михайловичі, Бишки).
Григорів: 1) Ой седу я. 3) Підтинаю. — Підмихайлівці: 1) Ой седу я. 2) Батога. 3) Підганяю — Пасічна: 2) Батіжка.
2267. А я седу на коника, острогами стисну,
Штири милі до милої, за годину свисну. (Кнг.).
2268. А як седу на коника потисну шпорнами,
Пирибирай, сивий коню, кривими ногами. (Перегінсько).
2269. А я коня випуцував, кабат забружений,
Стоїт капраль на ді мною, а я засмучений. (Жур).
Пор више ч. 2174 - 6.

2270. Ой коню мій вороненький, я на тя сїдаю,
Дай, миленька, хустку в руку, ний ся повтираю. (Кропив. Н.).
2271. Бувай любко здоровенька, я вже маширую,
Пристипи се до коника, ний те поцїлюю. (Григорів, Хотїнь).
2272. Та сїв жи я на коника, а шабилька впала:
Цї дилеко файна люпка, шоби ми подала?
Ни дилеко, ни дилеко, стоїт над водою,
Протираї очінєта фустков золотою.
Та ни тою золотою, шо по золотому,
Али тою золотою, шо по чірвоному. (Устє).
2273. Ой дівчино, дівчинонько, жаль ми за тобою,
Я попрошу капітана, возьму тя з собою.
Я попрошу капітана тай пана старшого,
Возьму я тя, білявино, на коника свого. (Кропив Н.).
Пор. висше ч. 2136.
2274. Ой розпука, пани брати, розпука, розпука,
Бо я їду до цїсара, з дівчинов розлука.
Плачи отец, плачи мати, плачи вся родина,
Куда ходи, руки ломи молода дівчина.
Подивлю сї на батенька тай на матїноньку,
А як гляну на дівчину: дати ми радоньку!
Ой дати ми, люди, раду, бо с коника впаду,
Лишьїї сї дівчинонька ворогам на зраду.
Стрільбо моя набитая, шо с тобов робити?
Чирис люнку солоденьку прийде сї забити. (Підмих)
2275. а) Ой Господи милосерний, коби то так було,
Аби завтра до полудні райтшулі не було.
Ой райтшулі як не буде, підем на спацирку,
По полудни дві години підем на зицирку.
Ой підемо на зицирку, візицируєм сї,
Як увійдем до касарні, словами вмиєм сї. (Тисьменич.).
2276. б) Тай ніхто так не бідує, як жомньир бідує,
Ой ци слота, ци погода, а все маширує.
А ніхто так не бідує як жомньир бідує,
Ідут люди до косьцьола, він коня пуцує.
Ідут люди до косьцьола, ідут з ними діти,
Жомньир коня віпуцує, іде до візїти. (Костїльники).

2277. в) Ой ніхто так не бідує, як жовняр бідує,
Руський нарід йде до церкви, він коньки райбує.
Ідуть старі, йдуть молоді, ідуть малі діти,
Жовняр коньки вірайбував, веде до візїти. (Грабовець).
Пор. вище ч. 2158—2162.
2278. А в цісарській маґазині світит сї ліхтарні,
Сама дівка приходила до мні до маштарні. (Михайловичі).
2279. Ой служив я у цісара, пуцував два конї,
При штирнастім ригіменті а в шесті шкадроні. (Жур).
2280. Ой сяду я на коника, поїду на Венґри,
Тай попрошу капітана, най ми любку верне. (Голгочі).
2281. Ой червоний мій миленький, червоний, червоний,
Пани си го сподобали тай взяли до коний. (Грабовець).
2282. Ой віддали мого хлопця, віддали, віддали,
Посадили на коника, як відмалювали. (Біла).
Пор. вище ч. 2262.
2283. Ой я взяли миленького на велику зраду,
Дали їму чиривички тай востроги з заду. (Стр.).
2284. а) Відобрали мого любка та на вояченька,
Та дали єму сивого того кониченька.
Ой сивого, моя донько, сивого, сивого,
Тільки єму доганочки, що не кованого. (Гвозд).
2285. б) Ой кувала зазуленька, кувала волоська,
Та вже мого миленького віддали до воська.
Ой віддали миленького та за вояченька,
Якого ж ти, мій миленький, дали кониченька?
Ой сивого, моя мила, сивого, сивого,
Та я хлопець мотоденький лиш здібен до нього. (Пасічна).
2286. в) Ой кувала зазуленька, кувала волоська,
Нема мого миленького, віддали до воська.
Ой віддали тай віддали, віддали, віддали,
Нема мого миленького, лиш золоті пави. (Павельче).
2287. А на мому миленькому волосенько руде,
А як сяде на коника, дивують ся люде.
А як сяде на коника, коник вороненький,
То всі люде завидують, що то мій миленький. (Біла).

2288. Сеї ночі в опівночі горіх¹⁾ розвивав сі,
В Станіславі банда грала²⁾, любко вібрав сі.
Та як же він вібрав сі, з низенька³⁾ вклонив сі⁴⁾,
На цісарскім кониченьку сльозами умив сі⁵⁾ (М. Яцків).

Грабовець: 1) Ой береза зашуміла тай дуб. 2) Грає. 3) Низенько.
4) Склонив сі. 5) Слізеньками вмив сі.

2289. а) Ой летіла зазуленька, тай казала¹⁾ куку;
Подай, подай, дівчинонько, на коника руку.
Ой хиба б я дурна була, розуму не мала,
Та щоби я на коника руку подавала. (Біла).

Пасічна: 1) Закувала.

Пор. Кольберг, III, ст. 13, ч. 40—41

2290. б) Закувала зазуленька, учинила: куку!
Подай, подай, серце моє, на коника руку!
Рада би я, мій миленький, рада вбі подати,
Не казала, не веліла моя стара мати!
(Гол. II, ст. 412, ч. 485—486).

На що мою руку просиш, коль ся віддаляєш?

Будь счислива тва доріжка, куди погадаєш!

(Гол. II, ст. 413, ч. 488)

На що й ти ми ручку даєш, уже не вернеш ся,

Счасливая доріжечка, куди повернеш ся!

(Гол. II, ст. 413, ч. 489).

2291. Ти мій милий чорнобривий, напиши ми карту,
Чи ти добре відбувати в Станіславі варту.
Напишу ти, моя мила, най перейду Відню,
Віддавай сі за кого хоч, бо я вже не війду.
Напишу ти, моя мила, най перейду гори,
Віддавай сі за кого хоч, не прийду ніколи.
Згадай мене, мій миленький, конє сїдлаючи,
А я тебе тай згадаю спати лігаючи.
Згадай мене, мій миленький, хоть раз на дорозі,
А я тебе тай згадаю сім раз на порозі. (Волосів).

Б. Кавалерія.

2292. а) Ой в Марії чорні очі, в Марії, в Марії,
Мене взяли тай приймили до кавалерії.
Мене взяли тай приймили до кавалерії,
Зрана коня випущую, в вечер до Марії. (Хотінь).

2293. б) А як мене відобрали до кавалерії,
А я коня випуцував, пішов до Марії. (Пісочна).
2294. в) А я хлопець молоденький¹⁾ від кавалерії,
Ой сідаю²⁾ на коника, їду до Марії. (Біла).
Лукавиця Н.: 1) Ой то я си файний хлопець. 2) А я седу.
2295. г) Ой що мені біда вдіє при кавалерії?
Коника си¹⁾ віпуцую, а сам до Марії.
Ой піду я до Марійки: Марійко, Марійко,
Ой то мені упадає через тебе гірко. (Волосів).
Грабовець: 1) А я конє.
2296. д) Ей що мені біда вдіє при кавалерії?
Я си коня випуцую, сам йду до Марії.
Я си коня висїдлаю, сам на него седу,
Таки моя дівчинонька, як се напоседу. (Іванівка).
2297. е) А шож мині біда вдіє при кавальєрії?
Коника си віпуцую, я йду до Марії.
А шож мені біда вдіє, я буду служити,
Даст ми цісар кониченька, буду схи возити. (Костільники).
Пор. висше ч. 2252.

В. Улани.

2298. Ой¹⁾ що мені біда вдіє, як²⁾ буду уланом?
Коника си віпуцую, а сам буду паном. (Волосів, Костільники).
Усте н. Ч.: 1) Ай. 2) Що. 3) А я коня.
2299. Ой пристану до вуланів, пристану, пристану,
Тай червоні пантальони дістану, дістану.
Тай червоні пантальони, тай сиву вуланку,
Де поїду на квартиру, там маю коханку. (Вовків).
2300. А як мине ни віддадут, то я сам пристану,
То я таки чирвоную шапчену дістану. (Люб.).
2301. а) Ой нима то жомнерочка, як над уланочка,
Сидит собі ни конику, чирвона шапочка. (Підмих.).
2302. б) Ой нима то жовняронька¹⁾ понат²⁾ уланочка,
Коло боку шабелина³⁾, червона шапочка. (Сгр.).
Жураки: 3) Улан седи на коника — Коцан: 1) По жовняра.
2) Тай по. 3) А шабелька коло боку.
2303. Ой кувала зазуленька у саді на лиці,
А я того любка люблю, що в червоній шьипці. (Хотінь).

2304. Таньцювали улани, мали вони чаки,
І червонії вилоги, офіцери таки. (Іванівці).
2305. Ой ніхто так не гуляє як тоти улани,
Бо вни собі повішають шабельки на сцяни. (Лукавиця Н.).
2306. а) Ой то¹⁾ я си полюбила улана²⁾, улана,
Ой ніхто ми³⁾ ни зборонит, ні тато, ні мама. (Врб.).
Біла: 1) Як. 2) Жовніра. 3) Ніхто мені.
2307. б) Уланам си полюбила, за улана піду,
Бо в улана сивий коник, сяду, тай поїду.
Ой уланец, моя мамко, уланец, уланец,
Коня пропив, шаблю згубив, нема ніц, нема ніц.
Ой я собі полюбила улана, улана,
Ніхто мені не сперечит, ні тато, ні мама.
Тато мені не сперечит, бо тата не маю,
Мама мені не сперечит, дуже добре знаю. (Тисьменич.).
2308. Ой віддали Іваночка тай за уланочка,
Ніхто за ним не заплаче, тільки коханочка. (Біла).
2309. Ой за млином¹⁾ пшиниченька, за млином, за млином,
Виплакала дівчинонька очи за вуланом. (О. Коцан).
1) Правдоподібно повинно бути: Ланом.
2310. Уже вікна побіліли, уже білий день, день,
А улани шабельками під границу брень, брень. (Люб.).
2311. Банда грає, банда грає, войско маширує,
А молода дівчинонька руки заламує.
Заломила єдну, єдну, заломила обі:
Ой жиби я, вуланчику, не знала о тобі. (Михайловичі).
2312. Ти молода, дівчинонько, пристань, пристань до нас,
Бо вулани файні хлопці, червоні по пояс. (Михайловичі).
2313. Кажут люди, що я вулан, що се гонорую,
Нехай мене звідтам вернут, я се не силую. (Бишки).
2314. Ой був же я при вуланах, стояв єм у Львові,
При читвертім ригіменьті, в читверті шкадроні. (Врб.).
2315. Ой улани, уланочки, що будем робити?
Скоро цісар порозпускав, будем ся женити. (Підбереже).

Г. Гусари. Гренадіри. Піоніри.

2316. Ей я гусар молодий гусарочку люблю,
Ей я свої гусарочці чиривички купю.
Купю я ї чиривички з жовтими пришвами.
Най ни ходит по морозі білими ніжками. (Жур).
2317. А я гусар молодий¹⁾ мижи гусарами,
Басамкуям тиримтети, я поїду з вами.
А гусарі, комісарі, добрі коні майти,
А я з вами повандрую, їдного ми дайти. (Жур).
Коцан: 1) А я хлопец молоденький.
2318. Та ни одна мамка плачи та ни одна тужит,
Ни одної мамки синок у гусарий служит. (Ясенів Гор.).
2319. Зайшло сонце за віконце, місяць за квартиру,
Та де ти се забавляєш, любий ґранатиру? (Григорів).
Пор. Кол. ст. 133, ч. 1601.
2320. Чомуж ти мя, мамцю моя, тогди не збудила,
Коли перша кумпанія з села виходила?
Ой я тебе, дитинко ма, тому не збудила,
Полюбилас ґранадира, була бис тужила.
Ой Дидівска полонина, Дидівска, Дидівска,
Взяли мого милейкого в жовніри до війська. (Боберка).
2321. Ой ми хлопці молодії, самі пігунери,
Маскалеви до полудні фєстунок розбили. (Волосів).

Д. Каноніри.

2322. Ой їхали канонєри, аж сї мости гнули,
А дівчата Бога просят, щоб сї повернули. (Вовків).
2323. Ой їхали канонєри з гори на долину,
Тай вступили до дівчини на мід, на калину. (Вовків).
2324. Ой як мене вирбували, сивий муньдїр дали,
Посадили на коника, сьвітами загнали.
Ой як мене вирбували в неділю раненько,
Ходит дівча під касарнев, плаче жалібненько.
Ой як мене вирбували в місьті на риночку,
Штири рази відливали мою головочку.
Штири рази відливали, а петий зачєли,
Тоди мене молодого за жовніра взєли.

Ой взяли мі за жовнера та за канонера,
 Казали ми пуцувати коника воґера.
 А я конє випуцував, на місци поставив,
 Перун вдарив, конє забив, а мене зіставив. (Жовтанці).

Е. Інфантерія.

2325. Ой як мене відобрали тай до фантерії,
 Заплакали дівчатонька великі й малії. (Григорів).
2326. а) Мого любка¹⁾ відобрали із²⁾ першої кляси,
 Дали йому³⁾ синій кафтан⁴⁾, червоні кутаси. (Хотінь).
 Пісочна: 1) Ой як мене. 2) Я з. 3) Мині. 4) Кабат.
 Пор. висше ч. 2114.
2327. б) А як мене відобрали із першої кляси,
 Дали мені синій кабат, червоні кутаси.
 Синій кабат, синій кабат, червоні вилоги,
 Ой ни знаєш, стара мати, як то болят ноги.
 Ой болят мі руки, ноги, болят мі, болят мі,
 Кличут мене до Самбора, дівчино, порадь мі. (Михайловичі).
2328. Як я собі полюбила жовняра піхоту,
 Ані мама не зборонит, бо маю охоту. (Григорів).
2329. Не бійте сі, фантирісті, улана на поли,
 Як патрони вистрільиєш, байнетом го сколиш. (Михайловичі).
2330. Ой ти курко чубатенька, позич мені чубка,
 Фантирісті-розирвісті не боят сі Турка. (Михайловичі).
2331. Ой ніхто так не бідує, як тая розерва¹⁾,
 Ще не зробив форвиц-байґен²⁾, штанка³⁾ се роздерла. (Бишки).
 Костільники: 1) Резерва. 2) А як зробит шіндер-міндер. 3) Штана.
2332. А як менене відобрали до тої розерви,
 То так мені¹⁾ д..у збили, аж штани²⁾ подерли! (Пісочна).
 Вороблевичі: 1) Так ми були. 2) Сподні.

Ж. Ріжні роди оружя.

2333. а) Тебе взяли до вуланів, мене до піхоти,
 А хто буде додавати дівчитам охоти? (Михайловичі).
2334. б) Наносили бузьки сіна, на тім сїні сїли,
 Ой віддали миленького, як ся напосїли.
 Наносили бузьки сіна, того дрібненького,
 Ой віддали до уланів мого миленького.
 Мене дали до уланів, тебе до піхоти,
 А хтож буде додавати дівчатам охоти? (Біла)

2335. Ой швіцуют канонєри, швіцуют вулани,
І') швіцує піхотонька²⁾ своїми ногами. (Вовків).
Іванівка: 1) Тай. 2) Фантерія.
2336. а) Ой вулани коні мают, драґони кєсиці,
Фантерісти, резервісти дівки-молодиці. (Михайловичі)
2337. б) Канонєри шіци мают, улани косиці,
Фантерісті, резервісті дівки молодиці. (Жураки).
2338. А жомніри, каноніри вострогами брєнчут,
Фантерія машіруї, аж каміні єнчут. (Ожомля).
2339. Ой улани, канонєри, самі ґранатири,
Мід, горівку попивають, стоять на кватири. (Волосів).
2340. А вулани і драґони¹⁾, то²⁾ їдної масти,
А вулани у цісара³⁾, а драґони¹⁾ красти. (Пісочна).
Устє н. Ч. і Костільники: 1) Канонєри. 2) Ни. 3) За дівками. —
Вербіж: 1) Канонєри. 3) За дівками.
2341. Ой гуляли гусарчики, гуляли драґони,
Тай займили файну любку до свої шкадрони. (Григорів).
2342. Ой¹⁾ гуляли канонєри²⁾, гуляли, гуляли³⁾,
А як прийшли фантерісти⁴⁾, всіх порозганяли. (Мечищів).
Пісочна: 1) А. 3) Вулани. 3) Два лядвери. — Вербіж: 2) Гуляла
фантерія. 3) Вулани. 4) Над'їхали канонєри.
2343. а) Ой що мені біда вдіє при інфантерії,
Я камаші віпуцую, сам йду до Марії. (М. Яцків).
Пор. висше ч. 2293.
2344. б) Ой щож мені біда вдіє при тій фантерії?
А я мундур випуцую, а сам до Марії.
Ой щож мені біда вдіє при тії драґоньці?
А я коня випуцую, а сам до Явдоньці. (Біла).

9. К а р а б і н.

2345. а) Ой мамуню, мамунцу¹⁾, а я ваш²⁾ синочок,
Ой ви³⁾ мене годували⁴⁾ під карабіночок. (Губичі).
Михайловичі: 1) Мати моя старенькая. 2) Твій. 3) Ти. 4) Году-
вала. — Григорів: 4) Мене взяли тай приймили. — Нагуєвичі: 3) То
ви. 4) Виховали.
Пор. Кол. ст. 253, ч. 2389. — Саламон, ст. 64, ч. 2.

2346. б) Мати моя старенькая¹⁾, а я²⁾ твій синочок,
Ой заплачеш, як мя возьмут³⁾ під карабіночок. (Біла).
Перегінсько: 1) Рідченькая. 2) Та я-ж. 3) На щож ти мі породила.
2347. а) По під тоти синї гори¹⁾ мальовані хрести,
Туда будем з²⁾ товаришом³⁾ карабінок⁴⁾ нести. (Жураки).
Грабовець: 1) Попід гору високу. 2) Ой підемо. 3) Пане брате.
4) Карабіни.
Пор. Гол. IV, ст. 452, ч. 66. — Купчанко, ст. 572, ч. 338.
2348. б) Ой не видко того села, ані тії¹⁾ хрести,
Куда маєм²⁾, пане брате, карабіни нести³⁾. (Іванівка).
Підмихайлівці: 1) Тільки видко. 2) Ой куда ми. 3) Несли. —
Жуків: 1) Іно білі. 2) Будим.
Пор. Гол. II, ст. 302, ч. 307.
2349. а) На щож минї жити сьї¹⁾, на щож минї долї,
Коли²⁾ минї в Бірижинах³⁾ карабін на столї. (Жур).
Волцнів: 1) Журитя ся. 2) Стоїт. 3) У Самборі. — Пісочна:
3) Пиримишли. — Вовчинець: 3) Є у мене у касарни.
Пор. Мат. V, ст. 113, ч. 16. — Саламон, ст. 64, ч. 1.
2350. б) Ти си, брати, жениш, жениш, а я ни гадаю,
Та на свої головоцьці біди ни зазнаю.
На шо минї жити си, на шо минї долї,
Та стоїт ми я в Самборі карабін на столї. (Усте н. Ч.).
2351. в) Гадав-сми си оженити, на шо минї долї,
Кісаричок, кісаричок, карабін на столї.
А карабін тай на столї, а шабля на клинку,
Казав минї старий жовнір: шкодаж тибе, синку.
На щож мене шкодувати, коли мене взето,
Коли мої кучирики ножичками втето.
Богдай тота дівчиночка добру долю мала,
Кучирики розчисала, тай поцулувала.
Проси Бога, дівчиночко, шо бих прішов з віска,
Аби тобі на суботу розчисана кіска.
У суботу розчисана, в неділю покрита,
В понедівнок до схід сонця дівчина завита. (Підзахарич).
Пор. висше ч. 2079.
2352. Та я ходив, та я ходив, та я находив сьї,
Мої сини поганьют, я ще ни жинив сьї.
Мої сини поганьют, бірут сьї косити,
А я хлопиц молодий карабін носити. (Жур).

2353. А ти дубе кучеривий, без пліт похилив се,
Упав єм се на негідну, молодий вженив се.
Та маю се женитоньки, негідницю брати,
Водю взети ївер на плечі тай маширувати. (Пужники).
Пор. висше ч. 2224.
2354. Ой жениш ся, пане брате, береш білявочку,
А я беру ївер на плечі та йду на війночку. (Волцнів).
2355. А¹⁾ я хлопец молоденький не доріс, не доріс,
А зі Львова до Кракова²⁾ карабін не³⁾ доніс. (Григорів).
Жураки: 1) Ой. 2) Відай би я до цісаря. — Кульчиці: 2) Від
Самбора до Ільвова. 3) Карабінец.
2356. А я хлопец молодейкий доросту, доросту,
Я цісарским карабіном положу до мосту. (Кульчиці).
2357. Карабине, карабине та карабинойку,
Коби тебе положити¹⁾ хоть на годиниюку. (Боберка).
Кульчиці: 1) Пусти мене до домоньку.
2358. Карабіне, карабіне, тай карабіноньку¹⁾,
Через тебем, карабіне, втратив²⁾ дівчиноньку³⁾. (Хотїнь)
Григорів: 1) Карабіночку. 2) Стратив. 3) Дівчиночку.
2359. Карабіне, карабіне тай карабіночку,
Як бим тебе не носив, мав би я жіночку. (Біла).
2360. Ой не вмілас, дівчинонько, Божейка просити,
Шо я пішов цісарєви карабін носити. (Батятичі).
2361. А як мене відобрали та ми дали¹⁾ ївер, ївер,
А я ни знав, що за біда²⁾, та в болото³⁾ вер, вер. (Михайловичі).
Лукавиця Н.: 1) Дали мені. 2) А я прийшов на квартиру. 3) Тай
до землі.
2362. Як ми дали ївер на плечі, як тота машина,
Вісімнаціт фунтів важит, нещасна година. (Волцнів).
2363. Карабіни, карабіни, який ти тяженький,
Я до теби, карабіни, хлопиц молоденький. (Кнг.).
2364. а) Ой я мислив, що підросту¹⁾ і буду косити,
Мене взєли тай віддали карабін носити. (Соколя).
Камінка Стр.: 1) Виросту.
2365. б) А я гадав, пане брате, що піду косити,
Прийшла карта від цісара карабін носити. (Голгочі).

2366. в) Ой я гадав, що сі віспю, та піду косити,
Завезали назад руки карабін носити.
Карабіне, карабіне, п.... ті в душу,
А я хлопець молоденький носити ті мушу.
Карабіне, карабіне, ой карабіночку,
Коби тебе не носити хоть одну дниночку!
А я хлопець молоденький, доросту, доросту,
Як уріжу карабіном до мосту, до мосту. (Жураки).
Пор. Саламон, ст. 67, ч. 18.
2367. г) Пішов би я, моя мати, з косою косити,
Дали мені молодому карабін носити.
Бодай тії карабіни в огні погоріли,
Щоби мене молодого плечі не боліли. (Ж. Павлі, ст. 169).
2368. д) Накосили бузьки сїна, отави, отави,
Наважили ворожейки тай мене віддали.
А я казав, же ся висплю тай піду косити :
Мене взяли тай віддали карабін носити. (Вулька Гамулець).
2369. е) Ой я гадав, що сі висплю тай піду косити,
Ізвезали руки-ноги, карабін носити.
Ой я гадав, що сі висплю тай займу волоньки,
А я займив дрібні сльози аж до Муравоньки. (Лукавиця Н.).
2370. ж) Та я гадав, що сі вісплю, тай піду косити,
Завезали бідні ручки, карабін носити.
Карабіне, карабіне, який ти тіженький,
Не доношу ті на собі, хлопець молоденький!
А на тім то карабіні зелізечка много,
Не доношу го на собі, дівчино небого. (М. Яцків).
2371. Пан карабін за плечима, гальма над вочима :
Через браму заглядає молода дівчина. (Іванівка).
2372. А в цісарскім карабіні саме зелізечко,
Буде плечі обїдати біле ремінечко. (Григорів).
2373. Дерев'яний карабінець, мальоване ложе,
Іди спробуй, поноси, гільтаю нибоже. (Григорів).
2374. А в цісарскім карабіні мальована люфа,
А хто її не пуцує, крутят го за вуха. (О. Коцан).
2375. Ой підемо, пане брате, куда річка течи,
Та принесем карабіни на біленькім плечи. (Губичі).

2376. а) Карабіне, карабіне, триста¹⁾ твою душу,
Я на тебе ни робив²⁾, а³⁾ носити⁴⁾ мушу. (Соколя).
Вулька Гамулець: 1) Трістє. 2) Магазины погоріли. 4) Носити
тя. — Кульчиці: 2) Я на тебе не присягав. 4) Носити тя.
Пор. Купчанко. ст. 572—3, ч. 338.
2377. б) Карабіне, карабіне, сто соть¹⁾ твою душу,
Яка нічка темненькая, носити тя мушу. (Голгочі).
Волцнів: 1) А кроть.
2378. в) Тай Самбори, Самбороньку, бодай-с завалив си,
Чіриз тебе, Самбороньку, я біди позбив си.
Тай Самбори, Самбороньку ... ко тї в душу,
Сїм рік сми си від кє ховав, носити кі мушу.
Сїм рік їм си від кє ховав тими облогами,
Ни міг їм си віховати пирид ворогами. (Усте н. Ч).
Пор. Саламон, ст. 64, ч. 1.
2379. г) Ой підемо с товаришем я в гори, я в гори,
Та вінесем молодицїм шовку на забори.
Та як будут молодиці в заборах ходити,
А ми підем до цісарє карабін носити.
Карабіне, карабіне, ой карабіночку,
Коби тебе не носити хоть сесу зимочку.
Карабіне залісецкий, сто сот твою душу,
А я хлопец молоденький носити тї мушу. (Чортовець).
2380. а) Бодай тії¹⁾ карабіни на смерть²⁾ погоріли,
Тоби³⁾ мене мої плечі⁴⁾ від них⁵⁾ не болїли. (Руда Сїлецька).
Ожомля: 2) В пєцу. 3) Щоби. 4) Молодого. 5) Плечі — Іванівці:
1) Карабіни. 2) Бодай. 3) Щоби. 4) Молодого. 5) Плечі. — Григорів:
1) Бодай тоти. 2) На вогни згорїли. 3—5 = Іванівці. — Пісочна:
2) В Стрию. 3) Жиби. 4) Молодого. 5) Плеч..
Пор. Гол. IV, ст. 445, ч. 10 і ст. 452, ч. 66, — Саламон,
ст. 67, ч. 21.
2381. б) Карабіни, карабіни, бодай ви горїли,
Бодай мене молодого плечі не болїли.
Карабіни, карабіни, сто соть вашу маму,
А як я вас не покину, то вас кину в яму. (Іванівка)
2382. Аби тотї карабіни в печах погорїли,
Най би менї молодому так руки не млїли. (Волцнів).
2383. Коби Самбір запалити, би ївери трїщали,
Чей би мого милейкого до дому пущали. (Боберка).

2384. Погоріли карабіни, погоріли стайні,
Погоріли сиві коні молоді пані. (Ожомля).
2385. Ти Олекса, я Олекса, обасмо Олекси,
Поскидаймо карабіни тай буде нам лекше. (Грабовець).

10. У р л ь о п н и к и.

2386. Та як я си нагадаю, як я був при воську,
То я не раз поцюлював дівчину волоську. (Пасічна).
2387. А я хлопец молоденький без вусів, без вусів,
Мене взяли тай приймили, я служити мусів. (Григорів, Хотінь).
2388. Ой я служив у цісарі, червоні паролі,
В штирнайцьитім регіменті, в третім батальоні. (Лукавиця Н.).
2389. Ой служив я рік у хлопа, а два роки в пана,
А три роки я в цісара, що ми за догана? (Жур).
Пор. висше ч. 2067.
2390. Ой служив я у цісаря, тепер буду в пана,
Зачекай мі до осени, дівчино кохана. (Печеніжин).
2391. Ой служив я у цісара¹⁾ три літа, три літа,
Нічогом си ни заслужив²⁾, йном³⁾ пробачив⁴⁾ сьвіта. (Жур).
Хотінь: 1) Цісареві. 2) Дослужив. 3) Лиш. 4) Проглянув. —
Іванівка = Хотінь.
2392. А я служив у цисаря¹⁾, заслужив єм²⁾ ласку:
Через плечі ремінь білий, а на чолі бляшку. (Кропив. Н.).
Михайловичі: 1) Цісари. 2) Тай заслужив.
Пор. висше ч. 2078 і 2103—4.
2393. Бодай пани панували, здоровенькі били,
Що ми мого миленького до дому пустили. (Кропив. Н.).
2394. А я в виру воду беру, коромисло гне сє,
Ой не люби урльоппника, нехай заріже сє. (Голгочі).
2395. Ой знала ти, дівчинонько, що я жовніронько,
Було собі вибирати, котро парубойко.
Ой знала ти, дівчинонько, що я вурльоппічок,
Не тра було ходитоньки²⁾ спати на засічок³⁾. (Батятичі).
О. Коцан: 1) Ти виділа. 2) Було зо мнов не лягати. 3) Запічок.

2396. Ти виділа дівчинонько, що я урльоппічок,
 Було спати ни лігати на білий припічок.
 Було спати ни лігати, мене ни вбіймати,
 Ти виділа, що я жовняр, піду воювати.
 Ти виділа, що я жовняр, що я ни гімайний,
 Було мене ни любити, коли я ни файний. (Кнг.).

11. Дівчата про вояків.

2397. Рутко моя зелененька, тобов ся замаю,
 Мій 'ся милий реклямує, а я го чекаю. (Таурів).
2398. Казали ми вороженьки, казали ми люде,
 Та що з мого миленького добрий жовняр буде. (О. Коцан).
2399. Ой у мого миленького¹⁾ вишивані дуди,
 Ой то з мого миленького файний²⁾ жовнір буди. (Хотінь).
 Липиця Гор.: 1) Вишиті рукави. 2) Добрий.
2400. а) Вишила я сорочечку, ни вишила ковнір,
 З мого любка нема газди, лише добрий жовнір. (Чорні Ослави).
2401. б) Ой сиділам на порозі, стебнувалам комер,
 Ой то з мого миленького буде файний жомер. (Дусанів).
2402. в) Ой шила я сороченьку¹⁾, вишивала комнер,
 Ой із²⁾ мого миленького буде файний жомнер. (Дрогобич).
 Бовків: 1) Ой сиділа на порозі 2) А то з.
2403. Посію я у городі жита яренького,
 Кажут люди, добрий жовняр буде з миленького. (Липиця Гор.).
2404. а) В Коломиї загриміло, в Городенці трісло,
 Я вже мого миленького посадили в крісло. (Топорівці).
2405. б) Ой в Корничи загриміло, а в Ценеві трісло,
 Та вже мого миленького посадили в крісло.
 Як же його посадили, білу барву дали,
 Кучерики попідстригли та ще й розчесали. (Березів)
2406. в) В Станіславі загриміло, а у Львові трісло,
 Уже мого миленького посадили в крісло.
 Посадили, посадили, тай зачили стричи,
 Файна любка забігає, до дому го кличи.

Ой не піду, файна любко, не піду, не піду,
Упав сніжок на обліжок, та нароблю сліду.
Упав сніжок на обліжок, вчинив се водою,
Чи тужиш ти так за мною, як я за тобою? (Велеснів).

2407. г) Та як собі засьпіваю в зелені дубині,
Піди голос по під колос аж до Коломиї.
В Коломиї загриміло, в Калашківцях трісло,
Та вже мого миленького посадили в крісло.
Посадили, посадили, кучірики втели,
Та вже мого миленького водицев відльили. (Орелець).

2408. Наносили бузьки сїна, на тім сїні сїли,
Ой віддали миленького, як ся напосїли. (Івачів).
Пор. вище ч. 2334.

2409. Насїли се комісарі, насїли се пани,
Та возили миленького, доки не віддали.
Посадили миленького на крісельце стричи,
А мені се причуває, що він мене кличи. (Голгочі).

2410. Не маю я родинойки, лиш єдного брата,
Ой як пани наважили, взели за вояка. (Кунин).

2411. Ой згоріла стирта сїна самого дрібного,
Ой віддали за жовняра хлопця молодого. (Глядки).

2412. А в Калуши на ратуши гуси теґотали,
То ся мому милейкому пани зрадували. (Волосянка).

2413. Ей Тирнопіль, пане брате, Тирнопіль зелений,
Як погляну на милого — милий вострижений. (Іванівка).

2414. Ой на горі жито, жито, на долі колосї,
А то мому милейкому вобтели волосї. (Ожомля).

2415. Ой не видко Коломиї, лишень видко сїни,
То там мого миленького кучері посїли.
(Гол. II, ст. 302, ч. 306).

Пор. Гол. IV, ст. 445, ч. 10. — Саламон. ст. 65 ч. 6.

2416. Ой у Стрию¹⁾ на затилю²⁾ яблока³⁾ запахли,
Ой там⁴⁾ мому миленькому⁵⁾ кучері потахли. (Войнилів).

Тустань: 1) Станіслав. 2) На дзідзінці. 3) Яблучка. 4) Тамка.
5) Мого миленького. — Черче: 1) Ой у Львові. 2) В крайнім домі.
3) Там ябка. 5) Мого миленького.

2417. Вийду жи я на улицю, стану на ячмени,
Іде милий з Гусятина, кучері в кишени.
Ай деж твої, мій миленький, кучері се діли?
В крайнім домі в Гусятині вікном вилетіли. (Іванівці).
2418. а) Бодай ти сі, Станіслави, завалив, завалив,
То ти мого миленького кучириків збавив. (Чорні Ослави).
2419. б) Ой бодай сі той Станіслав завалив, завалив,
Не одному жовнярови¹⁾ кучерики²⁾ збавив. (М. Яцків).
Жураки: 1) Не єдного легіника. 2) Кучериків.
2420. Подивлю сі на Станіслав, Станіслав білений;
Подивлю сі на милого, а він обстрижений. (Грабовець).
2421. Ой я в мого миленького кучерики були,
Тільки йому попри гору ножички шарпули. (Сгр.).
2422. Не диви ся, дівчиночко, на кучирі дрібні,
Бо вже тії кучирики вписали до Відні. (Григорів).
2423. Подивлю сі сюди, туди, всюди веселенько,
Подивлю сі на Станіслав, вміває серденько. (Пасічна).
2424. Ой віддали мого хлопця, віддали, віддали,
Коби були кучерики до дому прислали. (Біла).
2425. Бодай тії гусятинські ножиці зломили,
Тай що мому миленькому кучири обтели.
А я стала молоденька, пішла по ланочку,
Позбирала кучерики в едwabну хусточку. (Постолівка).
2426. Ой ходила дівчинонька у місті по ринку,
Позбирала кучерики в шовкову хустинку.
Та як она визбирала, ревно заплакала:
Кучерики мої любі, вірном вас кохала. (Хотінь).
2427. Де твої си, мій миленький, кучерики діли?
В Рогатині в крайнім домі у грубі згоріли. (Тустань).
2428. Де твої сі, мій миленький, кучері поділи?
В Береженах по під мури ворони поїли. (Черче).
2429. Ой до Відня поріжейка, до Відня, до Відня,
За милого кучерями голова болит ня. (Боберка).
2430. Ой приймили Іваночка тай за жовнярочка,
Заплакала чорні очка люба дівчиночка. (Григорів).

2431. Ой плакала дівчинонька, ой плакала, мліла,
Що віддали, записали, її каваліра. (Камінка С.).
2432. Жебим знала, парубочку, що ти мій суджений,
То я бим ті розчесала, хоть ти обстрижений. (Дрогобич).
Пор. Кол. ст. 254, ч. 2441.
2433. А ти казав, що мі возьмиш, я тобі ни вйиру,
Бо по теби карта прийди, молодий жовньиру.
А по теби карта прийди, я ті ни заступю,
Тільки гроший я ни маю та ті ни викупю. (Врб.).
2434. Який явір зелененький від сонця розпав ся,
Який хлопец молоденький на жовніра здав ся. (Кульчиці).
2435. Який ячмінь молоденький та по стерни зійшов,
Який хлопец молоденький на жовніра вйшов. (Кульчиці).
2436. Подивлю сі на Станіслав, а Станіслав довгий,
Подивлю сі на милого, а з милого жовнір. (Жураки).
2437. Ой добрий я розум маю тай добру натуру,
Взьили любка за жовняра, а я сьи не журу. (Врб.).
2438. Стоїт явір над водою, тай розколисав ся,
Пішов милий до Самбора, на жовніра здав ся.
На жовніра, на жовніра, та на жовнірейка,
Не так за ним мати тужит, як я молодейка. (Мшанець. 3).
2439. Ой всі хлопці в браку були, жадного не взяли,
Ой по мому миленькому кучарики втяли.
Кучарики втяли, втяли, в мундурец го вбрали,
Посадили на коника, як намалювали.
Посадили на коника, вивели на ганок:
Подиви ся, дівчинонько, який з мене панок. (Дусаїв).
Пор. висше ч. 2132—3 і 2262—3.
2440. Ой косили бузьки сіно, в копиці складали,
Ой гонили миленького, поки не віддали. (Голгочі).
2441. Ни жури сьи, парубочку, ци майиш сорочку,
Ой у Стрию на затилю висит на кілочку. (Жур).
2442. У середу¹⁾ не робити, бо в середу²⁾ сьвято,
Бо в середу²⁾ миленького на жовняра взято. (О. Коцан).
Мшанець: 1) А в суботу. 2) В суботу.

2443. Ой пішлаб я до коршмоньки, та ми заказано,
 Бо віддали мого любка у вівторок рано.
 Не піду я до коршмоньки, шкода мого труду,
 Бо мій любко не танцює, тай я вже не буду. (Тустань).
2444. Ой піду я та на данец, сѣду собі з краю,
 Ой всі дівки з миленькими, лишень я не маю.
 Усі дівки з миленькими, усі пют, гуляють,
 Лишень мого миленького слози обливають.
 Усі дівки з миленькими гуляють, данцюють,
 Лишень мого миленького капралі муштрують. (Стецева).
2445. Ти дівчино чорнобрива, перепеличенько,
 Ой не вважай на жовніра й на його личенько.
 Бо в жовніра таке личко, як рожа зацвила,
 А він всяди тай поїди, ти будиш тужила. (Нивиці).
2446. Там на горі на високі вовес колисав ся,
 Там мій милий чорнобривий на жомяра вдав ся. (Іванівці).
2447. Ой віддали миленького, віддали, віддали,
 Лишила сі кресанина тай золоті пави. (Волосів).
 Пор. висше ч. 2286.
2448. Взяли мого миленького тай му дати сподні,
 Кому ж я дам писаночку в сьвята Виликодні? (Іванівці).
2449. Ой купи ми, мій миленький, червоненьку стончку,
 Ой щоби я не тужила, як будеш при войску. (Хотінь).
2450. Зашуміла, загуділа зелена ліщина,
 Заплакала за жовняром молода дівчина. (Ситіхів).
2451. Ой як мені не плакати, самі сльози ллют ся,
 Взяли любка на жовняра, а з мене сьміют ся. (Войнилів).
2452. а) Ой волоська орішниця¹⁾, волоська, волоська,
 Нема мого милейкого²⁾, поїхав³⁾ до воська. (Мшанець).
 Іванівці: 1) Капустиця. 2) Одного я любка мала. 3) Тай пішов.
 Пор. Кол. ст. 256, ч. 2485.
2453. б) Ой волоска капустице, волоска, волоска,
 Ни вилики закоханє, тай взели до войска.
 Ой волоска капустице, я те підрубаю,
 Служи, служи жомняроньку, я те зачикаю. (Іванівці).
 Пор. висше ч. 2284—6.

2454. Ой зацвила колопенька тай сі розцвитає,
Відобрали мого любка, тай сі не вертає. (Гвозд).
Пор. Кол. ст. 255, ч. 2485.
2455. Ой кувала зазуленька, кувала, кувала,
Викувала миленького аж до Станіслава. (Григорів).
2456. Уже моє солодетко помаширувало,
Коби було на дорогу хоть поцілювало. (Угринів Доя).
2457. Ой ни видко того села, лишень видко дубе,
Дес там моє пробуває сивеньке голубе.
Ой ни видко того села, лиш видко тополі,
Дес там моє пробуває сивеньке соколе.
Ой вже моє соколетко помаширувало,
Кобим була на дорогу хоть поцілювала. (Орелець).
2458. Коли мого милейкого до васька волали,
Тогди мене молодеїку водов обливали. (Мшанець).
2459. На городі подолян, зацвив по німецки,
Там десь моє закоханє ходит по шляхецки.
На городі подолян зацвив по венгерски,
Там десь моє закоханє ходит по жовнерски. (Біла).
2460. Я гадала, що машина, то колія їди,
Я гадала, що мій милий до войска ни піди. (Іванівці).
2461. Бодай жи сі машинонька тота поколола,
Она мого миленького відвезла до Львова. (Загвізде).
2462. Ой кувала¹⁾ зазуленька над маком²⁾, над маком,
Ой десь моє закоханє³⁾ в Самборі вояком. (Вовків).
Вільки Мазовецькі; 1) Закувала. 2) В городі. 3) Нема мого миленького. 4) Ві Львові.
Пор. Саламон, ст. 65, ч. 6.
2463. Чи я така нещаслива, чи ви мамуненько,
Котрого я хлопці люблю, то все жовняренько. (Вовків).
2464. Відобрали миленького та за жовніренька,
Нихто за ним не заплаче, лиш я молоденька. (Кропив. Н.).
2465. Ой добрали миленького та за жовняренька,
Ніхто ня ся не питає: що робиш, миленька? (Кропив. Н.).
2466. Ой попід той ліс великий ходит баран дикий,
Взяли Гриця на жовняра, жаль мені великий.
(Гол. IV, ст. 450, ч. 52).

2467. а) Ой приймили Іваночка та за жовнярочка,
Заплакала чорні очі люба дівчиночка. (Хотінь).
Пор. Гол. IV, ст. 473, ч. 216.

2468. б) Ой приймили Іваночка¹⁾ тай за жовніронька²⁾,
Не заплаче³⁾ отец, мати, але⁴⁾ дівчинонька⁵⁾.
Не заплаче отец, мати⁶⁾, що го породила,
Лиш заплаче дівчинонька⁷⁾, що го полюбила. (Хотінь).

Камінка Стр.: 1) Ой віддали парубочка. 2) Жомнярочка. 3) Ой не плаче. 4) Тільки. 5) Дівчиночка. — Голгочі: 1) Ой як взяли Іваночка. 2) Жовнярочка. 3) Не так плаче. 4) Та як. 5) Дівчиночка. 6) Отець плаче, мати плаче. 7) А дівчина чорнобрива.

2469. в) Ненько моя старенькая, жура мні си взяла,
Записали за жовніра, кого я любила.
Записали за жовніра, тай за жовнірочка,
Не так за ним ненька плаче, як я дівчиночка.
Не так за ним ненька плаче, що го породила,
Як я плачу дівчиночка, шом вірне любила. (Видинів).

2470. г) Ой остригли парубочка тай за жовнярочка,
Не так плаче отец, мати, як та Вірмяночка.
Не так плаче отец, мати, що го породила,
Та як тая Вірмяночка, що го полюбила. (Красне).

2471. Ой згоріла стирта сїна, друга догаряє,
Взяли хлопці за жовніра, дівчина вилїває. (Волцнів).

2472. А тепер я, а тепер я признати сї мушу,
Полюбилам жовніронька цілим серцем, душов. (Волцнів),

2473. а) Ци ви¹⁾, пани, подуріли, ци ви²⁾ сї попили,
Що ви²⁾ мого миленького на жовняра³⁾ взяли? (Пасїчна, Граб.).
Викторів: 1) Ой чи. 2) Вни. 3) За рекрута.

2474. б) Чи¹⁾ ви, пани, подуріли, чи¹⁾ ви ся попили,
Що ви²⁾ мого миленького за жомяра³⁾ взяли?
Ми не пили горілоньки, но⁴⁾ мід солоденький,
Ми не знали, дівчинонько, що то твій миленький. (Дусанів).
Іванівці: 1) Ци. 2) На що. 3) До жомнярів. 4) Лиш.

2475. в) Ой підуж я до Бережан, куплю атраменту,
Тай напишу білу карту аж до реґементу:
Ци ви пани зварювали, ци ви ся попили,
Що ви мого миленького, на жовняра взяли?
Ми нічого не видали, лиш мід солоденький,
Ми не знали, дівчинонько, що то твій миленький. (О. Коцан).

2476. Широкий лист на калині, широкий тай довгий,
Ци я така нищіслива, що мій любко жовнір. (Пасічна).
2477. Ци я така нищіслива, ци моя родина,
Ой ци я сі в нищісливу годину вродила?
Ци я така нищіслива, ци в запасці півка,
Що я така молоденька жовнярова дівка.
Ци я така нищіслива, ци в запасці комнір,
Що я така молоденька, а мій любко жомнір. (Пасічна).
2478. Я на тебе, Онуфрію¹⁾, мала всю надію,
Тебе взяли тай віддали²⁾, деж я ся подію? (Біла).
Григорів: 1) Колодію. 2) За жовняра.
Пор. Кол. ст. 152, ч. 1881.
2479. Ни диви сьи, дівчинонько, жовнярови в вочи,
Жовняр сьиди тай поїди тимненької ночи. (Кнг.).
2480. Як поїдеш з кіньми на ніч, заграй на фуяру,
Я тя буду пізнавала, чи то ти, жовняру. (М. Яцків).
2481. Ой жовняре, жовнярику, жовте ти волосі,
Не йди в село без шабельки, бо ти не яло сі. (М. Яцків).
2482. По садочку похожаю, по садочку тужу,
На жовняра поглядаю, мало сі не знуджу. (М. Яцків).
2483. Як жовніра не любити, коли жовнір красний,
А в жовняра сиві очка, як у соколочка. (М. Яцків).
2484. Ой добрали миленького я з першої кляси,
Піде милий на три роки, то не малі чяси. (Кропив. Н.).
2485. Ой кувала зазуленька на буковім листі,
Піде милий та до васька аж у Чесьнім Хрисьті. (Кропив. Н.).
2486. Ішов любко у рекрути, я морков полола,
А він махнув правов руков: будь, мила, здорова.
Ішов милий у рекрути, а я морков полю,
Не моглам ся подивити з великого жалю. (Хотінь).
Пор. Кол. ст. 254, ч. 2449.
2487. Казав єсь ми, мій миленький, що мене не лишиш,
А як підеш до цїсара, білий лист напишиш.
Ой напишу, моя любко, напишу, напишу,
Кобим таке личко застав, як теперка лишу. (Загвізде).

2488. Ішов милий у рекрути¹⁾, мене²⁾ наказував:
Щоби твоє біле личко ніхто не цілував.
Я гадала, мій миленький, що ся не³⁾ забавиш,
Ніхто личко не цілував, лишень твій товариш. (Хотінь).
Пасічна: 1) Ой як любко машірував. 2) То ми. 3) Що ти сі.
Пор. Кол. ст. 254, ч. 2449.
2489. Оден вагон червоненький, а другий біленький,
А там сидит тай поїде любко солоденький. (Хотінь).
2490. Ой у Відни зазоріло, у Львові свитає,
В Станіславі сонце сходить, там мій любко ходит. (Грабовець).
2491. Ой у горах сніги впали, потоки сі здули,
А вже мого миленького в черевки вбули. (Врб.).
2492. Кличут мене вечеряти, кличут мене саму,
Уже моя вечеронька в Самборі в касарни. (Розлуче).
2493. Яка тота курка красна, що курята водит,
То десь моя білявина по касарни ходит. (Кропив. Н.).
2494. Ой кувала зазуленька над виром, над виром,
О десь моє солодетко вививає гвером. (П. Коцан).
Пор. Саламон, ст. 66, ч. 16.
2495. Ой зацвила черемшина тай зацвили вишні,
Тай узьили миленького аж до Перемишлі.
Ой бодай сі той Перемишль завалив, завалив,
Та він мого миленького кучариків збавив. (Грабовець).
Пор. висше ч. 2418—9.
2496. А всі кури на сідалі, когут на порозі,
Всі жовніри на квартирі, мій милий в дорозі. (Зал. ст. 193).
Пор. Гол. II, ст. 297, ч. 284.
2497. Ой як будеш, мій миленький, я в Відни на варті,
Напиши ми чорні очі на біленькі карті.
Напиши ми чорні очі тай сам підпиши си,
Таки мені молоденькі з низенька вклони си. (Видинів).
2498. А як я си погадаю, як я си помислю,
Стоїт моє закохані в місті Перемишлю. (Михайловичі).
2499. Ой я в своїм городочку посадила вишні,
А мій милий на квартирі аж у Перемишлі. (Загвіздє).
2500. Ой на льоні конопельки, на льоні, на льоні,
Ой маю я миленького в першім батальоні. (Таурів).

2501. Ой кувала зазуленька в городі на льоні,
Пізнала бим¹⁾ миленького в третім батальоні. (Черче).
О. Коцан: 1) Я пізнала.
Пор. Кол. ст. 255, ч. 2473.
2502. Я гадала, що мій милий пасе горі коні,
А мій милий я в цісарі в третім батальоні.
Я гадала, що мій милий горі з кониками,
А мій милий а в цісарі з чорними очками. (Видишів).
2503. Ой кувала зазуленька тай¹⁾ на фундаменти,
Ой вписали миленького в першій реґіменті. (Григорів).
Хотінь: 1) Та.
2504. А мій милий чорнобривий в першій реґіменті,
А він носить і двигает карабін тяженький. (Волцнів).
2505. Кобим мала злоте пюро, трошка атраменту,
Писалабим за миленьким аж до реґіменту. (Тиссьменич).
2506. а) Ой піду я до Бережан¹⁾, куплю атраменту,
Напишу я²⁾ до милого³⁾ аж до реґіменту. (Таурів, Шибалин).
Хотінь: 1) Та до міста. 2) Та напишу. 3) Лист до любка)
Пор. вище ч. 2475.
2507. б) Тужит ми се, мамуненько, тужит ми се, тужит,
Нима мого миленького, десь в цісара служить.
Служи, служи, мій миленький, заслужи си ласку,
Через плечі білий пояс, а на чолі бляшку.
Ой піду я до Товстого, купю атраменту,
Напишу я білу карту аж до реґіменту. (Постолівка).
Пор. Саламон, ст. 68, ч. 23.
2508. Ой я любка закосичу самим діяментом,
Щобим його пізнавала межі реґіментом.
Кладіт його в середину, або кладіт з краю,
Та я свого миленького здалека пізнаю. (Перегінсько).
2509. Коби ти знав, мій миленький, який жаль тяженький,
Вискочив бис з реґіменту, як голуб¹⁾ сивенький.
Кобис знала, моя мила²⁾, а як³⁾ мині нудно,
А як³⁾ мині з реґіменту вискочити трудно. (Стр.).
Біла: 1) Сокіл. 2) Дівчинонько. 3) Як то.
2510. Ой не видко того села, ой не видко дуби,
Куда ходит, машерує, моє серце любе.
Ой не видко того села, не видко, не видко,
Куда ходит, машерує, моє солодетко. (Дусанів).

2511. Ой до того Станіслава дорожечка гладка,
Ой бо туди пішла моя розмова тай гадка. (Жураки).
2512. Йоберни ся, Самборику, до гори коріньом,
Няй увиджу миленького, ци файний жовніром. (Кропив. Н.).
2513. Сопілочко, скосівочко, горіхове денце,
Коли тобі рочок вийде, Іваночку серце?
Ой тай мені рочок вийде у світу неділю,
Ой ци мати, ци не мати на тебе надію?
Ой мала я, леґінику, на тебе надію,
Тебе взыли на жовняра, деж я сі подію?
Тебе взыли на жовняра тай на жовняронька,
Ой деж я сі тай подію, біднаж головонька. (Грабовець).
2514. А по польски кватироньки, а по руски вікна,
Не диви ся на жовніра, на пустого вітра. (Осташівці).
2515. Ой жовнярю молоденький, жовнярю, жовнярю,
Тількос прийшов до домоньку, щос наробив жалю. (Переґінсько).
2516. Ой жовнярю молоденький, жовнярю, жовнярю,
Кобис нині не виходив, меньче булоб жалю. (Кропив. Н.).
Пор. Кол. ст. 255, ч. 2477.
2517. На Загірю зазоріло, либонь буде день, день,
Ходит жовнір попід вікна, острогами дзень, дзень.
На Загірю зазоріло, либонь деньок буде,
Ставай, ставай, мій миленький, бо вже ходят люде. (Кнг.).
2518. Я сиділа на порозі, вишивала стирку,
Нима мого миленького, пішов на зицирку.
Я сиділа на порозі, гафтувала ковнір,
Ото з мого миленького найладнійший жовнір. (Жур.).
2519. Спускали сі жовнярики із гори поволи,
Насамперед мій миленький на воронім кони. (Рибно)
2520. Отвору я кватирочку, подивлю ся в поли,
Чи не їди мій миленький на воронім кони.
Ой вже їди, ой вже їди, ручкою махає,
З червоної камізельки ябка витягає. (Желдець).
2521. Ой випила дівчинонька скленку атраменту,
Вандрувала за жовняром аж до реґіменту.
Напила сі дівчинонька водиці з керниці,
Вандрувала за жовняром аж до Зарваниці. (Дусанів).

2522. Ой на горі¹⁾, на високій²⁾ стояла*) Марися,
Та мруґала³⁾ на⁴⁾ капраля: капралю, верни ся. (Кропив. Н.).
Іванівці: 1) Ой у полю. 2) При дорозі. 3) Махала. 4) До. —
Підмижайлівці: 1) Ой по горі, по. *) Ходила.
Пор. Кол. ст. 60, ч. 351.
2523. Ой то вже мні не ходити тим широким ланом,
Ой то вже мні не стояти з молодим жовнярьом. (Кропив. Н.).
2524. Як жовняра не любити, жовняр підголив сі,
Вуса собі підкрутив тай не засмутив сі. (Волцнів).
2525. Ой я би ся віддавала, нема каваліря,
Ой не хочу якого будь, я хочу жовніря. (Кропив. Н.).
2526. Ой болит нї головонька, тай чоло лоптит нї,
Гімайного любка маю, тай капраль кортит нї. (Березів).
2527. Кобим мала білий папер, трошка атраменту,
Писалам би за миленьким аж до реґіменту:
Ой цісаре, цісаріку, пусти ми любочка,
Бо я за ним виплакала свої сиві очка.
Очка ми сі заморгали, в млинї ночували,
Личко мі сі румянїє, хлопці цілювали.
Щом сі хлопців налюбила тай націлювала,
Жебим нині умирала, гріху бим не мала (Дрогобич).
Пор. више ч. 2506.
2528. А я піду до цисаря тай буду просити:
Пусти мого миленького травиці косити.
Пущу я ти, дівчинонько, пущу ти, небого,
Та травиці покосити, лише не на много. (Кропив. Н.).
2529. а) Сьвітій отчи¹⁾ Николаю і ти²⁾ Матко Боска,
Повирни ми³⁾ того хлопця, жи⁴⁾ пішов до войска. (Жур).
Сілець Б.: 1) Готчи. 3) Вирни мині. 4) Шо. — Дусанів: 1) Ой
Господи. 2) Милосерний тай ти. 4) Що. — Біла: 1) Ой Боже мій.
2) Милосерний. 4) Що.
2530. б) Ой ти Божи татусеньку, тай ти Матко Боска,
Привиди ми того хлопця, що пішов до вольска. (Подусильна).
2531. в) Ой Господи милосерний і ти Матко Боска,
Поверни ми того хлопця, що пішов до войска.
Ой Господи милосерний, отче Миколаю,
Поверни ми того хлопця, бо не витримаю. (Нивиці).

2532. Ой дубкуж мій солоденький, ой дубкуж мій, дубку:
Коли ти сі вже вислужиш в цісаря, голубку?
Не жури сі, моя мила, що я жовніренько,
Я вислужу свої літа в цісаря борзенько. (М. Яцків).
2533. Ци ти, милий, у Самборі, ци ти на кордоні,
То ми таку карту вишли, як шлюбненькій жоні.
То ми таку карту вишли, бим ся не гадала,
Та так мені карту вишли, би мати не знала. (Мшанець. З.).
2534. а) Ой зацвила сина квітка¹⁾ в ячмень²⁾, в ячмени,
Стоїт любко³⁾ в Тирнополи, пиши лист до мене.
А я си той⁴⁾ лист читаю⁵⁾, тай сьн усьміхаю⁶⁾:
Служи⁷⁾, служи⁷⁾, мій миленький, я тьн зачикаю⁸⁾. (Яв.).
Хотінь: 1) Синя цвітка. 2) В зеленім. 3) Милий. 4) А як я той.
5) Читала. 6) Усьміхала. 8) Буду тя чекала. — Іванівка: 1) Черемшина.
3) А мій милий. 5) А я той лист відбираю. 7) Пиши. 8) Я енчого маю.
2535. б) Ой зацвила сина чічка в дзеленім ячмени,
І написав мій миленький дрібний лист до мене.
А я той лист читаю си і сьн осьміхаю:
Служи, служи, мій миленький, я тьн зачикаю.
Придало сьн, мій миленький, при воську служити,
Лише ти сьн не придало карабін носити. (Костільники).
2536. Ой явірю зелененький, явірю, явірю!
Відке на тя визирати, молодий жовнірю?
Відке на тя визирати, відке ся дивити,
Та з котрої сторононьки будеш виходити? (Кульчиці).
2537. Я жовняра люблю, люблю, за жовняра піду,
А в жовняра є свій коник, я на нім поїду. (О. Коцан).
2538. Ой зацвила центорія, ой зацвила тоя,
Як бис не йшов до цісара, я би була твоя.
А я тою законаю, то буде стояти,
А ти підеш до цісари, я буду чекати. (Дусанів).
2539. Шоб не тая центурія, тай не тая тоя,
Шоб тя були не віддали, я бим була твоя.
Вой возму я цинтурію, в землю законаю,
Я на тебе, парубочку, ще рік зачекаю. (Кунин).
2540. Ой трісе сьн буковина, трісе сьн ліщина,
Та трісе сьн за жовняром молода дівчина. (Жур).

2541. Руто моя зелененька, рутяний листочок,
Прийде милий із рекрутів, буде на віночок. (Хогінь).
2542. Нима мого миленького, пішов у рекрути,
Лишив мині на признаку два корчики рuti.
Два корчики лишив рuti, а корчик розмаю,
Тай кого я, мій миленький, полюбити маю?
Тай люби, моя мила, товариши мого,
То так ти сі ме здавати, що мене самого. (Чорні Ослави).
2543. Ой на тобі коралики, на мені коралі,
Тебе люблять офіцери, а мене капралі. (Хотінь).
2544. Ой на тобі пацьорита, на мині французькі,
Тебе люблять офіцери, мене хлопці руські. (Хотінь).
2545. Ой ввійду я до покою, тупну я ногою:
Вийди, пани капітани, гуляти зо мною. (Нивиці).
2546. Там на ставі, на ставочку, качіта в рідочку,
Чого я се догуляла з тобом, жомнярочку? (Іванівка).
2547. Гей на ставі, на ставочку, трава на пеньочку,
Ой то ям ся догуляла з тобов, жовнярочку!
Ей то ям ся догуляла, горівки напила,
Ей то ям си молоденька стику наробила. (Петничани).
2548. Я на ставу хусти прала, втонула мі дошка:
Ни мене ті перша кулі, мовила ворошка. (Ожомля).
2549. Ей хлопчики, пликанчики, ей хлопчики думці,
Погинити на війноньці, як тютюн у люльці. (Жур).
Пор. висше ч. 2090—92.
2550. Ой кримінна дороженька, кримінна, кримінна,
Десь мій любко на війноньці в крові по коліна. (Врб.).
2551. Ой плакала дівчиночка, як я йшов на війну,
Не плач, не плач, дівчиночко, мене куля мене.
Ши до війни ни дійшов, уже кулю достав,
Пиши листи чириз гори, калікою zostав. (Люб.).
2552. Тобі шаблі зготована, цісару служити,
Мині труно зготоване, в сирій землі гнити. (Михайловичі).

2553. Ой дівчата молоденькі, бисте памятали,
 Жеби сте ся з жовнярчиком жадна не кохали.
 Бо жовнярчик молоденький Бога ся не боїт,
 Перед дівков присягає, на душу не стоїт. (Кропив. Н.).
2554. Ой зацвило синозільи тай рожа трояка,
 Ніхто мині ни зборонит любити вояка. (Кнг.).
2555. Ой зацвила калинонька трояка, трояка,
 Бодай ніхто не дочекав любити вояка. (Вовків).
2556. Не буду сі віддавати за півтора року,
 Бо ще мому миленькому шабля коло боку. (Тисьменич.).
2557. А вже мені не ходити горішним потоком,
 А вже мені не любити жовняра під боком.
 А вжеж мені не ходити пішки по горішки,
 А вже мені не любити хлопці фантерісті.
 А вже мені не ходити, куди я ходила,
 А вже мені не любити, кого я любила. (Гвозд.).
2558. Ой не ходи, дівчиночко, так дрібненьким кроком,
 Бо ти стане за жовняром годиночка роком. (Григорів, Хотінь).
2559. Ой убита доріженька аж до Перемишля,
 Ой чого ти, дівчинонько, за жовніра вийшла? (Волцнів).
2560. Ой казалас, дівчиночко, не будеш тужити,
 А ти пішла за жовняром в сиру землю гнити. (Григорів, Хотінь)
2561. Ой то тота сопілочка на дванацять гєрок,
 Ой то з мого миленького файний офіцирок. (Тисьменич.).
2562. Виглянули чорні очі без панську столону,
 Чи не іде мій миленький зі Львова до дому. (Біла).
2563. Ой то я сі позираю вікном на дорогу,
 Ци не іде мій миленький я з войска до дому. (Врб.).

12. К о з а к и.

2564. Сухий дубе, сухий дубе, нічо з тя не буде,
 Ой а з мене березочки колясочка буде.
 Колясочка мальована, коник вороненький,
 Ой як сєде, так поїде козак молоденький. (Зал. ст. 198).

2565. Курила сі доріженька гаєм зелененьким,
Кутив її козаченько конем вороненьким. (Жураки).
2566. Іде козак дорогою, ноженьками креше,
За ним, за ним дівчинонька чорні коси чеше. (Пасічна).
2567. Іде козак з України, в підківочки дзень, дзень,
За ним, за ним дівчинонька, як біленький день, день.
Іде козак з України, в підківочки креше,
За ним, за ним дівчинонька жовті коси чеше.
(Гол. II, ст. 305, ч. 325).
Пор. Кольберт, Ш, ст. 15—16, ч. 56—57. — Пор. висше ч. 46.
2568. Ой зза гори високої¹⁾ буйний вітер віє,
Ой²⁾ там козак молоденький³⁾ пшениченьку сіє.
Ой він сіє пшениченьку від краю до краю,
Ой віходить дівчинонька з зеленого гаю.
Та як вийшла дівчиночка, взяла сі під боки:
Не стидай сі, мій миленький, то загін широкий. (М. Яцків).
Іванівці (лиш 1-ий куплет): 1) Там на горі, на високі. 2) А.
3) Молод козаченько.
2569. З гори, коню, з гори, коню, з гори на долину,
Як наважив єден козак на мою дівчину. (Івачів).
2570. Ой трісе сі трісавице, трісе сі ліщина,
Ой трісе сі за козаком молода дівчина. (Жураки).
2571. А на воді два лебеді, обидва біленькі,
Є в дівчини два козаки, оба молоденькі. (Біла).
2572. На городі вишня, вишня, з під коріня вишня,
Грає козак на дудочку, щоб дівчина вийшла.
А дівчина вийшла, вийшла, і си з боку стала:
Не грай, не грай, козаченьку, бом сьї нагнівала. (Іванівка).
2573. Ой на грушці білий цвіт, та вже опадає,
Любив козак дівчиноньку, та вже покидає,
Ой нехайже покидає, як сам собі знає,
Щаслива дороженька, куда він думає!
(Гол. II, ст. 332, ч. 467).
2574. Половина цвіта цвите, половина вяне:
Ходив козак до дівчини, тепер не загляне.
(Гол. IV, ст. 466, ч. 171).

2575. Ой я вбита¹⁾ дороженька, я вбита²⁾, я вбита²⁾,
Ой ввик³⁾ козак до дівчини, як голуб до жита. (Явче).
Манява: 1) Ой убита. 2) Убита. 2) Ходив.
2576. Два козаки не однакі, не одної масти,
Оден пішов до Ганусі, другий пішов красти. (Гуйско).
2577. І ти козак і я козак, обасьмо єднакі,
Ти хороший, я без гроший, обасьмо гуляки. (Волосянка).
2578. Бувай здоров, і я з тобов, ти славний козаче,
Тай не єдна дівчинонька за нами заплаче.
Ой не єдна тай заплаче, не єдна затужит:
Ой десь моє закоханє цісареві служить. (Невід.).
2579. Ай відкиж ти, дівчинонько, та відки, та відки?
Бо я козак молоденький з нової Слобідки. (Гуйско).
2580. Ой чого ти, місяченьку, так обколував ся,
Ой чого ти, козаченьку, так засумував ся?
Ой колує місяченько, колує, колує,
Там десь моя дівчинонька без мене сумує. (Біла).
2581. а) Козак коня напував, Дзюба воду брала,
Козак собі заспівав, Дзюба заплакала.
Не плач Дзюба, моя люба, не тужи за мною,
Як поїду на Вкраїну, заплачеш за мною.
Як жи Дзюбу не любити, коли Дзюба ладна,
Є на Дзюбі коралики, хусточка відвабна. (Войнилів).
2582. б) Козак коня напував, Дзюба воду брала,
Козак собі заспівав, Дзюба заплакала.
Не плач, Дзюбо, не плач любо, поки я з тобою,
Як поїду на Вкраїну заплачеш за мною.
Ой заплачеш, Дзюбо любо, заплачеш, заплачеш,
Та як мене на цісарськїм конику побачиш. (Волосів).
2583. Ой на горі жито, жито, на долині просо,
Заручив ся в ходаках, оженив ся босо.
Ой на горі жито, жито, тоненькі покоси,
А хто буде розплітати дівчиноньці коси?
Козак буде розплітати, козак буде плести,
Козак буде дівчиноньку до шлюбоньку вести. (Біла).

2584. Там на горі¹⁾, на Самборі²⁾ камінь крупі³⁾ меле,
 Питає сі козак дівки: Чи підеш за мене?
 Ой не піду, ой не піду⁴⁾, з далекого⁵⁾ краю,
 Будеш бити, катувати⁶⁾, я роду⁷⁾ не маю.
 Ні я роду, ні я плоду, ні я родиноньки,
 Будеш бити, катувати, що день-годиноньки. (Батитичі).

М. Яцків: 1) Ой на ставі. 2) На ставочку. 3) Млин меле, млин.
 4) Козаченьку. 5) З далекого. 6) Зневажати. 7) Родини. — Григорів:
 2) На високі. 3) Муку. 6) Волочити. 7) Родини. Оба варіанти без тре-
 тього куплета.

Пор Гол. II, ст. 265, ч. 104. — Кольберт Ш, ст. 20 ч. 117—120.

2585. На городі під віконцем гришпан зелененький,
 Занадив сі до дівчини козак молоденький.
 На городі під віконцем зелена тоя:
 Скажи, скажи, дівчинонько, чи будеш ти моя?
 А я тебе, козаченьку, раджу і не раджу,
 Я з тобою тутай стою, а за єнчим гляджу.
 Вирвало би твою мать з твею порадою,
 Я до тебе з щирим серцем, а ти з неправдою. (Батитичі).

2586. Ой бодай ти, козаченьку, тоді оженив ся,
 Як у лісі при дорозі сухий дуб розвив ся.
 Ой бодай ти, дівчинонько, тоді замуж пішла,
 Як у лісі при дорозі суха рута зійшла.
 (Гол. IV, ст. 467, ч. 177).

2587. а) Ой по горі, по долині горох покотив ся,
 З України до дівчини козак поклонив ся.
 Вона єму дарувала коня вороного,
 А він її хустку купив з єдвабу самого.
 Хустко моя єдвабная, країв ти не знати,
 Любко моя любенькая, жаль тя покидати. (Біла).

2588. б) Ой по горі, по високій, тройзіль похилив сі,
 З України до дівчини козак поклонив сі.
 Поклонив сі козаченько з коня вороного:
 Не забувай, моя мила, мене молодого. (Михайловичі).

2589. Ой на ставу, на ставочку, з'їли качки ряску,
 Загубивісь, козаченьку, у дівчини ласку.
 Не знаєш ти, козаченьку, як ласки дістати:
 Обіймати, притулити, тай поцілувати. (Вільки Маз.)

2590. Погадай, подумай, молодий козаче,
 Ни їдна дівчинонька чириз тебе плаче. (Нивиці).
2591. Стоїт явір над водою, на воду схилив ся,
 На козака невгодонька, козак зажурив ся.
 Не рад явір хилити ся, вода корінь миє,
 Не рад козак журити ся, само серце ниє. (О. Коцан).
2592. Ой¹⁾ на горі жито, жито, там козака вбито,
 Та²⁾ червонов китайчинов³⁾ личенько накрито.
 Ішли дівки⁴⁾ жито жати тай пожалували⁵⁾,
 Підоймили китаєчку⁶⁾ тай поцілювали⁷⁾. (Волосів).
- Богородчани Старі: 1) Там. 2) Тай. 3) Китайочков. 4) Йшла дівчина. 5) Пожалувала. 6) Відокрила біле личко. 7) Поцілувала.
2593. Їде бричка невеличка, коник вороненький,
 Козаченько чорнобривий, тото мій миленький. (Жураки).
2594. Ой козаче, козаченьку, солодкий медочку,
 В вікні сиджу, тебе виджу в вишневім садочку. (Нивиці).
2595. Ой козаче, козаченьку, я тя прикрасила,
 Мавісь штани без кишені, я тобі пришила. (Біла).
2596. Де ти їдеш, мій козаче, така заверуха?
 А до тебе, дівчинонько, позич ми кожуха.
 Не позичу, не позичу, бо но оден маю,
 Бо як прийде зимна нічка, ним ся накриваю. (Буцнів).
2597. Ой козаче, козаченьку, родила тя мати,
 А як станеш на камени, підківоньки знати. (Біла).
2598. На городі дві лободі, до купоньки гнут ся,
 А за мною молодою козаченьки бют ся.
 Не бийте ся, козаченьки, бо я вже не ваші,
 Оден узяв за рученьку, а другому засі. (Хотінь).
2599. Ой козаче жовтокосий, любила я доси,
 А тепер тя занехаю, бо другого маю.
 Ой козаче, козаченьку, любила я страшно,
 А тепер тя занехаю, ней тя перун трасне. (Біла).
2600. Ой я жита не сіяла, само жито сходит,
 Я козака не зарвала, сам до мене ходит.
 Я не вміла чарувати, анї моя мати,
 Навчила мя сусідонька із третої хати.

2601. Ой зродила черешенька ягідки, ягідки
Полюбилам козаченька, та не знаю звідки. (Івачів).
2602. Я козака полюбила, за козака піду,
Бо в козака сивий коник, я на нїм поїду. (Дусанів).
2603. Ой на дубю кора груба, на дубю, на дубю,
Не знаєш ти, козаченьку, як я тебе люблю.
Не знаєш ти, козаченьку, як я тя кохаю,
Через тебе в день роботи, в ночі сну не маю. (Біла).
2604. Похилив ся дуб на дуба, явір на калину,
Ти гадаєш, козаченьку, що за тобов гину. (Біла).
2605. Ой на горі на високій орел воду носить,
А дівчина козаченька на вечеру просит.
Прийди, прийди, козаченьку, на ту вечероньку,
Зарізала стара мати білу лебедоньку.
Як не прийдеш вечерати, прийди хліба зїсти,
Аби тобі нудно було із єнчойов сїсти. (Котувів).
2606. Ой козаче, козаченьку, яка в тебе думка?
Як я тебе не любила, булам як галунка.
Як я тебе, козаченьку, зачала любити,
Зачала ми до серденька туга доходити. (Біла).
2607. Погадай но, козаченьку, як то було зразу,
Мила була розмовонька коло переладу.
Погадай но, козаченьку, як то було торік,
Мила була розмовонька коло моїх воріт.
Погадай но козаченьку, як ми ся любили,
Оріховим зеренцем, а ми ся ділили. (Біла).
2608. Ой сиділа дівчинонька під новим острішком,
Годувала козаченька волоским орішком.
Як сиділи, так сиділи, так си говорили:
Кажи, кажи, козаченьку, щоб тебе женили.
Кажи, кажи, дівчинонько, щоб тебе віддали,
Щоби мене молодого за зятя прийняли. (Біла).
2609. Чия, чия коровонька по полю літає,
Чи то того козаченька, що жінки не має?
Ожени ся, козаченьку, будеш жінку мати,
Буде вона коровоньки тобі заганяти. (Холоїв).

2610. Сонце гріє, вітер віє, вербами хитає,
Не женит ся козаченько, на мене чекає. (Біла).
2611. Лугом іду, коня веду, розвивай ся луже:
Сватай мене, козаченьку, люблю я тя дуже.
Ой коби ти, дівчинонько, була богатенька,
Взяв би я тя за рученьку, повів до батенька.
Ой коби я, козаченьку, була богатенька,
Не дивилаб ся на тебе, на твого батенька. (Біла).
2612. Тай червоний бурачок тай червона гичка,
Любив мене козачок, хоч я невеличка.
Ой червоний бурачок по плоті повив ся,
Любив мене козачок, зо мною вжилив ся. (Невід.).
2613. Ой у млинї на камені кукіль не вродив си,
Старий козак, як собака, до днесь не вженив си. (Москалівка).
2614. Не вір, дівчи, козакови, та що люльку курит,
Бо він мовит, що те возьме, а він тебе дурит. (Іванівка).
2615. А в дівчини заручини, козак в полю оре,
Нема кому дати знати до козака в поле. (Біла).
2616. Коло млина конюшина червоно зацвила,
А дівчина за козаком тяжко затужила. (Біла).
2617. Ой козаче, козаченьку, жовтого волося,
Не псуї менї мешканенько, бо то не здало ся. (Біла).
2618. Ой вийду я на город, махну я рукою:
Ой верни ся, козаченьку, тужу за тобою.
Ой верни ся, козаченьку, верни ся, гультаю,
Ой може я твоя буду, ще сама не знаю. (Біла).
2619. Ой до Гуті дороженька, до Гуті, до Гуті,
Менї козак не родина, тяжко го забути.
Менї козак не родина, ані єго мати,
Я козака не забуду, хоч буду вмирати. (Григорів).
2620. Ой піду я засьпіваю від села до села,
Чогось моя головонька смутна, ни весела.
Якжиж мої головоньці веселою бути,
Полюбила козаченька, тяженько забути.
Полюбила козаченька, того сьвітового,
А я їго ни забуду, доки життя мого. (Нивиці).

2621. Ой вже було три морози, аж ся вода здула,
Любила я козаченька, а тепер забула.
Ой вже було три морози, аж ся вода знесла,
Любила я козаченька, біда го понесла. (Желдець).
2622. Ой вже мені не ходити зеленим потоком,
Та вже мені не любити козака під боком (Устє н. Ч.).
2623. Ти гадаєш, козаченьку, що я тя кохаю,
А я таким драпаком хату замітаю.
Ти гадаєш, козаченьку, що за тебе стою,
Я такеє закоханє ношу під пятою. (Біла).
2624. Ти гадаєш, козаченьку, що за тобов гину,
А я тебе так навиджу, як Жид солонину,
Ти гадаєш, козаченьку, що ся тобов тішу,
А я з тебе шкіру злущу, на вербу повішу. (Біла).
2625. Нещаслива тота лава, що я на ній спала,
Стояв козак під віконцем, я того не знала.
Нещаслива тота лава тай тота лавиця,
Стояв козак під віконцем, як ясна зірниця. (Скобичівка).
2626. Ой козаче, козаченьку, чо ти ся волочиш,
Коли другим повідаєш, що мене не хочеш.
Скажиш мені, козаченьку, щирую правдоньку,
Чи ти мене вірно любиш, чи но на зрадоньку? (Красне).
2627. Розвивай сі, сухий дубе, зелений бодаче,
Прошу тебе, не зрадь мене, молодий козаче.
Не буду я пива пити, бо те пиво квасне,
Не зрадь мене, козаченьку, таке дівча красне. (Батятичі).
2628. Нікому ся не дивую, тільки сама собі,
Щом ся дала намовити, козаченьку, тобі. (Хотінь).
2629. Ой козаче, козаченьку, тамтось мені милий,
Як у лісі при дорозі волупок зогнилий. (Біла).
2630. Ой мала я миленького з чорними очима,
А щоби був ще файнійший, том го намочила.
Мокни, мокни, козаченьку, три дні і три ночі,
Бодай тобі викапали чорненькії очі. (Біла).
2631. Ой щоб ті був, козаченьку, ясний перун забив,
Я була си дівка файна, ти мі вінка збавив. (Батятичі).

2632. Бодай тебе, козаченьку, тільки било громів,
Що ві Львові і Кракові мурованих домів. (Біла).
2633. Бодай тебе, козаченьку, спалив свіг біленький,
Сім раз ім тьи вчарувала, а ти здоровенький. (Іванівка).
2634. Яка була дівчинонька висока, тоненька,
Пішла марно з сего сьвіта через козаченька. (Волцнів).
2635. Така¹⁾ була дівчинонька, як права рученька,
Пішла вона марне з сьвіта через козаченька. (Дусанів).
- Вовків: 1) Вчора.
-

З М І С Т.

	СТОРОНА
Передне слово	III - XLIII
I. Нациї і племена	1—21
1. Українські племена	1—14
А. Русини	1
Б. Подоляни. Підгіряни	2
В. Коломийці	2—3
Г. Гуцули	3—11
Д. Бойки	11—14
2. Польські племена	15—16
Поляки. Ляхи. Мазурі	15—16
3. Моравці	16
4. Жиди	16—18
5. Цигани	18—19
6. Німці. Шваби	19
7. Волохи	19
8. Вірмени	20
9. Мадяри	20
10. Італійці	21
11. Турки	21
12. Татари	21
II. Географічні назви	22—50
1. Краї, ріки, гори	22—28
2. Міста, села	28—50

III. Хрестні імена	51—102
1. Мужеські імена	51— 79
2. Жіночі імена	79— 95
3. Мужеські і жіночі імена в суміш	95—102
IV. Музики. Танці. Співи	103—154
1. Музики	103—112
А. Музиканти	103—110
Б. Музичні інструменти	110—112
2. Танці	112—129
А. Хлопці при танци	112—122
Б. Дівчата при танци	122—128
В. Молодиці при танци	128—129
3. Співи	129—154
А. Співанє	129—141
Б. Співанки	141—148
В. Голос	148—153
Г. Коломийки	153—154
V. Ноша. Строї	155—168
А. Строї загалом	155
Б. Сорочки	155—156
В. Штани. Спідниць. Запаски	156—157
Г. Пояси	157—158
Д. Обувля	158—161
Е. Коралі. Стяжки	161—163
Ж. Дзьобеньки. Спінки. Квітки	163
З. Загортки. Судути. Камізельки	163—164
І. Капелюхи. Хустки	164—165
К. Ріжні строї в суміш	165—168
VI. Військо	169—256
1. Перед бранкою	169—172
2. Бранка	172—175
3. Відібрані	175—185
4. Новобранці	185—189
5. Рекрути	189—193
6. Цісарська служба	194—205
7. Жовніри	205—218
8. Ріжні роди оружя	218—228
А. При кони	218—223
Б. Кавалерія	223—224

	СТОРОНА
В. Улани	224—225
Г. Гусари. Гренадіри. Піоніри	226
Д. Каноніри	226—227
Е. Інфантерія	227
Ж. Ріжні роди оружя в суміш	227—228
9. Карабін	228—233
10. Урльоппники	233—234
11. Дівчата про вояків	234—248
12. Козаки	248—256
Зміст	257—259

